

**27 PRAKIKALE PREKEN VAN
HERVORMDE PREDIKANTEN
IN DE EERSTE HELFT VAN DE 20^E EEUW**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2019**

INHOUD

1. No. 15. 2 NOVEMBER 1910. WEZEP (G.) A. M. DEN OUDSTEN.
Buiten de Legerplaats, Hebr. 13: 13 en 14.
2. No. 17. 16 NOVEMBER 1910. HILLEGERSBERG. J. C. KLOMP.
GODS LIEFDE BEANTWOORD MET TWIJFEL. Maleachi 1: 2a.
3. No. 18. 23 NOVEMBER 1910. VEENENDAAL. M. J.
STRIJD NEDERLAAG OVERWINNING. Genesis 3:15.
4. No 19. 30 NOVEMBER 1910. WANSWERD. T. LEKKERKERKER.
Gods woningen. Psalm 84: 2. TWEEDE ADVENT.
5. No 20. 7 DECEMBER 1910. WEESP. DIJKSTRA.
DERDE ADVENT. De Knecht des Heeren.
6. No. 23. 28 DECEMBER 1910. M. K. P. D.
Het gericht Gods. Openbaring 14:15, 16. OUDEJAARSAVOND
7. No. 24. 4 JANUARI 1911. V. J. R.
Wendt u naar Mij toe. Jesaja 45: 22.
8. No 25. 11 JANUARI 1911. V. J. R.
WILT GIJLIEDEN OOK NIET WEGGAAN? Joh. 6:65-68.
9. No. 27. 25 JANUARI 1911. GOEDEREDE. F. DE GIDTS.
MET SMEKING ZAL IK ZE VOEREN! Jer. 31:8 en 9.
Uitgesproken te Goederede 8 November 1908.
10. No. 33. 8 MAART 1911. B. L.V.M.
Gethsémané.
11. No. 41. 3 MEI 1911. GROOT-AMMERS. W. ZIJLSTRA.
De tocht van Abram uit Ur van de Chaldeeën naar Kanaän. Genesis 11: 31.
12. No ?. 10 MEI 1911. BERGAMBACHT. J. BOKS.
Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. (VOORBEREIDINGSPREEK.)
13. No. 44. 24 MEI 1911. D. G. H. B.
HET KRONINGSFEEST VAN CHRISTUS. HEMELVAART.
Hebreeën 2:9a. *"Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en ere gekroond.*
14. BARNEVELD. L. v. M. 7 JUNI 1911.
De arme zalig! Matth. 5: 3.
15. IN GOEDE HANDEN. BODEGRAVEN. S. VAN DORP.

Psalm 138:8. *"De Heere zal het voor mij voleinden; uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen."*

16. Blijdschap voor droefenis. HUIZEN. A. VAN DER SLUIS. 1869-1916
Jesaja 60:20b

PREKENSERIE "GENADE VOOR RECHT"

17. OOLTGENSPLAAT. A. LUTEIJN.
Romeinen 7:24, 25. "Ik, ellendig mens."

18. De grote komst. D. G. H. B.
"Toen zei Ik: Zie, Ik kom." (ADVENT)

19. Nacht en Dag.
KRIMPEN A/D LEK. J. A. BROEKERS.
"In de beginne schiep God de hemel en de aarde, enz." Genesis 1:15.

20. Jezus aan de deur. D. G.H.B.
Openbaringen 3:20.

21. Oudejaarsavond. GOEDEREDE. F. DE GIDTS.
Openb. 20:12 m. "En de boeken werden geopend."

22. Pelgrims naar de Godstad, GAMEREN. A. J. W. VAN INGEN.
Psalm 84:68.

23. Rust voor vermoeiden! DELFT. M. VAN GRIEKEN.
Mattheüs 11: 28.

24. De blijde Reiziger. DOORNSPIJK. A. Prins.
Handelingen 8: 39b.

25. EEN BELOFTE TUSSEN TWEE GEBEDEN. Leer mij, Heere! Uwen weg.
OUDERKERK A/D IJSSEL. B. BATELAAN.
Predicatie, gehouden bij de bevestiging van nieuwe lidmaten van de Gemeente

26. Abraham in een vreemd land. OUDERKERK A/D IJSSEL. B. BATELAAN.
Hebreeën 11: 9, 10. *Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte, als in een vreemd land....*

27. De voornaamste. 1 Timotheüs 1: 16.
... In mij, die de voornaamste ben. DOOR DS. Datema

1. No. 15. 2 NOVEMBER 1910. WEZEP (G.) A. M. DEN OUDSTEN.

Geb. 1873 te Groot-Amers overl. 61 jaar.

Buiten de Legerplaats,

Hebr. 13: 13 en 14.

Psalm 27: 3.

Wet des Heeren.

2 Cor. 5:1-11.

Psalm 25: 5,

Psalm 37:19, 20.

Psalm 86:6.

Voor het ware zaad Abrahams had de schaduwdienst zo veel betekenis. Het was dan ook geen wonder, dat het heilbegerig zong:

*"Och, mocht ik in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwon'drend oog."*

Immers in die schaduw zag het niet minder dan een openbaring van Zijn "vrije gunst." Het oog des geloofs zag in al die offers de "ééne offerande, waarmede Christus in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden." (Hebr. 10: 14).

In 't bijzonder was het zondoffer op de grote Verzoendag zo betekenisvol. Zeer duidelijk werd daarin Christus, het volmaakte Zondoffer, afgebeeld. Het was het voornaamste offer. Daarmede werd verzoening aangebracht voor het gehele volk. Zo ook heeft Christus, niet slechts voor de zonden van een geheel jaar, gelijk het zondoffer op grote verzoendag, maar van een geheel leven voor al Zijn volk en van alle tijden verzoening aangebracht. Gelukkig de ziel, die in Christus zulk een grote Verzoendag heeft beleefd, Zeer duidelijk sprak dat zondoffer ook van het volmaakte Offerlam Christus, door de wijze waarop het gebracht werd. "Want", zegt de apostel, "de lichamen van die dieren, welker bloed door de Hogepriester voor de zonde gedragen werd in het heiligdom, werden verbrand buiten de legerplaats" (Hebr. 13:11).

Buiten de legerplaats werden vel en vlees en drek van het zondoffer op de grote verzoendag verbrand, opdat de legerplaats niet ontheilgd zou worden. En toen het volk niet meer rondzwierf in de woestijn, maar woonde in Kanaän en de tempel in Jeruzalem stond, werd het zondoffer gebracht buiten Jeruzalem.

Buiten de legerplaats, buiten Jeruzalem, op Golgótha werd ook het volmaakte Offerlam gebracht. "Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden" (Hebr. 13:12). Tegen wil en dank voerde de Joodse raad hierin de Vrederaad Gods uit. Hadden de Joden Hem in Jeruzalem laten sterven, dan was in Hem niet het volkomen zondoffer gebracht.

En Zijn gekochten zullen ook buiten de legerplaats, buiten Jeruzalem, aan de voet van Golgótha's kruis deel aan Hem krijgen. Maar ook buiten de legerplaats zullen zij zich als een levend dankoffer Hem offeren. Daarom vermaant de apostel te gaan buiten die legerplaats, waarin voor de Heere Jezus geen plaats is, om daar in Hem een eeuwig onvergankelijk Koninkrijk te beërven, naar luid van onze tekst, Hebr. 13: 13, 14:

***"Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten
de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.
Want wij hebben hier geen blijvende stad,
maar zoeken de toekomstige."***

Psalm 25:5.

Wordt dit woord aan onze harten geheiligd, dan horen wij ons door de Geest des Heeren toeroepen:

- I. Gaat uit de legerplaats!
- II. Deze stad blijft niet!
- III. Zoekt de toekomstige!

Mochten deze drie zaken op onze zielen gebonden worden door de Heilige Geest, dan zullen wij ook het offer van Christus in zijn algenoegezamenheid, dierbaarheid en gepastheid leren kennen.

I. Gaat uit de legerplaats! 'De apostel schrijft in 't bijzonder aan de Hebreëën, dat zijn die Christenen die vroeger Jood en niet heiden geweest zijn. Nu is het de ervaring van ieder, die door de Heere bekeerd is, dat hij na zijn bekering nog veel heeft af te leren en veel heeft aan te leren. Gewoonlijk verstaat hij dat later. Dat af en aanleren duurt tot de dood toe. De meest begenadigden kennen hier nog maar ten deel e. De hoog begenadigde Paulus moest daar zichzelf bij insluiten als hij zegt: "Wij (gij en ik) kennen ten dele."

Een duidelijk voorbeeld vinden wij daarvan in Petrus. Hij was waarlijk door de Heere bekeerd en door de uitstorting des Heilige Geestes een in en doorgeleid kind Gods. En toch had hij, behalve natuurlijk in het schrijven zijner brieven, waarin hij door de Heilige Geest gedreven werd, nog dwalingen, die hij moest afleren. Zo moest hij telkens bij vernieuwing leren, dat in Christus noch besnijdenis noch voorhuid enige waarde had. Daartoe moest een bijzondere openbaring van de hemel geschieden, anders was hij niet naar de heidense hoofdman Cornelius gegaan (Hand. 10), en toch moest de apostel Paulus om het stuk van de besnijdenis hem later nog in het aangezicht weerstaan (Gal. 2). Zo dwaalde ook Luther nog in de leer van het Heilig Avondmaal. Petrus zowel als Luther dwaalden nog in sommige zaken, die nog overblijfselen waren uit hun onbekeerden staat. En het was ook niet zonder oorzaak dat Paulus uitriep: "Ik ellendig mens."

Zo waren ook bij deze Hebreeuwse kinderen Gods nog Joodse dwaalbegrippen, waartegen de apostel in dézen brief strijd voert.

Deze Christenen hadden veel te lijden van de Joden, hun broeders naar het vlees, zij werden door hen zeer gehaat en beroofd van hun goederen. Deze beroving van hun goederen hadden zij nog met blijdschap aangenomen, wetende dat zij in zichzelf een beter en blijvend goed in de hemelen hadden (10: 34). En toch, hoewel zij dat wisten, konden zij Jeruzalem niet missen. Alles konden zij er aan geven, maar Jeruzalem niet; om dat te kunnen was er voor hen bijzondere genade nodig.

Jeruzalem! het was toch de stad des Groten Konings, daar stond de tempel, waarin de Heere wilde wonen; daarheen gingen toch van geslacht tot geslacht de stammen vrolijk op. Van haar zong toch het volk, zuchtende in ballingschap: "Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zo vergeet mijn rechterhand zichzelf! Daarheen richtte Daniël het oog biddende in de ballingschap.

Jeruzalem, het was voor het oude volk het een en het al, het leefde zo diep in hun ziel. Alle geestelijk leven van het gehele volk openbaarde zich onder de oude bedeling in die stad op het heerlijkst, en dat leven werd daar het meest gevoed en versterkt.

Er was voor hen zo bijzondere genade nodig om te verstaan wat de Heere Jezus tot de Samaritaanse vrouw zei: "Vrouw! geloof mij, de ure komt, wanneer gijlieden noch op deze berg, noch te Jeruzalem de Vader zult aanbidden" (Joh. 4). Dat verstonden zij nog niet. Jeruzalem, dat beneden is, was nog niet uit hun hart, hoewel zij wisten dat zij "een beter en blijvend goed in de hemelen" hadden, een Jeruzalem dat boven is.

Hoe dwaas, dat zij, die iets beters hadden leren kennen, aan het oude, dat niet noodzakelijk, ja in zeker opzicht *schadelijk* was, zo vast kleefden. Straks zullen wij zien, dat diezelfde dwaasheid nog bij Gods kinderen gevonden wordt en waarvan de Heere hen moet verlossen.

Jeruzalem was als het ware voor hen gesloten. Van het altaar, waarvan elk "rein" Israëliet at, mochten zij niet eten. Daarover hebben zij voorzeker hun nood geklaagd. Maar nu komt de apostel hen vaderlijk en vriendelijk vertroostend tegen (13: 9, 10). "Mogen wij niet eten van dit altaar, waarvan zij eten, maar geen nuttigheid bekomen; wij hebben een ander altaar met een ander offer, met andere spijs, nl. Christus, waarvan zij, die de tabernakel dienen, niet eten mogen. Worden wij buiten geworpen als onreinen, welnu de Heere Jezus is ook als een onreine buitenge worpen. Hij mocht ook niet in de stad blijven. Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende." Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Acht dat niet ongelukkig, want zo worden wij gedreven naar Hem.

Het is wel een moeilijke weg voor het vlees, die de apostel hun hier voorhoudt. Buiten de legerplaats l daar worden de onreinen, de melaatsen gebracht. Buiten de legerplaats moest de melaatse Mirjam zowel zijn, als de melaatse koning Uzzia buiten Jeruzalem. Daar moeten wij juist zijn, om als onreinen, als melaatsen door Christus' bloed en geest gereinigd en geheiligd te worden.

Dat het is tegen vlees en bloed wordt door de apostel niet vergeten, daarom zegt hij: "Zijn smaadheid dragende." Daarmede wordt smaadheid aangedaan. Maar "Mozes achtte de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom dan de schatten van Egypte." En "laat ons zien op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus Christus die om de vreugde, welke Hem was voorgesteld, het kruis heeft verdragen en de schande veracht." Laat ons daarom ook vrijwillig en met blijdschap gaan buiten de legerplaats, buiten Jeruzalem en ook die smaadheid dragen.

In Jeruzalem met haar ongerechtigheid en eigengerechtigheid was voor Christus geen plaats. Hij moest de legerplaats uit! Maar is ons natuurlijk bestaan iets anders dan zulk een legerplaats? Is daar plaats voor de Heere? Daar wordt Hij immers ook uitgebannen; daar is voor vrije genade geen plaats. Ieder kind des Heeren vindt dan ook buiten zichzelf in Christus waren vrede en zaligheid. Dat moet geleerd worden, opdat het zij "Jezus alleen." Wij willen zo graag het oude in de natuur en het nieuwe in de genade met elkander verbinden, en dat kan niet verbonden evenmin als ijzer en leem. Zij strijden tegen elkander als vuur en water. Het vlees begeert tegen de Geest. Genade leert ons steeds beter verstaan, dat wij uit ons zelf geheel moeten uitgebracht en in Christus worden overgebracht. Dat willen wij van nature niet, evenmin als de Hebreeën uit Jeruzalem. En dat is de dwaasheid, waarop wij zoeven doelden, en die na ontvangen genade nog in ons is. Wij willen het vlees, welks bedenken niet anders is dan vijandschap tegen God, "vroom" maken. En nu mogen wij dat vlees zo vroom maken als wij willen; maar in de vrome legerplaats van ons vrome vlees is voor Christus geen plaats.

Buiten de legerplaats! Wij zijn niet alleen in de legerplaats van ons zondig bestaan, maar ook in de legerplaats van onze wereldse omgeving, waar voor de Christen evenals voor de Christus geen plaats is. De wereld haat Christus en de Christen beiden. Die haat moge niet altijd zo openbaar worden en door allerlei oorzaak verborgen blijven, maar die haat is er. Hoe uitwendig verdraagzaam de onbekeerde ook zij, er is een kloof, hier en in de eeuwigheid.

Door vleselijke banden is Gods kind er nog veel vaster aan gebonden dan het zelf weet. De Heere zegt: "die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig." Liever door vader en moeder om Christus' wille veracht en verlaten dan door de Heere in eeuwigheid verstoten.

Laat ons, niet weerhouden door mensenvrees, vleselijke banden of valse schaamte, gaan buiten de legerplaats tot Hem, *Zijn smaadheid dragende*.

Het gaat met smaadheid gepaard. De kinderen Gods weten voor de helft nog niet hoe zij door de wereld gehaat en gesmaad worden en hoe graag de wereld van hen verlost is. Zij zijn voor de wereld een doorn in het oog. De wereld houdt zich om velerlei bij oogmerken stil en Gods volk trekt te weinig door. Maar als het volk eens ondersteund wordt door de vrij moedigen Geest en de wereld eens openbaar wordt gelijk zij is, dan blijkt de blakende vijandschap. Dan werpt zij dat verachte volk smadelijk uit. Hoe heeft zij gehandeld met de getrouwe profeten, apostelen en leraars en met de Hoogste Profeet en Leraar Jezus Christus?

O zeker, de wereldling kan wel eens met ontroering een bekeringsgeschiedenis aanhoren of lezen, zodat de tranen in de ogen springen, maar dat geschiedt ook als hij een treffend verhaal in roman of courant leest. Die hete tranen zijn zo spoedig opgedroogd en de weekheid in hardheid veranderd, als daarna persoonlijk op bekering wordt aangedrongen. Dan wordt op de klok gezien, het is tijd, zij moeten weg, of beginnen over wat anders te spreken. Wanneer Gods kind altijd zo welkom is bij de wereld; dan blijkt het dat hij nooit getrouw is. Hoe meer hij wereldgelijkvormig is, des te meer is hij welkom bij de wereld; maar anders ziet zij hem liever gaan dan komen. Buiten de legerplaats!

Ps. 37: 19 en 20.

II. Deze stad blijft niet!

De Christen heeft na ontvangen genade nog zijn zondige natuur; er is altijd nog zoveel waarvan hij afgebracht en losgemaakt moet worden. Hij moet bovenal los van zichzelf worden en dat strijdt tegen zijn eigenliefde. Zijn eigen "Ik" moet er onder en - hij heeft zijn ganse leven geijverd, gestreden, geworsteld om dat eigen "Ik" te behouden. Die genade ontvangen hebben verstaan deze taal. Zij begrijpen het, dat het "Ik" hun zaligheid in de weg staat. Eigen roem, eigen eer, eigen kracht, eigen wil moeten er geheel aan en niet half.

Daarbij komt soms nog, dat stoffelijk voordeel van inkomen of beroep, de eer, achting en vriendschap van de wereld in de weg staan. Hij vreest dat alles te zullen verliezen. Hij gelooft nog niet dat "het brood zeker en het water gewis is" en met Paulus heeft hij nog niet alle dingen schade en drek leren achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus. Om daartoe aan te sporen, om toch daarom niet in de legerplaats te willen blijven, zegt de apostel: Want wij hebben hier geen blijvende stad.

Geen blijvende stad. Dit ziet op Jeruzalem. O, wil hij zeggen: u ziet zo op dat heerlijke en dierbare Jeruzalem; maar bedenkt wat de Heere Jezus daarover geprofeteerd heeft, dat Jeruzalem zal geheel verwoest, geen steen op de anderen gelaten worden. Niet lang daarna was Jeruzalem een puinhoop, en die er anderen niet' duldden, moesten er zelf uit vluchten.

Geen blijvende stad. Doch dat geldt niet alleen van 't oude Jeruzalem. Wij zeiden het reeds. Ieder heeft zijn legerplaats, zijn eigen Jeruzalem, zijn bezit, dat men niet graag missen wil en toch eenmaal missen moet. Daaraan kleeft hij zo vast, dat hij de zaligheid zijner ziel er aan geven zou, om dat maar te behouden. Deze stad blijft niet. Hoe gemakkelijk ons leven ook is naar het vlees, hoeveel genoegens worden gesmaakt, het gaat alles voorbij. Het is maar voor een korten tijd. Het een na het ander ontvalt en ten slotte ontvalt alles. Hoe groot onze "stad" ook is geweest, er blijft voor ons niets van over. Al hebben wij in ons leven en in onszelf

(want de mens is een "wereld in 't klein" en kan óók een "stad in 't klein" worden genoemd) alle genoegens gemaakt, al zijn wij als in de stad Athene ook nog alleszins godsdienstig geweest, al hebben wij ons als vroeger in tijden van oorlog als achter dikke stadsmuren en wallen "verzekerd" en beveiligd, straks komt de onoverwinnelijke en onverbiddelijke koning van de verschrikking op bevel van de grote Opperkoning; hij valt op onze stad aan, verwoest haar en voert ons gevankelijk weg. Van nature geloven wij dat niet. Op de herauten van die ontzettende vorst wordt geen acht geslagen, men beeldt zich in, dat hij nog wat toeven of terugkeren zal. Doch - die koning komt! Die koning komt zeker! Die koning overwint gewis. Ook de Hebreeën geloofden niet, dat hun "stad" Jeruzalem niet bleef. Daarom komt de apostel hen dat herinneren. Het is als zegt hij tot hen: u hebt het zo over Jeruzalem. U kleeft er zo aan. Maar hoe schoon zij ook is, hoe sterk haar muren, hoe talrijk haar torens, hoe heerlijk haar tempel, hoe betekenisvol haar offers, hoe vreugdevol haar feesten, zij blijft NIET. De vijand komt, naar des Heeren woord. Zij wordt afgebroken. Verbrand, verwoest! En geestelijke betekenis heeft zij toch niet meer voor degenen, voor wie Christus is geworden de sterke toren, de vaste burcht, het volmaakte offer, de enige Hogepriester, ja voor wie Christus alles is geworden.

Geen blijvende stad. Het is tot schrik voor de goddelozen; de wereld gaat voorbij met haar begeerlijkheden, maar ook voorbij met haar verdrietelijkheden, voor hen die hier vreemdeling zijn geworden.

Geen blijvende stad! maar dan ook niets voor haar gedaan ten koste van de ziel. Want "wat baat het een mens, al won hij de gehele wereld en lijdt schade aan zijn ziel?"

Waaruit blijkt het nu of wij het waarlijk geloven, dat wij hier geen blijvende stad hebben? Als wij op zekeren dag ons testament maken, of zo toestemmen en zeggen: stof zijn wij en tot stof zullen wij wederkeren, ja "er is maar een schrede tussen ons en de dood", als wij zingen: "Gelijk het gras is ons kortstondig leven"? Als wij zien, dat onze meest geliefde grafwaarts wordt gedragen? Neen, Gel., dat kunnen wij alles zeggen en zien, zonder het waarlijk te geloven, dat wij geen blijvende stad hebben. Maar dit is het bewijs dat wij het geloven, als wij "bedenken de dingen die boven zijn", als wij "zoeken de toekomstige stad."

Geen blijvende stad! maar daarin ligt een aansporing om de toekomstige te zoeken.

III. Zoekt de toekomstige!

"Wij zoeken de toekomstige", namelijk de toekomstige stad, die door de apostel Johannes in de openbaring des Heeren in de geest op Patmos is gezien. De heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, waar noch rouw, noch gekrijt, noch moeite meer zal zijn; waar geen tempel is, want de Heere, de almachtige God is haar tempel en het Lam. Die stad behoeft de zoon en de maan niet dat zij in dezelve zouden schijnen, want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht en het Lam is de kaars; haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn.

De toekomstige stad, met haar poorten van paarden, haar straten van goud, met haar zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams. De toekomstige stad met haar schare die niemand tellen kan, niet hatelijk zijnde en elkander hatende zoals hier in de tegenwoordige stad, maar samenwonend in liefde en samenstemmend in het lied des Lams, hun hoogst vermaak vindende in de ongestoorde verheerlijking van de Drieëenige God, Hem toebrengende allen lof, alle aanbidding en alle dankzegging tot in eeuwigheid. Dat is de stad door de apostel bedoeld.

De "toekomstige" stad. Toekomend in tweeërlei opzicht. Die stad is nog niet voltooid, maar zal er volmaakt zijn als de nieuwe hemel en de nieuwe aarde is gekomen, op die grote en doorluchtige dag, en ook toekomstige, omdat de pelgrimsreizigers, de vreemdelingen hier, er heen reizen. Het is hun stad, waar zij naar uitzien, zoeken, verlangen, hun stad in de toekomst.

Die de toekomstige stad zoekt, zal haar vinden. Het is dus de vraag of wij waarlijk zoekers zijn. Wat zijn de kenmerken van de ware zoekers? Zij, die wat missen, die niet hebben, wat zij hebben moeten, of niet zijn, waar zij wezen moeten, die "gasten en vreemdelingen" en bijwoners op de aarde zijn, en "klaarlijk betonen dat zij een beter vaderland zoeken." Die een onvoldaanheid en ontevredenheid hebben wegens de zonde in en om hen, die zuchtend verlangen om met de woonstede uit de hemel o verkleed te worden. Die in dat zoeken één volharding betoon en geen moeite en strijd ontzien.

Menigeen worstelt in het natuurlijke om een betere woning, zo worstelt ook de ware zoeker om de toekomstige stad.

Nu zijn er wel veel hoppers op de hemel, maar weinig lopers naar de hemel. Velen zeggen: ik hoop er te komen, maar weinigen, die klaar in handel en wandel betonen dat zij een "beter vaderland" zoeken.

Die de toekomstige stad zoekt is hier niet thuis, die gaat buiten de legerplaats. Over Golgótha's kruis is de weg naar 't Vaderhuis. Door lijden tot heerlijkheid, door strijden tot overwinning.. Dat zal iedere ware zoeker ondervinden.

Medereizigers naar de eeuwigheid! Als wij elkander met deze naam noemen, komt er helaas bij velen een glimlach op de lippen. Want die naam is verouderd. Maar het is niet zonder oorzaak, dat deze benaming niet meer wordt gebruikt, want er ligt voor de onbekeerde een ontzettende waarheid in, en de schijnvrome en mondchristen wil er niet van weten. Zij worden niet graag bij die waarheid bepaald. Dat is te ernstig voor deze lichtzinnige tijd, waarin alles omtrent de eeuwigheid zo licht wordt opgevat, waarin dood en eeuwigheid niet op de ziel mag gebonden worden.

O zeker, wensers van de hemel zijn er zo veel, maar zoals Bileam, die zei: "Mijn ziel sterve de dood des oprechten en mijn uiterste zij gelijk het zijne", die wel met het volk des Heeren wilde sterven maar niet leven. En zo zijn er o zo veel "godsdienstige" mensen, die dan ook toornig worden wanneer gevraagd wordt naar de grond, het fundament, de hoop van hun zaligheid. Maar wat zal het verschrikkelijk zijn met een ingebeelde hemel ter hel te varen, zoals Bunyan het in zijn "droom" zag van "IJdele hoop."

Onderzoekt uzelf nauw, ja zeer nauw. Want wij hebben hier geen blijvende stad. Straks zal het zijn eeuwig wel eeuwig wee!

Laat ons uitgaan buiten de legerplaats. Een ieder uit het zijne, waar hij zich veilig en gerust waant. Bent u niet in de legerplaats van openbare goddeloosheid, waar openlijk Gods naam wordt misbruikt en de wereld gediend? Behoort u wellicht tot de godsdienstige en kerkse mensen, en hoopt u er nu verder het beste maar van? Uit die legerplaats moet ge ook uit en dat wilt ge niet. Want u hebt de genieting van de zonde, fatsoenlijke natuurlijk, liever dan de versmaadheid van Christus, u dient zo vromelijk de wereld, de grote zonde laat gij, maar de kleine zonde hebt u lief. U wilt er niet van horen, dat ons leven een biddend en dankend leven moet zijn, u vindt dat de Heere over uw leven wel tevreden mag zijn. Wat zijt u dan in een gevaarlijke legerplaats, waar u eeuwig zult moeten omkomen. En daar moet u uit eer het te laat is. Maar, zegt gij: ik heb dat volk altijd gehaat en ook de leraars, die daarop aandrongen. Ik heb hen gesmaad. En indien ik nu "anders" werd, dan zouden zij mij ook smaden, met de nek aanzien, belachen, bespotten, en daarom durf ik niet.

Och mocht deze overlegging reeds in uw hart zijn, dan was er een overtuiging, dat het anders moet worden. Doch de overtuiging dat het anders moet worden, is niet genoeg. Neen, het moet "anders" zijn. Och, laat u niet langer verlokken door de ijdele beloften en ook niet afschrikken door de krachteloze bedreigingen van de wereld om en in u. Wat baat het een mens al heeft hij op zijn sterfbed de gehele wereld en de gunst van zoveel mensen en Hij derft de gunste Gods. En wat schaadt het een mens, al wordt hij door de gehele wereld, zelfs door vader en moeder gehaat en gesmaad, uitgeworpen buiten hun legerplaats en hij heeft Christus als een Borg voor zijn ziel?

O zo veel overtuigden verwaarlozen uit liefde tot de nietblij vende stad, het eeuwig, onbeweeglijk Koninkrijk. Zij zien op tegen de strijd, vrezen de versmaadheid van Christus, maar zij doen daarmee Christus smaadheid aan, kruisigen Hem wederom, maken Hem openlijk te schande en verderven hun eigen ziel. Pleistert niet langer met loze kalk. Blijft niet langer in die legerplaats. U m oogt er vinden wat u wenst, doch ware rust en vrede en zaligheid, Jezus vindt u er niet. Vreselijk zal het zijn om de hellepoort en niet de hemelpoort binnen te gaan, omdat u, niettegenstaande alle waarschuwing en tegen alle beter weten in, die legerplaats niet verlaten wilde. Gaat er uit! Het kan morgen voor eeuwig te laat zijn.

Anderen hebben uitwendig de legerplaats verlaten, maar inwendig niet. Lots vrouw was met haar hoofd en haar hand buiten Sodom, maar met haar hart niet en kwam niet in het Zoar van de behoudenis. Dat zijn degenen, die schijn van godzaligheid hebben; maar de kracht van de godzaligheid missen.

Maar hoe is het met het volk des Heeren gesteld, dat genade heeft ontvangen? Hoe weinigen onder hen zijn buiten de legerplaats en hebben Christus als hun schuldovernemende Borg leren kennen. Zij zijn ook nog in een legerplaats, al is het een andere dan waarin de wereld ligt en waar zij ook niet uit willen. Zij liggen en leven nog in de legerplaats van beloften, bevindingen, indrukken, tranen, beroeringen en dergelijke. Die legerplaats moet u nog te kort en te smal worden, ook dat moet u nog in zekeren zin ontvallen en dan wordt het: "Jezus alleen." Vraag het uzelf eens af, volk Gods. U hebt wel gaven van de Gever ontvangen, maar hebt u de Heiland reeds persoonlijk als uw Borg leren kennen? Zolang u nog aan de gaven genoeg hebt, hebt u de Gever niet. Is uw oog daarvoor al eens opengegaan? Het is wel een teleurstelling als u denkt er te zijn en u bemerkt dat u er nog niet zijt, maar het is toch een heilzame teleurstelling, want daardoor werd u ook uit die legerplaats gedreven. Doch dat gaat ook met smaadheid gepaard. Want hebt u anders zo kunnen spreken, dan durft u niet. Hebt u anders onder het volk Gods de eerste plaats ingenomen, dan zoekt ge naar de laagste en laatste plaats. Hebt u anders zo kunnen bidden, ja voorgaan in het gebed in het gezelschap van de vromen, dan schaamt ge u weg. U werd bij uw gemis van de Middelaar bepaald. U was zo rijk en zo gelukkig en werd zo arm, ellendig, jammerlijk, naakt en blind.

Gelukkig volk, dat deze noodzakelijkheid hebt leren kennen, want dan zijt u gaande ook uit die legerplaats tot Hem, dan nadert die zalige ontmoeting. U zijt niet tevreden met de gaven, u moet de Gever hebben. U zijt niet tevreden met de goederen des Verbonds, u moet de Middelaar des Verbonds hebben. U bedreef afgoderij met de gaven. En dat is een gruwelijke zonde en een groot gevaar. U weet het hoe de Israëlieten in de oorlog tegen de Filistijnen bedrogen uitkwamen. Toen zij uittrokken wel met de Ark des Verbonds, maar zonder de God des Verbonds. En zo zijt u zo dikwijls uitgetrokken, totdat de Heere het u zelf bekend maakte. Gaat uit de legerplaats! Tussen Jeruzalem en Golgótha ligt de kruisweg, waarop Jezus bezweek onder het kruis. Zo gaat het ook met Zijn volk. De weg is moeilijk, maar die "in het stof ligt neergebogen wordt door Hem weer opgericht."

Dat zijn de genietingen, die ook in die weg nog worden gesmaakt, totdat gij, nadat u reeds lang zijt geweest op de weg van de genade, de legerplaats uit, in het geloof leert zeggen: *Ik ben Uwe, o Heere! en de Heere tot u zegt: Gij zijt mijne.* Dan zijt u geheel de legerplaats uit, dan is de niet blijvende stad voor u ook niets meer, al ontviel zij u op dat ogenblik, zo zou het u niet smarten, want in die ure hebt 'gij de voorsmaak van de toekomstige stad, die u zocht.

Maar ach, wat is ook het overgebrachte volk weinig de legerplaats uit. Door eigen zonde zijn zij er weer zo dikwijls en zóó lang tot hun smart en schade in. Het zijn maar weinige ogenblikjes dat zij er eens geheel uit zijn. Doch als de laatste vijand de niet blijvende stad inneemt, dan is ook de legerplaats hier voor eeuwig verlaten. Maar ook dat gaat met smaadheid gepaard. Want de dood is de bezoldiging van de zonde. Het is een vernedering dat de mens, het prónkjuweel van de schepping, sterven moet, doch ook die smaadheid heeft

Christus gedragen. Hij is "gestorven en begraven", dat zijn de laatste trappen van zijn "vernedering."

Nu volk, dat is ook uw laatste smaadheid; dan geen smaadheid meer. Want dan zijt u eeuwig buiten de legerplaats van de zonde om voor eeuwig te genieten de zaligheid van de toekomende stad met haar poorten van paarden en haar straten van goud, om te delen in de ere en heerlijkheid van Hem, Wiens smaadheid u hier gedragen hebt.

AMEN.

A. M. DEN OUDSTEN.

**2. No. 17. 16 NOVEMBER 1910. HILLEGERSBERG. J. C. KLOMP.
Overl. 88 j. 1947**

GODS LIEFDE BEANTWOORD MET TWIJFEL

Maleachi 1: 2a.

Ps. 88: 9, 10.

Lezen: Jes. 43:1-13.

Ps. 139: 1, 14.

Ps. 77: 6.

Ps. 116:1, 5, 10.

Tegenover de trouwe Gods plaatst Gods volk vaak hun ontrouw. Dat is een waarheid, waaraan het kind des Heeren zelf allerm minst twijfelt. Ja, niemand is er onder de kinderen Gods, die zich niet gedurig moet schamen voor de Heere over zijn zonde; zonde van ontrouw, zonde van ondank, zonde van koudheid, zonde van twijfel, zonde van ongeloof.

Was er voor Jeremia, als hij dacht aan Israëls ontsierden tempel, reden te over om uit te roepen: "Hoe is "het goud zo verdonkerd!" die klacht mag telkens wel herhaald worden bij een blik op de gemeente des Heeren.

Binnen in haar moest het goud steeds schitteren.

Maar ach, het is zo dikwijls verdonkerd!

Evenals de klimop sommige gevels versiert, moest ook het geestelijk leven de gemeente des Heeren Jezus Christus meer ten sieraad zijn.

Hoe staat het daarmede?

Och, M. Gel.! het is er zo treurig mede gesteld dikwijls. De trouwe en de liefde Gods worden zo menigmaal miskend door 's Heeren Volk. Maar - en het zij ten troost gezegd - de Heere handhaaft beide. Hij betoont Zich de Getrouwe. Hij bewijst ieder Zijner kinderen, dat Zijn liefde, hoe ook gesmaad en miskend soms door de Zijnen! onveranderlijk is.

Op de onveranderlijkheid van de Goddelijke liefde jegens 's Heeren volk wensen wij u te wijzen. Wij doen het naar aanleiding van: Maleachi 1: 2"

***"Ik heb u liefgehad, zegt de Heere;
maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad?"***

In de dagen van Maleachi, de laatste van de Oudtestamentische profeten, zag het er in Israël treurig uit. veel openbare zonden werden er bedreven. Het huwelijk met heidense vrouwen was schier gewoonte. De zonde van echtbreuk openbaarde zich gedurig. Lichtvaardige echtscheiding kwam telkens voor. Voor een meened deinsde men niet terug. De onbarmhartigheid was groot bij velen. Deze zonden en nog andere berispte Maleachi. En dan ook kwam hij op tegen de slordige naleving van de Mozaïsche ceremoniële wet onder de priesters, welke gepaard ging met nalatigheid in het brengen van offers.

Zulk een leven past geen volk, maar paste vooral Israël niet. Dat Israël, dat zo bevoorrecht was boven alle volken van die tijd. Israël was het volk van Gods genadige verkiezing en deelde in ruime mate in de voorrechten, welke daaruit voortvloeiden.

O, hoe moest Israël die bevoorrechting Gods gewaardeerd hebben! Hoe moest het leven van de Joden zich betoond hebben als een dankbaar leven! Hoe moest Israël hebben gewandeld in de sporen van de gerechtigheid! Maar neen, juist het tegendeel vond plaats! De Heere werd gehoond. Zijn liefde werd met ondankbaarheid en vertreding Zijner geboden betaald.

En hoe, M. Gel.! wordt zulk een leven nog geleefd? Helaas ja!

Werpen wij de blik over de christenvolken, werpen wij hem over ons volk, veel, zeer veel stemt ons tot droefheid.

Met betrekking tot veel volken, tot ons eigen volk Zouden wij ons tekstwoord kunnen gebruiken, aangezien Gods zegeningen over hen, over ons volk, veel zijn.

Wij willen evenwel Israël beschouwen "als het type van "de verkiezing van de genade", en aan de consciëntie van Gods volk 's Heeren woord aanleggen:

*"Ik heb u lief , gehad, zegt de Heere;
maar u zegt: Waarin hebt u "ons liefgehad?"*

Wij zien hier:

I. God Zijn volk Zijn liefde verklaren;

II. Gods volk die liefde huns Gods betwijfelen.

I. Lezen wij aandachtig Gods Woord, M. H.! dan zien wij duidelijk, dat de Heere elk Zijner kinderen Zijn bijzondere liefde verklaard heeft.

Op die bijzondere liefde worden wij gewezen in onze tekst. Dat zeggen ons de woorden; "Was niet Ezau Jakobs "broeder? spreekt de Heere; nochtans heb Ik Jakob "liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat."

Hetzelfde zegt de apostel Paulus, sprekend van de verkiezing van de genade: "Zo werd tot haar gezegd: De "meerdere zal de mindere dienen; gelijk geschreven is: "Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat" (Rom. 9:12, 13).

De Heere zegt: "Ik heb u liefgehad."

Dat zegt Hij tot Zijn volk in het algemeen en dat zegt Hij tot ieder van de zijn in het bijzonder. Niet eenmaal laat de Heere Zich zóó horen; maar telkens klinkt het: "Ik heb u liefgehad."

Op velerlei wijze heeft de Heere zijn kinderen Zijn bijzondere liefde geopenbaard.

Wie uit de dood zijn overgegaan in het leven en zich bewust zijn van hun zalig aandeel aan Christus en Zijn goederen en schatten, zij weten, dat zij niet eerst sinds enige weken, of maanden, of jaren in de bijzondere liefde Gods delen; maar dat zij van vóór de grondlegging van de wereld het voorwerp dier bijzondere genade Gods zijn. Van eeuwigheid zijn de gelovigen uitverkoren. Paulus zegt: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere "Jezus Christus, die ons gezegend heeft met alle geestelijke "zegening in de hemel in Christus.

"Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de "grondlegging van de wereld, opdat wij zouden heilig en "onberispelijk zijn voor Hem in de liefde" (Ef. 1:3, 4).

In die woorden wijst ons de apostel op van de gelovigen eeuwige verkiezing in Christus "als de eeuwige oorzaak "van alle geestelijke zegening, als de vasten grond van "hun troost en hoop, als een bewijs, dat het christendom "niet tegen de Israëlitische bedeling strijdt, noch bij deze "achterstaat, maar dat de verlossing, de verwerkelijking "van het oorspronkelijke beeld van de mensheid door en "uit Christus in het raadsbesluit Gods voor de schepping "der wereld zelf begrepen was, zodat al het overige slechts "voorbereiding tot dat hoogste doel is."

Van die verkiezing is de diepste oorzaak in het vrijmachtig welbehagen Gods gelegen. En zo is dan ook het besluit van de verkiezing niet veroorzaakt door het voorgezien geloof. Integendeel, veeleer is de verkiezing de oorzaak van het geloof.

Paulus zegt: "Want u is uit genade gegeven in de zaak "van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook "voor Hem te lijden" (Filipp. 1: 29).

Christus is dus niet de oorzaak van de verkiezing. "Hij is "een gave van de liefde des Vaders en deze gaat dus aan "de zending des Zoons vooraf, Joh. 3: 16; Rom. 5:8; 8:29; 2 Tim.1: 9; 1 Joh. 4: 9. De Zoon heeft de Vader tot liefde bewogen, maar de verkiezende liefde is

opgekomen uit de Vader zelf. En zo leert de Schrift "dan allerwege, dat de oorzaak van alle besluiten niet in enig schepsel ligt, maar alleen in God zelf, in Zijn "wil en welbehagen."

Dat welbehagen Gods, wordt Gods Kerk en ieder van 's Heeren gunstgenoten in het bijzonder er aan herinnerd, is een stem uit de hemel, die haar en ieder gelovige spreekt van de bijzondere liefde Gods.

Is het wonder, M. Gel.! dat de Kerke Gods in haar belijdenis deze leer steeds verdedigd heeft? Zullen wij ons er over verwonderen, dat Gods volk overal en in alle tijden haar belijdt als een van de hoofdwaarheden? Immers neen.

Een heerlijke vertroosting, zo voor de Kerk in haar geheel, als voor ieder gelovige in het bijzonder, is deze gedachte: "De zaligheid des mensen ligt onwankelbaar vast in het genadige en almachtige welbehagen "Gods."

Dwaasheid is het de verkiezing, zoals de Schrift haar leert, te loochenen. Zij is een liefdestem Gods.

Ware zij er niet, wie zou dan zalig kunnen worden? Christus Jezus toch is als Middelaar vrucht van de vrijmachtige verkiezing Gods. Hij zelf is voorwerp dier verkiezing. De Vader heeft de Zoon uitverkoren om onzentwille, om Zijn plan uit te voeren.

En zo vertoont Christus Zich aan het geloofsoog in Zijn bereidwilligheid om die veel en zware verbondsverplichtingen op Zich te nemen, teneinde Zijn volk zalig te maken en de uitwerkende, oorzaak te zijn van de heerlijkheid, welke eenmaal de verlostte schare van 's Heeren gunstgenoten smaken zal in de hemel.

God richtte met de gevallen mens een verbond op en beloofde de nakoming Zijner beloften. Daardoor werd die gevallen mens tot zeer veel verplicht. Maar o, wat zou dat verbond de mens gebaat hebben, ware Christus niet gekomen!

Ja! zonder Hem is het ondenkbaar. Alle verplichtingen, welke uit de oprichting van het verbond van de genade voortvloeien, nam de Verbondsmiddelaar, Christus Jezus, op Zich ten behoeve van Zijn volk.

Brengt de Heere dan, op welke wijze ook, Zijner gemeente, ieder Zijner kinderen persoonlijk, in herinnering wat Christus als zodanig op Zich nam, dan zegt Hij: "Ik heb u liefgehad." Die liefde Gods, zij is het leven, de oorzaak van het leven van al de Zijnen. En de telkens herhaalde verklaring dier liefde is voedsel voor hen, geestelijk voedsel. Daardoor ontvangen zij leven aan hun dikwijls treurende ziel. Langs die weg stort de Heere vrolijkheid en blijdschap, rust en vrede uit in hun hart. "Ik heb u liefgehad."

Die troostrijke stem klinkt Gods volk tegen uit de eeuwige verkiezing en de verbondsverplichtingen, welke Christus op Zich nam. En dan ook uit het volbrachte verlossingswerk des Heeren Jezus Christus.

Zien Gods kinderen hun Zaligmaker in Zijn staat van vernedering, overgegeven aan smaad en lijden, dan klinkt het hun aldoor tegen, zo van de Vader als van de Zoon: "Ik heb u liefgehad."

De vernederende geboorte in Bethlehem, het leven zo rijk aan ontberingen van allerlei aard, de smaad, waar mede de Heilige is gesmaad geworden, de smart, die Hij heeft geleden, én vóór Hij aan het kruis genageld word, én bij Zijn kruisiging, het zijn alle accoorden, welke het lied van de Goddelijke zondaarsliefde wonderschoon doen klinken.

De bede: "Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem deze drinkbeker van Mij weg; doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt." Het is de stem Gods uit de hemel, die zegt: "Ik heb u liefgehad." De klacht aan het kruis: "Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?" is de verklaring van de bijzondere genade Gods aan Zijn volk: "Ik heb u liefgehad."

Het ogenblik waarin Christus het hoofd op de borst liet vallen en Zijn Geest het lichaam ontvlood, bewees weer de liefde Gods tot Zijn volk. En daarom, heel de lijdensprediking, welke elk jaar gebracht wordt, zij is één lied, waarin de Heere Zijn liefde tot gevallenen heerlijk openbaart en Zijn volk toeroept: "Ik heb u liefgehad!"

's Heeren: "Ik heb u liefgehad!" klinkt Gods gunstgenoten ook tegen uit de wedergeboorte. Als zij terugdenken aan hun opwekking uit de geestelijke dood, aan hun vernieuwing des harten door de Heilige Geest, dan horen zij dat woord van Goddelijke vertroosting: "Ik heb u liefgehad."

En wat had die vernieuwing ten gevolge? De wil is sinds omgebogen. De begeerte des harten is Kot Gods geboden. De overtreding dier geboden smart hen zo.

Terecht zegt dan ook onze Confessie: "dat de mensen "door de genade, die zij ontvangen hebben, geloven en "zich bekeren" (art. 12).

De door de Heilige Geest vernieuwden werden gerechtvaardigd door God, zij ontvingen vergiffenis van zonden, zij werden aangenomen tot kinderen, zij worden langs zo meer geheiligd.

O, die reeks van genadeweldaden Gods, bewezen aan arme zondaren, die vloek en doemwaardig zijn en niet verdiend hebben dat hun ooit werd toegevoegd: "Ik heb "u liefgehad", zij zijn stemmen uit de hemel, waardoor God Zijn volk Zijn bijzondere liefde herinnert!

En gaan Gods kinderen na, hoe zij bewaard zijn tot op deze dag, het is al weer datzelfde: "Ik heb u liefgehad." de blik achterwaarts geworpen en gezien op al die gevaren, waarin de Heere hen nabij 'was, op al de wegen vol verleiding, waarop de Heere hen bewaarde voor afwijking, op al die noden, waarin de Heere hen steunde; op al de droefheid, waarin de Heere hun de tranen afwiste, kan het wel anders, dan dat zij uitroepen: God, onze God, heeft ons lief? Immers neen.

En voorwaarts blikkend, ja, dan mag er veel onheilspellends aan de bewolkten hemel zich openbaren, zóó zelfs, dat vreze hen om het hart slaat, toch ontbreekt het hun niet aan troostrijke, moedgevende betuigingen Gods. Ieder kind des Heeren mag, èn moet, én zal ook troost putten uit het woord: "Bergen zullen wijken en "heu velen wankelen; maar mijn goedertierenheid zal "van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet "wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer." En waarom niet?

Omdat God Zijn volk liefheeft van eeuwigheid: "Ik heb u liefgehad."

Zo spreekt de Heere Zijn volk steeds toe. Uit alles, wat wij u noemden en wat nog te noemen zou zijn, waait hun de geur van de vertroosting Gods tegen.

O, Meer zou er nog kunnen genoemd worden! Immers, gij, die de Heere vreest, kent de tijden, waarin door de Heilige Geest aan uw hart de bijzondere liefde Gods verzegeld werd, zodat u met de dichter meest uitroepen:

*"God heb ik lief; want die getrouwe Heer'
Hoort mijn stem, mijn smekingen, mijn klagen;
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen;
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer."*

Gelovigen! hoort de stem uws Heeren, die u toeroept, telkens, op velerlei wijze: "Ik heb u liefgehad." O, de Heere laat het u niet ontbreken aan vertroostende stemmen!

Hoe treurig toch, dat het u zo dikwijls ontbreekt aan opmerken! Zij het bij u maar veel: Heere, geef mij door genade te zien en te horen, opdat ik leve!

Het is met betrekking tot dit verstaan van de stem van God, als met de aanschouwing door het oog des geloofs:

*"Geef dat mijn oog het goed' aanschouw',
"'t Welk u uit onbezweken trouw
"Uw uitverkoornen toe wilt voegen!"*

II.

Hoe welgevallig zou het Gode zijn, M. Gel.! als Zijn kinderen meer spraken met heel hun hart, beantwoordend zijn: "Ik heb u liefgehad": Heere, wij hebben u lief!

Maar, hebben Gods kinderen hun God dan niet lief?

O, zeker wel!

De liefde in 's mensen hart jegens de Heere is juist bewijs, dat die mens kind van God is.

Bij de natuurlijke mens is geen liefde, maar vijandschap Gods.

Evenwel, die liefde van God jegens Zijn volk wordt menigmaal, helaas! betwijfeld door hen, die haar immer roemen moesten. Immers, wij lezen in onze tekst verder: "Maar u zegt: Waarin hebt u ons liefgehad?"

Ziet, M. Gel! hoe de Heere Zijn Gemeente, beweldadigd en gezegend,

door Hemzelf sprekend invoert. Hij voegt haar toe: "Ik heb u lief gehad", maar gij betwijfelt Mijn liefde; u zegt tot Mij: "Waarin hebt Gij ons liefgehad?"

Dat is schandelijk van Gods volk. En o, die woorden duiden op een toestand des harten, die, helaas! maar al te dikwijls voorkomt.

Israël was ondankbaar. Het waardeerde Gods liefde niet, welke Hij zo kennelijk dat volk bewezen had door Jakob, zijn vader, verkoren en verheven te hebben boven Ezau, de ouderen broeder.

De Heere moest gedurig zeggen: Is dat nu Mijn volk? En ach, zo moet Hij nog telkens spreken! Gods liefde tot Zijn volk wordt menigmaal met ondankbaarheid beantwoord. Zij wordt niet naar behoren gezien en erkend, inzonderheid onder de bedelingen van kruis en tegenspoed.

"Waarin hebt Gij ons lief gehad?" Zo vraagt meermalen het kind des Heeren.

M. Gel! de weg van de rechtvaardigen is geen gemakkelijke. Het is een kruisweg. De jonger is ook hierin niet meer dan de Meester.

O, het is waar, groot zijn niet zelden de beproevingen van de ware vromen! Maar daardoor worden zij geheiligd en onderwezen. Die beproevingen en tegenheden van Gods volk geven "van zich een vreedzame vrucht van de "gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn" (Hebr. 12:11).

O, werd daaraan meer gedacht!

De ziel van Gods kinderen zou er meer stil onder zijn. In die drukwegen worden lang niet altijd opvoedingswegen gezien. Integendeel, zij worden menigmaal als kastijding beschouwd.

De toestand van een Job, die grote lijder van de ouden dag, die de ure zijner geboorte vervloekte, is met hem niet ten grave gedaald. Hij wordt nog doorleefd.

Onder druk en lijden, in tegenheid en smarten, als het zo is, alsof er geen verlichting of uitkomst komen zal, verkeert Gods kind soms in opstand, tot zijn God zeggend: "Waarin hebt Gij mij lief gehad?" En wordt onder die omstandigheden de beproefde getroffen door de voorspoed van de goddelozen, o, dan wordt het niet beter! Niet zelden ontglipt dan een ongelovig, ongeduldig, morrend: waarom? aan zijn hart en mond. En zo wordt Gods weg afgekeurd, Zijn wijsheid miskend, Zijn liefde betwijfeld.

Die toestand, hij is vreselijk. De Heere wordt er door ontheiligd, de ziel zelf wordt er door geschaad. Dat Gods kinderen tegen die toestand toch waken!

Dat zij bij de eerste de beste tekenen, welke die toestand voorafgaan en dus aankondigen, toch bedenken, dat de Heere hen slaat om ze te genezen en hen wondt om ze te helen!

Och, dat zij in de alsem, hun te drinken gegeven tot heiliging, het zoet Zijner liefde proeven!

Maar zijn het alleen die omstandigheden, waarin Gods kinderen soms zeggen: "Waarin hebt u ons liefgehad?"

O, neen! Zij zeggen het meer, dan zij misschien vermoeden.

Zij laten zich aldus ook wel horen in tijden van smartelijke twijfel omtrent hun staat en onder zware verzoeken van de grote zielenverderver, de satan.

De strijd van de een is zwaarder dan die des anderen, maar toch mag gezegd, dat Gods kinderen soms menen' geen deel te hebben aan de gunst des Heeren. O, die toestand benauwt hen zo!

Hunne zonden scharen zich dan in slagorde tegen hen. Hun geweten spreekt vonnis tegen hen uit. Zij zien Gods ondragelijke verbolgenheid, Zijn gestrengte wraak, zij sidderen. Dodelijke angst vervult hun hart. Hun oog is dan gesloten voor de liefde Gods jegens hen.

Voor die liefde nu mag het nooit gesloten zijn. Zij zeggen daarmee dan eigenlijk: "Waarin hebt Gij ons 'liefgehad?"

Soms ook worden Gods kinderen op een hevige wijze besprongen door de Boze. Donkerheid en verschrikking beroeren dan hun ziel. Godslasterlijke inwerpingen, akelige gedachten, afschuwelijke begeerten maken hen tot een schrik voor zichzelf. hun ziel is als een opene stad. Zij zijn dan bang voor zichzelf. Het is hun dan, of er alleen een satan en geen God is, machtiger dan die verleider. De liefde Gods wordt op die wijze door hen betwijfeld. Zij zeggen: "Waarin hebt u ons liefgehad?" En wanneer gevoelen zij het, dat zij de liefde Gods jegens hen betwijfelden?

Niet in de zondige ogenblikken van die bange twijfel natuurlijk, maar daarna. Als de nood hen weer doet roepen:

"Zou God Zijn gena vergeten?

"Nooit meer van ontferming weten?

"Heeft Hij Zijn barmhartigheên

"Door Zijn gramschap afgesneên?

"k Zei daarna: dit krenkt mij 't leven;

"Maar God zal verandering geven;

"D' Allerhoogste maakt het goed;

"Na 't zure geeft Hij 't zoet."

Zij geloven dan weer, dat Jezus zondaars nodigt, dat de Heere God de zijn niet doet naar hun zonden. Zij roepen Hem aan met vurige smekingen en ontvangen bemoediging en troost en hope. Hun weeklacht wordt veranderd in een rei. De ruste is weergekeerd in hun ziel.

Dan - o, dan gevoelen zij weer, dat de Heere hen liefheeft en hen beminde van eeuwigheid! En ach! hun twijfel aan die onveranderlijke liefde Gods smart hen. Zij verootmoedigen zich voor de Heere en belijden Hem de zonde huns ongeloofs.

M. Gel.! klaagt de Heere ten onrechte over de verdenking Zijner liefde door Zijn volk? Is Zijn beschuldiging te zwaar, als Hij zegt: "Ik heb u liefgehad, maar "gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad?"

o Neen!

Die klacht is niet ten onrechte, die beschuldiging niet te zwaar. Daarop zeggen alle kinderen Gods amen. Meten zij zich met de maat des Woords, dan moeten zij de onbegrijpelijkheid en onbegrensdeheid van Gods liefde erkennen en roemen. En een wonder is het hun, dat Hij hen tot het voorwerp Zijner liefde maakte en hen herschiep door zijn Geest; maar ook is het hun een wonder, dat Hij hen zo menigmaal weer kwam opzoeken en met Zijn liefde tegentrad in hun afdwalingen.

Hoe treurig is het toch, dat de Heere over een zo beweldadigd volk aldus moet klagen!

Zonder die woorden op de lippen te nemen, zeggen de gelovigen dan meermalen: " Waarin hebt Gij ons lief gehad", Heere?

O, dat is grieven van de liefde Gods, van de Heere van de liefde! Daardoor wordt Zijn onuitsprekelijke, wóndervolle en schone genade gesmaad. En dan ook brengen 's Heeren

gunstgenoten Gods terechtbrengende toorn over zich. Door hun zonden verbergt de Heere Zijn aangezicht voor hen.

Kinderen Gods! bedenkt toch wat het zegt: Gods liefde te betwifelen.

Toen de Heere, ziende op Israël, zei: "Ik heb u liefgehad, maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad? treurde, bij wijze van spreken, de Goddelijke liefde. En ach, zij moet dat zo menigmaal doen! U geeft haar zo dikwijls reden tot droefenis. Wacht u er toch voor onder biddend opdien tot de Heere! Waakt, opdat u de liefde Gods niet miskent! Gaat eens na, wie u was. Arme, doemschuldige zondaren. Naar God zaagt u niet om, Zijn genade versmaadde gij. En wat moet u nu erkennen?

Immers, dat u ook toen reeds voorwerp Zijner liefde waart en Hij U dat heerlijk geopenbaard heeft door de vernieuwing door de Heilige Geest.

Ezau had God niet lief, Jakob wel. Waarom is Jakob uw type en niet Ezau? Zijn het uw verdiensten geweest, uw weinige zonden, uw gerechtigheid?

O, neen!

In niets waart u beter dan die velen, welke reeds verloren zijn gegaan en klacht na klacht uitstorten in de plaats van de eindeloze smart.

Enkel genade voert hier heerschappij. Om niet zijt gij gerechtvaardigd door de verlossing, die in Christus Jezus is. Enkel wederliefde moet zich bij u openbaren. Maar helaas! de Goddelijke liefde miskent en betwifelt u nog gedurig met uw: "Waarin hebt u ons lief gehad?" En is die klacht een verwijt, zij is een bede tevens: Als de Heere, uit zijn hemel neerblikkend op Zijn volk, zegt: "Ik heb u liefgehad, maar u zegt: Waarin "hebt u ons liefgehad?" is dan niet elk woord, niet elke toon Zijner stem een: Keert weder? Immers ja.

O, begenadigden Gods in Jezus Christus! uit de taal van het Goddelijk verwijt klinkt u nog Zijn liefde tegen, "Ik heb u liefgehad" en Ik zal u eeuwig blijven liefhebben. Dat is de tale Gods, die u tegenklinkt op duizenderlei wijze. Betreurt uw veelvuldige miskenning dier liefde. Belijdt ze als zonde voor God en beantwoordt Zijn liefde met de liefde van uw hart.

Neergebogenen, die treurt over uw zonde! betwifelt de liefde Gods jegens u niet langer. Zegt u misschien: Wist ik maar, dat Gods bijzondere, levendmakende genade ook aan mij was verheerlijkt. Wij vragen u: wat reden is er om het niet te geloven?

Wie zijn het voorwerp van Gods eeuwige liefde? Doemschuldige, arme zondaren, zoals ge u hebt leren kennen. Voor wie trad Christus op bij God? Voor ongelukkige kinderen Adams, tot wie ge u rekent. Wie noodt de Heere tot Zich? Alle vermoeiden en beladenen.

En - naar wie gaat uw begeerte uit? Naar de Heere immers. Van wie verwacht u alles? Alleen van Christus, niet waar?

Och, wendt u met al uw ongeloof tot Hem, die wacht om meer genade te schenken! Werpt u in Christus' genadearmen, aflatend van uw twijfelingen, en u zult ruste vinden voor uw verontruste ziel.

Onvernieuwden van hart! wordt u misschien gehaat door de Heere? u moogt dat geen ogenblik denken en niemand mag het van u zeggen. Die gedachte en die taal zouden tegen Gods Woord ingaan. Immers, ieder wordt ernstig en dringend geroepen tot het heil in Christus.

De Heere bevestigt Zijn lust tot uw zaligheid met een eed: "Zo waarachtig als Ik leef, zo ik lust heb aan "den dood des goddelozen; maar daarin heb Ik lust, "dat de goddeloze zich bekere en leve!"

Zalig worden geschiedt uit genade en niet uit verdienste. Daarom is er ook mogelijkheid voor u. Neemt de toevlucht tot de Heere Christus, verlatend uw zondige paden, niet miskennend Zijn liefde tot zondaren, opdat ook u met het oor des harten moogt opvangen dat heerlijke woord van de God des ontfermens: "Ik "heb u liefgehad!"

AMEN.

3. No. 18. 23 NOVEMBER 1910. VEENENDAAL. M. J.

STRIJD NEDERLAAG OVERWINNING.

Genesis 3:15.

1ste ADVENT.

Ps. 68:1.

Ps. 40:4.

Ps. 89:10, 11.

Ps. 68:11.

Openbaring 12.

Het is een aangrijpend schouwspel dat de apostel Johannes in Openbaring 12 beschrijft.

Een vrouw stelt hij. ons daar voor, bekleed met de zoon, en de maan was onder haar voeten, en zij was zwanger en riep barensnood hebbende. Voor die vrouw echter staat een grote rode draak, die haar kind wil verslinden. Maar die toeleg mislukt; het kind toch wordt weggerukt tot God en Zijn troon en de draak wordt op de aarde geworpen, waar hij heengaat om zijn krijg voort te zetten tegen de vrouw.

Gij begrijpt allen waar dit schouwspel ons op wijst. Die vrouw is kennelijk de gemeente Gods; de mannelijke Zoon, die zij baarde, die al de heidenen zou hoeden met een ijzeren roede, is de Heere Jezus Christus, bij Wiens komst in het vlees het naderende Kerstfeest ons weer bepalen zal.

Immers nog enkele weken en het zal alom weer verkondigd worden: "Een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." Maar als dat kind geboren wordt dan staat reeds aanstonds de draak gereed om het te verslinden. En als het kind hem ontruikt wordt en het ten slotte blijkt dat al zijn pogingen om dat kind te verdelgen vruchteloos zijn, dan heeft hij achter de vrouw water geworpen als een rivier, d. w. z. dan heeft hij getracht of hij door een stroom van allerlei verdrukkingen en vervolgingen de Kerk des Heeren van de aarde heeft kunnen uitroeien.

Ja, Satan is onvermoeid om God en Zijn volk, om Christus en Zijn gemeente te bestrijden.

Maar het naderende Kerstfeest is er ons borg voor dat alle instrument, dat hij tegen de Kerk des Heeren bereidt, niet zal gelukken en dat in de bange worsteling, die er bestaat tussen het rijk des lichts en het rijk van de duisternis de gemeente des Heeren in haren Christus meer dan overwinnaar is.

Laten we daarbij eens stilstaan naar aanleiding van Genesis 3:15.

***"En Ik zal vijandschap zetten tussen u en
tussen deze vrouw; tussen uw zaad en
tussen haar zaad; datzelve zal u de kop
vermorzelen en u zult het de verzenen vermorzelen."***

Het is een donkere bladzijde, die bladzijde van onze bijbel, waarop ons tekstwoord geschreven staat. Gij weet wat er geschied was: Gods schepping was een prooi van de boze geworden.

Satan had de heerlijkheid aanschouwd, waarin de mens zich hier op aarde mocht verlustigen; hij had voorzien dat alles hier bestond om de Naam des Heeren te verheerlijken en daarom had hij zich aangegord om dat te beletten, om het zaad des verderfs ook hier op aarde uit te strooien.

De slang, listiger dan al het gedierte des velds, was het instrument geweest, waardoor de verleider zijn list had vertolkt; en maar al te zeer was zijn toelag gelukt.

Eva had hem haar oor gewillig geleend; zij had gegeten 'van de verboden vrucht, die Satan haar als een lust van de: ogen had voorgetoverd; en als een werktuig in de hand des Satans had zij het zaad van de ongerechtigheid ook uitgestrooid in het hart van haar man.

Ook Adam was door Satans pijlen getroffen; en nameloos was de ellende waarin hij daardoor niet alleen zichzelf, maar ook zijn ganse geslacht heeft gestort.

O, wat heeft de hel gelachen toen niet slechts Eva haar hand naar de verboden vrucht uitstak, maar toen straks ook Adam die vrucht aannam uit de hand zijner vrouw.

Toch behoeft Satan, zich niet al te zeer te verblijden. Want, zeker, hij heeft het hier op aarde donker gemaakt; hij heeft door een enkele leugen de ganse schepping doen verzinken in een stikdonkere nacht; hij is de oorzaak geworden dat "het ganse schepsel zucht en tot nu als in barensnood" is; maar hij kan niet verhinderen dat de Heere in die donkeren nacht toch aanstonds een lichtstraal van genade doet vallen.

En van die lichtstraal van ontferming vindt u de weerschijn in onze tekst. "Ik zal vijandschap zetten." Ja, in dat woord hoort ons oor de eerste klanken van het genadeverbond dat de Heere nog weer met diep gevallen zondaren heeft opgericht.

Het is de z.g n. moederbelofte, de moeder van al de beloften, die ons in het Oude Verbond van de komende Verlosser gegeven zijn.

Die belofte spreekt ons

- 1°. Van een verwoede strijd,
- 2°. Van een droeve nederlaag,
- 3°. Van een schitterende overwinning.

Ik zal vijandschap zetten. Het woord dat hier in het oorspronkelijke voor "vijandschap" staat, betekent niet slechts een zekeren afkeer die twee personen of twee partijen van elkaar hebben; maar het wil bovendien zeggen een openbare strijd, een heftige tegenkanting die met krachtige pogingen gepaard gaat om elkaar zoveel mogelijk schade en nadeel toe te brengen.

Zulk een vijandschap nu, zulk een strijd zou er voortaan bestaan tussen de slang en de vrouw; en niet slechts tussen die bepaalde slang, die het instrument in de hand des Satans was geweest, en die bepaalde vrouw, die ons onder de naam van Eva bekend is geworden; maar ook in hun zaad zal die strijd doorgaan.

In heel het leven van de mensheid zal die strijd worden voortgezet.

Ziet het maar hoe de slang een van de afschuwelijkste dieren is, die daar in de ogen van mensenkinderen bestaan. Wanneer daar een slang zich kronkelt aan uw voet, dan is uw eerste gedachte u van die slang te ontdoen; als het mogelijk is zoekt u haar te verderven. En omgekeerd is ook die slang er op uit haar venijn in uw lichaam te drijven en u alzo de dood aan te doen.

Daar is dus een voortdurende vijandschap tussen het mensengeslacht en de slang.

Maar u begrijpt wel dat er in ons tekstwoord een diepere betekenis ligt. Immers de slang komt in de Heilige Schrift meermalen voor als beeld van de Vorst van de duisternis. [Mede om de listen en de bochten waarin Satan zich wringt kan hij zo terecht "de oude slang" worden genoemd. En tot die ouden slang, tot Satan zelf is ons tekstwoord dan ook in het bijzonder gericht.

Ja, de verwoede strijd, waarvan in ons tekstwoord gesproken wordt, zou bestaan tussen Satan zelf en de vrouw Eva, die het van nu voortaan op ontzettende wijze zou ondervinden dat de Vorst van de duisternis het op haar verderf had gemunt.

En ook in dat opzicht bleef de strijd niet tot de persoon van Eva beperkt. Ook in hun beider zaad zou die strijd met verwoedheid worden voortgezet.

Nu is met het zaad van de duivel hier niet anders bedoeld als zijn rijk. Immers de onderdanen van zijn rijk worden meermalen zijn kinderen genoemd. "Gij zijt uit de vader de duivel", zegt de Heiland tot de Farizeeën van zijn dagen, "en wilt de begeerten uws vaders doen."

Het zaad van de duivel is dus het ganse rijk van de duisternis, het zijn de overheden, de machten, de geweldhebbers dezer wereld, van de duisternissen dezer eeuw; het zijn de geestelijke boosheden in de lucht.

En met het zaad van de vrouw wordt hier in de eerste plaats de Heere Jezus Christus bedoeld. Ja, het Zaad van de vrouw is Hij, die eenmaal in de volheid des tijds uit een vrouw, uit de maagd Maria zou geboren worden, het zaad van de vrouw bij uitnemendheid is Christus, die geworden uit een vrouw, ook geworden is onder de Wet, opdat Hij degenen, die onder de Wet waren, verlossen zou en opdat er een volk zou zijn dat in Hem de aanneming tot kinderen is deelachtig geworden.?

Het zaad van de vrouw: Christus in Zijn Middelaarsambt; Christus als de hoogste Profeet, de enige Hogepriester en de eeuwige Koning.

Maar ook als zodanig staat Christus als zaad van de vrouw niet alléén. Integendeel, gans Zijn volk, alle degenen die Hem van de Vader gegeven zijn, zij zijn in Hem begrepen; de ganse Kerke Gods is het lichaam, waarvan Hij is het Hoofd.

Dus moet onder het "zaad van de vrouw" al het in Hem geheiligde volk worden verstaan.

Wanneer we dan ook zingen: "en Zijn Godegeheiligd zaad zal 't gezegend aardrijk erven", dan weten we dat daarmee alle degenen die God vrezen bedoeld zijn.

Zo zou er dus vijandschap zijn, zo zou er dus een verwoede strijd gestreden worden tussen wat enerzijds het eigendom van Satan en tussen wat anderzijds het eigendom van Christus is.

En die vijandschap zal Ik zetten, zegt God. Het opkomen van die vijandschap heeft de Heere dus niet aan de mens overgelaten, want ach, de Heere weet het wel, dan zou die strijd nooit geboren zijn.

De mens toch van nature leeft niet graag in vijandschap met de Vorst van de duisternis. Een vijand van God te zijn vindt hij niet erg, daaronder gaat hij niet gebukt; maar een vijand van Satan en wereld te worden, daar wil hij niet aan. Met Satan en wereld blijft een mens zo graag op goede voet.

En daarom kon de Heere dat "zetten van vijandschap" ook niet aan de mens overlaten, want dan zou er onder de mensen nooit één vijand van Satan gekomen zijn. En zo zegt de Heere dan ook: IK zal vijandschap zetten. De Heere zelf zou maken dat die vijandschap ontstond. En of de Heere woord heeft gehouden? Het naderende Kerstfeest geeft ons op die vraag een bevestigend antwoord.

Ja, in Christus Jezus is de belofte van ons tekstwoord vervuld; in Hem is de strijd tussen het slangen en het vrouwenzaad volstreden.

Hiertoe immers is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou. Zijn ganse leven hier op aarde is dan ook één strijd met de duivel geweest.

Christus en Satan stonden als twee onverzoenlijke machten tegenover elkaar.

Christus als Overste van het rijk des lichts, Satan als Overste van het rijk van de duisternis.

Christus om de Heere de eer te geven, Satan om God Zijn eer te ontroven.

Christus om de zondaar het eeuwige leven te geven, Satan om die zondaar gebonden te houden in de eeuwige dood.

Ontzettend is de worsteling geweest die daar tussen Christus en Satan is doorgemaakt. Aanstands na de geboorte is het begonnen - denk maar aan de kindermoord te Bethlehem - en het heeft geduurd totdat het werk van de verzoening aan Golgótha's kruis was volbracht.

En ziet, diezelfde strijd, die tijdens Zijn leven op aarde door de Persoon van de Middelaar gestreden werd, die wordt nog altoos openbaar overal waar Christus werkt met Zijn Geest.

Ja, die strijd, die in Christus zijn middelpunt vond, heeft bestaan van het Paradijs af en zal ook blijven bestaan totdat de laatste van Gods uitverkorenen uit de strijdende in de triomferende Kerk zal zijn overgegaan.

Neen, zelve zoeken we, zelve begeren we die strijd niet, maar als de Heere komt met de werking van Zijn Heilige Geest, dan wordt die vijandschap gezet, dan wordt die strijd tussen Christus en Satan geboren in de eerste plaats daarbinnen op het terrein van het hart.

O, wie van Gods kinderen kent niet iets van die bange worsteling van de ziel, die daar b.v. gestreden werd in het hart van de dichter van Psalm 116.

Of wat is het anders als strijd tussen Satan en Christus, als die dichter eerst zingt:

*Ik lag gekneld in banden van de dood,
Daar d' angst van de hel mij allen troost deed missen,*

en als hij er dan straks op laat volgen:

*De Heer' is groot, genadig en rechtvaardig,
En onze God ontfermt zich op 't gebed.*

Wat is het anders als vijandschap tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw, wanneer Satan ons komt zeggen: "uwe zonden zijn te groot dan dat zij vergeven worden", en wanneer Christus ons dan komt toefluisteren: "al waren uw zonden rood als scharlaken, zij zullen worden wit als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol."

En niet slechts binnen in de ziel van een kind van God, maar ook daarbuiten is het zichtbaar dat er een onuitroeibare, door de Heere zelf gewilde vijandschap tussen Satan en Christus bestaat.

Gaat de geschiedenis des heils maar na en schier op iedere bladzijde vindt u het zaad van de vrouw en het zaad van de slang als geharnaste strijders tegenover elkander staan. Wilt ge er enige voorbeelden van? Denk aan de strijd die Israël eerst met de Egyptenaren en straks met de Kanaänieten te doorworstelen had.

Denk aan de strijd van Gideon met de Midianieten; van Jephta met de Ammonieten; van Simson met de Filistijnen.

Denk aan de vijandschap die er tussen de huize Davids en de huize Sauls, die er tussen Elia en Achab, die er tussen Hiskia en Sanherib bestond.

Denk aan de hangen strijd die door de apostelen en de eerste Christengemeente moest doorgemaakt worden.

Denk aan de goede zaak waarvoor in de dagen der Hervorming onze vaders hun goed en hun bloed hebben opgeofferd.

En denk niet het minst aan de strijd die daar ook in onze dagen op zo menig terrein van ons leven gestreden wordt.

Immers voor of tegen de Christus, voor of tegen de heerschappij van Gods Woord, dat is het brandpunt van de strijd, die daar ook in onze dagen op het gebied van Kerk, School, Staat en Maatschappij gestreden wordt. En dan ziet ge aan de een zijde een brede stroom dergenen die het openlijk uitroepen: "wij willen niet dat deze Koning over ons zal zijn" en aan de andere zijde een betrekkelijk kleine schare dergenen, die Hem erkennen als Koning over hart en huis en die nu ook in hun ganse leven met Zijn koninklijke ordinantiën begeren te rekenen. En de vijandschap tussen die twee machten kan door de wereld nooit uitgeroeid worden, want God zelf heeft die vijandschap gezet; de Heere wil het dat deze strijd gestreden zal worden.

Vijandschap tussen de slang en de vrouw; strijd tussen het zaad van de slang en het zaad van de vrouw!

En hoe zal die strijd nu beslecht worden? Wat zal er het einde van zijn?

2. Op die vraag heeft onze tekst ons een antwoord gegeven. Immers "datzelfde zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen."

Uit dat antwoord blijkt dat het zaad van de vrouw begint met een droeve nederlaag te lijden; maar dat datzelfde zaad van de vrouw in het eind toch als overwinnaar uit de strijd zal voortkomen.

Ja, met een droeve nederlaag zou het beginnen. De slang zou in de strijd van zich bijten en daardoor zouden de verzenen van haar tegenpartij d er worden vermorzeld. De verzenen nu zijn het laagste gedeelte van het menselijk lichaam, dat gedeelte waarmee onze voet de aarde betreedt.

En zo zijn met de verzenen van Christus dan ook bedoeld Zijn menselijke natuur. Deze zou door Satan vermorzeld worden. En we weten dat dit ook geschied is, voornamelijk in de bange ure, die de Heiland aan het kruis van Golgótha heeft doorleefd.

De verzenen vermorzeld! O hoe menigmaal had Satan het reeds beproefd om de Zaligmaker te treffen in de zenuw Zijner kracht; en eindelijk was het gelukt, eindelijk had Hij hem de dodelijke wonde kunnen toebrengen. Hoort hoe op Golgótha het "Eli Eli lama Sabachtani" van de bleke lippen des Heeren weerklinkt; ziet, hoe Hij wegzinkt in de wateren niet slechts van de tijdelijke, maar ook van de eeuwige dood. En als u niet beter wist dan zou u zeggen: de strijd is verloren; het zaad van de slang heeft de overwinning behaald: met een droeve nederlaag is de bange worsteling van de vrouw en haar zaad geëindigd.

En die nederlaag heeft niet slechts de persoon van Christus getroffen; maar van die droeve nederlaag wordt nog steeds iets ervaren door al het volk van God. Ja, de Kerk des Heeren begint altoos met verlies. Vraagt het maar aan ieder kind des Heeren en hij zal het u zeggen, dat hij begonnen is om niet van veel, maar van alles afstand te doen; hoe hij begonnen is om zelfs zijn eigen leven te verliezen.

Wat een "vermorzeling van de verzenen" wanneer ons alles ontzinkt, wanneer wij met al het onze in de dood komen en we mogen eens recht verstaan wat de dichter van Psalm 130 eens zong:

*Zo Gij in 't recht wilt treden,
O Heer', en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden,
Ach, wie zal dan bestaan?*

Ja, dan is het een wegzinken met onszelf; dan lijkt het alsof Satan het zal winnen en alsof aan hem het laatste woord wel zal zijn. En zo is het telkens weer in het leven van een iegelijk die de Heere vreest. Wat de Heere eenmaal tot Petrus sprak, dat is de gedurige ervaring van de gemeente des levenden Gods: de Satan heeft zeer begeerd hen te ziften als de tarwe.

En wanneer Gods kinderen nu in de wan des Satans gezift worden, dan worden in zulke ogenblikken hun de verzenen vermorzeld, want dan lijden zij van hun zijde altoos weer de nederlaag; ja, dan kan het wel eens zo bang worden, dat zij met David vrezen nog een van de dagen door de hand van de vijand te zullen omkomen; zóó bang, dat zij met Job de dag van hun geboorte vervloeken, zóó bang dat zij het de dichter moeten naklagen:

*Zou God Zijn gena vergeten,
Nooit meer van ontferming weten?
Heeft Hij Zijn barmhartigheên
Door Zijn gramschap afgesneên?*

Een droeve nederlaag is dus altoos en is telkens weer de eerste vrucht van de strijd, die daar tussen Christus en Satan gestreden wordt. Hoe dikwijls toch is de Kerke Gods niet geslagen door de machten van de duisternis! Hoe vaak zijn de verzenen haar niet vermorzeld.

Maar juist met dat vermorzelen, van de verzenen gaat dan ook gepaard het vermorzelen van de kop van de slang.

3. Ja, "datzelve zal u de kop vermorzelen."

Daar hebt u de schitterende overwinning, die door het zaad der vrouw ten slotte toch op het zaad van de slang zou worden behaald. Immers "de slang de kop vermorzelen" dat is een zinnebeeldige uitdrukking voor de totale machteloosheid, waarmee Satan geslagen zou worden.

De kop van een slang toch is inzonderheid de plaats, waar ge zulk een slang dodelijk kunt treffen, waar zij geheel machteloos kan worden gemaakt. Wie een slang wil doden, tracht dat dan ook altoos te doen door haar kop te vermorzelen. Een slang met een vermorzelden kop is dood; voor zulk een slang behoeft dus geen vrees meer te bestaan. Welnu, zo nu zou Jezus de voet Zijner goddelijke gerechtigheid zetten op de kop van die oude slang; en daardoor zou aan Satan alle macht benomen worden; door het werk van de Heere Jezus Christus, het beloofde vrouwenzaad, zou die machtige Satan zich al zijn macht zien ontvallen, zonder dat er ooit herstel van die macht zou mogelijk zijn.

Ja, toen Christus stierf, jubelde de Satan, maar hij jubelde in zijn eigen verderf. Zijn schijnbare overwinning was de grootste nederlaag die hem ooit was bereid.

En wat toen in de Persoon van de Middelaar geschiedde, dat wordt in het leven van Gods gemeente zo gedurig herhaald. Zeker, Satan kan het Gods kinderen menigmaal bang maken; dikwijls zóó bang, dat zij als afgesneden zijn uit de landen van de levenden. Maar wat door Satan getroffen kan worden, is nooit anders als de verzenen. En de wonde, die Satan zelf toegebracht werd, is een dodelijke wond. O, dit zien Gods kinderen eerst recht, als hun geloofsoog voor Christus ontsloten mag zijn, als zij Hem mogen aanschouwen als Overwinnaar van dood en van hel. Dan" zien zij de Satan daar met vermorzelden kop, als een dodelijk gewonde, als een gans machteloze terneder liggen en dan ligt hierin hun troost, dat van die machtelozen geweldhebber geen gevaar meer te duchten is.

En zo is het niet slechts met allen inwendige, maar ook met allen uitwendige strijd, die daar van het Paradijs af tussen Christus en Satan gestreden is. Laten we slechts even op de voorbeelden zien, die reeds door ons zijn aangehaald.

Zo werd Israël in het diensthuis van Egypte verdrukt; de verzenen werden het volk des Heeren daar vermorzeld, maar als zij straks uittogen, dan werd de kop van Farao en zijn volk vermorzeld, want in de Rode Zee kwamen zij allen zonder onderscheid om.

Zo werd Simson door de Filistijnen gevangen, geboeid en van zijn ogen beroofd; zijn vijanden vermorzelden hem de verzenen, maar als hij straks de pilaren van de afgodstempel omvertrok, vermorzelde hij zijn vijand de kop. Zo werd David door Saul vervolgd, benauwd en vaak zeer in engte gedreven; Saul vermorzelde hem de verzenen, maar wanneer straks Saul op het gebergte van Gilboa in zijn eigen zwaard dodelijk gewond ter aarde stortte, vermorzelde God hem de kop.

Elia werd door Achab en Izebel bedreigd en als de profeet des Heeren dan in moedeloosheid zich neerzette, waren hem in die ogenblikken de verzenen vermorzeld; maar als straks het bloed van Achab door de honden gelekt en het vlees van Izebel door de honden gegeten werd, vermorzelde God hun de kop.

Hiskia werd door Sanherib gehoond en belasterd; in de brieven die hij zond werden de verzenen van Hiskia vermorzeld, maar als straks honderd vijf en tachtig duizend man door een verderfengel werden geveld en de Syrische koning door zijn beide zoons werd gedood, vermorzelde God hem de kop.

De dichter van Psalm 68 mocht hiervan wel zingen:

*"Gewis, hoe hoog de nood mag gaan,
God zal Zijns vijands kop verslaan;
die haar'gen schedel vellen."*

En zo is het met al de wegen van strijd, die Gods Kerk niet slechts onder het Oude Verbond, maar ook in de Nieuw Testamentische bedeling bewandelen moet; zo is het ook met de vijandschap die er ook in onze dagen nog tussen Christus en Satan bestaat.

Zeker, ook thans kunnen er voor de gemeente Gods wel eens donkere tijden aanbreken; het kan wel eens schijnen alsof de Kerk des Heeren overweldigd zal worden door de poorten van de hel. Maar geen nood, zegt Jezus, dat gebeurt in van de eeuwigheid niet. Ook in dat opzicht graaft Satan zijn eigen graf. Immers hoe donkerder hij het voor de Kerke Gods menigmaal maakt, hoe meer beproevingen hij zendt, hoe meer Gods kinderen door die beproevingen gelouterd zullen worden.

Nog eens, evenals het met Christus ging, zo gaat het ook met Zijn Kerk. Hoe dieper de nederlaag, hoe heerlijker de overwinning die eenmaal in volkomenheid over Satan en zijn rijk zal blijken behaald te zijn.

Want ja, straks heeft ook dat vermorzelen van de verzenen, dat Satan hier Gods kinderen nog weer zo telkens doet, een eind, straks als de grote strijd volstreden zal zijn, die ons in Openbaring 12 getekend is.

Als Michaël en zijn engelen tegen de duivel en zijn engelen gekrijgd zullen hebben dan zal de God des vredes de Satan zelf onder hun voeten verpletteren.

In de gemeenschap met Christus zal dan de zege bevochten zijn en de volkomen triomf over de oude slang die de ganse wereld verleide, zal uitkomen in deze jubelzang, die dan zal aangeheven worden: "Nu is de zaligheid en de kracht en het koninkrijk geworden onzes Gods; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onze God dag en nacht, is neergeworpen; en zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het Woord van hun getuigenis; en zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe."

Gelukkig als u dan ook tot de zangers van dit loflied behoren zult; als u ook zult wezen onder dezulken, die in hun Christus overwinnaars van de Satan zullen zijn.

Maar een van beiden: hem overwinnen of door hem overwonnen worden; een van beiden: u behoort of tot het zaad van de slang of tot het zaad van de vrouw.

Van nature leeft u voort als een vijand van God. En als u een vijand van God en zijn Christus zijt, hebt u er dan wel eens over nagedacht, dat de Heere dan ook nog een vijand is van u?

O, voelt u niet wat dat is een verterend vuur tot vijand te hebben? Beseft u niet hoe schrikkelijk het zal zijn, wanneer u straks zult behoren tot dezulken van wie de dichter eens zong:

*Gij zult hen, daar G' in glans verschijnt,
Als rook en damp, die ras verdwijnt,
Verdrijven en doen dolen.*

Ach dat u hier u zelf nog mocht leren kennen als een vriend des Satans en als een vijand van God.

Of hebt u bij ontdekkend licht des Heilige Geestes u zelf in die droeve toestand aanschouwd, dan heeft ook de strijd in uw ziel een aanvang genomen, de strijd om Satan af te vallen en de Heere toe te vallen. Ja, dan eerst hebt u aan uw eigen hart Ervaren dat er zulk een vijandschap tussen Christus en Satan bestaat.

En nu zijt u zelf ten enenmale onbekwaam om de strijd met die geduchte vijand tot een goed einde te brengen. Integendeel, als het van uw zijde moest komen, dan kondt u er gerust op rekenen dat Satan het zou winnen en dat het voor u in die strijd een eeuwig omkomen zou zijn.

Maar nu is er Een die sterker is dan hij; daar is er Een die Zich de verzenen liet vermorzelen, maar die door het vermorzelen Zijner verzenen Satan met volkomen machteloosheid geslagen heeft. En mocht de Heere daar nu uw oog maar veel voor ontsluiten, dat juist in de nederlaag van Christus de oorzaak zowel van uw als van Zijn overwinning gelegen is.

Immers met het oog op Hem, de Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs gevestigd, zult u alleen kunnen strijden de goeden strijd des geloofs.

En daar moet Gods volk maar op rekenen, dat zij hier steeds blijven behoren tot de strijdende Kerk. Zij mogen dan ook de strijd niet ontlopen, waarin de Heere Zelf hen gezet en waartoe God Zelf hen geroepen heelt.

Integendeel, zeer ernstig worden zij vermaand om tegen de listige omleidingen des duivels te staan, en daartoe moeten zij aandoen de gehele wapenrusting Gods.

Met het schild des geloofs voor de borst; met de helm van de zaligheid op het hoofd en met het zwaard des Geestes in de hand, zullen zij tegen alle vormen van on en bijgeloof de strijd moeten aanbinden; en zóó alleen zullen zij eenmaal met de apostel Paulus kunnen getuigen, dat zij meer dan overwinnaars zijn door Hem die hen heeft liefgehad.

Ja, zo alleen zullen zij door een weg van strijd eenmaal komen in die stad des vredes, waarvan de profeet Jesaja deze heerlijke tekening gegeven heeft: "de wolf zal met het lam verkeren en de luipaard bij de geitenbok nederliggen; en het kalf en de jonge leeuw en het mestvee te zamen, en een klein jongskens zal ze drijven.

AMEN.

4. No 19 30 NOVEMBER 1910. WANSWERD. T.LEKKERKERKER.

(1933-2012)

Gods woningen.

Psalm 84: 2.

TWEEDE ADVENT.

"Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

Psalm 68:8.

Lezen: de Wet des Heeren.

Jesaja 64.

Psalm 20: 1 en 5.

Psalm 84: 1 en 2.

Psalm 42:3.

Het zijn de goedertierenheden des Heeren als in de adventsprediking een recht vermoeid volk wordt opgewekt om weder op te richten trage handen en slappe knieën.

Want naar dubbele weldadigheid van de hemel worden wij heen gewezen in die boodschap des heils voer degenen, die zijn gezeten in duisternis. Vooreerst deze weldadigheid dat men straks overal, waar is bekend gemaakt "de enige Naam", buiten Wie geen andere onder de hemel gegeven is onder de mensen, door welken wij moeten zalig worden, in gedachten wordt heengeleid naar Bethlehem. Daar werd toch de Zoon Gods, één in wezen met de Vader en de Heilige Geest, God uit God, licht van licht als een geboren kind in de kribbe neergelegd. De wezenlijke adventsboodschap is dus: dat het alles trouwe was, wat de Heere ooit bevolen heeft. En dat alles kwam wat Zijn mond ooit gesproken en beloofd heeft, onafhankelijk van het veranderlijk doen of laten van een mensenkind.

Echter nóg een weldadigheid, dat de Heere Zich ook een adventsvolk heeft toeberaid door alle eeuwen, en nog wil blijven toeberaiden. Een volk, dat met de kerk Gods onder de oude Bedeling gedurig moet leren roepen en zuchten: (Jes. 64:1) "Och, dat u de hemelen scheurdet, dat u nederkwaamt, dat de bergen van uw aangezicht vervloten!"

Een volk, dat, als de Heere toeft te komen, elkander in de aard van de liefde nog eens zegenen en bemoedigen mag met de ouden psalm, die altoos nieuw blijft (Ps. 20: 2) "de Heere verhore u in de dag van de benauwdheid." In het verstaan van deze dubbele weldadigheid, is elke ziel gelukkig te achten, welke 't wonder van Gods woningen in het vlees leerde aanbidden, en met onze tekstwoorden krijgt uit te roepen:

"Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

Wij vragen drie dingen:

- 1o. welke woningen hier worden bedoeld;
- 2o. Wiens woningen het zijn;
- 3o. wat er van die woningen wordt getuigd.

I.

't Allernaaste antwoord is zeker de tent of de tabernakel voor de ark des verbonds in de stad Davids; 't heiligdom, dat uit verschillende afdelingen bestond: de voorhof, 't heilige en het heilige van de heiligen; en daarom "woningen" in het meervoudig getal. David was immers gevlucht over de Jordaan voor zijn zoon Absalom en werd gedreven door een heilig verlangen naar de voorhoven Gods. Daar, dolende in de woestijn, in het gevoel van het gemis van toegang tot Gods huis, werd deze psalm hem ingegeven.

Mede kan gedacht aan de woningen Gods in de hemel, waar de Heere Zijn heerlijkheid op luisterrijke wijze openbaart, 't Is die plaats, waar Christus, straks op 't Kerstfeest herdacht als kindeke in Bethlehem's kribbe neergelegd, nu rust van Zijn arbeid, bekroond met majesteit en heerlijkheid.

Niet minder moet hier gewezen worden op "de woningen Gods in de harten van Zijn volk"; welke harten Hij toch zodanig in beslag neemt en bearbeidt, dat Hij ze bewoont als Zijn tempel.

Alle deze dingen waren David bekend.

Echter óók, die "woningen Gods", waarnaar Gods volk van de ouden dag met heilbegerig verlangen uitzag, als het in de dienst van de schaduwen werd gewezen op Hem, Die naar Gods belofte zou komen wonen in onze menselijke natuur. De inwoning Gods in het aardse heiligdom en in de harten van Zijn volk waren toch de voorbeelden en schaduwen van de inwoning des Zoons Gods in onze menselijke natuur.

Onder de woningen Gods in onze tekst verstaan wij dus mede "die grote blijdschap", welke de Engel aan de herders verkondigde, 't Is dat wonder, dat de eeuwige Zoon Gods, de menselijke natuur uit de maagd Maria heeft aangenomen in enigheid des persoons en op 't nauwste er zich mee verenigd heeft. Alzo in de volheid des tijds als kind in Bethlehem geboren werd.

Niet zonder reden wordt de menselijke natuur van dat kindeke Jezus voorgesteld als een tempel, waarin het eeuwige Woord Gods wonen wilde. Als tempel voorgesteld had de menselijke natuur van Christus een veel verhevener werkmeester dan de tabernakel des ouden Verbonds in Bezaleël en Aholiab, nl. de Heilige Geest. Zo was de toezegging aan Maria: "De Heilige Geest zal over U komen en de kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwen; daarom ook dat Heilige, dat uit U geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden."

In het vlees, als in een tempel wonende getuigt Johannes: "het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond." En straks in Zijn omwandeling op aarde zal de Christus Gods spreken van Zijn menselijke natuur en tot' de vijandige Joden, met 't oog op de n tempel Zijns lichaams, zeggen: "breekt deze tempel af en in drie dagen zal ik denzelve weder oprichten." Als tempel voorgesteld zijn "de woningen Gods in het vlees" als weleer de tabernakel waarlijk ook heilige gebouwen. Want van de Zoon Gods wordt gezegd tot Maria: "dat heilige, dat uit U geboren zal worden." Ja ook gelijk de tabernakel opgetrokken werd niet van vaste steen, maar van het broze cederhout, overtrokken met kostelijk goud, zo wordt eveneens weldra Christus herdacht als geboren in Bethlehem. Hoe Hij naar Zijn zwakke menselijke natuur voortkwam, als een rijtje uit de afgehouden tronk van Isaï. Nochtans overtrokken met het goud Zijner goddelijke natuur.

Bovenal mag David spreken van "de woningen Gods", profeterende van de vleeswording des Woords, omdat in die menselijke natuur als woning Zijner godheid, Christus voor Zijn volk recht zal kunnen zijn 't wasvat, 't altaar, de kandelaar, de waarachtige ark, het ware verzoendeksel, als door Zijn gehoorzaamheid de wet met haren vloek zal zijn bedekt. Terwijl het de Heere behagen zoude om in het kind van Bethlehem, wie de mensheid strekte als woning van de Godheid, als weleer in de tempel Zijn heerlijkheid te openbaren. Hij toch was het afschijnsel van Gods heerlijkheid en 't uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid. Eindelijk in deze Zijn menselijke natuur als in een tempel zal dat kind van Bethlehem de toevlucht en schuilplaats kunnen worden voor de zijn en zal Hij ze kunnen roepen: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en ik zal u rust geven." O, als een in zich zelf arm en

ellendig volk met de psalmist nog eens zeggen mag en moet: "zelfs vindt de mus een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar zij haar jongen legt, bij uw altaren, Heere der heirscharen, mijn Koning en mijn God", dan kan 't wel niet anders of 't moet een voorrecht zijn straks op het Kerstfeest ook Kerstvreugde te mogen smaken in 't recht aanschouwen van die woningen Gods: *God geopenbaard in het vlees!* -

II. Wiens woningen het zijn. "Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

De gedachten gaan weldra ook onder ons heen naar Bethlehem. Maria baarde daar haar eerstgeboren zoon, wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.

Maar wij mogen dan wel met nadruk vragen: wie is Hij dan, Die daar in Bethlehem's kribbe neerligt? De psalmist zegt: "hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" 't Is de Heere der heirscharen, Die daar aan ons in alles gelijk werd uitgenomen de zonde, vlees van ons vlees! In Hém gaan wonen dezelfde bewegingen van gemoed in vreugde en smart, in hoop en vreze, maar zonder zonde.

Hem zullen aangrijpen dezelfde zwakheden in het broos en bouwvallig lichaam, maar zonder zonde; dezelfde geringheid, welke onze natuur aankleeft na de zondeval. De Heere der heirscharen zal straks in ons menselijk vlees hongeren en dorsten; uiterste vermoeidheid ondervinden; pijnen en smarten lijden, zodat Johannes wel zeggen mocht: het woord is vlees geworden.

Immers van dat vlees werd zo getuigd (Jes. 40: 5): "alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds." De mensen, toch heeft al niets brozer dan zijn vlees.

O, in die lemen hut daalde de Zoon neder, een aardse bouwvallige, vergankelijke hut! Daarin heeft Hij willen wonen, leven, lijden en sterven; daarin geboren geworden in arme omstandigheden.

Hoe lieflijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen! zegt de dichter. Maar dat is dan ook die onbegrijpelijke goedertierenheid Gods, welke het Kerstfeest tot een feest maakt en maken blijft, zolang nog één volk verwekt wordt, dat Zijn verschijning krijgt lief te hebben.

Hij, die daar indaalt in die woningen, is de Heere der heirscharen, die Zichzelf genoegzame en algenoegzame God, Die zich van voor de grondlegging van de wereld een gemeente heeft uitverkoren, opdat zij heilig en onberispelijk zou zijn voor Hem. En wel om de verdienste, welke Hij zélf zou aanbrengen in die woning van Zijn menselijke natuur, terwijl Zijn Godheid door haar kracht die aangenomen mensheid alzo zou sterken, dat zij de last van de toorn van God tegen de zonde zou kunnen verdragen en een bezwaard volk er van verlossen.

't Is de Heere der heirscharen, in Zichzelf volzalig, Die niet van node had van mensenhanden gediend te worden als iets behoevende; Die de eeuwige volzalige gebleven ware, ook" al ware Hij niet afgedaald in ons vlees, en al ging een ganse wereld in Adam en in zichzelf verloren.

't Is de Heere der heirscharen, ook van het sterrenheir aan het firmament, die Hij bij name roept en er wordt er niet één gemist.

't Is de Heere der heirscharen, in de hemel omringd door de heilige Engelen en zalige troongeesten. 't Is de Heere als Borg en Middelaar, de Zoon, geboren als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren zwaar van water; toen Hij de zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel niet zouden overtreden, toen was dat, nu vleesgeworden Woord een voedsterling bij de Heere en dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd spelende voor Zijn aangezicht, spelende in de wereld Zijns aardrijks...

't Is de Heere der heirscharen, óók van de legerscharen van de verlost, die in de Heere sterven, en in Christus nog ontslapen zullen.

't Is waar, weinigen, in vergelijking met 't getal van de velen, die verloren gaan, maar toch óók wel een 'Schare, die niemand tellen kan, aan wie allen is toegezegd 't Vaderhuis met zijn veel

woningen. Die ook allen, voor zover heengegaan naar beter oorden, de Heere toebrengen lof en ere voor de verlossing in Christus' dierbaar bloed.

Die Heere der heirscharen, die God wordt weldra op het Kerstfeest herdacht, als geboren in Bethlehem. Gods woningen in het vlees! verborgenheid van de godzaligheid, aanbiddelijk mysterie! En GIJ Geest kom aan van de vier winden en blaas in onze dorre doodsbeenderen, in onze koude harten, opdat er nóg gejuich zij in de harten van de rechtvaardigen, en een onbeschrijfelijk arm en ledig hart, een als door onweder voortgedreven ziel mag opzien naar de bergen en zeggen: "hoe liefelijk, hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" En dat bij 't gezicht van deze klaar geopenbaarde waarheid, een alles verbeurdhebbend zondaar, moedeloos omdat hij mist zo veel gezindheden en werkzaamheden, die hij zo graag zou hebben, 't moedeloze hoofd zou opbeuren en zeggen: "de Heere is gedachtig geweest Zijner goedertierenheid en Zijn waarheid aan het huis Israëls."

Psalm 84: 1 en 2.

III. Wat er van die woningen wordt getuigd.

Niets minder dan dat zij liefelijk zijn; de psalmist roept uit: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" En waarlijk, reeds op zich zelf beschouwd, al had een doemwaardig zondaar er geen belang bij, heeft de boodschap van 't Kerstfeest straks veel aantrekkelijks en veel, dat 't harte roert. Die moeilijke tocht van Maria met Jozef uit Nazareth naar Bethlehem! Dan, het geen plaats vinden in de herberg! Die eerstgeborene in de kribbe! De eenvoudige herders; de heilige engelen; de heerlijke boodschap. Zeker, reeds om dat alles kan getuigd: "hoe liefelijk zijn Uw woningen." En wie zal zeggen, welk een machtigen invloed de Kerstklanken hadden op de kinderen van de mensen over 't rond van de aard, ofschoon onbekeerd? De bekoring van dat Evangelie heeft menige vreemdeling in Jeruzalem getroffen in nachten van bittere smart en bange zorg, alhoewel de diepe inhoud van dat Evangelie voor het harte niet verstaan werd. 't Onbegrepen licht van deze onbegrepen ster heeft menigeen in uiterlijke nood voor uiterlijke wanhoop nog bewaard; menige toorn gestild; hoop opgewekt in menig somber oog en moedeloos hart.

Daaruit is 't immers te verklaren, dat een wereld, die in 't boze ligt, en, als God het niet verhoedt, ook eeuwig omkomt; een wereld, die met God en met Zijn dienst en Woord al lang heeft afgerekend, zo zij meent, tóch nog met beide handen grijpt naar 't aantrekkelijke óók in de kerstklanken; Kerstfeest viert maar naar de wijze van de wereld. Een Kerstfeest, maar zonder dat Kind, waarvan Gods volk en kerk met de dichter zeggen mag: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" Gods woningen in het vlees!

Doch wat moet die liefelijkheid dan zijn voor een volk met een doorboord oor en besneden hart! Als 't oor hoort de geestelijke zegeningen, welke die woning Gods in het vlees meebrengt; het wel van de rechtvaardigen en de troost voor een arm en verlegen volk! Een volk dat bij de allerbeste kentekenen van genadestaat nog ongetroost neerzit, omdat er altijd wat ontbreekt; soms alles ontbreekt, waaraan naar wij menen 't leven toch maar moet gekend worden.

Een volk, dat in stikdonkere nacht zou wegwijn en als de bewaarder Israëls sluimerde, omdat het niet durft aannemen: bekeerd te zijn, te behoren bij dat volk, in 't oog van de wereld verachte fakkels, maar bij de Heere een keurvolk.

Een volk, dat 't waarzalmakend geloof (ander geloof is hun ten enenmale ongenoegzaam) zich maar niet laat opdringen, hoe ook "te geloven" gewenst hun voorkomt.

Een volk, dat van staat en toestand maar niet spreken kan, en er toch niet vreemd aan is.

Een volk, dat niet geloven kan, tenzij 't hun gegeven wordt en nochtans op de Heere wacht, omdat Hij hun 't wachten leert.

Een volk, dat zich altijd tegengevallen is en tegenvallen blijft, en zich Gods volk voorstelt als zulke halve heiligen, terwijl zij altijd omtobben met een lichaam des doods en van de zonde.

Ja, zulk volk is er tot op heden toe toch nog 't allernaaste toe om te zeggen: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" Zij zijn er 't allernaaste toe om toch te drinken uit Bethlehem's bornput tot verzadiging en hebben waarlijk niet te vrezen, dat ze te ver gaan, als ze zeggen: "hoe liefelijk zijn Uw woningen; o Heere der heirscharen!"

Ook al wordt aan hun zijde de toeëigening gemist, om te zeggen: hoe liefelijk zijn mij Uw woningen, 't Is immers niet bij geval, dat de tekst eenvoudig zegt: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" zonder het toeëigenende mij!

Zij hebben waarlijk niet te vrezen, dat ze te ver gaan, als zij met de psalmist meezingen: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" Dat kunnen ze toch nog bevestigen ook nu, ja al hun levensdagen, al weten zij niet "hoe en wanneer "ze hebben leren zien de liefelijkheid van Gods woningen in het vlees.

En al zullen ze soms eerst lang na dezen verstaan, dat de Heere zulks deed door Zijn Woord en Geest; waar ze er zo weinig aan dachten, dat aldus Gods weg is met velen, velen Zijner kinderen. Deze weg namelijk, om met een verstandelijke beschouwing van de waarheid des Evangeliums, met het licht des Heilige Geestes aan hun hart gebracht, bedaard maar zeker werkzaam te worden, en bereid gemaakt om het Evangelie als aller aanneming waardig óók aan te nemen en de Middelaar, daarin aangeboden tot heil voor zondaren, te omhelzen en zich aan Hem op de weg des levens over te geven.

Waarlijk een volk, waarin de wortel van de zaak toch wordt gevonden, al denkt dat volk dat, om te mogen hopen, de ontdekking van de weg des levens en des geloofs met meer ontroering en benauwdheid moest samengaan; en zij meer als gejaagden met geweën en smeking vrezende tot de Middelaar moesten komen, om in Zijn striemen genezing te vinden, zoals de Heere toch kennelijk sommigen Zijner kinderen toebrengt.

Of dat 't hun dan gaan moest als anderen, die zulk een levendig gezicht van hun onwaardigheid kregen, levendig gevoel van hun onmachten van die stroom van ongerechtigheden, zoals 't immers met anderen van Gods kinderen ging.

Al denkt zulk een volk dat het hun moest gaan als weer anderen van Sions kinderen, die door de liefde Gods in Christus als werden aangegrepen, zóó krachtig, dat zij zich onvoorwaardelijk moesten overgeven.

Een volk, dat misschien van verre staat en staan blijft; omdat 't meent alles te missen; omdat het niets overhoudt en toch genoeg overhoudt, wijl de Heere in hen wrocht honger en dorst; al klagen zij over hun verkeerden honger en dorst naar al wat van de wereld is, die voorbij gaat!

Ja, zulk een volk wordt hier opgeroepen om niet ledig op de markt te staan, maar te zeggen, wat waar is: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" Dat hangt toch immers niet af van hun gemoedsstemming, veel of weinig rechte bevindingen. Dat hangt niet af van veel of weinig toe-eigening voor eigen hart. Dat valt immers niet met hun koudheid, en daarom nameloze weedom van de ziel. Neen, dat blijft namelijk hun voorrecht om te mogen zeggen wat waar is, gelijk ze dat ook zeker weten: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!" En wel zo ellendig als ze zijn, zonder te wachten tot ze zouden kunnen zeggen: hoe liefelijk zijn mij die woningen Gods.

O, wier harte trilt, van hoop klopt bij 't lezen dezer dingen, zou u vrezen dat dit óók nog te ruim is? Waarlijk niet! 't is de Heere der' heirscharen; omdat Hij Heere is, is Hij Diegene, Die trouwe houdt in eeuwigheid en nooit laat varen de werken Zijner handen, gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid. Omdat Hij Heere der heirscharen is, behoeft Hij in uw gestalten, meer of minder ervaringen waarlijk geen redenen te vinden of te zoeken, om u dat voorrecht voor te stellen in Zijn Woord, om met de dichter in te stemmen. Als Heere vond Hij al lang te voren redenen in Christus, om u te stellen onder 't aanbod van vrije genade! Immers Zijn ingewanden rommelden van barmhartigheid reeds van eeuwigheid, en dat, opdat er nu nog

verheuging zou zijn in uw dorre beenderen over deze u voorwerpelijk voorgestelde waarheid. Deze waarheid toch is waar en blijft waar, zoals ze in 't Woord geschreven staat. Wie weet, zeggen we: 't mocht u later eens meer gegeven worden die waarheid onderwerpelijk en bevindelijk te verstaan; maar om dan óók te zien, dat die waarheid u al lang vrij gemaakt had, toen u nog dacht u zelf te moeten vrijmaken!

O worde dat de zegen eens straks op 't Kerstfeest voor menige moedeloze ziel. om met "'t volk", "al 't volk" te zeggen Amen, Amen! als de liefelijkheid van Gods woningen in het vlees wordt uitgeroepen.

Zal dat geboren kind toch straks niet Zijn volk afzonderen uit de grote hoop van de wereld door een krachtadige roeping?

En hun zielen besprengen met de waarheid des Evangeliums, met de verdiensten van Zijn bloed en de zalige invloeden des Heilige Geestes; om ze zo zich te vergaderen tot een gemeente welke heeft vlek noch rimpel?

Zeker liefelijk Gods woningen in het vlees; want zóó zal die Heere kunnen zijn de luister, het sieraad en de heerlijkheid met Zijn verworven gerechtigheid, voor armen en alle ziel, die geen helper heeft. Zo werd 't mogelijk Zijn beeld wederom in te drukken, in zulken, die het in Adam verloren hebben, en ter bestemder tijd gevoel van dat gemis beginnen om te dragen.

Liefelijk Gods woningen; zóó wordt de weg gebaad om een wederhorig kroost te bewegen tot het geloof en tot de vreze Gods, zodat zij leren beven voor Gods heiligheid en wenen onder de druk van hun zonden. Zóó werd het mogelijk gemaakt, dat Hij de rotssteen was, waaruit de zijn mochten drinken reeds onder de bediening van de schaduwen, in het Oude Testament en nu nog zullen mogen drinken, als zij amechtig zijn en bitterlijk bedroefd, bijkans weigerend getroost te worden; om in Hem te ontmoeten Gods vriendelijk aangezicht, Zijn gunst en genade.

Waarlijk liefelijk deze woningen Gods. Zóó toch kon Hij worden Zijns volks grote Profeet en Leraar, als zij als dwalenden en onwetenden aan zich zelf worden ontdekt, hun enige Hoge priester, als zij als onreinen en melaatsen zich zien afgezonderd van Gods heilige gemeenschap, door erfelijke en dadelijke zonden; hun eeuwige Koning, als zij zullen worden bezwaard door geweld en overlast van zonden, wereld en satan; dus onder allen schrik van hun lichamelijke en geestelijke vijanden.

Zeker dan wordt er aangaande Hem niet te veel getuigd, als een volk, dat eigenlijk bij deze dingen toch alleen maar leven kan met David spreekt en spreken moet en mag: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

Doch dan mag toch wel gevraagd, nu de Kerstjubel weldra weergalmt: of Gods woningen in het vlees ook ons ooit liefelijk zijn voorgekomen? Dat zal toch niet bij alle mensen wezen. Als dat kind in Bethlehem straks opwast zal 't blijken, gelijk 't ook nog heden is, dat weinigen dat kind erkennen leren als hun Koning en hun God.

De meesten zullen dat kind verwerpen; want dat kind in de kribbe, straks aan het kruis, is de Joden een ergernis, de Grieken een dwaasheid. Naar onze natuur haten wij dat kind en zijn Vader.

Doch de liefelijkheid van Gods woningen uit te roepen ligt zeker op de weg van allen, die in hun zielen diep ontzag kregen voor Gods heiligheid; voor Zijn majesteit beven, daar Hij is die grote Rechter.

't Ligt op de weg van allen, die oog kregen voor eigen zondig bestaan, in oorsprong, in voortgang en in einde; en zó uit henzelf gedreven worden en afgebracht om door het geloof te moeten vluchten tot dat geboren kind; om in Hem te vinden al wat zij nodig hadden om te bestaan voor een heilig en rechtvaardig God; en om hun schuld van straf en gehoorzaamheid te betalen.

't Licht op de weg van allen, die als David hun gemis toch krijgen in te leven. David werd door zijn eigen vlees, zijn zoon, van Gods heiligdom verwijderd gehouden. Maar dat volk ziet, dat zij door hun zonden, als dochters uit hun boze hart geboren, vervreemd zijn en gehouden worden van de zalige gemeenschap Gods. Dat volk ziet hoe 't nu rondzwerven moet buiten de stad Gods.

Dat zijn er echter niet zo velen. Hoeveel leven in onkunde en goddeloosheid voort; en kennen geen liefelijkheid in de woningen Gods, maar wel in de woningen van de ijdelheid en wereldse vermaken. Zij kunnen dan dat kind in Bethlehem niet liefhebben, óók niet vrezen als Diegene, wie als Heere der heirscharen alles ten dienste staat om Zijn vijanden straks te verderven.

De vraag mag wel gedaan: zijt u al afgezonderd van de wereld en als een arme herder bereid om op te trekken naar Bethlehem? Of als de wijzen uit het Oosten te gaan alleen op de enige ster af? Of is de wereld ons enig en al? Kwamen Gods woningen ons nooit liefelijk voor, omdat wij nooit kenden de kracht en de noodzakelijkheid van Zijn bloed en van Zijn Geest? de rijkdom Zijner liefde, dat Hij arm werd, dewijl Hij rijk was?

O wat liggen wij dan bloot voor tijdelijke en eeuwige gevaren!

Waar zullen wij schuilen als Gods gerichten gaan beginnen? als de vijand ons benauwt met onze zonden in 't uur, waarin wij de eeuwigheid binnentreden; als ons geweten ons aanklaagt; waar ons dan versteken als de wet met haren eis en vloek ons tegenkomt; en de dood ons aangrijpt en God blijkt te wezen een verterend vuur? en de hel ons dreigt eeuwig te verslinden; vader en moeder ons verlaten; vrienden en ons goed niets zullen vermogen!

Dan zouden wij klagelijk wenen en onze ziel benauwd zijn, als de wraak Gods ons op de hielen zit.

O, 't worde nog eens ter harte genomen: Gods woningen in het vlees en dat van de Heere der heirscharen! Andere toevlucht voor een benauwde ziel is er niet te vinden. Die uit banden en benauwdheid zijn gered of wensen gered te worden, zeiden met de dichter: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

't Mocht dan voor degenen, die nog buiten zijn, de dag en vindenstijd nog eens wezen, eer ze wonen gaan in de eeuwige duisternis! En wij ons dan door Gods Woord en Geest onderrichten laten omtrent die woningen Gods, hoe liefelijk ze zijn!

Hoe gelukkig dan 't volk, dat de liefelijkheid van de woningen van de Heere der heirscharen mocht aanschouwen en aanbidden! Zoals een Simeon, die in het kindeke Jezus Gods zaligheid zag. En na hem velen, die er in leerden vinden hun gerechtigheid en heiligheid, hun spijs, hun offer, hun verzoendeksel, hun toevlucht.

Verheug u volk over de liefelijkheid van Gods woningen! Ook al blijft u niets over: ook al zijn drukwegen en beproevingen u opgelegd; en gij, wat nog erger is, onder dat alles, u zelf zo bitter, bitter tegenvalt; ook al zijn tranen u tot spijsdag en nacht!

Het zij uw lust nog eens aan de wereld te tonen dat die woningen Gods u liefelijk zijn, en 't uw zielsverlangen werd 't vleesgeworden Woord te mogen noemen uw rots, uw deel, uw eeuwig goed.

De Heere schenke bovenal genadiglijk tot die Borg en Middelaar te vluchten, als u bange tijden naar lichaam of ziel doormaakt; en dat alleen door 't geloof! Dan vindt een verlegen volk in Bethlehem nog brood, en water in Bethlehem's bronput.

Ook voor een volk voor wie alle hoop verging en niets heeft in zich zelf of in ervaringen om op te bouwen.

Wat ligt er voor zulk volk liefelijkheid besloten in die woningen Gods! Als ze worden aangevochten over hun veel zonden; en de wanhoop ze bedreigt!

Och staar u dan niet blind op uw grote ellende; maar vraag oprecht geloof, om daardoor te leven.

Als twijfel een verlegen en ontdekt volk benauwt, hun bange ziel vervaart; omdat zij vrezen voor de boze, godonterende gedachten, die in hun hart nog opkomen; wel dat zij dan tot de Heere der heirscharen opzien, om in Zijn woningen te mogen schuilen. Want diep leven zulken toch in het gemis, waarin de zonde hen bracht. Dat was des Heeren werk, van dienzelfden Heere, Die de dingen, die niet zijn, roept alsof ze waren Diezelfde Heere, voor wie ons gebeente niet verholten was, toen wij in 't verborgen gemaakt zijn en als een borduursel gewrocht. Die Heere, Die de woning onzer menselijke natuur aannam in enigheid des Persoons.

Och dat dan al het volk profeten waren, die riepen met David, bij 't horen van de Kerstklanken straks, óók in wegen van smart: "hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!

A M E N.

Psalm 42 vers 3.

WANSWERD. T.LEKKERKERKER.

5. No 20. 7 DECEMBER 1910. WEESP. DIJKSTRA.

DERDE ADVENT.

De Knecht des Heeren.

Jesaja 42:1-3a.

Ps. 27:1.

Lezen: Jer. 23:1-8.

Ps. 95:1, 4.

Ps. 89:9, 10.

Ps. 138:4.

"Zie, Mijn knecht, die Ik ondersteun, mijn uitverkorene, in denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik zal Mijn Geest op Hem geven, hij zal het recht de heidenen voortbrengen. Hij zal niet schreeuwen, noch zijn stem verheffen, noch Zijn Stem op de straten laten horen. Het gekróokte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zat Hij niet uitblussen."

Geliefden in de Heere Jezus Christus!

Voor negentien eeuwen bevond zich eens in de Adriatische Zee een schip, bevracht met een aantal passagiers, in grote nood. De gevreesde orkaan Euroclydon gierde en loeide door liet luchtruim, en zweepte de golven van de zee tot een huiveringwekkende hoogte. Het schip, Castor en Pollux geheten, was aan het woeste spel van wind en golven ten prooi. Ieder ogenblik dreigde het in stukken geslagen te worden en te zinken met al wat zich op hetzelfde bevond. Veertien dagen lang hield die angstige toestand aan. de schepelingen verging alle levenslust. Allen hadden als het hoofd verloren. Aan eten werd niet gedacht, wjl de vreselijke dood hun uit de bulderend en storm en uit de schuimende golven tegengrijnsde.

Ach, welk een ellende!! De zeilen waren in flarden gescheurd; de masten waren afgebroken; de roerriemen waren over boord geslagen; het roer weigerde zijn onmisbare diensten, en de schippers waren, van de kapitein af tot de bootsjongen toe, bijna waanzinnig van verlegenheid én vreze. Toen stond er te midden van een onbeschrijfelijke verwarring een man op, die sterk geboeid, alsof hij een groot misdadiger was, op het schip was gekomen, en die nu, tengevolge van het noodweer van de banden bevrijd, de ontzette medegenoten wenkte en toesprak: alsnu vermaan ik u goedsmoeds te zijn, want er zal geen verlies geschieden van iemands leven! Want in deze zelfden nacht heeft bij mij gestaan een Engel Gods, Wiens ik ben, zeggende: Vrees niet! God zal u bewaren en Hij heeft u allen geschonken, die met u varen!

Dat moet voor de in nood verkerende mannen wel een kostelijke lichtstraal geweest zijn in die donkeren nacht, een blijde boodschap, te midden van al die nood en jammer.

Gelijk dat schip op de onstuimige wateren, zo dreef de Kerke Gods, ten dage van de profeet Jesaja, op de wijde wereldzee, gedurig belopen door stormwind en golfslag.

O! hoe donker waren de tijden en hoe dreigend de omstandigheden.

De in nood verkerende zielen van des Heeren volk riepen tot de Wachter: *Wachter! wat is er van de nacht? En alweder en alweder luidde het antwoord: de morgenstond is gekomen, en het is nog nacht!*

Maar gelijk de apostel zijn medegenoten, die met hem in het schip waren, mocht bemoedigen met het uitzicht op een gewisse redding, zóó mocht de profeet het in angst en nood verkerende volk zijner dagen troosten met enen goedgunstige omkeer, welken de God van hemel en aarde

zou doen komen voor Zijn in hangen nood verkerende gemeente. Hij moest haar in 's Heeren naam spreken van een r i j s e, dat voortkomen zou uit Jesse's afgehouden tronk; vaneen maagd, die een zoon zou baren, die Immanuel zou heten; van een licht, dat op zou gaan over hen, die in duisternis zaten; van een, koning, die zou regeren in gerechtigheid onwaarheid; en van de knecht Gods, op wie 's Heeren .Geest zou; wezen, opdat Hij alle treurigen Sions zou troosten, redden en helpen. Ik kan mij begrijpen, dat deze prediker en. bringer van goede boodschap voor het zo, dikwijls bedrukte en als door een onweder voortgedreven volk, een zeer welkome en beminlijke bode moet zijn geweest. O! hoe werden ze door zijn redenen opgewekt en bemoedigd, die noodduftige zielen, die uit de diepte om hulp riepen, naar de Hoge, als de Godsman hen toeriep in 's Heeren, naam: Vreest niet! de Heere zal Sion behouden, Hij zal Jacob verlossen van al Zijn benauwdheden.

Tot de veel troostredenen, door deze man Gods gesproken, behoort ook de tekst, welken ik u heb voorgelezen. Hier hebben wij een profetie omtrent de komende Christus en reeds daarom is dit woord zeer geschikt om in de adventstijd overwogen te worden. Heb ik het wel, dan vinden wij hier:

- Vooreerst een persoonsbeschrijving.
- ten tweede een karaktertekening, en
- eindelijk een omschrijving van de arbeid van de Knecht des Heeren.

I. Wij vinden hier een persoonsbeschrijving.

Reeds in het voorgaande hoofdstuk draagt de Heere God aan Zijn profeet op, Zijn volk te troosten en hun dingen te verkondigen, die later geschieden zullen.

En Jesaja heeft die opdracht meesterlijk ten uitvoer gelegd. Hij voert de Heere zei ven sprekende in, en hij doet dat zóó, dat hij zelf gans en al op de achtergrond komt, zodat de hoorders niets van hem merken, maar de Heere God als voor zich zien staan, en Hem als tot hen horen spreken.

Gel. zo behoort het. Dat is het rechte prediken. De verkondigers van Gods woord en raad moeten wegvallen. Het moet de hoorders worden, als horen zij niemand dan God zelf en Hem alleen. Want immers het is niet eens mensenwoord, het zijn niet onze denkbeelden, begrippen, inzichten en voorstellingen, welke wij den volke hebben voor te houden, maar Gods gedachten, Zijn Woord, Zijn leer.

Zo geschiedt het ook in de u voorgelezen tekst. Wij zien hier de Almachtige als opstaan van Zijn troon'. Hij wenkt als met Zijn opgeheven hand en roept: Zie! Hij wil zeggen: geef acht! Scherp uw blik, Ik zal u wat zeggen; neemt gijlieden het ter harte! En dan! *Mijn knecht, die Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in welken Mijn ziel een welbehagen heeft.*

Het is duidelijk, dat de Heere hier wil gedacht hebben aan de Messias, Gods eigen van eeuwigheid beminden Zoon. In Hem toch kon de Vader een welbehagen hebben en in Hem alleen. Er is eigenlijk slechts Eén uit een vrouw geboren, in wie de heilige God een welbehagen heeft. Van alle de anderen heet het: er is niemand, die goed doet, ook niet één. Zij hebben allen gezondigd en zijn een wederspanning geslacht en hebben tegen mij overtreden, zegt de Heere. Wel is waar, de Heere spreekt van 'een welbehagen, dat Hij heeft in mensen. Doch dan worden deze altijd in verband gebracht tot de Christus.

In Christus en om Zijnentwil, in welken zij gerekend worden, naar Wiens evenbeeld, zij vernieuwd worden, in wie zij uitverkoren zijn van voor de grondlegging van de wereld, heeft de Vader een welbehagen in hen. Deze Enige, op Welken 's Heeren oog rust, die Hij altijd zoekt en naar wie de innerlijke bewegingen Zijner ontfermingen steeds uitgaan, wordt des Heeren Knecht genoemd.

Dat wijst ons op Zijn wondervolle en diepe vernedering. De Eenswezens zijnde met de Vader, door wie de eeuwige God alles heeft geschapen; die heerlijkheid had bij, de Vader, wordt

knecht. Hij komt om te dienen en niet om gediend te worden. De Almachtige wordt zwak, de Vrije stelt zich onder de wet van de dienstbaarheid; de Koning wordt onderdaan en wel: zeer onderdanige dienaar. Gel. Ziet hier de wonderlijke liefde, de onnaspeurlijke wijsheid des Heeren. Er werd iemand geëist, die God kon dienen. Want er was niemand die zulks kon en deed.

Een hoge muur des afscheidsels was door de zonde opgetrokken, tussen God en Zijn schepsel. Door de zonde waren allen van God afgescheiden en vervreemd. Die muur moest afgebroken, die scheiding moest opgeheven worden.

De door ons in het slijk van de ongerechtigheid vertreden wet, moest weer in ere gebracht en omhoog gezet worden. Een werk van de gerechtigheid moest volbracht, een verzoening tussen God en Zijn volk moest bewerkt worden. O! daar was een groot werk, een ontzaglijk moeilijke arbeid te verrichten. Door de zonde was heel de schone wereld in een ruïne, in een' puinhoop veranderd. Dat puin moest opgeruimd worden. Een nieuwe schepping, Gode welgevallig en naar Zijn eigen vastgemaakt bestek moest gebouwd worden. Doch zulks vermocht geen mens te doen. Dat ging een Simsons kracht, een Salomo's wijsheid, een Jobs geduld, een Abrahams trouw, een Davids lijdzaamheid ver te boven. Dat konden zelfs Gabriël en Michaël en al de Engelen Gods saam niet tot stand brengen.

Maar de Christus zou komen naar de belofte door God gegeven, om het ten uitvoer te brengen. Daarom heet Hij: de Knecht. Hij zou alles in Zich verenigen, wat er nodig was. Gehoorzaamheid, wijsheid, macht, geduld, lijdzaamheid, ijver, lust, gewilligheid en volharding, om des Vaders welbehagen te volbrengen. En Hij is gekomen en Hij heeft gearbeid en alles wat er geschieden moest, is door Hem volbracht. En in Zijn arbeid, in Zijn bloedig werk mogen alle arme zondaren, die beseffen, dat zij moeten en niet kunnen en die vermoeid en afgetobd voor God neervallen, rusten. Tot hen is Zijn Woord: Komt herwaarts tot Mij, ' allen die vermoeid en 'belast zijt en Ik zal u rust geven! Hij heeft gediend, Hij heeft niets laten staan, en daarom is Zijn volk vrij van dienen, om langs die weg heil te verwerven. Met Zijn offerhande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt, allen die geheiligd wórdten. En, indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zult u inderdaad vrij zijn.

O Geliefden! Indien wij waarlijk, als arme, in ons zelf verloren zondaren in de Heere Jezus d. i. in de knecht Gods geloven, dan zijn wij met God verzoend en door Hem gebonden in het bundelken van de levenden, welke Hij verkoren heeft tot Zijn eigendom. Maar Hij deed zulks niet om ons, noch tot onze ere. Alle roem is uitgesloten. Christus is eigenlijk de enige uitverkorene des Vaders, en Zijn volk is verkoren in en door Hem: gelijk de Apostel schrijft aan de gelovigen: u zijt uitverkoren in Hem, van voor de grondlegging van de wereld, opdat u zijn zou, heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde. Al de liefde Gods, heel de uitgebreidheid Zijner ontferming, de onmeetbare en onpeilbare hoogte en diepte, lengte en breedte Zijner genade, goedheid en trouw, Zijn in Hem, n.l. in Christus. Daarom zei de Heere: *deze is Mijn Zoon, Mijn Beminde, in Welken Ik mijn welbehagen heb.*

Gel. God toornst tegen de zonde. Zijn rechtvaardige Wrake is ontvlamd tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid. En wie kan bij een vuur en bij een gloed wonen? O! het is schrikkelijk te vallen in de handen van de levenden God, zonder en buiten Christus. Neen, het is geen wonder, dat wij, zondige en in onze natuur geheel verdorven schepselen, bang zijn voor God; en dat wij sidderen en beven, als Hij in Zijn oordelen

Zich komt te openbaren. Want o Hij is een schrikkelijk Wreker van het kwade.

Eens zei iemand, die op zijn sterfbed lag, tot mij: O dominé! dominé! ik moet sterven, ik moet voor God verschijnen en ik kan het niet. De gedachte aan God pijnigt mij reeds. God!! God!! een eeuwige gloed! O, ik beef en sidder!!

Zo is het. Als wij God zullen moeten ontmoeten, zoals wij zijn, zonder met Hem verzoend te wezen door Christus, dan zullen wij ineenkrimpen als een slak, en beven als een riet.

Gel. er is maar één plaats en één persoon, waar en in welken wij voor God kunnen bestaan n.l. in Christus, in de knecht des Vaders. Hij zal het recht van de heidenen, het recht van de ellendigen en noodduftigen, voortbrengen. Van allen die het leven uit eigen hand verloren hebben, die zichzelf veroordelen van wege hun zonden, en die ten einde raad en gans verlegen, zich aan Hem vastklemmen, zal Hij zeggen: deze niet in het verderf, niet verloren! Ik heb verzoening, voor hen gevonden. Ik heb aan Gods recht voor hen voldaan; Ik heb hun schuld betaald, voor hun misdaden geboet. Ach arme mensen! bekommerde zielen!! laat u toch door deze knecht Gods dienen, en' het zal u wél zijn; zoekt uw veiligheid tegen het oordeel ener verdoemende wet, bij deze Koning, van de gerechtigheid; uw verlossing van nood en dood, van zonde en verderf bij deze Knecht des Heeren. Hij heet alle arme in zichzelf gans verlorene zondaars; welkom! De beladenen met vloek en doem, ontslaat Hij van hun nederdrukkende lasten; de gebondenen met banden des doods, neemt Hij hun banden af; de treurenden, over hun afzijn van God, troost Hij; en de tranen van de wenenden droogt Hij af en Hij maakt hun een zalig lachen. Een ontelbare schare juicht reeds nu voor Zijn troon. Maar zij kwam uit de grote verdrukking.

Zó blijft het voor allen; door het kruis naar de kroon, en door lijden naar het land van de verrukking.

II. Behalve een beschrijving van de persoon, van de knecht des Heeren, geeft de tekst ook een tekening van diens karakter. Let slechts op vers 2. *Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straten doen horen.* Van die geweldige geestdrift, welke door mannen vertoond wordt, die het volk willen doen geloven, dat zij wat groots en voornaams zijn, en zoals het oude volk ze in de loop van de geschiedenis had gezien, zou er bij Hem geen sprake zijn. Die mannen schreeuwden uit al hun macht, wonden zichzelf op en poogden het volk op te winden, door een valse geestdrift, gelijk een Zedekia deed in de dagen van Achab en Jozaphat, als hij zich ijzeren hoornen maakte, 1 Kon. 22 en uitriep: Zo zegt de Heere, met deze zult gij de Syriërs stoten! Zo zou de knecht des Heeren, die van de Vader zou worden gezonden, niet doen. Zijn wandel zou in stilheid zijn, kalm en waardig en rustig.

Geschreeuw, getier en allerlei uitwendig vertoon en opwinding, dat hebben zij nodig, die zichzelf zoeken en bedoelen, en hun eigen rijk trachten te stichten, om voor zichzelf een naam te maken. Wij kunnen zulks in onze dagen nog ook waarnemen. Want o, er wordt ook thans nog wat geijverd en gejaagd: en geschreeuwd zoals het heet, vóór de Heere, maar wat toch inderdaad, voor zichzelf geschiedt. Dit zou van des Heeren knecht nooit met recht kunnen worden gezegd.

Stil als de dauw des dageraads zou zijn verschijning wezen, zachtmoedig als een lam, zou Hij zich openbaren. En is het niet werkelijk zó geschied? Als in het verborgene werd Hij geboren; als in een vergeten hoek van de wereld kwam Hij onder ons. In allen eenvoud werd Hij opgevoed in het stille Nazareth. En toen de tijd naar Gods bestel daar was, dat Hij zich aan Israël zou openbaren, bevond zich niemand onder de scharen behalve Johannes de Doper, die Hem opmerkte. En straks komt Hij als leraar van weinige eenvoudige vissers uit Galilea en ontvouwt Hij de raad Gods tot zaligheid van Zijn arm en verloren volk, aan de toestromende scharen, die zich zóó rustig houden, alsof de rust, welke op Hem is, op haar is afgedaald. *Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van harte, zegt Hij, en gij zult rust hebben voor uw zielen.*

Hij gaat niet op de straten staan, om te roepen noch op de hoeken, om te bidden. Hij lokt het volk niet buiten de tempel en beveelt niet, dat men daarbuiten tenten spanne, om daar te prediken. In de tempel predikt Hij. in de Synagogen leert Hij, en als de mensen op het stille strand of in de rustige woestijn tot Hem komen, dan verkondigt Hij hun op de meest eenvoudige wijze des Vaders welbehagen en het oogmerk van Zijn komst.

En als Zijn heerlijke woorden soms verkeerd begrepen worden, en de scharen doen ontgloeien in een valse geestdrift, zodat ze Hem willen opnemen, op de schouders willen dragen en als koning uitroepen, dan ontwijkt Hij ze in stilte, en gaat op de bergen en in de eenzaamheid, om te bidden tot de Vader, en om licht voor degenen die in duisternis zijn. Van alle opwinding is Hij afkerig en het sentimentele ergert Hem. Hier geen trommels en tamboerijnen, geen fluiten en trompetten, en geen uitwendig vertoon in kleding of anderszins, maar stilheid en eenvoud. Heel het optreden van de dierbaren Heiland is een krachtig getuigenis, tegen het optreden van zo velen in onze tijd, die door geschreeuw en door drukte en getier hun oogmerk trachten te bereiken en zeker meer ongerechtigheid veroorzaken, dan tegengaan.

En zoals de Knecht des Heeren komen zou en gekomen is, zóó komt Hij nog heden.

Als Hij door Zijn Woord en Geest een zondaar wederbaart en bekeert, dan doet Hij zulks in allen eenvoud en stilte. Zo iemand weet eerst zelve niet recht, hoe hij het heeft en wat hem deert. Hij gevoelt zich ellendig, kent zich van God de Heere vervreemd en in het besef dat hij van de Eeuwige, die rechtvaardig en heilig is, toorn en gramschap heeft te wachten, bidt hij om erbarming. Maar wat hij doen moet, welken weg hij heeft in te slaan, hoe hij ontkomen zal, ach! dat weet hij niet!

O! wat heeft een door de Heere aan zichzelf ontdekte zondaar al veel tranen geweend, veel zuchten geslaakt, veel gebeden opgezonden, eer hij er toe komen kan aan iemand te zeggen wat hem deert, waarover hij bekommerd is en wat hem ellendig doet zijn. En als hij het dan eindelijk, door de nood zijner ziel gedrongen, aan een die hij vertrouwt, komt te openbaren, dan doet hij zulks onder beding van strikte geheimhouding. Want hij heeft liefst dat niemand, behalve een enkele, het weten zal. Daar is een oprechte schuchterheid in het heilige; en waar het werk Gods in de ziel is, daar verlangt men geen openbaarheid, maar men houdt het zoveel mogelijk verborgen. *De wind blaast waarheen hij wil en men hoort zijn geluid, maar weet niet vanwaar hij komt en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is.*

De Heere komt in stilheid en Zijn stem is zacht. Maar Zijn Woord dringt door, het is onwederstaanbaar en met kracht. Het treft de uitverkoren zondaar op Gods tijd in de ziel en doet daar wat Gode behaagt. Doordat "Woord wordt de zondaar uit de zondeslaap gewekt, en hij begint na te denken over de verdorven staat van zijn hart. En hoe meer hij nadenkt, hoe dieper hij graaft, hoe groter gruwelen hij bij zich vindt en hoe ellendiger hij wordt. En o! dan begint hij zijn schuld te belijden, dan klaagt hij zich aan, als een die Gods vloek en toorn verdiend heeft en waardig is. Maar dan ook wordt dat noodgeschrei, dat roepen om ontferming geboren, tot hetwelk de Heere hem hebben wil; en dan komt de Heere met Zijn dierbare vertroosting afdalen en Hij wijst de gans ontblote op de Christus, die voor schuldigen, voor doemwaardigen kwam om voor hen aan 's Heeren recht te voldoen.

En ja, als de Heere zijn Christus de arme zondaar voorhoudt, dan komt de duivel wel met al zijn macht op, om de zondaar van die Christus terug te houden en als het kon in zijn ellende te smoren, maar de Heere zet door en overwint allen tegenstand en beschaamt de boze.

III. Dit zal ons blijken als wij ten slotte letten op het wonder werk van des Heeren knecht.

Let op hetgeen de tekst zegt: Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rockende vlaswiek zal Hij niet uitblussen, met waarheid zal Hij het recht voortbrengen. Welk een wonder werk zal de knecht des Heeren doen, een werk van geduld en barmhartigheid en liefde. Hij zal niet komen om de kleinen te vertrappen of te bespotten, maar om ze op te beuren, te bemoedigen en te behouden.

Het gekrookte riet en de rokende vlaswiek zijn hier zinnebeelden, onder welke zekere mensen en in bepaalde omstandigheden worden voorgesteld. Het zijn dezulken, die niet meer geheel ontbloot zijn van de genade, ofschoon zij zichzelf wel gans ontbloot denken. Het zijn de gebrokenen van hart en de verslagenen van geest. Door de genade, welke de Heere hun schonk, zijn ze levendig en krachtig overtuigd van hun nood en jammer.

Gods almachtige hand trok met de ploegschaar Zijner heilige wet een diepe voor van ontdekking door hun hart. Dientengevolge kunnen ze het leven niet langer in eigen hand, in eigen doen en laten, in eigen voornemens en plannen, vinden. Hunnerzijds is het met hen gedaan. Zij weten zich verloren. In plaats van te winnen, verliezen zij, en in stede van vooruit te komen, gaan ze achteruit. Wat ze heden nog kunnen bezigen tot hun steun en troost, moeten ze morgen missen of doorboort hun handen. Hoe menigmaal moeten ze niet klagen: Heere waar zijn uw vorige goedertierenheden! Zulk een gekrookt riet was David, toen hij voor God betuigde:

*Mijn ziel gans neergebogen,
Schrikt voor uw heilige ogen
In deze jammerstaat!
en...*

*Ach mijn hoofd is als bedolven
In de golven van mijn ongerechtigheên,
Zulk een last van zond' en plagen,
Niet te dragen.
Drukt mijn schouders naar beneên!*

Zulke gebroken rieten vinden bij niemand troost. De wereld verstaat hen niet en bespot hen; de eigengerechten, die zelf alles voor God kunnen in orde maken, begrijpen hen niet en verachten hen; en de Wet Gods veroordeelt en verdoemt hen, zodat het hun benauwd wordt aan alle zijden. De knecht Gods, de dierbare Heiland, houdt hen echter wel in het oog, Hij verstaat hen wel en Hij weet wat hen helpen kan. Hij zal ze niet verbreken, neen! maar Hij heelt hen en bemoedigt hen en helpt hen wonderlijk door en uit alle noden. En de rokende vlaswiek is het beeld van dezulken bij wie bét vuur van het nieuwe leven wel aanwezig is, maar waar het nog niet kan opvlammen of bij wie de vlam van de genade wel heerlijk geflikkerd heeft, doch door de felheid van de aanvechtingen en door de macht van de beproevingen en tegenheden bijna uitgedoofd werd. De vlam van de eerste liefde is er niet meer, zoals voorheen, veeleer is er koelheid, néergedruktheid, en dodigheid. Al degenen dus, die hun beeld kunnen vinden, in een gebroken riet en in een rokende vlaswiek, zijn de ellendigen, verlatenen en nooddruftigen, die met zichzelf en met al het hun omkomen voor God, en die toch geen anderen weg weten, dan de weg tot de Heere, en tot Zijn wondere barmhartigheden. Zulk een rokende vlaswiek was Petrus, toen hij zijn Heiland verloochend had en tot inkeer gekomen, naar buiten was gegaan, om daar bitterlijk te wenen, van zichzelf te walgen en te bidden om hulp en troost.

O geliefden! al die aangevochten en geweldig bestreden zielen, die het dikwijls om troost zóó bang is, dat ze geen raad weten, terwijl wat voor ogen is hen toeroept: verloren! verloren!! voor u is er geen heil bij God! dat zijn de gekrookte rieten en de rokende vlaswieken. En deze zijn het, aan welke de Heere belooft dat Hij ze helpen en verlossen zal.

Op hen legde Hij Zijn hand en sprak: deze zijn van Mij! hen heb Ik uitverkoren en Ik heb ze niet verworpen. Hij noemt hen de treurigen Sions, welke Hij beschikken zal, sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwd geest, opdat ze genoemd zullen worden, deze zwakken en machtelozen, die niets kunnen of vermogen, eikenbomen van de gerechtigheid, een planting des Heeren opdat Hij verheerlijkt worde. En Hij heeft Zijn belofte gehouden. Hij heeft hulp besteld bij de held, die had toegezegd en die in van de tijden volheid gekomen is, *Immanuël, God met ons*, zich openbarende in vlees. Wat dunkt u, moet zulle een getrouwe en genadige God niet geprezen en verheerlijkt worden?

Inderdaad, dat moet Hij. Doch de duivel wil niet, dat de Heere geprezen zal worden door dat arme volk, hetwelk Hij in Christus rijk heeft gemaakt.

Daarom, bestrijdt en bevecht de hellevorst hen onophoudelijk en komt hij aandragen met zijne: Ja maars! en met zijn: hoe vindt u dit en dat? Weet ge wel dat ge dit gedaan en dat gedacht en overlegd hebt. En op die wijze legt hij aan het volk het zwijgen op, opdat ze de Heere niet groot maken. Gel. hebt u kennis van deze dingen? En vraagt u misschien wat u daartegen doen zult? Ik antwoord u: niets! Geeft hem gelijk en zegt: o duivel, ik weet, dat ik voor de Heere niet deug, ik ben enkel zonde ellende, en ik ben des Heeren gunst niet waardig. Nochtans heeft Hij mij Zijn gunst willen betonen. Dat staat Hem toch vrij! Hij kan toch genadig zijl wie Hij wil genadig zijn en ontfermen over wie het Hem behaagt zich te ontfermen. Of kan Hij niet nu het Zijn doen wat Hij wil?

O, mijn geliefden, neemt het toch ter harte, en hou er u bij, God is een God, die de ellendigen helpt, daarom zullen de verlostten Hem loven en zich in Hem verblijden, immers dit is de stof voor de grote blijdschap, welke de Engel Gods de herders in Efrata's velden verkondigde: nl. dat de grote God uit nederbuigende liefde en naar Zijn vrijmachtig welbehagen Zijn Zoon gezonden heeft in gelijkheid des zondigen vleses, om te behouden wat verloren is. de arme en nooddruftige stelt Hij niet teleur, maar verblijdt Hij; de heilbegerige stoot Hij niet af, maar bemoedigt Hij. Hij veracht hen niet, die een afkeer van zichzelf hebben om hun zonden, maar Hij heeft ze lief en trekt ze tot zich, opdat zij erkennen dat Hij een wonderlijk barmhartig redder is.

Och, hoopt toch op de trouwen Knecht des Heeren, die alles wel gemaakt heeft en wel maken zal. Al is er niets dan omkomen uw ogen; al dreigt al het zichtbare met ondergang,: laat u met al uw onraad, met al uw nood, verdriet, moeite, zorg en verlegenheid zinken, op Hem, zeggende: Heere! Heere! u zijt toch mijn God! hoe angstig en bang het mij ook zij. Hebt u het niet gezegd, en herhaalt u dat zeggen niet telkens weder: Ik ben de Heere uw God! Ik helpe u, Ik ondersteun u met de rechterhand mijner Gerechtigheid? Omdat u aldus gesproken hebt, zal ik vertrouwen en niet vrezen. Geloofd zij Uw goedheid, en trouw, amen.

En nu Geliefden! hoe is het met u? Zijt gij, doordien u de ogen geopend zijn, de zonde moede en kunt u het niet langer bij de wereld uithouden, wijl u haar ledigheid en holheid door de genade Gods leerde kennen? Hebt u werkelijk behoefte aan God en aan verzoening met Hem? O! wendt u met uw noden en verlangens gerust tot de Knecht des Heeren, tot Jezus Christus, Hij is de goede Herder en Hem gaat het immers om het verloren schaap. Een beminnelijk, geschikt en algenoegzaam Verlosser vindt u in Hem, en gij, die uzelf al het uw steeds weer moet verliezen, zijt Hem, zoals u zijt, goed, om van Hem geholpen te worden. Of kunt u het nog best bij de wereld vinden? is de zonde u geen last maar een lust? O vreest! Hij bezigt een ijzeren roede en Hij verbrijzelt daarmede allen die Hem verachten en van Zijn genade niet willen weten. O, indien u blijft, wie u zijt, hoe duister zal eens uw einde en hoe zwart uw eeuwigheid wezen. Denkt er toch om, heden is het nog de welaangename tijd voor u, morgen kan het te laat zijn. Verhardt u niet langer tegen Zijn liefde, maar laat u redden door Zijn hand, die Hij in Zijn Woord naar u uitsteekt.

Of is Hij uw Helper reeds door genade geworden? Weet gij, trots allen tegenstand, bestrijding en aanvechting, dat Hij u gegrepen heeft, van de dood u verlost en van de hel bevrijd? Is het wel bij u: ik ellendig mens! wie zal mij verlossen van het lichaam des doods? maar dan toch ook door genade: ik dank God door Jezus Christus? O! blijft dan bij Hem, en houdt u in geloof aan Hem vast, dan zult u het zeker ondervinden, dat u na de strijd de kroon van de ere zal geworden. Immers dan wordt u door Hem in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid, welke u bereid is en geopenbaard zal worden in de laatste tijd. Straks zult u ingaan door de poorten van de gerechtigheid, om eeuwig bij uwen Heere te wezen. Hij toch, die beloofd

heeft: op deze zal Ik zien, op de verbrokenen van hart en op de verslagenen van geest; houdt Zijn Woord, want Hij is getrouw.
AMEN.

6. No. 23. 28 DECEMBER 1910. M. K. P. D.

Het gericht Gods.

Openbaring 14:15, 16.

OUDEJAARSAVOND

Ps. 102:14, 15.

Lezen: Openb. 19:1-9.

Ps. 80:10, 11.

Ps. 73:14.

Ps. 2: 6, 7.

God de Heere rekent niet met jaren: duizend jaren zijn voor Hem als één dag, één dag als duizend jaren. Hij is de Eeuwige, de Onveranderlijke.

Alle begrip van tijd faalt wanneer wij aan Hem gedenken, de God van de eeuwen, bij wie geen verandering noch schaduw van omkering is.

En eenmaal in de hemel binnengeleid zal Sion, Gods volk, óók niet meer met de jaren rekenen: dan zal de golfslag van de dagen niet meer geboord worden; 't zal een storeloze zaligheid, een eindeloze vreugd wezen.

Maar de mens op aarde is aan de jaren gebonden. Hij wordt in een bepaald jaar geboren; wordt elk jaar ouder; ziet elk jaar een stuk van zijn leven voorbijgaan - en als hij sterk is, en God vergunt het hem, dan kan hij 70 maal de wisseling des jaars beleven, misschien 80 of 90 maal, maar... dan is zijn leven hier op aarde ook voorbij!

De mens voelt bij tijden, dat hij aan de jaren gebonden is. En als hij de vleugelslag van de jaren hoort, vliegend over zijn hoofd om te verdwijnen in die grote eindeloze eeuwigheid, dan kan angst in zijn ziel nederdalen - want al dichterbij en dichterbij nadert zijn voet het graf.

De mens wordt wel graag oud. Maar als hij gaat merken dat hij oud wordt, schrikt hij.

De mensen wordt niet graag minder. De mens komt niet zo graag bij het kerkhof.

De mens wil jong blijven. Hij wil blijven leven.

En als de mens dan niet leert met de jaren te rekenen en bij het voorbijgaan van de jaren vervuld te worden met wijsheid die van boven is, dan speelt de mens zóó lang met de jaren "verstoppertje, " dat plotseling de deur van de eeuwigheid open gaat en de mens met schrik zijn voet moet zetten op een plaats, waar eeuwige teleurstelling hem wacht - waarbij niets anders overblijft dan uit te roepen: te laat, te laat - voor eeuwig te laat! Wat vreselijk is dat toch.

Wat dwaas, wat halsstarrig, wat zondig en slecht is de mens toch.

Want als hij eens leerde zoeken om de ernst van de tijden te mogen verstaan, en op de voortgang van de jaren te mogen achtgeven, dan heeft de Heere voor de nimmer eindigende eeuwigheid een leven geopenbaard dat zo kostelijk en zo rijk is in Christus.

Daarom is het zo jammerlijk, dat de mens van nature zo speelt met de ernst van de tijden en niet gedenkt aan de ernst van de eeuwigheid.

Uit de tijd naar de eeuwigheid. .. dat is de weg.

En de mens roept: "laat ons eten en drinken en vrolijk zijn in de tijd, want de dagen zijn weinigen - en de eeuwigheid moet maar voor zich zelf zorgen." Ontzettend!

Ook op Oudejaarsavond valt ons dat op.

Neen, de kerkgang op Oudejaarsavond is niet zo algemeen meer als vroeger.

En zonder die kerkgang te hoog te nemen bij velen, willen we daaruit toch besluiten, dat de onnadenkendheid en ongevoeligheid bij velen ongebondener wordt. Dat minder nog dan

vroeger gerekend wordt met de ernst van de vergankelijkheid des levens én de ernst van het ras naderend oordeel, waar we toch allen gesteld zullen worden voor de rechterstoel van Christus. Kan men dan zelfs op de Oudejaarsavond niet meer een ogenblik zich scharen onder het geklank van Gods Woord?

Trilt er van binnen dan in 't geheel geen snaar meer, wanneer we gedenken, dat de jaren des levens daar heen vliegen en we met rasse schreden naderen ons graf? Komt laten we Gods woord nog eens opslaan, voor allen, die er nog een ogenblik naar willen luisteren. En ja - dan willen we spreken over de vergankelijkheid en de kortstondigheid van het leven. Maar dan zóó, dat onze overdenking valt onder het licht van de eeuwigheid én komt staan onder de ernst van het naderend oordeel.

Geve de Heere, dat onder het horen van de wiekslag van de tijden, die voorbij vliegen, de eeuwigheidsklanken ons oor en ons harte strelen, kennende Hem, die leeft tot in eeuwigheid en eeuwige woningen toebereidt voor allen die Hem vrezen.

Tot grondslag van onze Oudejaarsavondoverdenking nemen we, wat wij lezen in

Openbaring 14: 15, 16.

***"En een andere engel kwam uit de tempel,
roepende met een grote stem tot dengene
die op de wolk zat; Zend uwe sikkel en maai;
want de ure om te maaien is u gekomen,
dewijl de oogst van de aarde is rijp geworden.
En die op de wolk zat, zond zijn sikkel
op de aarde, en de aarde werd gemaaid."***

Het boek "de Openbaring van Jezus Christus" verplaatst ons midden in de strijd dor duisternis, zoals deze krijg voert tegen het licht. Midden onder de triomfen des doods, behaald op het leven.

We zijn in de jaren na 70, toen Jeruzalem verwoest was en het Joodse volk als natie voor goed ten onder is gebracht.

We zijn in de jaren, dat de Christelijke gemeenten worden vermeerderd en uitgebreid door gans Klein-Azië en ook in Europa, maar met een juk op de schouderen, dat zo drukt, verscheurt, pijnigt.

Van binnen veel vijanden - van buiten veel vervolgingen. En de oude Godsman Johannes had ze zien vallen: Petrus en Paulus en Jacobus en zo velen meer. Gelijk hij, de oude profeet, de geliefde leraar zijner gemeente, door de bloeddorstige opvolger van de schandelijke Nero ten slotte óók gevangen was genomen en als een balling heengebracht naar het eenzame rotseiland Padmos, midden in de Egeïsche zee. Wat donker is alles gesteld! En zou alles nu weldra droef een einde nemen? Zou met de apostelen ook de gemeente worden uitgeroeid en zou met de vijanden de wereld overwinnen, om machtiger en groter nog haar kracht te ontwikkelen en de strijd vol te houden tegen God, doende de zonde, tot in die eindeloze toekomst?

Is er geen hoop voor de Kerk des Heeren - en zal alles voor de wereld zijn, die grenzeloos en eindeloos zich zal uitbreiden, onder genot van voorspoed en eer?

Ziet, dan wil de levende Heiland, die verhoogd is in de hemel als Sions Borg, zich ontfermen over Zijn knecht Johannes en tot hem nederdalen op Padmos, om hem in te leiden in de dingen, die welhaast zouden geschieden - opdat deze Godsman de woorden van de Heiland weer zou verkondigen voor de oren van duizenden, welke woorden zouden bewaard blijven tot op de jongste dag voor héél de Kerk des Heeren van alle tijden en plaatsen.

Zo weet de Heere wonderlijk soms door te dringen tot Zijn kinderen, die omringd zijn van benauwdheid. Al gaan de vijanden als een muur rondom Gods volk staan, de Heere is de Almachtige, die er over heen weet te klimmen en in het hart van Zijn gunstgenoot weet binnen te gaan.

De dichter van Ps. 118 mag uit zijn bevinding in deze spreken, wanneer hij zegt: "uit de benauwdheid heb ik de HEERE aangeroepen; de HEERE heeft mij verhoord, stellende mij in de ruimte. Zij hadden mij omringd als bijen; zij zijn uitgeblust als een doornenvuur. De HEERE is mijn Sterkte en Psalm, want Hij is mij tot heil geweest."

De Heere verlaat de Zijnen niet. En dan weet Hij grote wonderen te doen, machtige openbaringen te schenken. Zijn arm is bekleed met macht. Wist Hij Jacob geen uitzicht te geven op de hemel in de eenzamen en bange nacht te Bethel? Wist Hij Jozef in dromen niet te onderwijzen, toen hij een jongeling was? Wist Hij Daniël niet verstandig te maken, toen niemand wetenschap bezat?

En wist Hij de profeten geen gezicht te geven op de toekomst, zodat ze de dingen, die verre zijn, nabij zagen? Hij brengt de Zaligmaker bij de stervenssponde van Jacob; Hij brengt Jesaja bij de kribbe van Bethlehem en laat hem zijn voeten zetten op de kruisheuvel, om zich neer te leggen onder de schaduwen van het vloekhout. 'Men heeft er om gelachen! Jesaja bij de kribbe! En toch is het zo. Lees Jes. 9: 5 maar: "een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." Jesaja op Gabbatha en Golgótha! Ja, lees Jes. 53 maar: "Hij is om ónze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld de straf, die óns de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is óns genezing geworden."

Wat is ook voor de Heere te wonderlijk? Niets! En zo komt Hij nu ook hier op Padmos tot Zijn knecht Johannes, die daar neerzit vol droefheid en moedeloosheid, gedenkende de benauwdheden van Christus' Kerk en de macht en kracht van de wereld. Wat zal er van worden?

Zal Gods volk alom worden uitgeroeid? Zal Christus' Kerk van de aarde worden weggedaan en zal de wereld groter, ruwer, goddelozer nog worden, om dan ongehinderd de schapen Christi te verscheuren en zélf te groeien in eer en aanzien?

En ziet - dan komt de Heere hem optrekken van de aarde en doet hem inblikken in de hemel.

Dan beurt de Heere hem over de loop van duizenden jaren heen en doet hem aanschouwen, wat het einde zal zijn. Vreselijke dingen zullen geschieden. De ongerechtigheid onder de mensenkinderen zal groeien, welig als het onkruid en de zonden en gruwelen zullen talrijker worden dan de korrels zand, die liggen aan de oever van de zee.

Het grote beest, Babel, Rome, de antichrist, zal machtig worden en Sion, Jeruzalem, Christus' Kerk, de zaak des Heeren zal benauwd worden.

Ze zullen geteld worden, die Satan dienen, de rijken en de armen, de grote en de kleinen - en hun getal zal legio zijn.

Ze zullen geteld worden, die de Heere vrezen, die Christus erkennen als hun Heiland, die de zaak des Heeren liefhebben en voorstaan - en ze zullen weinigen zijn, twee in een stad, één in een dorp. En dan zal de ongerechtigheid méér nog toenemen.

Ach, het is niet om in te denken. Lees Hoofdstuk 13:16 en 17 maar!

Niemand zal meer meetellen, die het beest niet zal aanbidden. En Christus' Kerk zal staan als een nachthutje in de komkommerhof; Gods Gemeente zal moeten vluchten in de spleten van de bergen. Als een weerloze duif zal Christus' Kerk bedreigd worden door 't roofdier, als een vreemdeling aangevallen, geslagen en gemarteld door rovers en moordenaars, die geen medelijden kennen.

O, wat zal het benauwd worden op aarde! Staat er niet, dat er hagel zal vallen, elk als een talentpond zwaar? En er zal bloed komen tot aan de toornen van de paarden, dat alle eiland zal vlieden en de bergen niet gevonden zullen worden.

Aan het oog van Johannes ontrolt zich dat ganse toneel. De jaren zullen elkander opvolgen. En in die jaren zal zich afspelen de geschiedenis, door de Heere te voren bepaald en vanouds geopenbaard.

En ... is het niet also geschied tot op heden? Weer ligt een jaar achter ons. Weer is een tijdperk van 52 weken afgesloten. En wat is er geschied? Geschied hier op aarde onder rijk en arm, onder jong en oud, in ons vaderland en daar buiten?

Sta eens een ogenblik stil op uwen weg, M. Br. en Zuster, en zie eens rondom u, wat moet uw oog dan zien, wat moet uw harte dan opmerken, wanneer u niet als een blinde op de weg staat?

Ontwikkelt het grote beest, opklimmend uit de afgrond, niet grote kracht op elk terrein des levens?

Wordt alles niet gebruikt om de mens van God af te trekken en te verwijderen van Zijn dienst en van Zijn Woord? Wordt alles niet aangewend, om de altaren om te werpen en de gedachtenis aan de Name van Jezus van de aardbodem uit te roeien?

Wetenschap en kunst, school en huisgezin, werkgever en arbeider, spannen saam om alles los te maken van de Woorden Gods. En die het teken van het beest dragen gaan vrij uit, terwijl degenen die de Heere vrezen en Zijn Naam roemen worden gehaat, verdrukt en vervolgd.

Hebt u dat opgemerkt? Hebt u daarbij acht gegeven? Hebt u er onder leren zuchten? Hebt u er onder leren wenen en leren roepen tot God?

Hebt u leren uitroepen: "o, mijn ingewand, o, mijn ingewand - hoe word ik benauwd en gedrukt"?

En hebt u in die gruwelijke afval leren zien het beeld van de mens, die zo zondig en dwaas is, om te strijden tegen Zijn Maker en die zich dag aan dag druk maakt om de breuk wijder te maken, de ellende te vermeerderen?

O, hoe staat u zélf onder deze dingen? Hoe is u w leven? uw weg? uw beginsel? uw begeren? Weet ge waarom we dat te méér vragen?

't Is Oudejaarsavond. Weer ligt een jaar achter ons. Wat gaat de tijd snel voort. Wat vliegen de dagen en weken en jaren daar heen. En is nu het uur van de minne voor u reeds geslagen? Moogt u reeds ingeënt zijn in de levensstam Christus? Mag uw begeren reeds zijn om te vragen naar de Heere en Zijn sterkte? Mag uw zoeken zijn, om bij de Heere te schuilen, onder de vleugelen Christi? Mag uw belijdenis wezen: 'k wens liever tot het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan een tijd de genieting van de wereld te hebben? Weet u waarom wij het u op Oudejaarsavond nog ernstig vragen willen?

De mens wil zich zo graag wijsmaken dat er geen haast bij is. De natuurlijke mens én de wedergeboren mens kan zo treuzelen om zich zelf eens de dingen in te denken. En ziet, daar is nu wéér een jaar voorbij.

En hoe staat het nu met de troost voor het leven en met de hoop voor de eeuwigheid?

Daar vertoont zich een wolk aan de hemel. En op die wolk is er Een gezeten, des mensen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, en in Zijn hand een scherpe sikkel.

Een hemels gezicht deed zich aan het oog van Johannes voor, terwijl hij bedrukt peinsde over de toestanden op aarde.

Daar komt de Zoon des mensen, rijdend op de wolken als op een wagen. Hij komt met majesteit, gekroond met een gouden kroon. Hij komt als machthebbende, om te gebieden en te heersen. Hij komt als rechter om allen en alles te onderzoeken, dragende een scherpe sikkel.

En o! daar wilden we u op Oudejaarsavond nog eens aan herinneren: *Jezus komt; Jezus komt als Rechter op de wolken; Jezus komt met een scherpe sikkel.*

En neen - dan gebruikt Hij die scherpe sikkel nog niet. De aarde wordt nog niet afgemaaid, waarbij alles! moet vallen in het oordeel.

Het is nog het heden van de genade. De Heere is nog geduldig, barmhartig en groot van goedertierenheid.

Maar in de verte is de wolk te zien. En de Zoon des mensen staat gereed, om met de scherpe sikkel te verschijnen. En hoort het, dat een engel uit de hemel uitvliegt, om in 's Heeren naam de Zoon des mensen toe te roepen: "sla toe, sla toe met uw scherpe sikkel - want de oogst van de aarde is rijp geworden en de ure om te maaien is daar!"

Dat wilden wij u nog eens voorstellen - en wij willen daarbij zingen:

*Wie ver van U de weelde zoekt,
Vergaat eerlang en wordt vervloekt;
u roeit hen uit, die afhoereren,
En U de trotsen nek toekeren;
Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot,
Nabij te wezen bij mijn God;
'k Vertrouw op Hem geheel en al,
de HEER', wiens werk ik roemen zal.
Ps. 73:14.*

Vergeet men dat niet op aarde, M. Gel. dat de ure komt, dat Christus zal komen op de wolken om te oordelen levenden en doden?

We leven voor een eeuwigheid. We leven, om eenmaal voor God te verschijnen. We leven, om weldra geopenbaard te worden voor de rechterstoel van Christus.

En terwijl dat waar is voor ieder van de mensenkinderen, leeft men alsof er geen eeuwigheid is en holt men voort, alsof men met Christus niets heeft uit te staan.

En wat gebeurt dan?

Dan wordt men rijp voor het oordeel, om na een vollen tijd van genade en geduld, van lankmoedigheid en liefde, te worden uitgeworpen in de buitenste duisternis.

En dat ziet de mens niet. De mens denkt dat hij groeit in wijsheid en wetenschap, in macht en kracht, in bezit en vermogen. En dan zegt de Heere: u rijpt voor het oordeel - u wordt vet gelijk de os, die weldra vallen zal voor de bijl.

O, rijken en machtigen, geleerden en wijzen van de aarde, Kom eens tot bezinning!

En allen die daar werken en woelen en wroeten om schatten te vergaderen van deze aarde, sta eens stil op de weg!

Uw weg leidt u naar een eeuwigen ondergang, want Jezus komt op de aarde om te richten en Hij zal u en uwer kinderen leven afmaaïen, om u en uw kroost als busselen te doen binden en uit te werpen in de buitenste duisternis.

De zonde en de ongerechtigheid groeit. En de gruwel zal méér nog groeien. Maar allen, die de zonde zullen doen, zullen uitgeroeid worden.

De ure komt, dat allen zullen vallen met de scherpte des zwaards. 't Is in de verte reeds te zien - en de ure is weldra, dat geroepen zal worden door de engelen: "zend uw sikkel en maai; want de ure om te maaien is u gekomen, dewijl de oogst van de aarde is rijp geworden!"

En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde en de aarde werd gemaaid."

Die van de aarde aards is en van de aarde leeft zal worden afgemaaid.

Ook de sterkste mens zal vallen. Ook de grootste zal worden neergelegd in het stof. Christus is de Rechter over allen. Christus is de laatste. Christus is de overwinnaar.

En daarom wat heerlijk, wanneer door genade Christus het deel van de ziel mag wezen!

Laat het zo schijnen dat de dingen van deze aarde een gedaante en heerlijkheid bezitten en dat Christus zonder aanzien is, van allen veracht - de wereld met al haar begeerlijkheid gaat ras voorbij en Christus komt om de aarde te richten en Zijn volk binnen te halen in heerlijkheid.

Dan komen de rollen anders te staan.

De aarde wordt afgemaaid en de goddelozen verbrand - maar de hemel zal worden geopend en de berg Sion zal daar staan met de 144 duizend gekenden des Heeren, 12 maal 12 maal 1000.

Uit de 12 stammen van het Israël van de Oude bedeling en uit de 12 stammen van het Sion van de Nieuwe bedeling zullen er 1000 (dat is het volle getal) verzameld worden. En die zullen allen ingaan tot de beërving van de heiligen. Wonderlijk! In Openb. 14 staat het zo vlak naast elkaar. 't Komt voor in één gezicht: de berg Sion met al Gods volk in de hemel - en de aarde afgemaaid door Christus, om uitgeworpen te worden in de hel! Tweeërlei weg. Tweeërlei lot. Tweeërlei einde. Wonderlijk.

Want de berg Sion is zo belegerd en benauwd en verwoest geworden. De heidenen hebben er geheerst en vuur geworpen tot verbranding - en dan zo sierlijk, zo volmaakt, zo heerlijk in de hemel, met al Gods kinderen, de kleinen met de groten; allen rondom het Lam.

De aarde zo sterk, zo rijk, zo zelfgenoegzaam, zo overmoedig, zo onbezorgd - en dan komt Christus om de scherpe sikkel te slaan, en niemand wordt gespaard; allen vallen, om ellendig om te komen.

Mijn Br. en Zuster, waar staan uw voeten? waar ligt uw keuze? wie behoort uw hart?

Onderzoek u zelf eens nauw. Er ligt weer een jaar achter ons. Wat getuigt het van ons?

Rondom ons is allerwege te aanschouwen de welbewuste beweging om tegen God te strijden.

Wat ons uit het buitenland ter ore komt en wat wij kunnen beluisteren in het midden van óns volk, kan tot droefheid stemmen. Ouder vorsten en volken, rijken en armen wordt gehoord: "laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen."

Immanuël wordt dagelijks onttroond, beledigd, verjaagd, gehoond.

Zonder God en Koning wil men vrij en onafhankelijk leven en zich bewegen.

En men ziet het niet, dat de aarde hoe langs hoe rijper wordt voor het oordeel.

In de kerk is het niet veel beter. Er is een rampzalig pogen om de geopenbaarde waarheid te vertreden en de wijsheid van de mensen op de troon te helpen.

Men lacht om de bijbel, men bespot Christus - en men ziet het niet, dat het duister wordt; dat het begin van een stikdonkere nacht daar is; dat het einde in de verte is te zien.

Ja - er is oorzaak voor de Christus Gods om Zijn zwaard te wetten, Zijn sikkel te scherpen. En nog is de ure niet. Maar de engelen roepen: "zend uw sikkel en maa; want de ure om te maaien is u gekomen, dewijl de oogst van de aarde is rijp geworden."

En M. Br. en Zuster, hebt u dan wat om op te pleiten, om op te hopen?

O 't gaat om het oordeel, waarbij onderzocht zal worden alles wat in het vlees geschied is.

Velen zijn druk bezig om godsdienstig zichzelf schatten te vergaderen, die in de dag van de dagen niet zullen kunnen bestaan.

In de Christinnereis verhaalt Bunyan van een man die bezig is om met een mesthark strohalmpjes, kleine houtjes en stof van de vloer bijeen te harken, terwijl er boven zijn hoofd een hemelse kroon wordt gehouden. Hij heeft evenwel geen oog om naar boven te zien. Hij kan alleen maar naar beneden zien, naar het stoo, het hout, het stof!

Beeld uit het leven! Druk, druk bezig om zich schatten te verwerven, om gerechtigheid te werken, om rijk te worden. En geen oog voor de gerechtigheid Christi, geen hart voor het leven, dat uit genade is geopenbaard.

O! wat is het dan een eeuwig wonder van Gods genade, wanneer ons harte een schat mag kennen in Christus en wanneer onze ziel mag zoeken, de dingen die boven zijn;

Wat is de aarde dan arm en ledig gemaakt voor ons. Wat is onze ziel dan ellendig en ons harte boos. Wat ontbreekt ons dan alles. Wat gaat alles tegen ons getuigen. Wat wordt onze schuld dagelijks vermeerderd.

En ja - dan wordt o! zo dikwijls geharkt om weer bij elkaar te krijgen wat voor onze voeten gevonden wordt - maar 't is stro en hout en stof. Waarbij Christus Zich dan aan onze ziel wil

komen voorstellen, om te zeggen: Koop van Mij wijn en melk, zonder prijs en zonder geld, en uw ziel zal verzadigd worden.

En o! dan in Christus te mogen vinden: wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing, dat kan de ziel doen juichen, dat zij gevonden heeft wat haar méér waard is dan het fijnste goud op aarde en wat zoeter is dan honig.

"Ik ben het Brood des levens, dat uit de hemel is nedergedaald, " zegt Christus.

En ja, 't is waar. En die van dat Brood eet zal niet meer hongeren.

'Welgelukzalig dan het volk, dat het geklank kennen mag. Dat volk kent een andere wijsheid, dan de wijsheid van de wereld; een anderen rijkdom, een ander leven, een andere hoop...

En terwijl de wereld vergaat en al haar begeerlijkheid, zal Sion leven tot in eeuwigheid.

En is het hier maar ten dele dat geopenbaard wordt, wat Gods volk heeft aan de Christus Gods, eenmaal komt de ure dat het ten volle zal worden getoond, en het zal heerlijk zijn!

Heerlijk in de eeuwigheid - gelijk het óók hier op aarde reeds heerlijk is.

Want vraag de ziele, die door genade hier op aarde dicht bij Christus leven mag, wat zij begeert: de wereld of het Koninkrijk Gods, de schatten van de aarde of Christus - en het antwoord zal wezen: Heere, u hebt de woorden des eeuwigen levens, in U is al mijn heil en mijn eer - wie heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op aarde."

Alleen heeft Sion zich te beschuldigen, dat zij dikwijls zo weinig dicht bij Jezus leven. Dat zij dikwijls zo vër weer van Hem afdwalen.

Maar het leven en de vreugd ligt toch in Christus, van wie zij telkens bij vernieuwing moeten bekennen: "Gij zijt gans begeerlijk - Uw Naam is een olie, die uitgestort wordt."

En Sion mag hopen op een betere toekomst. Laat de wereld woelen en Satan werken.

Maar de wereld gaat voorbij en Satan is als een bliksem uit de hemel gevallen.

Eén heeft overwonnen. Volkomen en heerlijk.

En Hij, die overwonnen heeft, is Dezelfde die staat te komen als Rechter op de wolken, om dan te roepen: "Komt in, u gezegende mijns Vaders en beërf het Koninkrijk, dat voor u is weggelegd van voor de grondlegging van de wereld." Dan zal het volk verzadigd worden met volle vreugd.

En de wereld?

De wereld zal vergaan. En allen die van de wereld geleefd hebben zullen ellendig omkomen.

M. Br. en Zuster, wat zal uw deel dan zijn?

Met de wereld geleefd en met de wereld verbrand?

Of met Christus gestorven om met Christus op te staan en met Christus te leven tot in eeuwigheid?

Aan het einde van dit jaar worde uw ziel aan deze vraag gebonden.

En uw overdenking zij als een reuk des levens ten leven, in Christus, Sions Borg en Losser - Sions Koning en Middelaar!

A M E N.

DELFT. M. VAN GRIEKEN.

7. No. 24. 4 JANUARI 1911. V. J. R.

Wendt u naar Mij toe.

Jesaja 45: 22.

Ps. 65:4, 5.

Twaalf Artikelen

Lezen: Jesaja 45:11-25.

Ps. 86: 5, 6.

Ps. 111:5.

Ps. 22:14.

***"Wendt u naar Mij toe, wordt behouden,
alle u einden van de aarde! want Ik ben
God en niemand meer."***

In de profetie (Jes. 44: 24-45: 25), waaruit onze tekst genomen is, vangt de HEERE aan met te wijzen op Kores, de koning van de Perzen, die, als Zijn werktuig, Israël zal bevrijden uit de Babylonische gevangenschap. "Ik heb hem verwekt in gerechtigheid", zo spreekt Hij, "en al zijn wegen zal Ik recht maken; hij zal Mijn stad bouwen, en hij zal Mijn gevangenen loslaten, niet voor prijs, noch voor geschenk."

Dan belooft Hij Zijn volk een schone toekomst, een toekomst, waarin ook de heidenen zich bij hen zullen voegen, en zich met hen zullen verheugen in Zijn heil.

Immers Hij zegt: "de arbeid van de Egyptenaren, en de koophandel van de Moren en van de Sabeërs, van de mannen van grote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen uw zijn, en zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeken, zeggende: gewis God is in u, en er is anders geen God meer."

Opdat men zekerlijk wete, dat Hij dit Zijn Woord zal vervullen, zegt Hij ten slotte: "Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord van de gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren. Men zal van Mij zeggen: gewis in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn. Maar in de HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad van Israël."

In onze tekstwoorden nu roept Hij allen volken toe zich tot Hem te wenden om behouden te worden.

"Wendt u naar Mij toe", zo luidt Zijn nodigende stem; "wordt behouden, alle gij einden van de aarde! want Ik ben God, en niemand meer."

Overdenken wij deze woorden door achtereenvolgens stil te staan bij

- een dringende,
- een moedgevende en
- een krachtige nodiging.

Psalm 86: 5, 6.

I. Een dringende nodiging.

Wij mensen zijn afgefallen van onze Schepper en Formeerder. Wij hebben Hem de gehoorzaamheid opgezegd en zijn geworden onderdanen van de Vorst van de duisternis. Ten volle is dus ook op ons van toepassing het woord, dat de Heiland eenmaal sprak tot de Joden; "gij zijt uit de vader de duivel en wilt de begeerten uws vaders doen" (Joh. 8: 44).

Onuitsprekelijk groot is nu onze ellende. Immers wij zijn door de zonde tot in de grond verdorven, terwijl de Allerhoogste zich schrikkelijk vertoornt beide over de aangeborene en werkelijke zonden, en die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig wil straffen, also Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al wat geschreven is in het boek van de wet, om dat te doen! O, zo wij dan in onze zonde sterven! Hoe zullen wij het dan, maar dan voor goed te laat, ondervinden dat de profeet naar waarheid sprak: "een ijverig God en een wreker is de HEERE, een wreker is de HEERE, en zeer grimmig, een wreker is de HEERE aan Zijn wederpartijders, en Hij behoudt de toorn zijn vijanden." (Nahum 1:2)..

Het behoud, de zaligheid onzer onsterfelijke zielen staat dus op het spel!

Doch wie bekommert zich over het behoud, over de zaligheid zijner onsterfelijke ziel?

Den mens zelf gaat, zoals hij zonder God daarheen leeft, zijn eeuwig welzijn heel niet ter harte. Want ach, de natuurlijke mens, hoe wijs hij ook in eigen schatting moge zijn, is duisternis, is een vreemdeling in zijn eigen hart.

Zal dan heel het menselijke geslacht te gronde gaan? Zal het wegzinken in eeuwige duisternissen?

Een is er, wie nog het waarachtig geluk des mensen ter harte gaat. Het is de Schepper van de einden van de aarde, die wij hebben verlaten, om onszelf bakken uit te houwen, gebroekene bakken, die geen water kunnen houden.

Hij heeft Zich nog tot roem en prijs van zijn grote naam een volk uitverkoren opdat het zijn lof zoude vertellen. Buiten Hem is er niemand, die het waarachtig welzijn des mensen bedoelt. Niemand, wie of wat hij ook moge zijn.

Omdat Hem nu, de Schepper van de einden van de aarde, het waarachtig geluk des mensen ter harte gaat, is het dat Hij in Zijn ondoorgrondelijke ontferming nog tot ons komt met Zijn dringende nodiging: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want Ik ben God en niemand meer."

Met deze woorden roept Hij ons toe: u zijt, o mens, in gevaar om voor eeuwig om te komen. Want u hebt Mij de rug toegekeerd. En nu is er voor u geen licht en geen heil, maar duisternis en verderf. Hoe ontzetten is uw toestand. Opent toch eens uw ogen en ziet. Gij; bevindt u op de rand van een afgrond, waaruit nimmer iemand weer kan opklimmen. Ik ben de Heilige en Rechtvaardige, van Mijn verbolgenheid beeft de aarde en de heidenen kunnen Mijn gramschap niet verdragen - en u zijt met al uw pogingen om u te rechtvaardiger gruwelijke zondaren. Zou u de vastigheden van Mijn troon - gerechtigheid en gericht - kunnen loswrikken Zou u kunnen wonen bij een verterend vuur? Zou u kunnen blussen de vlammen van een eeuwigen gloed.

Keert u dan af van alles, van alles wat het ook opdat u niet verderft, en wendt u naar Mij toe! Ik Mijn volk, Mijn arm en ellendig volk een weg ter ontkoming bereid. Mijn Zoon, mijn eigen Zoon heb Ik gegeven tot een Zaligmaker. Tot een Zaligmaker, Die in al de behoeften van allesdervende en alles verbeurd hebben Adamskinderen kan voorzien. Tot een Zaligmaker, Die een verlorene zaak eeuwig gered heeft. Tot een Zaligmaker, Die met één offerande in van de eeuwigheid Volmaakt maakt heeft allen die geheiligd worden. In Hem, in de Zoon Mijns welbehagens heb Ik Mij geopenbaard als een God Wiens goedertierenheid geweldig is over allen Hem vrezen.

Wendt u dan naar Mij toe! Eén ding is er slechts dat Ik van u eis, één ding dat Ikzelf werk in een ieder, die Ik roep ten leven. Ik eis van u dat u in de schuld valt, dat u voor belijdenis doet van uw overtredingen. Alleen ken uw ongerechtigheid, dat u tegen de HEERE, uw God, hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest.

Wanneer u in de schuld valt, Mij uw overtredingen in oprechtheid belijdt - u zult behouden zijn. Want nimmer was er een zondaar, die, zijn zonden bewenend, zich wendde tot Mij, of Hij vond schuiling onder de vleugelen van de door Mij gezalfden Koning, van wie geschreven staat: "Hij zal de noodduftige redden, die daar roept, mitsgaders de ellendige, en die geen helper heeft. Hij zal de arme en noodduftige verschonen, en de zielen van de noodduftigen verlossen. Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in Zijn ogen." Hem heb Ik, o volk in smart! hoewel Hij geen zonde gekend heeft, tot zonde gemaakt voor u, opdat u zou worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Zo de zaligheid uwer zielen u lief is, wendt u dan tot Mij.' Meent niet dat bij iemand anders eeuwige zaligheid te zoeken of te vinden is. Ik alleen kan u behouden. Want Ik ben God en niemand meer. Zij weten niet, die hun houten gesneden beelden dragen, en enen god aanbidden, die niet verlossen kan. Ook u zou tonen even dwaas te zijn als de afgodendienaars, zo u uw heiligheid niet bij Mij, maar ergens elders ging zoeken. Geen enkel scheepsel vermag toch ook maar iets tot uw zaligheid. De zaligheid is in genen anderen dan in de Zoon Mijns welbehagens. Er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welken u moet zalig worden. Stelt dan uw betrouwen niet op het scheepsel. U zou bedrogen" uitkomen. U zou schade lijden aan uw ziel. U zou voor eeuwig verwezen worden naar de oorden van de ramp' zaligheid.

Werpt dan uw afgoden weg voor de mollen en de vledermuizen, en wendt u naar Mij toe. U zult het ervaren dat Ik eer, die Mij eren. Want Ik zal u rukken als een vuurbrand uit de vure, en u in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan van de zonen en dan van de dochteren; enen eeuwigen naam zal Ik een ieder van u geven, die niet uitgeroeid zal worden.

Voorwaar het is een dringende nodiging, waarmede de HEERE tot ons komt, wanneer Hij ons toeroept: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want Ik ben God en niemand meer." Wij hebben behoud van node en alleen de Allerhoogste kan ons behouden. Tot Hem dan heen of de vlammen van de hel grijpen u! Meent niet, dat uw toestand niet zo gevaarlijk is, als God het u in Zijn Woord voorhoudt. Want alle vlees is leugenachtig, doch" God waarachtig. De redenen des HEEREN zijn reine redenen, zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal. Hoe ontzettend zoude het zijn, wanneer u riep: het is vrede en zonder gevaar en u een haastig verderf overkwam, gelijk de barensnood ener bevruchte vrouw! U zou het dan geenszins ontvlieden! Want wie zoude u kunnen redden uit de handen van de vertoornden Rechter van levenden en doden? uw afgoden? Och zij zijn minder dan ijdelheid. Daarom laat u gezeggen, nu het nog is de dag van de zaligheid, de welaangename tijd. Misschien is uw heden van de genade weldra verstreken. Misschien moet u spoedig verschijnen voor Gods rechterstoel. De Schepper van de einden van de aarde, Hij roept het u nog toe: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde, want Ik ben God en niemand meer." Wee u, zo u de rijkdom van Zijn goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid blijft verachten!

II. Een moedgevende nodiging.

De nodiging, die in onze tekstwoorden tot ons komt, is niet slechts een dringende, doch ook een moedgevende nodiging. De HEERE roept toch allen volken toe zich tot Hem te wenden. Hij roept , tot de einden van de aarde, dat is zelfs tot de verste volken. Hij maakt dus geen onderscheid. Daarom zei ook Petrus tot Cornelius: "Ik verneem in van de waarheid, dat God

geen aannemer des; persoons is; maar in allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam" (Hand. 10: 34, 35). En schreef de apostel: "in Christus is noch Jood noch Griek; noch dienstbare, noch vrije, noch man, noch vrouw" (Gal. 3:28).

Doch niet slechts komt de HEERE met Zijn nodiging tot allen. Hij komt ook tot de mensenkinderen zoals zij zijn. Zij zijn dood door de misdaden en de zonden. Niet het minste geestelijke leven wordt in hen gevonden. Ja zij hebben van nature een afkeer van de waarheid. "Het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelfde niet begrepen." En nu, wonder van Gods barmhartigheid! Hij komt tot ons, zoals wij zijn. Dit is het evangelie.

De hoge God buigt Zich neder tot de diepte van ellende, waarin wij verzonken liggen. Deed Hij dit niet, er was voor ons geen evangelie. Want wij mensen kunnen niet tot God opklimmen. Integendeel, wij kunnen de kloof, die er is tussen de Allerhoogste en ons, slechts groter maken. Wij zijn immers ganselijk onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. O, zo wij nu iets moesten doen om het welgevallen des Allerhoogsten tot ons te trekken - wij waren voor eeuwig verloren! Doch de HEERE weet wel wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.

En nu komt Hij tot de mensenkinderen en roept hun toe, zoals Hij hen ziet, dood door de misdaden en de zonden: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want Ik ben God en niemand meer. "

Welk een moedgevende nodiging voor wie hun ellende enigszins mogen kennen!

O veel is er wat een arm en ellendig zondaar allen moed zoude kunnen benemen zich tot de Allerhoogste te wenden! Zijn menigvuldige en zware zonden zijn daar, en zij maken dat hij de ogen beschaamd neerslaat. Satan is daar met zijn aanklachten en met zijn influisteringen, en hij maakt dat schrikkelijke angst hem overmant. Doch is er veel, onnoemelijk veel, dat hem allen moed zoude kunnen benemen, meer is er dat hem moed kan geven. Want de HEERE is daar en Zijn Woord.

En dat Woord is zeer getrouw. Ook liegt Hij, sprak reeds Samuel, ook liegt Hij, Die de Overwinning Israels is, niet, en het berouwt Hem niet, want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zoude. Wanneer de HEERE nu met Zijn nodiging komt tot een arm en ellendig zondaar en door zijn Heilige Geest Zijn Woord met kracht doet dalen in de ziel - dan vat zulk een mens moed; dan spreekt hij: ga weg Satan, daar staat geschreven; dan roept hij uit: "waar de zonde meerder is geworden, daar is de genade meer dan overvloedig geweest"; dan gaat hij, ziende op Gods barmhartigheid en Gods trouwe, mét vrijmoedigheid toe tot de troon van de genade; dan pleit hij daar op Gods beloften van loutere genade; dan worstelt hij als een Jacob bij de Jabbok met de HEERE en roept Hij: "Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat u mij zegent." En de HEERE, Hij zal de armen worstelaar zegenen. Hij zal in Christus Jezus Zich over hem ontfermen, hem wassen van al zijn zonden, hem aandoen de klederen des heils, en hem rijke stof geven om de naam Zijns Kónings en Zijns Gods te loven en te prijzen.

Aan zulk een moedgevende nodiging hebben wij allen behoefte wanneer de HEERE ons trekt uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. En wee ons zo wij haar niet Van node menen te hebben. Het zoude een bewijs zijn dat wij nog nimmer ontdekt werden aan onszelf. Want wie ontdekt werd aan zichzelf, heeft niet de minste vrijmoedigheid zich tot God te wenden, zo de HEERE ze hem niet geeft.

Onderzoekt uzelf dus nauw, ja zeer nauw. En zo u uzelf iets hebt aangematigd, geeft het prijs en valt in de schuld. Want de HEERE is graag vergevende en van grote goedertierenheid allen, die Hem aanroepen.

Doch misschien staat u van verre. U gevoelt uw onwaardigheid. U beseft tot uw bittere smart niets dan zonde te hebben. En u durft nu niet op genade te hopen. Wat ik u bidden mag geeft dan goed acht op onze tekstwoorden. De HEERE, Hij roept tot de einden der aarde, dus zelfs tot de verste volken. Hij nodigt dus ook u. Zegt niet: die nodiging, ze geldt mij niet. De HEERE nodigt u tot Hem te komen zoals u zijt. Zegt niet: wij zijn te grote zondaren. Neen,

wendt u tot Hem. Roept, ziende op de woorden van onze tekst: "HEERE, u nodigt toch ook mij en u wilt toch, dat wij komen als wij zijn. Hier zijn wij. Wel zijt u rechtvaardig, wanneer u óns verdoet, maar, geloofd zij uw gadeloze barmhartigheid! Bij U is er toch nog een weg van behoud voor een alles dervend en alles verbeurd hebbend Adamskind." En wanneer de vorst van de duisternis u in de weg treedt, geef hem dan toch geen gehoor, maar houdt u vast aan het woord uws Gods. En zo ge u aan dat woord niet kunt vasthouden, roept tot de Allerhoogste, of het Hem in Zijn grondeloze barmhartigheid behagen mocht u bij Zijn woord te bewaren. Weest er zeker van, de HEERE zal uw hand vatten, Hij zal u uithelpen, u op een hoogte stellen en uwen mond vervullen met Zijn lof. Wel mogen wij dan de nodiging des HEEREN, die in onze tekstwoorden tot ons komt een moedgevende nodiging noemen! Want die nodiging komt tot allen, ja roept ons toe ons, als wij zijn, tot de HEERE te wenden. Hij heeft Zijn arm en ellendig volk toch een volkomen Zaligmaker gegeven.

Wat wonder dan dat zij die, gebogen onder de last van hun zonden, alle hoop lieten varen, zich onuitsprekelijk verblijden, wanneer zij die moedgevende nodiging mogen] verstaan. "Er is voor ons dus toch nog hope", zo roepen zij. "De Allerhoogste wil Zichzelf verheerlijken in onze zaliging. Hij wil dat wij zijn lof vertellen, dat wij Zijn goederliedenheden vermelden, zijn veelvoudige lof. Zingt met vreugde, u hemelen! want de HEERE heeft het gedaan; juich!, u benedenste delen van de aarde! bergen, maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bossen en alle geboomte daarin! Want de HEERE heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israël.

Psalm 111:5.

III. Een krachtige nodiging.

De nodiging, die in onze tekstwoorden tot ons kom is tevens een krachtige nodiging. Zij is toch een nodiging des Allerhoogsten. En Hij spreekt: "gelijk de regen en de sneeuw nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruit, en zaad geve de zaaier, en brood de eter; also zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende (Jes. 55: 1.0, 11.)

Niet tevergeefs komt de HEERE dus tot ons met de nodiging: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want ik ben God, en niemand meer."

Hij maakt toch door zijn Heilige Geest deze Zijn nodiging krachtig in de harten van al de Zijnen, zo dat zij horen naar Zijn stem. Daarom zo zegt de HEERE "roept luide over Jakob met vreugde, en juicht vanwege het hoofd van de heidenen; doet het horen, lofzingt, en zegt: O HEERE! behoud Uw volk, het overblijfsel van Israël. Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden van de aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen. Zij zullen komen met geweën, en met smekingen zal Ik hen voeren: Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechten weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israël tot enen vader, en Efraïm is Mijn eerstgeborene."

Het is dus niet als velen het voorstellen, zij leren: de HEERE nodigt en het staat aan ons al dan niet gevolg te geven aan Zijn nodiging. Nu hing het van ons af, dan gaf niemand onzer ooit gevolg aan Zijn nodiging. Want wij zijn niet beter dan de Joden, tot wie de Heiland zei: "gij wilt tot Mij niet komen, opdat u het leven hebt." Wij zijn van nature dus onwillig ons te wenden tot de HEERE.

Wel is waar, zo beslist mogelijk ontkennen velen dit. Zij zijn van nature gewillig. Het goede dat zij willen, doen zij wel niet, doch God helpt hen. En zo doen zij dan met hulp van boven

wat zij anders niet vermochten. De armen! Van de enige waarachtige God, Die Zich ons in Zijn Woord geopenbaard heeft willen zij niets weten, en nu aanbidden zij een God, die zij zelf hebben uitgedacht, een God, die dus geheel beantwoordt aan hun begeerten. Wat wonder dat zij gewillig zijn te en wat die God wil! Zelve schrijven zij hun God voor wat hij van hen mag eisen! Hetgeen de apostel met het oog op de heidenen Schreef, is ook op hen van toepassing: "zij zijn verijdelde geworden in hun overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden, zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden."

Wij zijn dus zo diep gezonken dat wij van nature van de enigen waarachtige God niets willen weten. Ten duidelijkste is dit gebleken toen de Zone Gods, het afschijnsel van Gods heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, hier op aarde verscheen in de gelijkheid des zondigen vleses. Hij sprak; "daarom haat Mij de wereld, omdat Ik van haar werken getuig dat zij boos zijn." En het kruis op Golgótha predikt ons duidelijk en klaar, dat wij mensen zijn haters Gods, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God.

Dit leren wij bevindelijk verstaan wanneer de HEERE zijn Heilige Geest uitzendt in onze harten. Het wordt dan onze belijdenis: o HEERE aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Erbarm U over ons, uw vijanden! En wij zien geen behoud dan alleen in Gods vrije genade. Dan zijn wij onwillig en nochtans gewillig; nochtans gewillig want de Geest Gods drijft ons. En die gewilligheid blijkt hieruit dat wij rechte wegen maken voor onze voeten, en vrezende komen tot de HEERE en Zijn goedheid. "Wat Gij, HEERE, doet, is wel gedaan" zo roepen wij dan, alleenlijk dat wij genade mogen vinden in uw ogen."

Zo gij, mijn hoorder! aldus hebt leren roepen, weet dan, er is ook voor u genade bij de Allerhoogste. Die genade toch is zo groot Zóó groot dat de Zone Gods om uwentwille is arm geworden, 'daar Hij rijk was, opdat u door Zijn armoede zou rijk worden.

Staat bij die genade eens aandachtig stil! Misschien wordt ze u zo groot dat u moed grijpt, ja dat u de vrijmoedigheid verkrijgt het verheugd in de God Uws heils uit te roepen: "Ook mij is barmhartigheid geschied."! Alsdan weet u het bij ervaring, dat de Allerhoogste niet te vergeefs roept: "wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want Ik ben God! En niemand meer." Want de kracht, de zaligende kracht van die nodiging hebt u aan uw ziel ervaren. Zo dit nu het geval mag zijn, blijke dit dan uit uwen handel en wandel! De Heiland zei toch tot Zijn discipelen: "laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uwen Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."

Het is dus uw roeping uw licht te laten schijnen voor de mensen. Van die roeping kwijt ge u wanneer u Christus belijdt voor de mensen en de leer van God uwen Zaligmaker in alles versiert.

Wel mist gijzelf daartoe de kracht. Maar Gods genade zal voorzien in al uw gebrek. Daarom zei de HEERE tot de apostel: "Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." En aldus spreekt Hij in het hoofdstuk, waaruit onze tekstwoorden genomen zijn: "men zal van Mij zeggen: gewis in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen, maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn. Maar in de HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad van Israël."

De gelovige heeft zich dus heel zijn leven lang telkens opnieuw te wenden tot de Allerhoogste. "Vraagt naar de HEERE en Zijn sterkte" - aldus vermaant ons de psalmist "zoekt Zijn aangezicht gedurig."

Doch dan zal Hij ook geven, dat u uw licht voor de mensen laat schijnen. En zo bewijst de Allerhoogste u de ere dat u Zijn medearbeider moogt zijn. Want Hij bedient Zich dan ook van u als een middel of anderen te nodigen tot Christus. Zo deed Hij ook met de Samaritaanse vrouw. We lezen toch dat deze vrouw in de stad ging en zei tot de lieden: "Komt, ziet een mens, die mij gezegd hoe alles wat ik gedaan heb; is deze niet de Christus?"

Omdat deze nodiging nu Gods nodiging is, is ze o een krachtige nodiging. En zo zullen er dan zijn, uit uw mond het woord Gods vernemend, zich zullen wenden tot de Allerhoogste om het te ervaren, dat uw volk hun volk is en uw God hun God.

Och, dat allen, die de naam van Christus noemen meer hun licht lieten schijnen! Immers dat licht is bij hen zo dikwerf onder een korenmaat. Een gevolg hiervan is dat het in huis menigwerf zo donker is. Zo donker, dat men geen enkele lichtstraal ziet. Doch men steekt niet een kaars aan, en zet die onder een korenmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis zijn.

Laat dan uw licht schijnen voor de mensen! Zegt niet: het zal niets baten. Immers de HEERE doet wonderen. Juist dan wanneer wij denken: het zal niets baten, dan wil Hij dikwerf werken. Want Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad. Ten volle zal dit eerst blijken in de dag van de eeuwigheid. Dan, wanneer de volken, die zalig worden, wandelen in het licht van de stad, die de zoon en de maan niet behoeft, dat zij in dezelve zouden schijnen; en de koningen van de aarde hun heerlijkheid en eer in haar zullen brengen.

Dan wordt ten volle gezien de kracht van de nodiging die in onze tekstwoorden tot ons komt. Nu reeds mogen we zingen die wonderschonen lof zang: "Alle koningen van de aarde zullen U, o HEERE, loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen Uws monds. En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot, de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan, en de verhevene kent Hij van verre."

Hoe schoon, hoe onbeschrijflijk schoon zal dan het nieuwe lied zijn dat alle de heiligen zullen zingen in het nieuw Jeruzalem, ter ere van Hem, Die op de troon is gezeten, en het Lam dat geslacht is!

Zult u dan ook uw stem met die lofzang paren, mijn hoorder?

Dit is zeker. Om het nieuwe lied in het nieuwe Jeruzalem met alle de heiligen te kunnen aanheffen, is nodig dat u in het heden van de genade de kracht van de nodiging des HEEREN hebt ervaren. Want in het nieuwe Jeruzalem niet inkomen iets, dat verontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt.

Moogt u dan in de toekomst des HEEREN van Hem niet beschaamd worden! velen toch zullen teleurgesteld uitkomen. De Heiland zei eens: "Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: HEERE, HEERE! zal ingaan in het Koninkrijk van de hemelen, maar die daar doet de wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is. velen zullen te die dage tot Mij ten: HEERE, HEERE! hebben wij niet in Uwen Naam geprofeteerd, en in Uwen naam duivelen uitgeworpen, en in Uw naam veel krachten gedaan? En dan zal Hij hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt! Zijt dan niet hooggevoelende, maar vreest. Het gaat toch om uw eeuwig wel of wee. Een korte tijd zijn wij hier op aarde. En dan de eeuwigheid! Dan de zaligheid des hemels of de rampzaligheid van de hell!

Bedenkt dan nog in deze uwen dag hetgeen tot uw vrede dient! Nog weerklinkt met kracht de stem van de Allerhoogste over het rond van de aarde: "Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden van de aarde! want Ik ben God en niemand meer." Zult u die stem horen?

Zult ge u eindelijk wenden tot de Schepper van de einden van de aarde?

velen zullen Zijn stem horen. velen zullen zich tot Hem wenden. De Heiland zei toch eens: "Ik zeg u, dat velen zullen komen van oosten en westen, en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het koninkrijk van de hemelen." En Johannes zag op Padmos "een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken en talen, staande voor de troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen. En zij riepen met grote stem zeggende: de zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam."

Het welbehagen des HEEREN zal dus gelukkig voortgaan. Allen, die Hij gekend heeft zullen Hem loven en prijzen. Niemand zal achter blijven. Geheel Israël zal zalig worden. Nog een

korte tijd - en de Zoon des mensen zal verschijnen om te oordelen de levenden en de doden.
Met gejuich zal de gemeente, die Hij kocht Hem begroeten.
"Ja, Ik kom haastelijk", zo roept Hij, de Bruidegom, haar toe.
"Amen. Ja kom, HEEEE Jezus" aldus roept zij, de bruid.
AMEN.

Ps. 22: 14.

8. No 25. 11 JANUARI 1911. V. J. R.

WILT GIJLIEDEN OOK NIET WEGGAAN?

Joh. 6:65-68.

Ps. 35:3.

Ps. 72:7.

Ps.. 84: 3, 5.

Ps.. 73:14. Lezen:

Psalm 27.

*En Hij zeide: Daarom heb ik u gezegd, dat niemand
tot Mij komen kan, tenzij dat 't hem gegeven zij van Mijn Vader.
Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug,
en wandelden niet meer met Hem.*

Jezus dan zei tot de twaalfen:

Wilt gijlieden ook niet weggaan?

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere!

tot wie zullen wij heengaan?

Gij hebt de woorden des eeuwigen levens?

Is de gedachte niet aangrijpend, dat van de honderden miljoenen, die de aardbodem des Heeren bewonen, verreweg 't merendeel nog leeft buiten alle uitwendige betrekking zelfs tot die enigen Naam tot zaligheid gegeven?

Maar moet 't de ziel niet meer nog doorschokken, wanneer wij bedenken, hoe ook onder de uitwendig gekerstende volken nog onnoemelijk velen gebonden liggen in de kluisters van onen bijgeloof, ja zo ontelbaren reeds weer terugzonken in de zuigarmen van de volslagen Godverzaking!

Schokkend groot is 't getal dergenen, die in de Christenlanden alle betrekking verbroken hebben met 't Christendom, en wij duizelen, als we van geloofwaardige mannen vernemen, dat in de grote wereldsteden van heel de bevolking nog slechts 3 ten honderd naar de bedehuizen opgaan. Maar we trekken de kring nog nauwer, en vragen: onder degenen, die zich dan nog uiterlijk voegen bij de Gemeente des Heeren, en opgaan onder Zijn Woord, hoeveel hebben daar iets meer dan de buitenkant van de dingen leren zien? Ja, lezer, laat mij de vraag nog meer op de man af stellen: de Zoon des mensen, komende tot ons, zou Hij ook onder ons geloof vinden?

Neen, wij loocheen niet, dat de Heere ook in onze eeuw van afval zijn zeventuizend wel heeft overgelaten, die de tijdgeest niet gekust en zich niet neergeworpen hebben voor de afgod dezer eeuw, maar is dat genoeg?

't Koninkrijk van de hemelen is een dessem, heeft ons de Heiland betuigd, dat zijn werking al verder voortplant, dat al meer van het meel aan de verderfenis ontruikt! Dus daar moeten er steeds meerderen opstaan, die door de dessem des geloofs aangegrepen, ontruikt worden aan de dienstbaarheid van de verderfenis; daar moeten steeds meerderen opgaan om hun kronen neer te leggen aan de voeten van het Lam, Dat waardig is allen lof te ontvangen. Daar moeten steeds meerderen vluchten tot de Bronwel des levenden waters. En zo moet de Gemeen des Heeren tonen, dat waarlijk in haar werkt die kracht van de toekomstige eeuw, die aldoordringende dessem des geloofs.

En is dat zo in de gemeente onzer dagen, is dat zo onder ons? Is 't onder ons zichtbaar, dat uit de smeltkroes van de genade telkens nieuwe parelen voortkomen om te flonkeren in de

Middelaarskroon van Christus, om te schitteren in de Borgdiadeem van het Lam! O zeker, dat doorlouterd worden geschiedt niet op de pleinen, niet op de, hoeken van de straten, en de stille hoop rest, dat eens op Gods tijd - misschien niet voor van de dagen dag - uit de verborgenheid van de binnenkameren rijke winst voor 't Godsrijk zal worden toegebracht; maar laten wij daarop niet gerust zijn voor onszelf. Wat met uw naaste geschiedt, u mogelijk ontgaan zijn, zo ge geen scherp opmerker zijt; maar, mijn lezer, wat met u geschied zou mogen is toch voor u niet in een hoek geschied, en zal u niet mogen verborgen blijven. Neen, ik vraag niet, dat u anderen een blik zult gunnen in uw ziel, maar kom voor uzelf eens tot klaarheid! Wilt ge anderen vreemdeling laten in uw zielsvertrekken, 't zij zo, maar wees toch zelf geen vreemdeling in uw eigen hart.

Als onder ons de lijn eens getrokken werd tussen die voor een tijd slechts de Christennaam dragen en die waarlijk in Christus ingelijfd en met de Heilige Geest gezalfd zijn, aan welke zijde, meent ge, zouden dan de meesten wel staan?

Doch wat zeg ik, veel belangrijker is de vraag aan welke zijde zou u persoonlijk staan: onder degenen wier leven buiten Christus omgaat, of onder de levende ranken van de waren Wijnstok? Zult ge met de wilde en dode ranken weggeworpen worden, of eeuwig mogen groenen en bloeien en vrucht dragen in de hemelse lustwarande? Die vraag is nodig onder hen, die de Christennaam dragen!

Zie 't maar uit 't woord van de Heilige Schrift, dat hierboven staat aangegeven, 't Verplaatst ons in de dagen van des Heilands omwandelingen op deze aarde, en nader aangeduid nog in de tijd, toen Zijn woord en werk grote opgang maakte in Galilea. En nu vinden wij in ons tekstwoord 't Schibboleth, waardoor 't onderscheid wordt aangegeven tussen de schijndiscipel en de waren belijder van de Heere Jezus Christus. Een Schibboleth! Ge weet de oorsprong van dit woordgebruik. Laat mij 't u even in de herinnering mogen terugroepen!

Jefta had krijg gevoerd tegen de Ammonieten en de zege behaald. Huiswaarts gekeerd, zocht de stam Efraïm twist met hem, afgunstig op zijn krijgstriomf. In de strijd, die daarop tussen Jefta en Efraïm ontbrandt, moest deze laatste 't onderspit delven en sloeg op de vlucht, om 't vege lijf over de Jordaan te bergen. Doel, inmiddels waren de veren van de Jordaan genomen door de mannen van Jefta, die last hadden geen van de Efraïmieten over te laten; en om deze nu van ander" reizigers te onderkennen, werd een ieder, die de overtocht begeerde, door de mannen van Jefta onderworpen aan de proef 't woord Scibboleth uit te spreken, wat de Efraïmiet onmogelijk was; zij konden slechts Sibboleth zeggen, en zo verried hen hun sprake; zij zonken voor de schakel van het Schibboleth.

Kom hiermede nu tot onze tekst. Groot was de tot' loop van volk en volgelingen tot de Heere Jezus hij Zijn eerste optreden in het openbaar. Doch schijn bedriegt, 't Was toen als in onze dagen. Nu weer talloos velen op de Christennaam gesteld zijn. Nu er weer zoveel belangstelling in schijn is voor 't Christendom. Nu er weer o zo velen met een onwaar hart en allerhande nevenbedoelingen de Christus volgen en zich sieren met Zijn naam! Christendom en Christelijkheid, ja zelfs rechtzinnigheid zijn modeartikelen onzer dagen. Zoals 't ook in de dagen van des Heeren omwandeling op aarde mode was om Jezus van Nazareth eens te gaan horen en Hem zijn wonderen te zien werken. Daar is vraag naar Christelijkheid in onze dagen. Een verschijnsel, dat wij niet met schamperen spot en minachting mistrouwen willen. Daar zijn we niet mede klaar. Na afbreken en verstoren was bouwen en planten roeping van de profeet. En zo is ook onze roeping, niet om smalend te spotten met de Christelijke beweging onzer dagen, maar veeleer om, waar wij zien, dat zij zo veelszins in oppervlakkigheid ontaardt, haar terug te roepen met ernst tot de wet en de getuigenis, en haar af te manen met klem van gevaarlijke ondiepten en misleidende lichtzinnigheid!

Het schijnchristendom, uitwendig belijden, heeft geen toekomst, geen levensvatbaarheid. Denk slechts aan de leerrijke gelijkenis van de zaaier. De Heere Jezus zag die ontzaglijke toeloop. Een verblijdend verschijnsel! zouden wij allicht zeggen; wij die aanzien wat voor

ogen is. Maar niet aldus de Christus Gods, die wist wat in de mens was. Ach, de Heere voert zo veel posten af van de lijst van de inkomsten, die wij opmaken voor Zijn Koninkrijk! O, Hij zegt 't hier zo klaar als de middagzoon, dat achter dat mom van belangstelling en aanhankelijkheid 'n ontzettende massa zelfzucht, eigenwaan, baatzucht, zelfmisleiding wegschool.

En nu waren 't nog lang niet allen bewuste bedriegers, die zonder enige betere neiging alleen maar uit baatzuchtige bedoelingen de Heere Jezus volgden; 't was er mee als met de naamchristenen onzer dagen; er waren er wel onder, die werkelijk meenden, dat 't hun ernst; was, dat zij 't op hun wijze goed bedoelden. We moeten' niet menen dat de schijndiscipel altijd een bewuste bedrieger en valsaard is; een samenknopsel van enkel laaghartige en leugenachtige motieven; van 't type Balthazar Gerards, de vuile sluipmoordenaar van onze Vader des Vaderlands, die 'n opvallend getrouw bezoeker van de zuivere godsdienst oefeningen was, om bij de Prins en zijn omgeving de mening te vestigen, dat hij een ernstig vroom man was en aldus zijn satanisch plan te kunnen volvoeren.

Volstrekt niet, mijn lezer. Neen, de duivel toont zich waarlijk niet in de wandrochtelijke gestalte, waarin hij wel afgeschilderd wordt. Deed hij dat maar, dan ware hij aanstonds te onderkennen. Maar juist, dat hij zich hult in het kleed van de engel des lichts, maakt hem zo gevaarlijk. Juist, dat er in 't schijngeloof en de schijndiscipel zoveel kan zijn, dat aantrekkelijk is en goed bedoeld, dat maakt 't zo onzegbaar gevaarlijk om in die strik verward te raten. Ware daar alles maar afzichtelijk en afschuwwekkend voor 't oog, dan zou er niet zoveel zelfmisleiding zijn. De macht van het boze maakt zo vaak gebruik van wat ei in wil bij de mens en hem aantrekt, en dat juist maakt haar tot zulk een ontzettende overmacht voor den, zwakken, kortzichtige mensen. Neem de rijken jongeling; hij meende 't goed; hij leefde niet in uitbrekende zonden, veeleer in deugd en vroomheid; 'n vroom jongeling en toch een naamchristen slechts.

Neem de leer dergenen, die zeggen, dat 't strijdig is met de liefde Gods, één mensenkind voor eeuwig te laten omkomen, en ik zegge u, als ge over de problemen van de eeuwigheid hebt leren nadenken, en u niet onverbiddelijk houdt aan de klaren zin van 't Godsgetuigenis, maar zou ge niet menen, dat deze leer dan veel heeft van de kleuren des lichts, die bekoren, maar zwarten leugen verbergen. Maar daarom is 't ook zóó bitter nodig, dat de mens beproefd worde en zichzelf beproeve.

Dat zag de Heiland, en daarom nu ook zijn Schibboleth: "Heb Ik u niet gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij 't hem gegeven¹ zij van de Vader?"

Dat was 't goddelijk Schibboleth van de Heere Christus, voor welks schakel alle Efraïmiet onder Zijn volgelingen zinken moest. Dat enkele woord had een onbeschrijflijke uitwerking op die brede schare volgelingen.

Dat woord maakte bij aanvang scheiding tussen waar en onwaar, waan en werkelijkheid. En dat moet ons niet verwonderen, lezer, want zo is 't nog. Nog legt dit woord 't struikelblok op de weg, de steen des aanstoots op 't pad van de schijndiscipel.

Niemand kan tot Jezus komen, tenzij 't hem van Boven gegeven worde, 't Is niet desgenen, die wil; noch desgenen, die loopt, maar des ontfermeuden Gods!

Geen wonder, dat in vers 66 volgt: *van toen af gingen reien Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.*

Dat was de uitwerking van 't Schibboleth van de Heiland. En 't laat zich verstaan. Want dit woord breekt al wat hoog is in zichzelf. Dit woord van de Christus Gods ontnemt de mens, die Hem volgt, al de eer van dit discipelschap.

En dat was te veel voor die velen, die meenden dat zij toch heel wat belangstelling aan de dag legden, door zo maar uit alles te lopen om de Rabbi van Nazareth te horen.

Niemand komt tot Mij, tenzij hem de Vader het geve! Al wie niet door genade in de weg van ontdekking en toebrenging op dit woord "Amen" leerde zeggen, moet er over struikelen. De

waardering van de mens, die uit dit woord van de Heiland spreekt, die waardering van de mens als onbekwaam en onwillig van nature, om zich voor Jezus te bekennen, zijn kruis op te nemen, Hem na te volgen, die komt onze eer te na, zolang wij nog menen, dat 't mogelijk voor 'n deel, ja voor een klein deel, maar dan toch nog voor een deel ook aan ons hangt, of wij .Jezus volgen.

En nu moet ge niet menen, lezer, dat dit alleen geldt van de remonstrant in de leer, van hem, die openlijk leert, dat de mens een vrijen wil heeft en voor een deel of geheel zichzelf moet bewegen, om tot Christus te gaan. Och neen, rechtzinnig met de lippen of niet, van natuur is alle mens remonstrant van hart en erger dan dat! En daarom horen zij 't Schibboleth van de Heere Jezus niet aan. God heeft in Zijn Woord van ons zondaren een opvatting vastgelegd, die ons alle eigenwaan ontnemt, en 't is alleen door Laodiceesche lauwheid, als de natuurlijke mens daaronder niet tot wrevel in de nieren geprikkeld wordt: Want zie niet over 't hoofd, dat 't in dit woord over ons ganse zelf gaat! Dat ganse ik wordt weggeworpen, en onomwonden wordt uitgesproken, dat de mens voor zijn redding en genezing geen stap doét in de 'richting van de enigen Hemelse Heelmeester.

En dat is zo erg, als 't maar kan.' 't Toppunt van verdwazing en verblinding! En geen natuurlijk mens, die dat met 't hart aanvaardt; en ik zeg er bij, geen natuurlijk mens, die 't met de lippen onweersproken laat, of hij moest een Laodiceer zijn. Want dit grijpt ons vast tot in de wortel van ons wezen. Dit legt ons bloot als dezulken, voor wie geen eer is weggelegd, van wie geen vrucht komt in van de eeuwigheid.

Ziet, lezer, dat is voor een iegelijk, die nog nooit in de weg van de ontdekking, ontbloting en verbrijzeling niets werd voor zijn God, de steen des aanstoots en de rots van de ergernis. En hier reeds heeft de Heiland de grond gelegd voor de haat, die straks wild opkrijgend en hoog oplaaiend voor Pilatus' rechthuis niet stille was voor Zijn bloed was gevloeid.

De scharen achter Jezus aan zijn gestruikeld over 't woord van Jezus, en zij hebben Hem verworpen en zijn teruggekeerd. En nog gaat dit Schibboleth van de Heere Christus uit ouder de kinderen van de mensen.

Want een volkomen Middelaar is de Christus Gods, en dat wil Hij ook zijn, maar dat kan Hij alleen zijn voor een volk, dat zelf in alles ontbloot werd, en niets meer overhield voor zijn ziel! O volk van zondaren, en mitsdien van ellendigen, blinden, armen, naakten, zo u geheel zondaar, geheel arm, geheel ellendig zijt in uw ziel voor God, o wat heerlijke boodschap voor u, die als balsem in uw wonden drupt, voor geheel verlorenen is een Borg-Heiland opgestaan, Christus Jezus, in wie al de rijkdom van goddelijk meedogen uitschittert. Maar is dat niet juist 't struikelblok voor de onware discipel?

Als niets zijnde, niets hebbende, neemt deze Heiland zondaars aan. Ze derven alles! Ook dit nog, dat ze eigener beweging tot de Borg zouden vluchten. Ook dat nog moet ze gegeven worden.

Ook daartoe nog moet hun innerlijk worden omgebogen en geneigd. De natuurlijke mens kent zichzelf niet en daarom begeert hij geen Heiland die gans verlorenen redt.

Hij, Die doodarmen redt en zaligt, wordt noodzakelijk en dierbaar slechts in de weg van ontdekking en verbrijzeling.

En die niet afdaalde in de diepen kuil zijner verlorenheid, keert zich van Jezus af. De schijndiscipelen uit Kapernaüm wandelden niet meer met Jezus, die voor gans verlorenen slechts ten Redder wilde zijn! Weer volgen er velen in onze dagen in schijn slechts de Heere Jezus. En dat zij nog zo lang volgen, komt veelal hieruit voort, dat zé te veel Laodiceer zijn, om de draagwijdte van des Heeren woorden te beseffen.

Gewis, de openlijke vijandschap is groot. velen tonen 't, dat zij 't niet verdragen willen door Jezus voor gans verlorenen verklaard te worden.

Maar ook de lauwheid is zo groot; ik meen, veel groter dan in Jezus' dagen, want toen gingen ze terug en nu wandelen ze zo vaak in schijn nog een eindweegs mee, de onware discipelen!

Daarom is nu nodiger dan ooit de vraag tot hen, die bij de Heere bleven, als anderen Hem verlieten: *Wilt ook gijlieden niet heengaan?*

velen zijn reeds heengegaan; al breder worden de scharen, die ook openlijk' de Heere Christus de rug toekeren. Maar gij, die nog met Hem wandelt; gij, die Zijn Woord nog hoort; gij, die u uiterlijk nog bij Jezus voegt, en belijdt, dat Hij is de Christus, de Zoon van de levenden God, wilt ook gijlieden niet heengaan? Wilt u niet liever gaan met degenen, die daar afgedaan hebben met God en Zijn dienst en luide kriesen: geen God en geen meester!

En kunt u dan, mijn lezer, voor 't oog van een alwetend God met een oprecht gemoed Petrus nazeggen: Heere! tot wie zullen wij heengaan? u hebt de woorden des eeuwigen levens! Weet 't wel, zo ge u bij Jezus wilt voegen, Hij is een Heiland, die ellendigen redt, gans verlorenen uithelpt en verlost. Weet dit wel, dat u niets van uzelf zult kunnen overhouden; u verliest uzelf en uw leven.

Bedenk, u zult met Jezus gaande door velerlei verdrukking heen moeten ingaan. De Satan zal u zeer begeren te ziften als de tarwe. De wereld zal u bespotten en bestrijden en aanvechten, zonder verpozen en onderlaten.

Uw eigen weerbarstig en weerstrevend hart zult u niet mee hebben. U zult niet immer rechtop kunnen gaan; vaak zult ge moeten bukken, buigen, ja kruipen zelfs door 't stof. 't Pad achter Jezus aan is bezaaid met doornen en scherpe stenen. Achter Jezus aan gaat 't langs Gabbatha naar Golgótha, over stijgende steilten met vloekhout beladen!

O, weet wel, 't volk van God is een arm en ellendig volk op niets anders hopende dan op de naam Zijner goedheid. En na dit alles: wilt ook gijlieden dan niet heengaan?

Versta dit vragen wel! u moet niet menen, dat Christus graag zag, dat die Hem volgden Hem verlaten gingen, 't Was Hem niet te doen om zo weinig mogelijk discipelen over te houden. Neen, nog blijft in de veelheid van de onderdanen des Konings heerlijkheid, en toch laat Hij de vraag uitgaan: *Wilt ook gijlieden niet liever heengaan?*

Hij, Die de Waarheid is, Hij haat allen schijn, verwerpt allen waan en heeft lust aan waarheid in 't binnenste. En daarom zoekt Hij de zijn aan allen waan en zelfmisleiding te ontworstelen, waartoe dan die vraag zo ontdekkend.

De Heere wil bescheid van Zijn twaalfstal! Ze moeten zich beproeven en daarna uitspreken.

En dat moeten ook wij; wij moeten tot klaarheid komen in zake onze betrekking tot de Levensvorst. Wij moeten weten, wat ons tot Hem dreef en bij Hem houdt.

Christus waagt 't met de volle waarheid, en Hij laat niet na de dingen bij hun naam te noemen, om maar zo velen mogelijk bij zich te houden, ook die niet weten, waarom zij Hem volgen. De Heiland versmaadt geen oprechte discipelen, al waren 't ook de armsten én eenvoudigsten uit de ganse stad, maar Hij versmaadt meelopers, schijnvolgelingen. Hen zendt Hij door Zijn vragen weg, want Hij weet, eens zullen ze Hem toch de rug toekeren; in de hitte van de verdrukking zullen ze bezwijken. Wilt dan ook gijlieden, mijn lezers, niet liever heengaan?

En merk nu op die tweeërlei uitwerking: *de velen gingen terug en verlieten Jezus*; de getrouwen deden heerlijke belijdenis bij monde van Petrus hun tolk! In de wan, in de ure van de zifting stuift 't kaf weg op de adem van de stormwind van de verdrukking, maar de echte korrels komen alsdan te schoener uit in vorm en gehalte. In de smeltkroes van de doorloutering wordt 't vuil en waardeloos stof uitgezuiverd, maar 't zuivere fijne goud gaat schitteren en stralen met nieuwe glansen.

Heerlijke belijdenis van Petrus! erkenning van zijn armoede en ellendigheid, maar ook van rijkdom van heil en zaligheid in Hem bevonden, Die de Heere onze gerechtigheid is.

Heere, tot wie zullen wij heengaan? m. a. w. overal elders dan bij U, o aanbiddelijke Meester, worden wij teleurgesteld en zoeken wij vergeefs stilling van honger en lessing van dorst, die ons 't harte verscheurt.

Alles breekt ons bij de handen af. Overal waar onze voet steun zocht, gleed hij weg, en waar onze hand naar houvast greep, bleek geen steunsel te wezen. Nergens kunnen zij 't vinden, ook in zichzelf niet! Merk er toch vooral op, lezer, hoe hier 't goddelijk Schibboleth ontvangen wordt.

Zij kunnen 't verdragen, beamen, billijken, ja, want zij hebben door genade zichzelf verloren. Tot wie zullen wij heengaan, o goddelijke Heiland; alles wordt afgesneden; alles stelt teleur; nergens ruste voor 't hol van onze voet; nergens wat mijn ziel zoekt! Maar bij U, bij U, o dierbare Jezus, wordt alle honger gestild, alle dorst gelaafd, alle pijn verzacht, alle wonde verbonden, elke vraag beantwoord, alle benauwing gebannen: *want Gij hebt, o Heere, de woorden des eeuwigen levens!* Bij U ontspringt de levensbron, die zijn sprankelend water opklatert voor amechtige en vermoeide zielen; bij U wordt 't licht geboren, dat alle donker wegvaagt.

*Bij U, Heer', is de levensbron;
Uw licht doet, klaarder dan de zoon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen.*

Woorden des eeuwigen levens. Eeuwiglevende woorden! Woorden, die leven schonken hier, en eeuwig hiernamaals!

Jezus' Woord is een Daad! Zijn levende Woorden zijn levende Daden, die tot in eeuwigheid het leven doen toevloeien aan de zielen Zijner kinderen, die afgetobd en moegestreden verkwikking vinden bij de Heiland. Daar hebt ge nu, mijn lezer, de goede keuze; daar hebt ge nu 't getuigenis, dat vlees en bloed Petrus niet geleerd hebben; neen, de hand des Heilige Geestes heeft gegrepen in de snaren zijns harten, en doet nu van die harp ruisen die enig-goede belijdenis. Hier wordt de trekkende hand des Vaders openbaar, die Zijn kinderen brengt tot zijn Zoon, opdat zij leven zullen bij de fontein, die in Zijn bloed springt tegen al de ongerechtigheid van 't ganse huis Israëls!

Tweeërlei uitwerking van de Waarheid bespeurden we; tweeërlei keuze hebben we beluisterd. Welke is nu de uwe, mijn lezer? Wendt uw hart zich nog van de Heiland af, die zondaren zoekt en verlorenen redt en bevrijdt? Ook al volgt ge Hem misschien met de lippen?

O, ik bid u, dat u wel toezien wilt wie u versmaadt, wie u de rug toekeert, 't Is de enige naam onder de hemel gegeven, door welken u kunt zalig worden. Eens zult ook u dat bemerken, toestemmen, indien 't dan maar niet voor eeuwig te laat is. Want zij, die gaan in de eeuwige pijn, ook van hun lippen zal 't dan weerklinken: ja waarlijk, toch de enige naam, maar wij hebben 't niet geacht! En dan zal 't bang zijn voor de poorten van de eeuwigheid, en ge hebt niet om binnengelaten te worden in de oorden des lichts!

Ziet toe, dat ge niet op zandgrond bouwt uw eeuwig huis. Alle verwachting, die niet hangt aan de Christus Gods, Die alleen woorden des eeuwigen levens heeft, zal schipbreuk lijden op de rotsen van de dood, en versplinterd worden op de riffen van de eeuwigheid.

O, doorzoek uzelf dan nauw, ja zeer nauw, of ge in Christus zijt, Hem gegeven van de Vader, Hem toegebracht door de Heilige Geest. Alle hoop buiten Hem beschaamt, Hij alleen heeft eeuwige woorden van leven en licht; woorden, die leven doen, ook al waart u gestorven; woorden, die licht spreiden over de afgrond van de dood; woorden, die 't licht doen klimmen ten tijde des avonds.

De wereld gaat voorbij! Haar schoon liegt; haar leven is ijdel; haar vreugde hol; haar vrucht wormstekig tot in de pit. 't Eigen ik is bedrieglijk en onvast, en al zijn gerechtigheid verwerpelijk voor God!

O, gij, die dat geleerd hebt, en nu door onweder voortgedreven wordt, hebt goeden moed.

't Gaat door verdrukking en noodweer met u, maar zo moet ge ingaan in de oorden des Koninkrijks.

Gij zwerft nog om, maar de Fierder is uitgegaan om u te zoeken, en 't zoeklicht Zijns Geestes viel reeds in uw hart, anders zou ge uwen noodstand niet gezien hebben. Houdt aan en volhardt, Hij is op weg en zoekt, u en elke zucht brengt Hem nader.

Straks zal 't licht opgaan voor uwen voet, 't licht dat u leidt terug naar 't Vaderhuis met de vele woningen.

*"Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond,
Dat onbedacht zijn herder heeft verloren."*

Hoe vaak moet dit woord van de dichter u nog opwellen uit 't harte! Maar zo uw afdwalingen u leed worden, o keert weder dan, afkerige kinderen, en Hij zal uw afkeringen genezen; in Zijn trouw wordt uw ontrouw verzwolgen; bij Hem alleen is 't goed voor al Zijn volk; bij Hem zijt ge ook veilig, geborgen in leven en sterven, want Hij heeft woorden van eeuwig leven. Als uw vlees, uw hart bezwijken, dan zal Hij u een Rondas, een Beukelaar, een Schild en Hoog Vertrek zijn, de Rotssteen uws heils en uw deel in eeuwigheid.

Als de golfslag van uw leven gaat breken op de kustlijn van de eeuwigheid, dan draagt u op eeuwige armen overvloed en branding heen Hij, Die de woorden des eeuwigen levens heeft. Hij, Die in die laatste worsteling boven 't brullen van de golven en 't loeien van de storm uit de ziel van Zijn kind betuigt, betuigt in woorden des eeuwigen levens: Uw strijd is vervuld, uw ongerechtigheid is verzoend, voor al uw zonde hebt u dubbel ontvangen van de hand uws Heeren. Zalig, geliefden, zo geleid te worden door de schaduwen des doods aan de hand van de Levensvorst.

AMEN.

V. J. R.

9. No. 27. 25 JANUARI 1911. GOEDEREDE. F. DE GIDTS.

MET SMEKING ZAL IK ZE VOEREN! Jer. 31:8 en 9.

Uitgesproken te Goederede 8 November 1908.

Ps. 105: 3.

Wet des HEEREN.

Jer. 31: 1 20.

Ps. 74:11, 12, 18.

Ps. 25: 8, 10.

Ps. 41: 6.

Zie, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het Noorden, en zal ze vergaderen van de zijden van de aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen; Zij zullen komen met geweën, en met smekingen zal Ik ze voeren; Ik zal ze leiden aan de waterbeken, in enen rechten weg waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israël tot enen vader, en Efraïm die is Mijn eerstgeborene."

Geliefden in onze Heere Jezus Christus!

Ouderliefde kan soms leiden tot schijnbaar onnatuurlijke zaken. Ik zeg "schijnbaar"; want in waarheid wordt de liefde dan gekoesterd en gekweekt, geprikkeld en tot de hoogste top gevoerd, zodat zij als een afschaduw van de Goddelijke liefde mag worden aangemerkt. Onnatuurlijk schijnt het, wanneer een moeder, (let wel: 'n waarlijk liefhebbende moeder!) haar teder wicht kwartieren achtereen laat schreien. Is ze zo hardvochtig? Neen! Hoort ze het hevig snikken van haren lieveling niet? O zeker! Maar ze moet het kind soms laten schreien, opdat het met recht een lieveling zal blijven, en geen verwend kind zal worden, dat in later jaren niet meer te regeren is, en door de mensen zal worden gehaat, in plaats van bemind.

Zo ontzegt 'n waarlijk liefhebbend vader z'n kinderen menigmaal dingen, waar zij om vragen, zelfs dringend om smeken. Waarom? Weder: dewijl het niet goed voor hen zou zijn, en het vooruitziend oog des vaders beter weet wat voor hun heil geschikt is, dan de kinderen, die nog aan geen toekomst denken. Het valt aan 't ouderhart wel moeilijk, om de bede van 'n kind af te wijzen, maar de liefde is sterk, en verdraagt het schijnbaar en bijna onnatuurlijke. Maar nu kan zich nog een omstandigheid voordoen, waarbij de vaderliefde zich als schijnbaar onnatuurlijk openbaart, doordat de vader z'n kind maar laat roepen.

Laat ik u 'n voorbeeld noemen, geliefden. Het etensuur is geslagen, en moeder beveelt haar zoontje: "Ga vader eens roepen!..."

Het knapje gehoorzaamt ogenblikkelijk, en doet - niet met zekerheid wetende op welk plekje van de hof vader zich bevindt, en hem ook niet ziende - het erf weergalmen van z'n geroep: "Vader, vader!..." De vader hoort het, en een zalig gevoel doortintelt z'n aderen op het horen van die zoeten naam. Hij hoort het knapje roepen, en toch antwoordt hij niet.

"Hoe vreemd", zal misschien die en gene zeggen. Nogmaals weerklinkt het: "Vader, vader! Kom toch! Het eten is klaar!..." Doch geen taal noch wederantwoord. Nog eens herhaald. Weer geen antwoord. Verdrietig loopt het ventje naar binnen, naar moeder, en zegt: "Moeder, vader wil geen antwoord geven; ik roep hem niet meer!..." Maar ... wat is dat? daarginds in de hof? ... Is vader soms óók bedroefd? ...

Neen, geliefden. Het is 'n vreugdetraan die hij wegpinkt! Hij wilde tot in het oneindige die heerlijke vadersnaam zich horen toevoegen. En daarom luisterde hij met zalig genoegen naar z'n kind. Hij hoorde z'n eigen vlees en bloed, en liet het roepen en smeken. Hij luisterde maar, en werd het niet moede. En toen het stemmetje zich niet meer deed horen, snelde hij naar huis, en drukte het knaapje in zijn armen.

Begreep het kind wel, waarom vader het zo lang had laten roepen?... Och neen. Het begreep dit niet. Het was eer 'n weinig verstoord, en bijna geneigd om 's vaders liefkozing af te weren. Maar nu het zag dat de vader hem in waarheid liefhad, was alle smart geleden, en het acht niet meer over de voorafgegane teleurstelling na. Doch wij willen niet als dit kind doen, maar voor ditmaal eens wel over deze zaak nadenken! . . .

Ziet in die vader: de hemelse Vader, en in dat kind: Zijn roepend volk. En leert het verstaan, gij, mijn broeders en mijn zusters, die vaak schijnbaar vruchteloos tot de HEERE roept, welk een wonderlijke weg de HEERE met u gaat, en dat het Zijn wijsheid en liefde is, die u laat roepen.

Overwegen wij deze zaken aan de hand van Jer. 31: 8 en 9. Deze tekst bepaalt ons bij de opgang van 's HEEREN volk, en vraagt achtereenvolgens onze aandacht

- 1° voor het land van hun oorsprong,
- 2° voor het leger van de begenadigden,
- 3° voor hun wijze van optrekken,
- 4° voor de weg, die zij gaan, en
- 5° voor hun Leidsman op de levensweg.

I.

"Troost, troost mijn volk!" is de boodschap, die de HEERE door Zijn dienstknechten aan het geslacht van de mensenkinderen, die naar Zijn heiligen Naam genoemd zijn, laat brengen. en het is een ure van genade, wanneer de Heilige Geest ons krachtig in die tijding komt medeverzekeren: dat onze strijd vervuld en onze ongerechtigheid verzoend is! Zo doet de HEERE aan Zijn arm en ellendig volk, omdat zij anders (als 'n geknakte bieze) het hoofd zouden laten hangen, en vanwege hun droefenis ganselijk zouden verslonden worden. Hij wil hen niet geheel en al ontbloot laten, doch geeft hun van tijd tot tijd een reispenninkje mede op de weg, om hen niet in hun leed te doen vergaan. Dan mogen zij 'n blik slaan in de hemel, en zien zij: hoe van Godswege alles in orde is. Verzoening is teweeggebracht door onze gezegende Heiland, die Zich aan het kruis heeft laten uitstrekken, opdat hemel en aarde weer zouden worden verzoend en tot elkaar gebracht, en de wereld de prediking zou opvangen: dat de hemelse Vader Zelf (in zijn Zoon) de liefde-armen de gansen- dag geopend houdt om een tegenstrevend en wedsprekend kroost tot Zich te lokken!

Maar in Gods grondeloze wijsheid blijft die inblik in de hemel niet alle onze levensdagen voortduren. Want dan zouden wij alrede in de hemel zijn. Wij moeten tot de aarde terugkeren, en onze roeping leren verstaan, die wij op dit benedenrond hebben te vervullen. En dat is 'n roeping van strijd. Strijd onder de HEERE. Strijd om onze zonden. Strijd tegen de duivel en zijn ganse macht.

De aartsvader Jacob zag bij Bethel de hemel geopend, in de droom. En heerlijke beloften hoorde hij zich door de HEERE toevoegen. Maar, uit de slaap ontwaakt, moest hij het leven van strijd en zware arbeid weer aanvaarden. Eerst twintig jaren bij Laban. En toen was het nog niet gedaan. Want tot de koning van Egypte moest hij getuigen: "kwaad zijn de dagen van de jaren mijns levens geweest!"

Dan was Stephanus dicht bij zijn zalig einde, toen hij de hemelen geopend zag, en de Zoon des mensen staande ter rechterhand Gods. Maar toch moest hij nog een smadelijke en

smartelijke doodsstrijd strijden, vóórdat de Engelen Gods hem droegen naar het land van de ruste, waar in eeuwigheid geen strijd meer zou zijn.

Strijd en moeite is hét merendeel van het leven, en voornamelijk van het leven des Christens. Vandaar dat de HEERE ook menigmaal Zelf de taak van Zijn predikers eens overneemt, opdat Hij Zelf Zijn volk vertrooste in al hun moeiten en verdriet. Dan stelt Hij Zich aan de zijde van de zijnen voor als Diegene, die aan de spits zal treden, en spreekt Hij ze toe: "Zie, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het Noorden, en zal ze vergaderen van de zijden van de aarde!", .. Des HEEREN arm is onverkort.

Hij weet Zijn volk te bereiken, waar het ook moge vertoeven! Zijn almachtige kracht is daar, om ze uit een grondeloos verderf op te voeren. Het is dan ook een grote troost voor degenen, die hun ellende, hun diepen val hebben leren kennen, dat wij met 'n almachtig God te doen hebben. Want het verderf, waarin wij door de zonde gevallen zijn, is zóó diep, dat geen enkele kracht dan de almacht Gods ons daaruit kan redden. Enigermate heeft de HEERE het Zijn volk doen ervaren in de macht van de volkeren, aan welke Hij het overgaf: Egypte en Babel. Wat konden de kinderen Israëls in Egypte anders doen dan de handen, in stomme smart, naar de hemel uitstrekken? O ja, ze konden nog roepen! Maar scheen het niet langen tijd alsof er geen opmerken was?... totdat de HEERE het werk ter hand nam, en Hij Zijn volk als overwinnaars in vrijheid uitleidde! Het licht wordt in de duisternis geboren, en redding komt slechts in gevaren. Zo heeft óók de HEERE Zich 'u onvergankelijke Naam als Redder verworven, doordat Hij de zijnen uit het land van de ellende uitleidt, en hun mond vervult met lofgejuich, wanneer zij de bergen van tegenspoed achter zich zien liggen, en het land van de ruste hen tot zaligheid uitnodigt. 's HEEREN volk is een verlost volk, (al is dat hunzelf soms niet bekend), en het land van hun oorsprong is een land van ellende. Doch, gelijk wij te allen tijde "geboren Nederlanders" blijven, ook al trekken wij naar 'n ander land, zo blijven ook de kinderen Gods "ellendigen."

De HEERE zal Zich een arm en ellendig volk doen overblijven; die zullen op Zijn Naam vertrouwen. Ze komen uit de ellende; uit grote nood! En telkens wordt de ellende weer door hen ervaren. Ellendig, (dat wil zeggen: uitlandig, van 'n ander, van een vreemd land) blijven ze, omdat hun vaderland niet hier beneden is; doch hun burgerschap is in de hemelen, vanwaar zij ook hun redding, (de volkomen verlossing en eeuwige zaligheid) verwachten. Ik zei daar: "'s HEEREN volk is 'n verlost volk, al is dat hunzelf soms niet bekend."

Daarom behoeft een arme, aangevochten ziel niet te wanhopen, wanneer zij de zaligheid nog verre waant, en zij er nog niets van voor ogen ziet. Toen het volk Gods nog buiten het beloofde land stond, (en ge weet wel, geliefden, wat er toen nog moest volgen, al eer zij rustige burgers in Kanaän waren!...) ik zeg dan: toen het volk Gods nog buiten het beloofde land stond, roemde Mozes het: "welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk? u zijt een volk, verlost door de HEERE!" (Deut. 33: 29). Welnu, datzelfde "verlost door de HEERE" kan op sommiger ziel toepasselijk zijn, voordat zij de toepassing ervan door de Heilige Geest nog gevoelen! Het grote reddingswerk is soms reeds geschied, maar... de ziel weet het nog niet. Ze kan het van zichzelf nog maar niet geloven. Ze blijft nog als 'n onbegenadigde roepen, evenals zulks wel in het natuurlijke geschiedt, gelijk ik er eenmaal eens getuige van was, hoe iemand uit het water getrokken werd, waarin hij dreigde te verdrinken, en - op de kant neerzittende - stamelde hij nog z'n "help, help." . .

En ziet nu eens in het leven (het geestelijk leven)! "HEERE! help!... Wees mij genadig, o barmhartig Ontfermer! Hoor toch, o lankmoedige Jezus!" roept zo menig een, die reeds uit het land van 's duivels heerschappij verlost is; maar... de ziel weet het niet! Alleenlijk heeft zij zich nog te beuaarstigen haar roeping en verkiezing vast te maken.

II. Het land van onze oorsprong is een land van ellende, en "ellendigen" b l i j v e n de kinderen Gods heten al de tijd, die zij op aarde moeten vertoeven.

Die naam is geen aangename. En de zaak is het óók niet; evenmin als het vooruitzicht. Maar, geliefden, dit vooruitzicht is slechts tijdelijk. Immers: de apostel Paulus spreekt van een lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, maar die ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, werkt (2 Oor. 4:17), gelijk hij op een andere plaats zegt: "ik houd het daarvoor, dat het lijden dezès tegen woordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden" (Rom. 8:18). Daarom zegt ook Petrus: "Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte van de verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame, maar: gelijk u gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzó verblijdt u, opdat u ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen. Indien u gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt u zalig: want de Geest van de heerlijkheid en de Geest Gods rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt" (I Petrus 4: 12-14).

"Houdt u niet vreemd over de hitte van de verdrukking onder u!" Want het is zo goed te begrijpen dat 's HEEREN volk gesmaad wordt en bespot, en dat het de strijd tegemoet wordt gevoerd, ook waar het woorden des vredes doet horen. De psalmist moest het óók getuigen: "ik ben vreedzaam; maar als ik spreek ... zij zijn aan de oorlog!" (Ps. 120:7). Immers; de woorden, zowel als de daden van Gods volk veroordelen de wereld. De kinderen Gods en de kinderen van de wereld kunnen nu eenmaal niet samengaan. En met ieder wapen wordt Gods volk bestreden. Ook met het wapen van de spot. "Ziet maar eens", zeggen zij dan, "welk 'n zonderling leger het is!.." Doch wij willen het tot onze troost beschouwen.

"Zie!" zegt de HEERE (en óók Hij vraagt dus onze aandacht) "zie, Ik zal ze aanbrengen uit het land van Noorden, en zal ze vergaderen van de zijden van de aarde. Onder hen zullen zijn: blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen!..." Het leger van de begunadigden, die door de HEERE worden uitgeleid, bestaat dus niet uit wijzen, machtigen, edelen, gezonden, sterken!

De HEERE heeft meer behagen in zwakken! Ja, Hij heeft behagen in de allerzwaksten! Dat wordt gezien in het leger, dat uit Bubel optrekt, en dat vergadert wordt in Kanaän, van de zijden van de aarde, (dat is: van de overige landen, waarheen de Joden waren verstrooid, bij voorbeeld: Assyrië, en het land van de Meden).

Een onuitroeibare begeerte naar het land van hun vaders, (naar het land van de belofte, het heilige land,) leefde er iii de harten van degenen, die waarlijk Israëliërs waren. Immers: aan de rivieren van Babel gezeten zijnde, luchtten zij het overkropt gemoed in klagelijk geween.

"Ach! dat goede en heerlijke land! Ach! het Sion Gods!..." Hoe verlangden zij om die gewijden bodem weer te betreden. Hun ziel verteerde, en bezweek van verlangen, zodat zelfs de blinden, die de dierbaren grond niet meer konden zien, toch begeerden op te trekken naar Jeruzalem, opdat zij tenminste met de voet die heilige plek zouden kunnen aanraken, en er hun lichaam op konden uitstrekken. Zelfs de lammen, die zwaarlijk voortgingen, of wel gedragen moesten worden, wensten hun ogen te gast te doen gaan op de Godgewijden top, waarheen van ouds de stammen Israëls optrokken, om God hun Koning te loven en te danken. Al mochten zij maar neerliggen in de voorhoven huns Gods, gelijk het nestje van mus en zwaluw zich bevindt bij Jehovah's altaren, o! dan was hun wens vervuld.

Daarom: "vaarwel Babel met uw paleizen! Jeruzalem, dat ik bemin, wij treden uw poorten in! Hosanna! Geloofd zij God met diepst ontzag! Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!" (Ps. 122: 2). Zo juicht het leger van de begunadigden, wanneer de HEERE hun de mond opent, en hun het harte verwijdt. En zwangeren en barenden te zamen, met een grote gemeente, slaan het oog omhoog, en gedenken de HEERE, die goed is, Wiens goedertierenheid duurt in van de eeuwigheid!

Nog trekt er (door de woestijn dezer wereld; zulk een volk op, van het land van het Noorden, en van de zijden van de aarde, om in te gaan in het land van de ruste, alwaar zij eeuwig hun Verlosser zullen mogen grootmaken. Het zijn nog heden "niet veel wijzen naar het vlees, niet

veel machtigen, niet veel edelen" (1 Cor. 1: 26) en onder hen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden.

Lezers! Herkent u misschien uw beeld onder het optrekkend leger van de begenadigden Gods?... Het is geen leger van reuzen en geweldenaars. Voor het oog hebben ze geen begeerlijke gestalte. Maar ook in dat opzicht moeten zij het beeld huns Verlossers dragen. Deze "had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen" (Jes. 53: 20). En also staat het óók met Gods volk. Het zijn beklagenswaardige blinden en lammen, die geen uitkomst zien, en die (als hun van een plaats van behoud wordt gesproken), geen benen hebben, geschikt om er heen te lopen. Doch dezulken, die nergens uitkomst zien, wil de H ERE helpen. Dezulken, die met beklag moeten opmerken dat hun het licht des Heilige Geestes ontbreekt, wil de HEERE 'n geestelijk oog schenken, opdat zij hun God zouden aanschouwen en opdat zij zouden leven! Want also luidt des HEEREN Woord: "Zegt de onbedachtzamer! van hart: Weeststerk en vreest niet; zie ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods; Hij zal komen, en ulieden verlossen. Alsdan zullen van de blinden ogen opengedaan worden, en van de doven oren zullen geopend worden; alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen" (Jes. 35:4-6). Die beladen zijn met zonden mogen uitgaan tot Hem, Die hun zeer liefelijk toeroept: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven!" (Matth. 11: 28). Die zeer zwak zijn, mogen vlieden tot de sterken God, want bij Hem is uitkomst en sterkte, menigvuldige vergiffenis, volkoren verlossing en eeuwige zaligheid! Hij hoort het roepen des ellendigen, maar... Hij wil ook gaarne gebeden wezen Daarom zij het onze ziel goed, om (met psalmgezing) tot de Hoorder en Verhoorder des gebeds uit te gaan, gelijk wij thans willen doen. aanheffende:

"Zie op mij in gunst van boven;

Wees mij toch genadig, Heer!"

Ps. 25: 8 en 10.

III. De HEERE wil zo graag gebeden zijn!

Dit is een waarheid, die door weinigen wordt verstaan. Nu kan het de mensenkinderen niet anders dan tot nadeel strekken, zo zij haaf niet verstaan, of niet willen verstaan. Want dan bedroeven zij de HEERE, en hun zegen kan niet groot zijn. De HEERE wil graag gebeden wezen, evenals die vader, van wie wij in het begin onzer leerrede handelden. De HEERE is trots op Zijn ere. Daarom mint Hij het om als een Vader toegesproken en aangebeden te worden. Hij hoort Zich die dierbaren Vadersnaam graag geven; weshalve Hij het ook (met betrekking op Zijn kinderen) heeft laten optekenen: "met smekingen zal Ik ze voeren!"

Zo werpe dan het vooraf besprokene z'n licht op deze wonderlijke woorden, en schenke de Heilige Geest er ons de troost uit, die er in ligt voor 'n arm en ellendig volk, dat het waagt - tegen hoop op hoop - te blijven uitzien, al de dag, naar die HEERE, die wij niet kunnen missen, Die alléén ons kan zaligen, en Die 'n Waarmaker van Zijn Woord zal blijken te zijn!

De HEERE spreekt: "zij zullen komen met geweën, en met smekingen zal Ik ze voeren!" Zo trekken zij op, uit het land van de gevangenschap naar de gulden vrijheid van de kinderen Gods, die de Heere Jezus voor hen heeft verworven, en die Hij in de hemel voor hen bewaart. Wilt ge u dus vergewissen, of u het goede leger voor u ziet, (het leger van 's HEEREN volk), én: of u er mede toe behoort, zo let op de wijze van optrekken: "Zij zullen komen met geweën, en met smekingen zal Ik ze voeren."

Verwondert u dat van zulk 'n volk? Verwondert het u, bij het bezit van zulk 'n God? . . . Dat moet, dat moogt ge niet doen, geliefden! Daarom toch stonden wij eerst stil bij het land van hun oorsprong, om u te laten zien hoe het komt dat ze wel moeten roepen.

Egypte en Babel waren geen plaatsen, waar 's HEEREN volk thuis hoort. Maar de HEERE heeft het uit wijze bedoelingen onder de macht van vreemden besloten, opdat zij met te inniger drang zich tot hun Verlosser zouden wenden. Vanwege de ellende, en uit de ellende zuchten en roepen zij naar omhoog, tot God, Die alléén hen verlossen kan! "Zij zullen komen met gewezen"; niet slechts uit oorzaak van de harde slagen des drijvers, maar óók omdat zij zichzelf als zulke ellendige voorwerpen voor God hebben leren kennen, zulke snode, ondankbare schepsels voor 't aangezicht van een liefderijk en altijd weldoend God, zulke opstandelingen tegen een Hoog gezag, dat heilig is en rechtvaardig en goed, en dat niets dan hun heil wil. Zij zullen komen met gewezen over hun zonde en ongerechtigheid, over hun verdorven aard, hun verloren staat, hun boze gedachten, hun goddeloze woorden, hun Godonterende werken.

Wanneer de HEERE begint met dat leger van begenadigden in beweging te zetten, komen zij met gewezen, dewijl het licht des Heilige Geestes hun in het hart is gevallen, en zij thans eerst zien: welk 'n duister hol het is, welk 'n moordkuil, welk 'n hellekrocht, welk 'n samenweefsel van onreinheid, boosheid, verkeerden wil, en slechte gedachten! Dan roepen zij: "wee mij! want ik verga" vanwege de heiligheid des HEEREN en hun eigene onheiligheid, waardoor zij niet één ogenblik kunnen bestaan voor het gericht. En, indien de HEERE dan ook als 'n heilig Rechter voor hen bleef staan ... ze zouden bezwijken, en gans verloren gaan!

Doch daarvoor is de HEERE niet begonnen met Zich aan hen te openbaren! Daarvoor deed Hij het ontdekkend licht des Heilige Geestes hun niet in de ziel vallen.

Hij leert hun nog iets anders dan wenen, namelijk roepen en smeken. En alzo mag van hen getuigd worden: "die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaïen" (Ps. 126: 5.) Want in waarheid: dat leger van Godbegenadigde zielen zaait z'n smekingen met kwistige hand in het liefdehart Gods. Alzo zaaien zij in de Geest, en een onverderfelijke, eeuwige zegen zullen zij daaruit maaïen.

"Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende; maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven." (Ps. 126:6.) Dat zegt het Goddelijk Getuigenis, en daarvan getuigt hun de Heilige Geest óók, op 's HEEREN tijd. Maar menigmaal wantrouwt de zoekende ziele, of zij wel in het goede leger is. Er is haar zoveel voorgehouden van de heerlijkheid van 's HEEREN volk, van hun vrede en rust! En nu beseft zij nog niet: dat deze zaken eerst in de hemel volkomen zullen worden gezien en genoten, en hier op aarde slechts bij tijden en ogenblikken! Menigeen verwondert zich dan over het tranendal, waar hij doorheen moet. Het is zo groot, zo moeilijk, zo lang, zo breed! Nu eens benauwend eenzaam, dan weer verstikkend vol, vol van duivelen en bestrijders, van boze vijanden en spotters, die honend vragen: "waar is nu uw God?..." Nu eens gaat de ziel in het duister, en de rouw verdubbelt in het harte. Dan weder brandt, de zoon met verzengende gloed boven het hoofd van de pelgrims, de zoon van aanvechtingen en begeerlijkheden, van boze lusten en Godslasteringen, (die soms in het harte opkomen,) van plannen om de HEERE maar vaarwel te zeggen, om er Zijn dienst maar aan te geven, om maar niet meer in Gods Huis te komen, de Bijbel maar te sluiten, de handen niet meer te vouwen, de knieën niet meer te buigen. En dan is het 'n vreselijk reizen in het tranendal. Doch Gode zij lof, Die niet laat varen de werken Zijner handen. Als des HEEREN kinderen door het dal van de moerbeziënbomen doorgaan, mogen zij de HEERE hun God tot een fontein stellen (Ps. 84:7.) Dan blijkt het: hoe de HEERE hen kent, en op hen neerziet. Hij doet hen niet vertwijfelen, Hij houdt hun mond niet gesloten. Neen! met smekingen doet Hij hen hun weg verder gaan. Het overkropte , hart krijgt lucht, en er daagt weer hoop in het benauwde gemoed!

"Met smekingen zal Ik ze voeren."

Welk 'n wonderlijk Woord! Welk 'n wonderlijke zaak!

Dat leger van Godbegenadigde zielen trekt niet op met wapengekletter, met wapperende vaandels en schetterende krijgsmuziek. "Met smekingen zal Ik ze voeren", spreekt de

HEERE, de Waarachtige. En Hij leert hun vingers ten oorlog. Hij rust ze toe tot de heilige strijd. De HEERE Zelf vuurt de aanval op Zijn Goddelijk liefdehart aan! Vergeet dat nimmer geliefden! Het is de HEERE Zelf, Die de zijn doet roepen om licht, om genade, om uitredding. De weg Zijns volks wordt erdoor gekenmerkt. Het is niet maar 'n geschrei en smeking aan het begin, om daarna met heldenmoed en heldenkalmte op te trekken! Och neen! Het gaat om te grote zaken, dan dat we er kalm onder zouden blijven. Bovendien rust de bestrijder, (de helse tegenstander) niet! En voortdurend trachten de innerlijke bewegingen onzes vleses ons hart te verdelen. Daarom moet er herhaaldelijk gesmeekt worden. Gesmeekt moet er worden, opdat daardoor het optrekkend leger één zoude zijn met z'n Koning en Aanvoerder. En, boven dat: God laat de zijn roepen, omdat Hij het zo graag hoort!

De HEERE zal de zijn bewaren en uitredden. Hij zal doen naar alle Zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft. Er zal niet één van Zijn beloften feilen. Geen enkel Woord zal er ter aarde vallen. Doch: "alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israels verzocht worden, dat Ik het hun doe!" (Ez. 36:37). Vruchteloos zullen zij dus nimmer roepen!

IV. Let op de HEERE, geliefden! Houdt Zijn weg voor ogen. Merkt op de uitkomst Zijner paden. De weg des HEEREN loopt recht op het doel aan, al schijnt hij u soms niet goed te gaan. Waagt het dan niet om van dat pad af te dolen, en - op goed geluk 'n eigen weg in te slaan. Gods weg is als een rivier. Deze zoekt immers altijd de laagste plaatsen? Want het water stroomt nu eenmaal niet naar boven. Alzo gaat ook de HEERE met Zijn volk meest door de diepte. Doch: houdt u uzelf nederig bij de HEERE, dan zal het u aan verkwikking niet ontbreken. Want hetgeen u (toen u tegen uw zin daarin geleid werd) een nare diepte toescheen, zal u 'n verkwikkende waterbeek blijken te zijn, indien u uwen wil onder Gods wil hebt gebogen. De HEERE zegt in onze tekst: "Ik zal ze leiden aan de waterbeken, in een rechten weg, waarin zij zich niet zullen stoten!"

Het was voor David een aangename taak, in de weg des HEEREN te gaan, en zich niet te verheffen, ook al was hij de hoogste in de lande, en al had Jehovah hem genade én ere gegeven, nevens rijkdom, voorspoed en koninklijke macht. Daarom sprak hij tot zijn vrouw Michal, Sauls dochter, die het met haar trots niet overeen kon brengen dat haar gemaal in de linnen lijfrok vóór de Ark uit sprong, huppelende voor het aangezicht des HEEREN ... ik herzeg: daarom sprak David: "Ja, ik zal spelen voor het aangezicht des HEEREN! Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen; en met de dienstmaagden, waarvan u gezegd hebt, met dezelve zal ik verheerlijkt worden" (2 Sam. 6: 21 v.)

In waarheid, geliefden: "God wederstaat de hoovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade" (Jac. 4: 6). De ellendigen, verstotenen, verdrukten, blinden, lammen, zwangeren en barenden, (die met geweene komen, en mul. smekingen worden gevoerd), zal God "leiden aan de waterbeken, in enen rechten weg, waarin zij zich niet zullen stoten." Want "zalig zijn die honger en dorsten

naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden" Matth. 5: 6). Want "zo wie gedronken zal hebben van iet water, dat Ik hem geven zal", zegt de Heere Jezus, die zal in eeuwigheid niet dorsten" (Joh. 4: 14). Daarom: zo iemand dorst, die kome tot Mij, en drinke!" (Joh.: 37). Kent u nog verkwikkender waterbeken, geliefden? Kent u nog 'n beteren weg, dan die de HEERE u leert?...

Ik ken er géén! Deze slechts is de goede en rechte weg, waarin ge u niet zult stoten. Christus Jezus is d e Weg. Zijn Evangelie is de weg van behoud, die óók u zal behouden, indien u dat Woord hoort en bewaart en doet, indien u dat Woord in u hebt, en u in dat Woord blijft. De HEERE toont u nog Zijn welbehagen, door u de rechten weg van de zaligmakende leer des Evangelies voor te houden. Dat is die weg, waarvan Jesaja reeds voorspelde, dat hij "de heilige" zou genaamd porden. "De onreine zal daar niet overgaan!" "Die deze weg wandelt,

zelfs de dwazen zullen niet dwalen" (Jes. 35: 8). "Daar zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch aldaar gevonden worden; laar de verlost en zullen daarop wandelen. En de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden", 78 9).

V. Dat zal het einde zijn, geliefden; een einde, dat iet noodzakelijkheid komen zal voor die wenende schare, lie met smekingen wordt gevoerd. Ziet toch op hun Leidsman op de weg! Met zulk een Aanvoerder moet alles goed gaan. "Ik ben Israël tot een Vader, " spreekt Heere HEERE, de Almachtige. (Ontfermer is Zijn Naam; eeuwig onwankelbaar Getrouwe!) "En Efraïm, Die is mijn eerstgeborene!" . . .

Wat hebt u meer nodig? Hoort u hierin niet het liefdehart Gods kloppen? "Ik ben Israël tot een Vader!"

Vandaar dat de HEERE zo graag gebeden wil wezen. Vandaar dat Hem het harte gestolen wordt, indien wij pleiten op Zijn goedertierenheid, op Zijn heiligen Naam, op Zijn vast en onwankelbaar Woord, op Zijn beloften, die in Christus alle ja en amen zijn!

"Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem, Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE!" (Jes. 31: 20).

Zo aanschouwt dan de enige Leidsman op de levensweg, geliefden. Aanschouwt Hem, Die gezegd heeft: "wie Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien!" (Joh. 14: 9). Volgt Jezus, de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs. Hij spreekt: "Ik ben het licht van de wereld! Die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben!" (Joh 8: 12).

AMEN.

GOEDEREDE. F. DE GIDTS.

10. No. 33. 8 MAART 1911. B. L.V.M.

Gethsémané.

Mattheüs 26: 36-46.

Psalm 118:7.

Lezen: Jesaja 53.

Psalm 22: 6.

Psalm 42:5.

Psalm 86: 4.

Toen ging Jezus met hen in de plaats, genaamd Gethsémané, en zei tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga en aldaar zal gebeden hebben, enz.

Het laatste Pascha heeft de Heere Jezus met Zijn discipelen gehouden. De verrader Judas is ontdekt geworden. De lofzang is gezongen. En Jezus is met de zijn uitgegaan naar de Olijfberg.

En ziet, ze zijn gekomen aan de hof van Gethsémané!

Jezus weet, wat aldaar over Hem komen zal.

Hij is er Zich volkomen van bewust.

Helse angsten zal Hij daar hebben te doorstaan, zo hevig, dat Hem het bloed, gelijk het zweet, door de poriën dringen zal.

Nochtans denkt Hij er niet aan die plaats te ontwijken. Hij wenst in volkomen gewillige gehoorzaamheid Gods Raad te vervullen: "Toen ging Jezus met hen in een plaats, genaamd Gethsémané."

Jezus in Gethsémané. Thans opent zich het bloedig toneel van Jezus' bitter lijden.

Wie zal hier indringen in de diepten Gods, wie Gethsémané verklaren? Van nature toch verstaan wij niets van wat daar in die vreselijke nacht met de Heere Jezus plaats vond, niets van die helse angsten, die Hij heeft moeten doorstaan, niets van de toorn Gods tegen de zonde, die daar op Hem nederdaalde.

Maar die genade bezit, belijdt het in ootmoedigheid: "Dat alles is geschied om aan de strafvorderende gerechtigheid Gods te voldoen. Het is geschied, opdat Hij mij de Heilige Geest zou verwerven, Die mij wederbaart, vernieuwt, troost, in alle waarheid leidt; Die mij leert, wat ik ben in mijzelf: een arme, een ellendige, een verwerpelijke, een zondaar, een gans verlorene, maar ook, wat ik in Christus heb, zo ik oprecht geloof: rechtvaardigheid, heiligheid voor God, eeuwige gerechtigheid en leven, een rijkdom en een zaligheid, een vrede, onuitputtelijk, eeuwigdurend, zo rijk en zo vol; zo heerlijk.

Gethsémané! Dat betekent: "Olijvenpers."

Waarschijnlijk werden er aan de voet van de Olijfberg enige olie of olijvenpersen gevonden, waaraan deze hof zijn naam ontleende.

En gelijk nu de olijven werden uitgeperst, zo liet zich ook de Christus persen, opdat uit Hem troost, vreugdeolie zouden voortvloeien voor alle treurenden en verslagenen van hart.

O, hier heeft Christus de pers van Gods toorn getreden tegen de zonde, welke een aanranding is van Gods geduchte en heerlijke Majesteit. Hier heeft Hij voldaan aan het recht Gods, dat eiste, dat wie tegen dat recht inging, ook door dat recht zou vernietigd worden. En Hij heeft dat gedaan voor anderen, als hun Borg, in hun plaats - o welk een heilgeheim, welk een ondoorgrondelijke liefde! - opdat zij door dat recht zouden worden vrijgesproken en er geen verdoemenis zijn zou voor die in Christus Jezus zijn.

G. H.! Waar in de hof van Eden de eerste Adam van het hoogtepunt zijner glorie viel in ontzettende ellende en in hem heel zijn geslacht, daar ging in Gethsémané's hof de tweede Adam, Jezus Christus, in' die ellende in, gans vrijwillig om alzo een arm en ellendig zondaarsvolk uit de ellende te verlossen en ze te brengen op de hoogte van eeuwige zaligheid en onvernietigbare heerlijkheid. In Eden's hof overwon Satan de eersten Adam. Maar hier in Gethsémané brengt de tweede Adam de Satan een nederlaag toe, zo groot, dat hem de kop vermorzeld werd en hij voortaan slechts een gebonden slaaf achter Christus zijn zou, zolang tot dat' Deze hem werpt met al de zijn in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer. In Eden werd het doodvonnis geveld over de diep gevallen zondaar. In Gethsémané verwierf Christus vrijspraak, gehele ontheffing van allen vloek. En voor wie?

Voor mensen! Maar wat voor mensen? Voor gans verwerpelijken, vóór vloekwaardigen, voor goddelozen, voor vijanden, voor verlorenen! Ja, voor zul k en! Daarom, gij, begenadigde zondaar, aanbid Hem! Loof de Heere en verheerlijk Hem. En erken toch Zijn gadeloze liefde en ontferming, dat Hij voor zulken dat alles heeft willen lijden tot hun volkomen zaligheid, dat hij de pers van Gods toorn tegen de zonde ten einde toe heeft willen treden. En gij, die daar in het stof des doods zijt gelegd, bij aanvang ontdekt aan uw zondig, verwerpelijk bestaan voor de Heere, het uitroepende: "Hoe moet ik toch met God verzoend en verenigd worden?"

O, hoor de prediking die n op die vraag antwoordt: "Door Christus, en door Hem alleen." Ach, gave de Heere u heden eens, dat ge uw leven uit eigen hand verloor om als zulk een gans verlorene in uzelf Christus te voet te vallen, ja, u in Hem te verliezen.

Hij trad die pers alleen. Bij de ingang van de hof gekomen, zei Hij (zo lezen we) tot Zijn discipelen: "Zit hier neder, totdat Ik heenga en aldaar zal gebeden hebben."

Merkwaardig, woord!

Geen van de discipelen bevroedt het, welk worstelperk Jezus nu inging. Dat Hij Zijn ziel stellen zou tot een schuldoffer van hun zonden, ze vatten hel niet.

Bidden - dat deed Hij immers telkens in die stillen hof, ver van alle gewoel verwijderd, - gemeenschap oefenen, spreken van aangezicht tot aangezicht met God, Zijn Vader. Maar dat het nu een worstelen worden zal onder de toorn Gods tegen de zonde, waarbij Hij droppelen bloed zal zweten van angst en zielsbenauwdheid, daar is niemand onder hen, die er over denkt.

En - zij leggen zich gerust neder. Zij zijn vermoeid. Hun ogen zijn verzwaaard. De wil van hun Meester is hun aangenaam. Zijn ze ooit eenswillend geweest met Hem, dan is het nu.

"Zit hier neder, totdat Ik heenga en aldaar zal gebeden hebben."

Ja, merkwaardig woord!

Hij zal heengaan, zij mogen neerzitten, rusten.

Hij zal arbeiden, zij mogen genieten.

Hij zal strijden, opdat zij zich straks verheugen mogen in Zijn overwinning.

Hij zal bidden, in het eeuwige Wezen Zijn toevlucht en sterkte zoeken tegen het oordeel, dat over Hem kwam, tegen de dood in al Zijn bitterheid, tegen de verlatingen Gods, die Hem wedervaren zouden, tegen de

537

aanvechtingen en verzoeken van de hel, opdat het gebed van de zijn niet vruchteloos zijn zal, maar zij met al Zijn volk biddende triomferen.

Welk een nederbuigende zondaarsliefde van de Bere Jezus!

Hij geeft hier als in een beeld de omvang en de vrucht van Zijn verlossings- en Middelaarswerk.

Hij heeft alles volbracht, Hij heeft geworsteld. Hij heeft gestreden. Hij heeft gearbeid. Hij heeft geleden. Hij heeft aan de gerechtigheid Gods door Zijn lijden en sterven genoeg gedaan.

En rui de vrucht?:

"Zit hier neder."

Dat is de vrucht: Vrede, hemelse en eeuwige vrede en ruste: Dan blijft er ruste over voor al het volk van God; een vrede, die alle verstand te boven gaat.

O M.H.! Het komt er maar op aan in die Christus te zijn geborgen, Hem door een oprecht geloof te zijn ingelijfd, door het geloof te rusten in Christus' volbrachte werk.

Dan toch geniet onze ziel die vrede en die rust. En worden wij dan geroepen tot strijd, geroepen tot lijden en smart, we zullen verstaan, wat het is, dat Christus, als het Hoofd Zijner Gemeente, als onze Borg, uit allen strijd als overwinnaar is te voorschijn getreden en dat Hij in de diepte van alle lijden is afgedaald.

Dan hebben wij wel te strijden, maar het is slechts tegen overwonnen vijanden achter de almachtige Christus, Die de zijn nooit begeeft, nooit verlaat.

Dan hebben wij wel te lijden, maar niet de vloek van het lijden (dien droeg Christus), maar de zegen van het lijden geworden ons, dat het, met alle dingen, moet medewerken ten goede.

Dan hebben wij wel te arbeiden, maar het is Christus, Die ons kracht geeft.

En onder alle aanvechting, onder alle zorg, die drukt, bij alle wond, die schrijnt, bij alle zonde, die zuchtend tot God doet schreien om genade, is het Christus, Die ons dan toeroept en met kracht sterkt in onze ziel: "Vreest niet: Mijn genade is u genoeg."

"Zit gij hier neder": Och, werd dit woord ook eens door u in praktijk gebracht, o u ongetrooste, door onweder voortgedrevene. Waarom zo ongetroost en zo verontrust?

"O, - antwoordt ge - mijn zonden drukken me zo. Ik moet met God worden verzoend. Hoe kan ik vrede genieten in zulk een jammerstaat. Als ik eens zo kwam te sterven."

Ja, dat zou vreselijk zijn, ge hebt gelijk. Maar, waarom weegt ge geld uit voor hetgeen geen brood is en uwen arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. Zit toch hier neder, bij deze Christus om van Hem te leren de dood te schrijven op al uw werk en te zakken en te zinken op Zijn werk. Want daarin ligt uw rust, uw vrede, uw troost, uw verzoening en vereniging met God, uw zaligheid, uw leven. Zit hier aan Christus' voeten en zit stil, mijn dochter, totdat ge weet, hoe de zaak zal vallen; want waarlijk die man, die Christus, die Zaligmaker zal niet rusten, tenzij dat Hij de zaak voleindigd hebbe van al Zijn ontdekt, Zijn hongerend en dorstend, heil en Godzoekend volk.

Gehoorzaam aan Zijn bevel blijven de discipelen achter.

Alleen Petrus, Jacobus en Johannes heeft Hij gewenkt om met Hem verder in de hof te gaan, om te blijven schier in de onmiddellijke nabijheid des Heeren, op de afstand van een steenworp.

Het zijn dan ook de meest bevoorrechten onder Jezus' discipelen.

Het is het bekende drietal, dat mee binnenging inde opkamer van Jaïrus om in Jezus de Vorst des levens te zien en dat de lichtglans van de berg van de verheerlijking heeft aanschouwd.

O de Heere toont niet aan al de zijn hetzelfde.

Niet allen worden even diep ingeleid in Zijn verborgenheden. En wie zal daar iets tegen inbrengen! De Heere is vrij in Zijn genade, maar ook vrij in de mate er van. Ook dit komt hier duidelijk aan het licht: Jezus leidt Zijn meest begunadigden dikwijls ook allerdiepst in bezoeken.

Petrus, Jacobus en Johannes, eenmaal aanschouwers van Zijn heerlijkheid, nu getuigen van Zijn geringheid, Zijn vernedering.

Petrus, Jacobus en Johannes: Christus had hun vertoond de blinkende glans Zijner Godheid en Majesteit en nu ontdekte Hij hun de zwakheid van Zijn mensheid. Hij had hun eenmaal de voorsmaak van hemelvreugde gegeven en nu - o hoe wonderlijk - dienzelfden geeft Hij ook de beginselen van helse droefheid.

Zo gaat het dikwijls. Grote genade gaat vaak met groot kruis gepaard. Grote bevoorrechting met hoge aanvechting.

Opdat de heerlijkheid van Gods werk blijke, de onvernietigbaarheid ervan. Maar ook blijke eigen nietigheid en hulpbehoevendheid en machteloosheid.

En daartegenover 's Heeren onwankelbare trouw en almachtige liefde. Opdat de ziel in de diepste afhankelijkheid van de Heere zich dagelijks aan Hem opdragen en overgeven; Hem verheerlijken van wege Zijn Genade en zich in haar hoogste aanvechtingen hiermede troosten, dat Christus door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, smart, verdrukking en helse kwaal, waarin Hij inzonderheid aan het einde van Zijn leven, in Gethsémané, op Golgótha, verzonken was, haar van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft.

Dit drietal dan met Jezus in de hof.

"Wij kunnen", zo riepen eenmaal Johannes en Jacobus uit, toen Jezus hun vroeg: "Kunt u de drinkbeker drinken, die Ik drinken zal en met de doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt word?" Maar, wat zullen ze antwoorden op dergelijke vraag als zij getuigen zullen geweest zijn van Gethsémané angsten?

Petrus meende met Jezus wel in de dood te kunnen gaan. Moest het, hij was bereid. Maar als Gethsémané is meegemaakt, zal hij dan beter verstaan, wat het inhoudt met de Meester het donkere dal van de doodsschaduwen te betreden?

De uitslag zal wezen diepe beschaamdheid!

Wat is de discipel van Jezus in en van zichzelf!

Het geldt een ieder: "Zonder Mij kunt u niets doen", niets lijden, niets ondergaan, niets verrichten. Zijt go onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.

De uitslag zal wezen dat Christus heel het verlossingswerk alleen zal hebben tot stand gebracht, terwijl zelfs een Petrus, Jakobus en Johannes er niets toe bijdroegen, Hem zelfs geen enkel woord van troost en bemoediging gaven in Zijn zware strijd en zielsbenauwdheid. Waarlijk Christus Jezus is de enige en ook de volkomen Zaligmaker. Welgelukzalig die zich in Hem geborgen weten.

"Toen begon Hij droevig en zeer beangst te worden."

In de Paaszaal was Hij rustig, bedaard geweest. Nu komt droefheid, ongekende droefheid in Zijn ziel. En geen wonder!

In deze ure toch wordt de zonde van de wereld in al haar ontzettend gewicht gelegd op dat onstraffelijk, onbevlekt Lam.

Hij gevoelt de ellende, waarin heel het mensdom verzonken lag, de heerschappij en het geweld van de zonde en des doods.

Hij aanschouwt Judas, Zijn verraad en Zijn ondergang. De ergernis van Zijn discipelen, de val van Petrus, en hun verstrooiing als schapen zonder herder. De bende met zwaarden en stokken, de Judaskus, de geveinsdheid des hogepriesters, het doodvonnis van de Joodse Raad, de spot en laster Zijner vijanden, het gedrag van Pilatus, de ruwe geseling en het schrikkelijk kruislijden, Zijn verlating van God en mensen: dat kwam hier alles op Hem aan.

En hoe kwam het op Hem aan?

Als uitvloeiselen van Gods toorn. Het was hier een gerechtshandeling van een heilig en rechtvaardig God.

Een gerechtshandeling met de Christus, de Borg, Gods eigen Zoon, van wiens hand nu geëist zou worden de voldoening aan de eeuwige gerechtigheid voor de overtreding Zijns volks.

Wij kunnen hiervan slechts stamelen.

Maar dit is toch duidelijk, dat hier in Gethsémané aanschouwd wordt hoe geducht Gods toorn is tegen de zonde. Zo geducht en zo groot, dat God die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan Zijn eigen lieven Zoon Jezus Christus met het ontzaglijk zielslijden van de hof en daarna met de bitteren, smadelijke én smartelijke kruisdood heeft gestraft.

Zo moest Sion verlost worden: door recht.

Met zulk een prijs moest het gekocht worden: met Christus' bloed.

En zo is het verlost en met die prijs is het gekocht.

En ieder kind van God weet dit. Want de Heere brengt al Zijn volk in de diepte van zondekennis, opdat het in die diepte zichzelf oordele voor God, Zijn zonde oordele, Gods recht erkenne, daarvoor zich buige, daaronder zich verootmoedige.

Ieder kind Gods weet het goed, waarvan en waaruit en waardoor het is verlost: Van de zonde, uit de diepste ellende, door Christus' verlossingswerk. De Heere toch gaf waarachtige zelfkennis en dat is een kennis van de zonde, de verdorvenheid, de ongerechtigheid van de ziel; dat is een kennis van verwerpelijkheid en verlorenheid; dat is een kennis van machteloosheid en onbekwaamheid tot zelfredding. Geen wonder, dat zulke kennis de ziel doorwondt, benauwt, beangstigt. Men moet maar eens met de heiligen en rechtvaardigen God te doen krijgen als een vertoornd Rechter van wege de zonde zijner ziel, en men moet dan maar eens vluchten willen .en nergens heen kunnen, zodat net is alsof overal de dood ons aangrijnst en er niets dan een rechtvaardig oordeel ten verderf te wachten staat. O, als de Heere dan zulk één eens aan zichzelf overliet! Als Hij dat eens deed!

Kind van God, u huivert bij de gedachte: Als mij dat eens overkomen was, toen ik mijzelf kennen leerde, wie en wat ik was. tegenover een heilig en rechtvaardig God." Maar Hij liet u niet aan uzelf over. En nog is Hij Dezelfde. Hij richt uit de diepte van de ellende op. Hij vernedert en Hij verhoogt. O, welk een Zaligheid als Hij het oog opent voor Christus, Zijn lijden en Zijn sterven en Hij de ziel met kracht er van overtuigt: "Dat uw losprijs, dat uw rantsoen." Wie is er, die dat verstaat, die niet heeft uitgeroepen: "Heere, dat is te veel. Ik ben het niet waardig. Ga uit van mij, want ik ben een zondig mens."

"Hij begon droevig en zeer beangst te worden."

Toen zei Hij tot hen: "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe: blijft hier en waakt met mij."

Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe.

Aangrijpende, merg en been doordringende klacht.

De stroom van Gods toorn over de zonde Zijns volks overstroomt Hem. Alle baren gaan over Zijn hoofd heen. Hij gevoelt die toorn. Hij gevoelt de macht en de vreselijkheid van de zonde. Al het ontzaglijk ongenoegen Gods over de zonde wordt over Hem uitgestort.

En Hij gevoelt niet als mens de ondersteuning Zijner Godheid. En het is Hem, alsof Zijn Vader niet meer in gunste naar Hem omzag, maar Hem had prijs gegeven. Dat maakte Hem zo beangst.

Er zijn ogenblikken in het leven van Gods kinderen, dat zij iets hiervan leren kennen.

Het kan zijn, dat de hand des Heeren zwaar op hen drukt. Voor hun gevoel kan het zijn, dat het is, alsof hun weg voor de Heere is verborgen en hun recht van hun God voorbij gaat, dat God Zijn barmhartigheden door toorn toesluit, dat Zijn toezegging een einde heeft genomen.

Een drukkende last van onvergeven schuld kan hun geweten bezwaren.

Donkerheid en verschrikking kan op hun ziel vallen, als zij, denkende aan dood en aan eeuwigheid en aan het rechtvaardig oordeel Gods over de zonden, in vertwijfeling uitroepen: "O als ik mij eens bedroog, als het eens niet waar was."

Wat kunnen ze aangevochten en bestreden worden! Zodat het daarbinnen o zo bang is!

Maar toch, dat is maar voor hun gevoel zo. In waarheid hebben ze niet te vrezen. Daarom niet, omdat Christus in hun plaats in helleangst is verzonken geweest, in een droefheid tot de dood toe, omdat Christus van God verlaten is geweest en onder Gods toorn over de zonde geworsteld heeft.

Daarom is er nu voor hen gerechtigheid en leven en eeuwige blijdschap. Ze mogen hier verdrukking lijden moeten, in bange aanvechting vaak hun weg gaan, de duivel mag rondgaan als een briesende leeuw, zoekende, wie te verslinden, ze mogen soms zo bestreden worden, dat ze angstig vragen: "Zou er wel een God zijn." De wederpartijders mogen het hun

toeroepen: "Waar is uw God?" Ze mogen zuchten, daar kolk en afgrond loeit, daar 't gedruis van de waat'ren groeit, daar Gods golven en Zijn baren hun benauwde ziel vervaren, - nochtans laat God de zijn nooit geheel zonder troost. Daar komen toch ook weer ogenblikken, dat de Heere Zijn vriendelijk aangezicht daarbinnen in hun zielen toont en Christus Zich als de gerechtigheid en het leven in hun hart openbaart. Wat wordt er dan een vrede, een zaligheid genoten, een voorsmaak van de hemel! - Echter de volle zaligheid eerst hiernamaals.

Tussenzang: Psalm 42: 5.

"Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe."

Ontzaglijk zielelijden van Jezus. Hij is de vermorzelde geworden, die van zichzelf getuigt: "Ik ben een worm en geen man."

Geschiedt dit aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden, aan zulken, die in verwerping van Christus, in hun zonden en ongerechtigheden de eeuwigheid ingaan. O, zij zullen ontsteld staan voor 's Heeren rechterstoel. De toorn Gods zal eeuwig op hen blijven.

Met die smart kan Christus niet bij de zijn blijven.

Hij weet, dat zij Hem niet helpen kunnen, dat Hij de pers van Gods toorn alleen treden moet. Vandaar nu Zijn woord tot hen: "Blijft hier en waakt met Mij."

Een steenworp ver scheidt Hij zich van hen af om alleen te zijn met Zijn God. Daar valt Hij op Zijn aangezicht. Hij buigt in het stof van de aarde. Zo knielt Hij voor God neer.

M. H.! Wij zijn van nature zo hard en zo hoog. Wij willen niet bukken voor de hoge God. En wat blijft er een hoogmoed en een hardheid ook na ontvangene genade. Wij bidden - maar o, waar is die oprechte verootmoediging van de ziel, die nederige en kleine gestalte voor God? Gelukkig, dat het niet van onze verootmoediging afhangt. Wat zag het er dan treurig uit. Neen, de verlossing en de zaligheid alleen van wege Christus' verootmoediging. Laat dit u troost zijn, die u beschuldigt over uw verootmoediging, dat zij dieper moest zijn, meer oprecht en waarachtig.

En zo voor God neergebogen, bidt Jezus.

Hij bidt met sterke roeping en tranen: *"Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan, doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt."*

"Mijn Vader", zo smeekte Hij. Ook onder de toorn Gods, ook terwijl de Vader voor Hem Zijn aangezicht verbergt^ terwijl de hel en haar aanvallen en angsten Hem omringen in de ziel, ook in de duisternis. Merk daarop, gij, die de Heere vreest. Daar kunnen tijden voor u komen, dat het u is, alsof God u niet hoort, alsof Hij u verstoot en vergeet, tijden van geestelijke donkerheid, zodat ge u angstig afvraagt: "Zou de Heere mijn Vader wel wezen en niet mijn vertoornde Echter?" Omdat Christus in Zijn diepste droefheid toch bad: "Mijn Vader", daarom moogt u er ten allen tijde van verzekerd zijn, dat God uw VADER is en u nooit zal begeven noch verlaten en Zijn Geest getuigt met uwen geest, dat ge kinderen Gods zijt.

"Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan."

Verwonder u niet, dat Hij zo bad.

Hij stond daar aan de afgrond van ellende, van lijden, van vloek en van dood, van verschrikking van de hel en van verlatenheid Gods, waarin Hij zich door algehele zelfopoffering storten moest.

Hij was de sterke God, maar Hij droeg ook een zwak vlees om, dat terugdeinsde voor alles, wat Hem te wachten stond.

"Laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan."

Hij roept, Hij smeekt, Hij worstelt. O het was een ontzettende drinkbeker. Een bittere; bitterder kon het niet. 't Was de drinkbeker van de toorn Gods tegen de zonde.

"Indien het mogelijk is." Onder die voorwaarden wenst Hij het. Het moet kunnen. Het moet met de deugden, met de wil, met de Raad des Vaders overeenkomen. Anders niet. Daarom: "doch niet, gelijk Ik wil, maar gelijk u wilt."

O ziet hier de Christus, in de hevigste zielsbenauwdheid, aan helse pijn en smarten overgegeven, de drinkbeker in de hand, maar toch die drinkbeker niet wegwerpend. Hij wil die drinken, ledigen tot op de bodem, als het moet, als de Vader het wil.

Dat is het rechte bidden.

"Heere, Uw wil geschiede!"

Van nature verstaan we daar evenwel niets van. Daar is almachtige genade toe nodig.

Maar waar die werkt, daar wordt het dan toch wel gezien, dat de ziel aanvaardt, wat de Heere haar oplegt, aanvaardt met gewilligheid, zonder murmurering en zonder tegenspreken. Het is de vrucht van Christus' gehoorzaamheid en gewilligheid. En wat kan de ziel het goed hebben, als zij door het geloof mag verstaan, dat Christus een vloekbeker ledigde, opdat haar drinkbeker een heilsbeker zijn zou. O als zij zo die beker aan de lippen zetten mag, en zo mag drinken, dan gebeurt het wel, dat haar het bittere zoet wordt. Alle dingen moeten immers van de gelovige ziel medewerken ten goede. En dan ziet ze daarin bemoeienis van haar God met haar: "Hij weet zo goed wat mij nuttig en nodig is."

Jezus verkrijgt echter op Zijn gebed geen antwoord. En zijn strijd wordt er des te zwaarder door.

Zijn angst stijgt: geen troost zelfs in het gebed.

Ik weet niét of u dat ook bij ervaring kent: Benauwd te worden van alle zijden, tot God te roepen, maar om dan op te staan zonder enige verlichting. Het komt zelfs voor, dat men geen gebed vinden kan om de Heere alles, wat drukt en bezwaart, ordentelijk voor te stellen. Wat is er dan menigmaal een gedurig neerknielen en een gedurig opstaan, zonder evenwel rust en vrede te vinden. Ach, als menige binnenkamer eens spreken kon, wat zou ze getuigen van strijd en van worsteling, van tranen en zuchten. De Heere komt echter op Zijn tijd.

In die toestand staat Jezus op van de aarde.

Hij zoekt Zijn jongeren op, Zijn drietal, tot welke Hij gezegd had: "Blijft hier en waakt met mij." Maar Hij vindt hen slapende.

Denk het u eens in: de hemel door toorn toegesloten, de hel aan Zijn voeten geopend, neen, Hem omringende en Zijn liefste discipelen slapende. Zij, die zoveel beloofd en zo sterk gesproken hadden. Zij slapen in deze ontzaglijke ure.

Nog vindt Christus zo degenen, die Hij opzoekt, slapende de slaap des doods. En Hij vindt ze telkens weer zo, slapende, ook nadat Hij hen uit die doodslaap heeft opgewekt. O als het eens van hun waken afhing! Maar neen! Het hangt van Christus af! En nu mogen de zijn telkens weer door slaap overmand worden, Christus blijft over hen waken. Daarom zullen ze toch eenmaal staan voor de troon.

Is het niet vreselijk: de vijanden waken en zij slapen. Jezus' lijden daardoor verergerd.

En nu klinkt het bestraffend, maar toch ook vol liefde tot Petrus: *"Kunt gijlieden dan niet één uur met Mij waken?"*

Zij sliepen van droefheid, verhaalt Lucas. In al Zijn ellende blijft Christus de zijn echter in liefde gedenken. Hij, weet, wat hen dreigt: "Waakt en bidt, zo getuigt Hij nu tot hen, opdat ge niet in verzoeking komt, wat de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak." O zelfverloochende liefde van Christus, die eigen ellende vergeet om hen voor aanstaande ellende te waarschuwen.

Nog klinkt dat woord tot Christus' kerk. Zij heeft te waken en te bidden. Te waken tegen bittere doodsvijanden rondom en in haar. En te bidden tot Hem, Die in ontzettende zielestrijd

is beangst geweest, maar nu als Overwinnaar ter rechterhand Gods is gezeten en van daar waakt en bidt voor allen, opdat ze niet ten ondergaan, niet bezwijken. Och, dat eigen machteloosheid maar meer werd gevoeld en meer gestreden werd in de kracht van Hem, Die gezegd heeft: "Zonder Mij kunt u niets doen." Christus' discipelen zouden niet zo geesteloos, zo wereldgezind, zo lauw en zo dor zijn.

Wederom ten tweede male heen gaande, bad Hij zeggende: *"Mijn Vader! indien deze drinkbeker van Mij niet kan voorbijgaan, tenzij, dat Ik hem drinke, Uw wil geschiede."*

Was het eerst: "Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan", nu is het: "Indien deze drinkbeker van mij niet voorbij kan gaan, tenzij dat ik hem drinke."

De Vader heeft niet geantwoord.

Maar dat zwijgen is voor Christus het bewijs, dat de drinkbeker tot op de bodem moet worden geledigd. Hij vraagt daarom niet meer om wegneming, maar Hij wenst het te betuigen: "Ik ben gekomen om Uw welbehagen te doen, o God, uw wet is in het binnenste mijns ingewands."

Antwoordt nu de Vader?

Neen!

't Is: "Gij antwoordt niet.

't Zij Ik des nachts moog' kermen,

*Ik heb geen rust, ook vind Ik geen ontfermen i
n Mijn verdriet."*

En weer gaat Hij naar de drie jongeren terug. Maar vindt hen weer slapende. De vermaning in Zijn zielsangst nog tot hun behoudenis uitgesproken, had niet gebaat. En zo ziet Jezus zich andermaal in hen teleurgesteld en zij van hun kant, als Hij hen wederom wakker maakte, wisten in hun bedwelming niet, wat zij Hem zouden antwoorden.

Hoe staat het met ons, M. H.?

Daar is een slapen met onze wil, tegen alle vermaningen en roepstemmen des Heeren in. 't Is de slaap van de natuurlijk mens. Och dat de Heere u, die zo slaapt, eens met kracht door Zijn: "Ontwaak" kwam wakker te schudden. Want anders zal uw ontwaken hiernamaals ontzaglijk zijn. Gingen hier uw zielsogen eens open: u zou uw Rechter om genade bidden en u zou genade ontvangen.

Daar is echter ook een slapen tegen onze wil. Het is de slaap van het arme kind Gods. O welk een troost, echter dat de Heere over de zijn waakt, ook dan als zij slapen van droefheid en vermoeidheid. Hij zal ze niet overgeven ten verderve. Integendeel! O wat zal dat toch zijn, als zij daar zullen zijn, waar ze eeuwig, zonder moede of raat te worden, de lof des Heeren zullen vertellen.

Voor de derde maal verlaat Jezus nu Zijn discipelen. Hoe wordt Hij door droefheid en angst geslingerd!

Voor de derde maal trekt Hij zich terug in de eenzaamheid, zinkt neer in het stof en bidt ten derde male, zeggende dezelfde woorden.

Hoe hoger de nood steeg, hoe krachtiger Zijn gebed. O aangevochtene en bestredene, houd in al uw zielsbenauwdheid en zielsangst aan in het gebed. Geef het niet op. Christus zelf is er u in voorgegaan!

En zo groot was Zijn doodsangst, *dat het bloed uit Zijn lichaam drong en als grote druppelen zweet op de aarde afliep.*

En toen? Toen scheurden zich de hemelen en van Hem werd gezien een Engel, die Hem versterkte. En dat was het Goddelijk antwoord Niet wegneming van de drinkbeker. Gelukkig niet! Want dan hadden wij het moeten doen. En dan was onze behoudenis voor eeuwig afgesneden geweest. Maar Goddelijke versterking, vertroosting, dat was het antwoord. Nog is

vaak dat het antwoord op het gebed van de ziel. Gelijk Paulus dat ervoer: Mijn genade is u genoeg. Want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. En nu is Jezus bereid. "Uw wil geschiede."

En zoekt Hij wederom Zijn discipelen op. Met de glans van de triomf op het gelaat. Vol innerlijken vrede. Volkomen gewillig om ten einde toe te volbrengen, wat voor de verlossing Zijns volks moet worden gedragen.

"Slaapt nu voort en rust", zo spreekt Hij, als Hij Zijn jongeren ten derde male slapende vindt. Hij is weer de Man, de Held!

Die geen mensen van node heeft, maar echter alles voor de zijn wezen wil. Vandaar dat Hij volgen laat, ziende de fakkelen dergenen, die Hem grijpen zullen: *"Zie, de ure is nabij gekomen en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen van de zondaren. Staat op, laat ons gaan. Hij is nabij, die Mij verraadt."*

En met die woorden voegt Jezus zich bij Zijn overige discipelen om Zich te geven in de hand Zijner vijanden.

M. H.! Gethsemané predikt ons de vlekkeloze heiligheid en onkreukbare rechtvaardigheid Gods. Hoe schrikkelijk God tegen de zonde toornt.

Mocht ge nu maar uw ongerechtigheid kennen, uzelf voor God veroordelen en Zijn recht billijkend u vanwege uw zonden eeuwig te verderven, uw verzoening met God en uw gerechtigheid en leven zoeken bij deze Christus, in en door wie alleen u voor God kunt bestaan.

O in Hem gevonden wordende, zult ge ook voor God bestaan, zult ge ook erfgenamen zijn van de eeuwige gelukzaligheid. Het mag dan hier voor u nog een tijd van lijden zijn - straks zult ge ingaan in de eeuwige heerlijkheid.

Zij dat uw deel!

Dan hebt ge hier te allen tijde een veilige toevlucht in de Heere. En Hij zal u nooit begeven noch verlaten, Hij zal u sterken in de strijd, bemoedigen in uw lijden. Hij zal u dragen, schragen, ondersteunen en u doen ondervinden, dat Zijn genade u te allen tijde genoeg is.

En komt eenmaal uw stervensure, o, die ure zal voor u zijn de aanvang van een eeuwige, onafgebroken, storeloze gemeenschap met Hem, Die, worstelend in de angsten van de ziel om uwentwil, u kocht met de prijs van Zijn bloed, u eeuwige zaligheid verwierf, daarom dat Hij voor het meest schrikkelijke lijden niet terugdeinsde! maar, toen het van Hem werd geëist, met het: "Zie, hier ben Ik, Uw wil geschiede!" de Vader tegentrad.

AMEN.

B. L.V.M.

11. No. 41. 3 MEI 1911. GROOT-AMMERS. W. ZIJLSTRA.

Wijbe Zijlstra (1855-1938)

De tocht van Abram uit Ur van de Chaldeeën naar Kanaän.

Genesis 11: 31 en 12-7

Psalm 65:2.

Psalm 84: 2, 4.

Psalm 25:7.

Psalm 105:3.

Voorzang Psalm 65: 2.

*Een stroom van ongerechtigheden
Had d' overhand op mij;
Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, die u hebt verkoren,
die G' uit al 't aards gedruisch
Doet naad'ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.*

"Zij hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren."

Zo, Gel.! lezen wij in Hebreeën 11 aangaande de aartsvaders.

Zij gevoelden zich op aarde niet tehuis. Zij waren hier pelgrims en bijwoners.

Hun vaderland was niet hier beneden. Dat was boven de wolken en boven de sterren. En naar dat vaderland waren zij op reis. Zij zochten alle, gelijk Abraham, de stad, die fundamenten heeft, waarvan God de bouwmeester en de kunstenaar is.

En gelijk het de aartsvaders ging, zo gaat het allen waren gelovigen, elke ware Christen. Hun aller hand heeft de pelgrimsstaf omvat, en om hun aller schouder hangt het pelgrimskleed. Zij zijn alle, gelijk de christen van Bunjan, op reis van de stad des verderfs naar het hemelse Sion, en zij kunnen niet rusten, voordat zij de poort van dat Sion zijn doorgegaan.

Deze waarheid nu vraagt een ogenblik nader onze aandacht naar aanleiding van hetgeen wij lezen Genesis XI: 31-XII: 7.

Gezongen: Psalm 84: 2, 4.

*Zelfs vindt de musch een huis, o Heer!
De zwaluw legt haar jongskens neer
In 't kunstig nest bij Uw altaren.
Bij U, mijn Koning en mijn God,
Verwacht mijn ziel een heilrijk lot;
Geduchte Heer' van de legerscharen!
Welzalig hij, die bij U woont,
Gestaag U prijst en eerbied toont.*

Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;

*Elk van hun zal, in 't zalig oord
Van Sion, haast voor God verschijnen.
Let, Heer' van de legerscharen, let
Op mijn ootmoedig smeekgebed;
Ai laat mij niet van druk verkwijnen;
Leen mij een toegenegen oor,
O Jakobs God! geef mij gehoor.*

Onze tekst, M. H.! verplaatst ons dan in de welbekende geschiedenis van Abram. Deze was een nakomeling van Sem, een zoon van Noach. Ten tijde van Noach had God, behalve hem en zijn gezin, al de bewoners der aarde door een grote watervloed doen omkomen. Na de droeve zondeval toch van onze eerste voorouders in het Paradijs had de ongerechtigheid van de mensen zulke schrikkelijke afmetingen aangenomen, dat de heilige God Zich genoodzaakt zag, het mensdom te verdelgen; ongeveer **1650** jaren na de schepping van de wereld.

Noach werd alzo de stamvader van een nieuw mensengeslacht; maar weldra was dat nieuwe geslacht weer dermate van God afgeweken, dat zelfs in het huis van Terah, de vader van Abram, vreemde goden werden gediend. Jozua toch zegt in zijn afscheidsrede tot Israël, dat hun vaders, Terah, Abraham en Nahor, vanouds gewoond hadden aan gene zijde van de rivier, en dat zij daar andere goden gediend hadden (Jozua 24: 2.) Het gevaar bestond alzo, dat de Heere God weder geheel vergeten zou worden.

Om dit te verhinderen riep de Heere Abram uit zijn land en uit zijns vaders huis, om te gaan naar een vreemd land, een land, dat God hem wijzen zou, opdat hij en zijn nakomelingen afgezonderd zouden worden van alle andere volken, en een bijzonder volk van God zouden zijn.

Welnu, heden vraagt onze aandacht de tocht van Abram uit U r van de Chaldeeën naar Kanaän.

Vergezellen we in gedachte dan Abram op zijn reis

I. Van Ur naar Haran en

II. Van Haran naar Kanaän.

I. Vergezellen we hem dan eerst Van Ur naar Haran.

Terah, Abrams vader woonde, blijkens de tekst in Ur van de Chaldeeën. Waar deze plaats lag, is niet met juistheid te bepalen. Alleen kan met zekerheid worden gezegd[^] dat ze was gelegen in Mesopotámië, in Paddan Aram, aan gene zijde van de rivier de Eufraat. Dit blijkt, behalve uit de afscheidsrede van Jozua, ook uit Handel. 7:2, waar Stefanus tot de Joden zegt: "De God van de heerlijkheid verscheen aan onze vader Abraham, nog zijnde in Mesopotámië."

Wanneer we nu de tekst lezen zouden we oppervlakkig zeggen, dat de optocht van Terah uitging. Er staat, toch: "En Terah nam Abram zijn zoon, en Lot, Harans zoon, en Sarai zijn schoondochter de huisvrouw van zijn zoon Abram." Toch is dit niet het geval. Genesis 12 toch vangt aan: "De Heere nu had tot Abram gezegd: Ga u uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal, en Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uwen naam groot maken; en wees een zegen. En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt, en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden."

De Heere had dat tot Abram gezegd. En Stefanus zegt in Handel. 7: "De God van de heerlijkheid verscheen aan onze vader Abram, nog zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Charran, d.i. Haran, en zei tot hem: Ga uit uw land en uit uw maagschap." De tocht ging dus niet uit van Terah, maar van Abram. Deze had van God het bevel ontvangen, Ur der verlaten, en te gaan naar het land, dat God hem straks wijzen zou.

Abram heeft dit ongetwijfeld aan zijn vader kennen gegeven, en deze heeft zich blijkbaar niet tegen de tocht verzet, maar zich gesteld aan het hoofd van de stoet.

Op hun tocht nu kwamen zij te Haran. Ook de plaats lag, evenals Ur van de Chaldeeën, nog in Mesopotámië Wel dichterbij de Eufraat, maar toch nog aan gene zijde van die rivier. De stoet was dus niet ver gekomen.

En te Haran bleven zij een poosje vertoeven. De tekst zegt: "Zij kwamen tot Haran en woonden aldaar." Hoofdstuk 12 vers 5 spreekt van "have, die zij verworven en zielen, die zij verkregen hadden te Haran."

Abram was dus slechts ten halve gehoorzaam. Maar waarom ging hij niet verder? Het was toch niet de bedoeling des Heeren, dat hij in Haran zou blijven. Haran was toch niet het land, dat God hem wijzen zou. Waarom bleef hij daar dan?

Gel! De tekst zegt het niet. Maar niet onwaarschijnlijk komt ons de opvatting voor van hen, die menen, dat Abrams reisgenoten niet verder verlangden te gaan, en hem toen bewogen in Haran te blijven. Ze hadden hem reeds zoveel toegegeven. Hij moest hun toch ook ter wille zijn. Zij hadden toch immers Ur van de Chaldeeën verlaten, en dus aan Gods bevel gehoorzaamd.

Indien deze opvatting de ware is, dan zijn Abrams reisgenoten hem tot een valstrik geweest, en dan hebben wij hier wel een waarschuwende les, om maar niet te veel naar mensen te luisteren. In ieder geval is het veilig, meer acht te geven op wat God getuigt, dan op wat mensen zeggen.

En de gevolgen voor Abram? In Haran stierf zijn vader Terah. Wel was deze hoog bedaad. Hij had de leeftijd van 205 jaren bereikt. Maar toch zal het Abram hard hebben gevallen, zijn geliefden vader te moeten missen.

Sommigen menen, dat Terah gestorven is, toen Abram reeds lang in Kanaän was, maar uit de rede van Stefanus zien wij duidelijk, dat dit niet zo is. We lezen daarin immers: "Hij woonde in Charran, en van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land, daar u nu in woont."

Wel lezen wij Genesis 11: 26: "Terah leefde 70 jaren en gewon Abram, Nahor en Haran." En dit levert ogenschijnlijk een moeilijkheid op. We zouden immers zo zeggen: Dan was Abram, toen zijn vader stierf 135 jaar oud, terwijl onze tekst ons leert, dat hij 75 jaar was, toen hij uit Haran ging. Maar dit bezwaar wordt geheel weggenomen, als we stellen, dat Abram niet de oudste zoon van Terah was. Nemen wij aan, dat Abraham geboren werd, toen Terah 130 jaar ond was, dan had Abram bij de dood van zijn vader de leeftijd van 75 jaren bereikt, en is er volmaakte overeenstemming tussen Genesis en Handelingen.

Aan beproevingen ontbrak het also Abram in Haran niet.

Toch is er meer. Wij lezen in Haran van geen enkele verschijning van God aan Abram. Wel in Ur van de Chaldeeën, en straks ook in Kanaän, maar in Haran lezen wij niet van een enkele openbaring des Heeren. In Haran heeft Abram kennelijk de gemeenschap met zijn God gemist. De Heere had Zijn vriendelijk aangezicht voor Hem verborgen. En dat moet hem hard zijn gevallen. Wanneer onze vriend niet vriendelijk voor ons is, dan doet ons dit leed. Hoeveel te meer moet het pijnlijk voor Abram geweest zijn, toen hij de zaligende nabijheid van zijn God niet mocht smaken.

Neen, in een weg van halve gehoorzaamheid doet God Zijn gunst niet genieten, en daarom gaat het in enen weg van halve gehoorzaamheid nooit goed.

II. Vergezellen we nu ook met onze gedachten Abram op zijn reis van Haran naar Kanaän.

Abram is, blijkens onze tekst, uit Haran gegaan. Hoe hij daartoe gekomen is, zegt de tekst ons niet. Of de Heere hem opnieuw uit Haran heeft geroepen? Er wordt met geen enkel woord melding van gemaakt. In ieder geval heeft Abram gevoeld, dat hij in Haran niet mocht blijven. Een zaak weten wij met zekerheid. Geheel de reis van Abram uit Ur naar Kanaän, en

dus ook zijn gaan uit Haran, was een daad des geloofs. In Hebreë 11: 8 toch lezen wij: "Door het geloof is Abram, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou, en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou."

Zijn gaan uit Haran was dus een zaak des geloofs en van de gehoorzaamheid. God wilde het, en dat was voor hem genoeg. Alzo ging hij dan uit Haran naar Kanaän.

Deze reis was verre van gemakkelijk. Hij moest immers met de zijn gaan door de rivier de Eufraat. En dat was niet weinig moeilijk. Er waren toen nog geen bruggen of ponten gelijk nu. De rivier moest doorwaad worden en daarvoor moest een ondiepe plaats worden opgezocht.

En Abram had zich zelf die doortocht nog moeilijker gemaakt door zijn oponthoud te Haran. Daar waren zielen gewonnen en de goederen vermeerderd, De dienstknechten en dienstmaagden van Abram hadden te Haran kinderen gekregen, en ook de kudden hadden zich daar uitgebreid. Ook was er dientengevolge huisraad aangeschaft. En nu moest dit, en moesten ook die kleine kinderen en die lammeren van de kudde, door de Eufraat heengedragen worden. Abram had zich alzo, zoals het altijd gaat, door zijn halve gehoorzaamheid de reis moeilijker gemaakt. Toch kwam hij behouden door de Eufraat heen, want God was met hem.

Doch toen hij daardoor heen was, waren op verre na nog niet alle bezwaren overwonnen. Tussen Eufraat en Kaua'a'n toch lag een uitgestrekte woestijn, de Hoogvlakte van Syrië, ten noorden van Woest-Arabië. En zulk een woestijn te doortrekken was waarlijk geen kleine zaak. Voor Abraham waren er geen gebaande wegen, maar een woestenij en gevaar, om overvallen te worden door rovers of door verscheurend gedierte. Toch kwam Abram veilig in Kanaän aan, want de Heere was zijn voorhoede en zijn achtertocht. In Handelingen 7 lezen we dan, ook niet: Abraham kwam in Kanaän, maar "God bracht hem in dit land, daar u nu in woont."

Nog een moeilijkheid restte hem. Vóór hij in het eigenlijke Kanaän kwam, moest hij nog door de Jordaan. Maar ook over dit bezwaar bracht zijn God hem heen. En nu bleef hij ook niet vlak bij de Jordaan, niet dicht bij de grens; maar hij ging door naar het midden des lands, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbos More, in het hart van Kanaän gelegen. Neen, nu was Abram niet ten halve gehoorzaam.

En nauwelijks was hij daar, of God verscheen aan hem. In Haran en op de weg lezen wij van geen enkele verschijning des Heeren aan Abram, maar nauwelijks was hij te Sichem aangekomen, of de Heere vertoonde zich aan hem en sprak tot hem: "Aan uw zaad zal ik dit land geven." Abram ontving van de Heere alzo een belofte, en "hij bouwde aldaar een altaar de Heere, Die hem verscheen was", gewis, om daarop brandofferen te brengen en alzo zijn schuld voor God te belijden, en Hem te danken voor Zijn leiding en hulp.

En Gel.!' zo gaat het altijd. Als God Zich aan het hart van een zondaar openbaart, dan wordt dit van de zijde van die zondaar beantwoord met lof en dankerkentenis.

Zo was dan Abram in de vreemde, maar in dat vreemde land genoot hij de zaligende nabijheid van zijn God.

Tussenzang Psalm 25: 7.

*Gods verborgen omgang vinden,
Zielen, daar Zijn vrees in woont,
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden,
Naar Zijn vrêeverbónd getoond,
d' Ogen houdt mijn stil gemoed,
Opwaarts, om op God te letten.
Hij, Die trouw is zal mijn voet,
Voeren uit van de bozen netten.*

Zo spraken we dan met een enkel woord over de tocht van Abram uit Ur van de Chaldeeën naar Kanaän. Hieruit is zeker ook wel iets te leren voor ons. Want, al behoeven wij niet in letterlijken zin vaderland en familie te verlaten, in geestelijken zin hebben wij toch ook een reis te doen gelijk Abram. Wij ook hebben de wereld en haar begeerlijkheden vaarwel te zeggen, en het diensthuis van de zonde te verlaten.

Geheel deze wereld toch is één groot Ur. In Ur immers werden vreemde goden gediend. En is geheel deze wereld eigenlijk wel iets anders dan een land van afgoderij? Hoeveel is er, dat wij meer beminnen dan God! Ouders, echtgenoot, kinderen, broeder of zuster, vriend of vriendin! En op hoeveel stellen wij ons betrouwen meer dan op de Heere! Hoe menigmaal bijv. als wij krank zijn, of een van de onzen, zien wij meer op de geneesheer dan op de levenden God! En wat doen wij dan anders, dan andere Goden voor des Heeren aangezicht hebben?

En durven wij zeggen met name; dat wij God altijd meer liefhadden dan ons zelf, en ons zelf minder vertrouwen dan Hem? En zo niet, waren wij zelf, ^was ons eigen lief ik, dan niet onze grootste afgod? Is dan geheel deze wereld niet een groot Ur?

En nu werd Abram geroepen, Ur van de Chaldeeën te verlaten. Welnu een dergelijke roeping komt ook tot ons. Petrus roept ons toe: " Wordt behouden van dit verkeerd geslacht." Johannes: "Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem." Jakobus: "Weet u niet, dat de vriendschap van de wereld vijandschap Gods is? Die een vriend van de wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld." En Paulus: "Gaat uit het midden van hen, en scheidt u af; en raakt niet aan, hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen, en u zult Mij tot zonen en dochteren zijn, spreekt de Heere, de Almachtige."

En nu is de vraag: Gaven wij aan die roepstem gehoor? Gaven wij reeds aan wereld en zonde de scheidbrief?

Misschien niet. Van nature zijn wij uit de aarde aards. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. Zij zijn hem dwaasheid. En dat is niet onverklaarbaar. Wij allen dragen het beeld van onze stamvader, de gevallen Adam. velen slaan dan ook de pennen van hun tent zo vast in de aarde, alsof ze hier altijd zouden blijven. Ze denken schier aan niets anders dan aan de dingen dezer aarde. De wereld en haar begeerlijkheden trekken ook zo aan. Haar klatergoud boeit ons, en haar genoegens bekoren het hart. En daarbij: De Overste dezer wereld plaatst ons zo graag op enen hogen berg, en toont ons, zo niet alle, dan toch veel van haar schatten, en blaast ons het leugenachtige woord in de oren: "Al deze dingen zal ik u geven, indien u neervallende mij zult aanbidden." En dan stelt hij het leven van Gods kinderen voor als akelig en somber, alsof de liefdedienst des Heeren ooit iemand had verdrotten: en fluistert ons toe, vooral als we jong zijn: Zou u nu reeds vroom worden? nu reeds met een gebogen hoofd gaan? en niet meer van de wereld genieten? u hebt nog de tijd! Wat zullen uw vrienden of vriendinnen wel zeggen? Zij zullen u uitlachen en bespotten. En hoe deden wij daartegenover? Gaven wij misschien aan die lokstemmen gehoor?

Indien u dat deed M. H. dan zijt u nog in Ur. Dan behoort u nog tot de lieden dezer wereld.

Eén zaak verdient onze aandacht wel. Wanneer u een kaart van de tegenwoordige tijd ter hand neemt, dan zult u daarop Ur van de Chaldeeën niet vinden. Ur bestaat niet meer. Ja niet eens is met zekerheid te zeggen, waar het gelegen heeft.

Welnu Gel.! ook in dit opzicht is Ur een beeld van de wereld. Want immers deze wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid. Naar Petrus' woord wordt deze aarde ten vure bewaard, en zullen eenmaal de elementen van de aarde branden, smelten en vergaan. Zij is "de stad des verderfs", waarin de christen van Bunjan was geboren, maar die hij ontvluchtte.

Maar misschien zijn wij niet meer in Ur van de Chaldeeën. Wellicht hebben wij Ur verlaten, en wonen wij in Haran. Deze stad heeft veel inwoners. Wanneer wij met de trein gaan van Amsterdam naar Haarlem, dan passeren wij een station, genaamd Halfweg. Welnu Gel.! zulk

een "Halfweg" bestaat er op de weg naar de hemel ook. Wat Haran voor Abram en de zijn was, dat is dat "Halfweg" op de reis naar hét hemelse vaderland.

Misschien M.H.! woont u daar ook wel. "Halfweg" toch is een volkrijke plaats. Daar wonen duizenden bij duizenden. Weet u zeker, dat u er niet woont? Misschien is uw hart wel verdeeld tussen God en de wereld. Misschien wilt u God en de Mammon wel tegelijk dienen. Misschien gaat het u wel als de vrouw van Lot. Wellicht zijt u Sodom ontvloden, maar nog niet in Zoar, en dwaalt u nog rond op de vlakte tussen Sodom en Zoar in. Misschien gaat het u wel als die lieden, die de koning van Assyrië in Samaria had doen wonen: "Zij vreesden de Heere, en dienden ook hun goden." Misschien dient ook u de waren God, en tegelijk uw afgoden. Misschien doet u wel als die Israëlitische kinderen ten tijde van Nehemia: Die spraken half oodsch en, half Asdodisch; half de taal van de Israëlieten en half de taal van de onbesneden Filistijnen. Wellicht spreekt ook u half de taal van Gods kinderen, en half de taal van de wereldlingen.

Maar zulk een halfheid wil God niet. Het moet bij u komen tot een besliste keus. "Gij kunt God niet dienen en de Mammon." De Heere Jezus zegt: "Die niet voor Mij is, is tegen Mij." "Gedenkt aan de vrouw van Lot." Haran lag nog in Mesopotámië; aan gindsche zijde van de Eufraat. "Halfweg" behoort nog tot deze wereld, en zal dus met deze wereld vergaan.

Abram moest de Eufraat over, M. T. H.! en dat moeten wij ook. Wij moeten Mesopotámië uit. Wij moeten, zal het wel zijn, op enen anderen levensbodem gezet worden. De grond, waarop wij van nature staan, is aan het zinken; en daarom moeten wij daarvan af. Wij moeten de enge poort door. Wij moeten wedergeboren worden. "Tenzij iemand wedergeboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien."

Wat wij nodig hebben is dat geloof, dat een Abram bezat; en dat geloof is niet een eigengerechtig pogen, om aan onszelf heil te bezorgen, maar het is een gewrocht des Heilige Geestes, waardoor wij onszelf leren werpen in de Armen van de eeuwige Liefde. Door dat geloof leren wij de wereld en haar begeerlijkheden verzaken, en keren wij ook "Halfweg" de rug toe.

Wij moeten also over de Eufraat, en dat wel hoe eerder hoe beter. Abrams gaan door de Eufraat was zoveel moeilijker geworden door zijn oponthoud in Haran. En zo gaat het in het geestelijke ook. In de regel zien wij, dat zij, die jong bekeerd worden, een gemakkelijkere bekeringsweg hebben, dan zij, die lang de zonde hebben gediend. Zij, die de bekering lang uitstellen, hebben, wanneer zij nog toegebracht worden, veeltijds een zware bekeringsweg. Stellen we een Manasse tegenover een Obadja en een Samuël. Obadja kon getuigen: "Ik vrees de Heere van mijn jonkheid af", en van een moeilijke weg van de bekering lezen wij bij hem niets. Van Samuël weten wij, dat hij van zijn jeugd door de Heere werd geroepen, en de Heilige Schrift spreekt daarbij niet van enen zware zielestrijd. Maar wat moest er niet gebeuren, voordat een Manasse erkende, dat de Heere God is! Eerst moest hij gevangen genomen en naar Babel weggevoerd worden. En daar in de kerker, welk een benauwdheid, voordat hij het Aangezicht des Heeren ernstiglijk zocht!

Stellen wij een Timotheüs tegenover een Saulus van Tarsen, en een Johannes de Doper tegenover een stokbewaarder van Filippi. Van Timotheüs lezen wij niet anders, dan dat hij van kindsbeen af de Schriften geweten heeft, die hem wijs konden maken tot zaligheid; maar welk een ontmoeting moest er op de weg naar Damascus plaats hebben, voordat een Saulus ophield de verzenen tegen de prikkels te slaan! Johannes de Doper mocht zich reeds vóór zijn geboorte in de Heere Jezus verblijden, maar hoe moest zelfs eerst de aarde niet beven, voordat het hart van de Stokbewaarder recht beefde!

O gewis, de Heere is vrij in Zijn doen; Hij geeft van Zijn daden geen rekenschap. Hij doet ook in de wijze van toebrenging van zondaars, zoals Hem behaagt. Maar dat neemt niet weg, dat Schrift en ervaring beide leren, dat de zondaar door uitstel en halve gehoorzaamheid zich de weg waarlijk niet gemakkelijker maakt. Een lang verblijf in Haran maakt de doortocht door de

Eufraat moeilijk. Veilig is het, Godin zijn jonge dagen te zoeken. Gelukkig, wiens hart door de H"ere maar vroeg tot Hem wordt geneigd.

Maar, vraagt wellicht iemand: *Waaraan kan ik weten, of ik de Eufraat door ben, of ik door God de Heilige Geest ben wedergeboren tot een levende hoop?*

Gel.! Dat is niet altijd gemakkelijk uit te maken. Sommigen menen, dat zij de Eufraat reeds door zijn, en zij zijn slechts over een klein beekje gegaan, over een zijtakje van die grote rivier. velen zijn bekeerd van de zonde tot de deugd, van de kroeg tot de kerk, maar niet van de macht des Satans tot de levenden God. Het is niet alleen de vraag, of wij bekeerd zijn, dat zijn er velen, maar of wij wezenlijk tot God zijn bekeerd.

En daarbij zijn anderen de Eufraat door, zonder dat zij het zelf weten. Want het ging hun als de kleine kinderen bij Abram. Zij werden door de Eufraat gedragen, en zij wisten het niet. Zij waren het zich niet bewust.

Het is dus waarlijk niet altijd gemakkelijk uit te maken, of wij de geestelijken Eufraat door zijn. Toch zij er kentekenen, waaraan wij bij 's Geestes licht kunnen weten, of wij de Eufraat doorgingen. Toen Abram de Eufraat door was; kwam hij in de woestijn. En zo gaat het altijd. Voor de ziel van eiken wedergeborene is deze wereld een grote woestenij. Het Brood des Levens en het Water des Levens, de wereld geeft ze hem niet. Die de Heere leerden vrezen, gevoelen zich dan op aarde ook niet meer thuis. Zij zijn hier pelgrims en vreemdelingen. Tot eiken wereldling mogen ze wel zeggen, wat Abram zei tot de zonen Hets: "Ik ben een vreemdeling en een bijwoner bij u." Zij leren dan ook de psalmist van harte nazeggen: "Ik ben een vreemdeling op aarde, verberg uw geboden voor mij niet."

Abram werd ook genoemd Hebreëer, man van *de overzijde*. En wanneer ook wij door genade de geestelijken Eufraat mochten doorgaan, dan zijn ook wij mannen en vrouwen van de overzijde.

De Hebreëen hadden ook een eigen taal: De Hebreeuwse. Welnu zo is het ook met die geestelijke Hebreëen. Wat tot Petrus gezegd werd in de zaal van Kájafas, dat kan tot eiken waren discipel van Christus gezegd worden: "Ook uw spraak maakt u openbaar." Zij dienen ook enen anderen Koning dan de kinderen van de wereld, en dragen een andere livrei. Op hen is wel van toepassing het woord, dat eenmaal Haman tot Ahasvéros sprak aangaande de Joden: "Daar is een volk verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws Koninkrijks, en hun wetten zijn onderscheiden van de wetten van alle volken. Ook doen zij des Konings wetten niet." Neen zij doen niet de wet van de Overste dezer wereld; zij begeren Hem te gehoorzamen, Die de Heere aller Heeren, de Koning aller koningen is.

Mag dat niet u zo zijn M. H.! gelukkig zijt u Daniël God heeft u getrokken uit de macht van de duisternis: en overgezet in het rijk van de Zoon Zijner liefde. U moogt hoop hebben op het hemelse Kanaän; U wacht nog een moeilijkheid. Voordat Abram in het eigenlijke Kanaän kwam, moest hij eerst nog door de rivier de Jordaan. En dat moet u ook. U wacht nog de Jordaan des doods. En wanneer u straks voor die doodsjordaan staat, dan zult u misschien wel moeten zuchten: "De rivieren, o Heere! de rivieren verheffen haar bruisen, de rivieren verheffen haar aanstoting." En straks in die rivier des doods zal het misschien bij u wezen: "Al uw baren en golven zijn over mij heengegaan." "Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet staan kan."

Toch geen nood. Die God, Die u tot zover geleid heeft, zal u ook in de Jordaan des doods niet verlaten. En u zult weldra kunnen uitroepen: "Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden, de Heere in de hoogte is sterker dan de geweldige baren van de zee."

En aan de andere zijde van de Jordaan ligt Kanaän. Dat oord van rust en vrede wacht u. Dan komt u in dat land, dat van betere dingen vloeit dan van melk en van honig.

En daar zult u ervaren, wat ook Abram ervoer. Daar zal God Zich aan u eerst recht openbaren. Nu ziet u nog "door een spiegel in een duistere rede", maar als dan zult u "zien aangezicht tot aangezicht." Nu kent u ten dele, maar alsdan zult u kennen, gelijk u gekend zijt.

En dan zult ook u doen, wat Abram deed. Hij bouwde aldaar een altaar de Heere, die Hem verscheen was. Dan zult ook u eeuwig altaren bouwen die God, Die u verlost en geleid heeft. Dan zult u de Drieënige God eeuwig dienen en danken, en ook bij u zal het wezen met alle verlost en Engelen: "Gij, Heere! zijt waardig te ontvangen de ere, de lof en de aanbidding, de wijsheid, de kracht en de dankzegging tot in alle eeuwigheid."

AMEN.

Slotzang Psalm 105: 5.

*God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
Maar eeuwig Zijn verbond gedenken;
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht
Tot in het duizendste geslacht.
't Verbond met Abraham, Zijn vrind,
Bevestigt Hij van kind tot kind.*

GROOT-AMMERS. W. ZIJLSTRA.

12. No? 10 MEI 1911. BERGAMBACHT. J. BOKS.

Zalig, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid.

(VOORBEREIDINGSPREDIKATIE.)

Mattheüs 5:6.

Psalm 23: 1 of 89: 7.

Lezen: Mattheüs 5:1-20.

Psalm 22:12, 18.

Psalm 119:83.

Psalm 111:3, 5.

Zou er, Geachte Hoorders! wel één zaak zijn, die de harten van de mensen meer in beslag neemt, dan de zorg voor de spijs, die vergaat? Zou die zorg niet velen knellen en kwellen tot zelfs op hun legersteden toe? Zou die kommer menigmaal niet meegaan tot zelfs over de dorpel van het huis Gods?

Wij allen zijn uit de aarde aards, doch is het niet te bejammeren dat het aardse wordt gezocht, alsof het alles is? Moest niet het oog naar boven zijn met de bede in het hart: Heere, geef ons het brood uit de hemel?

In het volmaakte gebed legde de Heiland zijn discipelen één bede voor het aardse, tijdelijke goed op de lippen tegenover vijf voor het hemels en eeuwig heil. Ligt ook hierin niet de vermaning: "Zoekt eerst het koninkrijk Gods en alle andere dingen zullen u worden toegeworpen, die de Heiland zo in nadruk heeft doen horen?"

Wij leven toch niet slechts voor het lichaam. Dit is toch niet het doel des levens, al hebben velen geen hoger doelwit. Buik en spijs zullen eenmaal te niet gedaan worden, zegt God in Zijn Woord. Dat is te zeggen, de tijdelijke behoeften zullen eenmaal ophouden.

Hoe meer behoefte naar de geestelijke spijs in ons leeft, hoe meer de aardse zorgen zullen wegvallen. Met des te meer vrijmoedigheid mogen wij ons dan de Heere aanbevelen.

Zal de Heere dan ook niet in de lichamelijke noden voorzien? Heeft Hij, de Getrouwe God, niet beloofd: "Uw brood is zeker en uw water is gewis?"

Toch zijn en blijven zij te beklagen, die gebrek lijden, die hongeren en er is geen spijs, die dorsten en daar is geen water. Is dit op natuurlijk gebied waar, in het koninkrijk Gods is het anders gelegen. Dan is het: "Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden."

Laat ik over dit Schriftwoord tot u mogen spreken en laat dit tevens mogen zijn een woord tot voorbereiding voor het Heilig Avondmaal.

Vragen wij de Heere daarover Zijn zegen.

Zingen: Psalm 22: 12 en 13.

Tekst: Matth. 5:6:

"Zalig zijn, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden."

Deze woorden zijn genomen uit de Bergrede, een rede, die de Heiland heeft uitgesproken, toen Hij op het Galileesche gebergte was neergezeten, door Zijn discipelen en veel anderen omringd.

Hoe liefelijk en aangenaam moet het voor de hongerigen en dorstigen geweest zijn, die van de priesters en schriftgeleerden geen woorden van troost en zaligheid hoorden. Des Heeren rede vloeide als de regen en drupte als de dauw. Laten wij één woord van die zaligsprekingen overwegen. Dat de Heere het door Zijn Heilige Geest legge in onze harten.

Zalig zijn, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Ja, dat zijn zij, omdat,

- I. zij aan hun zielsbehoeften zijn ontdekt,
- II. deze voor hen reeds hier worden vervuld,
- III. hun in het toekomstig leven de rijkste verzadiging wacht.

I. Omdat zij aan hun zielsbehoeften zijn ontdekt.

Zalig zijn, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Dit doet de mens van nature niet. Nu door de zondeval de band tussen hem en zijn God is verscheurd, nu hij van God is gescheiden, hongert en dorst hij wel, maar niet naar God. Waarnaar hij hongert en dorst? Naar de wereld en haar begeerlijkheden, naar de troebele beken van de zonde, naar wateren, waarvan Christus zou zeggen: die van dit water drinkt "zal wederom dorsten.

De onbekeerde zondaar haakt, verlangt naar hetgeen bedwelmt, doch niet bevredigt, voor hetgeen de ledigheid en de ijdelheid zelve is, ziet hij God, de bron van het hoogste goed voorbij en offert hij de zaligheid zijner onsterfelijke ziel op.

Zalig daarom die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Wie zijn die hongerigen en dorstigen? Zij, die door de Heilige Geest en door Gods dierbaar Woord aan hun zielsbehoeften zijn ontdekt en die bij dit hemels licht zien wie zij zijn en wat zij hebben misdreven, tegen wie zij hebben gezondigd en hoe zij een heilig en goedertieren God door de overtreding Zijner heilige geboden hebben onteerd en beledigd. Zij zijn het, die de psalmist in verbrijzeling van hun gemoed nazeggen:

*'k Ben, door uw wet te schenden,
Krom van lenden,
Vol van druk, benauwd van hart;
Zeer gebogen en verslagen,
Moe van klagen,
Ga ik al de dag in 't zwart.*

*'k Wil mijn misdaan,
die U tergen,
Niet verbergen;
Ik bedek voor U die niet.
'k Ben vanwege al mijn zonden,
Die mij wonden,
Vol van kommer en verdriet. (Ps. 38).*

Genade is het dit te leren verstaan, aan die zondesschuld te worden ontdekt. Dan is er brood voor hongerigen, water voor dorstigen. God heeft voor rijke voorziening in die nood gezorgd. Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard. Hij heeft hulpe besteld bij een Held, die machtig is te verlossen. Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader van de eeuwigheid, Vredenvorst. De gezalfde Christus is het manna uit de hemel nedergedaald en het water uit de rots. Hij zei: "Ik ben het brood des levens", en: "Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Op Hem worden wij gewezen als de ware spijs en drank van de ziel. Doch wat zal ons dit alles baten, zo wij niet aan onze ware zielsbehoeften worden bekend gemaakt? Dan hebben wij geen begeerte naar Jezus, wij

honger en dorsten niet naar Hem. In plaats van noodduftig, zijn wij rijk en verrijkt en hebben geens dings gebrek. Ons hongeren is een begerig zijn naar draf, maar niet naar brood, ons drinken het lekken als aan een potscherf.

Zijn zij dan niet zalig te noemen, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid?

Het zevenvoudig zalig van Jezus is als een parelsnoer.

Die dit hongeren en dorsten niet kent mist de middelste parel. Die deze parel mist, heeft ook de andere niet. Dit hongeren en dorsten is een van de wezenlijke eigenschappen van de onderdanen van het Koninkrijk van de Heere Jezus Christus. Die dit kenmerk van de zijn niet bezit, heeft ook geen deel aan Hem.

Hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, dat is naar de gerechtigheid, die voor God geldt. Zulk een gerechtigheid bezit niemand. Aan die armoede moeten wij worden bekend gemaakt. Hoe verlegen worden wij Daniël Gods heilig recht geschonden te hebben en niets te bezitten, dat aan dat geschonden recht kan voldoen. Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed voor God. Doet God recht, dan zijn wij gewis verloren. Zo u in het gericht treedt, wie zal bestaan? Naar het brood des levens gaat nu het hart uit, de aan zichzelf ontdekte zondaar smacht naar de wateren des levens. Biddend, bedelend vraagt hij naar brood voor zijn hongerige ziel, al zijn het dan maar de kruimels van 's Heeren tafel. Met de verloren zoon zegt hij: ik verga van honger, evenals Ismaël, liggende onder de struiken, en Simson te Lechi dorstten naar water, smacht hij naar het water des levens.

Geen behoefte zo groot dan die van een zondaar, die aan zondeschuld ontdekt in waarheid een hongerige en dorstige naar de gerechtigheid is.

Die zondaar dorst ook naar gerechtigheid des harten en des levens.

Hartelijk betreurende en belijdende zijn zouden, wenst hij niet voort te gaan op die heilloze weg. De zonde doet hem pijn, omdat hij daardoor de majesteit Gods aantast, de Heere naar kroon en troon steekt. Hij heeft een mishagen aan zichzelf, omdat hij door zijn Godonterende zonde Hem mishaget, voor wie hij zich vanwege zijn ongerechtigheid moet wegschamen. Nu wenst hij voor God te leven, lust heeft hij in des Heeren wegen en vreze, doch als een gans machteloze en krachteloze leert hij zichzelf kennen. Het bedenken zijns vleses is vijandschap tegen God, het onderwerpt zich van de wet Gods niet, het kan ook niet De heerlijkheid Gods weegt dan op de ziel en daarbij ziet hij de afkerigheid, de boosheid zijns harten.

Die zondaar dorst, hij dorst naar gerechtigheid. Mocht hij heilig voor God leven. Hoe mismaakt ziet die zondaar zichzelf, misvormd door duizend zonden. Hij is niet alleen schuldig, maar bedorven, melaatsen. Zo leert hij verstaan, dat hij moet worden gereinigd door de borggerechtigheid van de Heere Jezus Christus en geheiligd door *Zijn Geest*.

En die hongerigen en dorstigen zijn niet te beklagen, maar wel te benijden, zalig zijn zij omdat zij hun zielsbehoefteï leren kennen, omdat zij hongeren en dorsten naar God, die niet alleen machtig, maar ook gewillig is in alle noden rijkelijk te voorzien, ja te doen verre boven alles wat zij bidden of denken kunnen.

II. Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, omdat deze zielsbehoeften reeds hier worden vervuld. Hierop gaan wij u in de tweede plaats wijzen.

De Heiland spreekt ze zalig. Als op een armzalig volk behoeft niemand neer te zien op het volk Gods. Zij hebben een rijken God en Koning. Naar ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid zorgt Hij voor hen. Zij baden zich niet altijd in overvloed. Dat zou zeker ook niet goed voor hen zijn. Toch zal wel waar zijn wat er geschreven staat: "Het weinige dat de rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed veler goddelozen, want de armen van de goddelozen zullen verbroken worden, maar de Heere onder' steunt de rechtvaardigen. De Heere kent de dagen des oprechten en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven. Zij zullen niet beschaamd worden in de kwaden tijd en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden." (Psalm 37:16-19).

En welk een troostrijk woord voor die hongerigen en dorstigen, dat daar van de lippen vloeide van Hem op Wiens lippen genade is uitgestort.

Zalig zijn zij. Voedsel ontvangen zij voor de honger en lavenis voor de dorst. Hun begeerte zal niet onvoldaan, hun verlangen niet onbevredigd blijven.

Die arme wereldling, hoe bedrogen komt hij uit met zijn verwachtingen. Hij is als een, die droomt, dat hij eet en ziet, hij ontwaakt en is ledig. Een zich tevredenstellen, een gedwongen tevredenheid is nog niet de ware vergenoeging. Bevrediging van de zielsbehoeften vindt alleen Gods kind, omdat het die zoekt in God. Geen goed, geen schijnschoon dezer aarde kan een naar de gerechtigheid hongerende en dorstende ziel verzadigen. Door niets is die te verzadigen dan door de eeuwig geldende borggerechtigheid en genoegdoening van de Heere Jezus Christus. Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen. (Jesaja 53: 11.) "

Welk een wonder van Gods liefde, daartoe Zijn Zoon te geven. Welk een genade van de Heere Jezus Christus, dat Hij is arm geworden, opdat die armen door Hem zouden rijk worden.

Rechtvaardig had Hij ons allen in onze ellende kunnen laten liggen, in eeuwigen honger en kommer kunnen laten verloren gaan. God heeft geen lust in de dood des goddelozen, maar daarin dat hij leve en zich tot Hem bekere. Was Hij niet door ontferming in Zichzelf bewogen geweest, geen vlees zou behouden worden. Het is een onverdiende zaligheid, die zij verkrijgen. Zij roemen in vrije gunst alleen. Daartoe heeft Christus gehongerd in de woestijn, gedorst op het vloekhout, opdat Hij hun hongerige en dorstige zielen zou spijzen en laven ten eeuwige leven.

Die in ware heilbegeerte tot Hem worden getrokken zoeken niet te vergeefs bij Hem wat zij behoeven, de gelovige aanneming van Christus en overgave aan Hem vinden zij hier reeds rijke verzadiging van hun zielsbehoeften. Door de hun geschonken en toegerekent gerechtigheid en genoegdoening van Christus worden hun de zonden vergeven en worden zij erfgenamen de eeuwigen levens. Dit is het heil des Heeren. Bekleed met de klederen des heils en met de mantel van de gerechtigheid komen geen zonden voor God meer rekening. De schuldige staat nu zo vrij, alsof hij geen zonde gekend of gedaan heeft. Christus heeft iets, maar alles betaald, niet gedeeltelijk maar volkomen voldaan. Overgeleverd om onze zonden, opgewekt onze rechtvaardigmaking. Geen beschuldiging kan tegen hen meer worden ingebracht. God is het, die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt?

Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid om het heil, dat zij reeds hier genieten. In het hongeren en dorsten naar God, in het arm zondaarsleven aan de troon van de genade ligt reeds zaligheid. In zien en biddend pleiten op Gods beloften wordt menigmaal iets van de Heere genoten. Die zo heilbegerig naar Hem uitgaan, geeft de Heere wel eens te proeven en te smaken, dat Hij goed is.

Toch kunnen zij daarmee niet tevreden zijn, hoe aangenaam de liefelijke uitlating! Gods de ziel zijn mogen. Zij hongeren én dorsten de gerechtigheid. Zonder Christus vindt daarom het hart geen rust. Doch als zij Hem mogen vinden, die hun ziel lief heeft en Hij gelovig mag worden omhelst, zou dit geen innig zielsgenoegen geven? Dan mogen zij verstaan, dat Hij de ware zielespijs en levensdrank is voor het hart. Dan mogen zij zich verheugen in de God huns heils. Dan roepen zij uit met David: Hij doet mij onderliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtken aan zeer stille wateren, Hij verkwikt mijn ziel, Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid om Zijns Naams wil. Al ging ik ook in een dal van de schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij. Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende. (Psalm 23.)

Zo past dan de Heilige Geest, die de Trooster van de Kerk is, de door Christus zo duur verworven weldaden toe aan de harten dier hungerigen en dorstigen. Verzoening, voldoening, vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, vreugde in God is hun deel.

Hoe rijk maakt toch dat geloof, dat God zelf in de ziel werkt. Die arme en verlegen zondaar in zonden verzonken, macht en krachteloos in hemzelf, doch die aan zijn ellende door hemels licht ontdekt tot God leerde roepen, wordt met goederen vervuld, terwijl verzadigden ledig worden weggezonden.

In aanbidding wenst hij dan ook voor de Heere te buigen die in Zijn ontfermende liefde Zich over hem heeft erbarmd, en alleen om Zijnszelfs, om Zijns grote Naams wille, hem zulk een onwaardeerbaar heil heeft geschonken.

Zo eten en drinken die hungerenden en dorstenden door de mond des geloofs. En de verheerlijkte Heiland, sprekende door Zijn Geest tot het hart Zijns volks, zegt nog: "Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt heeft het eeuwige leven."

Aan 's Heeren tafel aangezeten, mogen die hungerigen en dorstigen bepeinzen dat Christus door Zijn bloed en tranen, door Zijn lijden en sterven de oorzaak van hun eeuwigen honger en kommer, namelijk de zonde weggenomen, en hun de levendmakenden Geest verworven heeft, opdat zij door dezelfde Geest, die in Christus als in het Hoofd en in hen als Zijn lidmaten, woont, met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben en aan al Zijn goederen, het eeuwige leven, de gerechtigheid en heerlijkheid deelachtig worden.

Bij brood en beker verkondigende de dood des Heeren, tot des Heeren gedachtenis etende en drinkende het gebroken brood en de vergoten wijn, worden zij als door een gewisse gedachtenis en pand vermaand en verzekerd van Zijn hartelijke liefde en trouw jegens hen, dat Hij voor hen, daar zij anders de eeuwigen dood hadden moeten sterven, Zijn lichaam aan het hout des kruises in de dood gaf, en Zijn bloed vergoot en hun hongerige zielen met dit Zijn gekruist lichaam en vergoten bloed spijst en laaft, zo zeker als een iegelijk dit brood voor zijn ogen gebroken en deze beker hem gegeven wordt en hij dezelve tot Zijn gedachtenis met zijn mond eet en drinkt.

Zo die hungerigen en dorstigen door de mond des geloofs eten en drinken mogen, dan geeft de Heere het hun te verstaan: Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank.

O welk een heil wordt genoten, als Christus het leven van de ziel is geworden. Geen uitgeputte Elia kon zoveel genoten hebben, als hij dagen voortging op de kracht van de spijs, die de Heere hem bereidde, als zij genieten, die Jezus. Christus leren kennen als de Heere, hun gerechtigheid. Geen Jonathan kon zo verkwikt zijn door de honing, waardoor zijn ogen werden verlicht, als zij die de honing smaken uit de Rotssteen Christus

Zien zij terug, dan vervult droefheid hun hart, dat zij de Heere, Zijn Geest en Woord, Zijn liefde en genade zo hebben tegengestaan, dat zij Hem en Zijn Volk zoveel smaadheid hebben aangedaan. Zij bewonderen het dat de Heere op hen heeft neergezien, hen getrokken heeft uit hun ijdele wandeling en van de paden des verderfs en hen op de weg des vredes en van de gerechtigheid heeft geleid; dat het Hem behaagd heeft zichzelf in hen te openbaren en hen met Zijn zegeningen te vervullen. Bij bewondering van de deugden Gods in het zaligen van zulke doemwaardige zondaars bewezen, vervult zalige vrede hun gemoed. Zo moeten zij de Heere psalmen zingen in hun hart. Zij zingen met de dichter:

Wat vree heeft elk die uw wet bemint.

Komt zingen wij dit. Psalm 119: 83.

III. Is hier rijke vervulling van de zielsbehoeften het deel van die hungerigen en dorstigen, de rijkste verzadiging wacht hun na dit leven. Hierop moeten wij u nog wijzen.

Dit kan geen gegronde verwachting zijn van de mens, wiens hart uitgaat naar de wereld en haar begeerlijkheden. Die hier geen begeerte heeft naar God en Zijn heil, naar Christus en Zijn gerechtigheid, hoe kan hij verwachten na dit leven Gode en het Lam te verheerlijken voor een goed, dat hij niet gekend, ja zelfs niet begeerd heeft? Die hoop hebben op het eeuwige leven, zullen hier voor dat leven wel voor en toebereid worden. Zo wij in ons leven naar de zonde gehunkerd en in de zonde geleefd hebben, ja zelfs niet verlangd hebben van de zonde verlost te worden, zullen wij God toch moeilijk kunnen grootmaken voor een onuitsprekelijke zaligheid ons in Christus geschonken.

Zal er voor hen, die nimmer naar de gerechtigheid hebben gehongerd of gedorst, wel ooit enige verzadiging wezen kunnen? Waarmede moeten zij dan gespijsd en gelaafd worden? Waarin moet die verzadiging dan bestaan? Die begeerden geen zonde meer te doen, zullen verzadigd worden met Gods beeld, wanneer zij zullen opwaken; doch wier hart hier uitging naar de wereldse begeerlijkheden en wellusten des levens, zullen ze na dit leven nog meer uit de zwijmelbeker van de zonde gedrenkt kunnen worden? Of zal die dan voor goed, voor eeuwig van de hand zijn geslagen? Zal dan vermaak, dat men op de paden van de zonde gehad heeft, niet achtervolgd worden door te laat naberouw?

Neen geen verzadiging zal het deel zijn van hen, die liever aanzaten aan de tafel van de duivelen, dan aan tafel des Heeren, die rijk in deugd en braafheid liet brood des levens versmaadden en de Geest van de genade tegenstonden. Van wie Stefanus zou zeggen: gij wederstaat altijd de Heilige Geest, gelijk uw vaders ook gij.

Nu ziet de Heere Zijn levensbrood afgewezen, dat vriendelijk ontfermend komt aan te bieden. Nu horen wij nog de rijke aanbieding van het grootste heil enkel om niet, slechts uit eeuwige liefde en ontferming geschonken. Het zelfverwijt zal toch ontzettend zijn, de milde hand van de liefde en genade te hebben afgewezen en dan geen kruimel tot verzadiging, geen druppel tot verkoeling van de tong. Dan uit de wereldvreugd in de eeuwige smart en ellende, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust.

Dat u nog eens tot uzelf mocht komen om met de verloren zoon te zeggen: "In het huis mijns vaders is overvloed van brood, maar ik verga van honger. Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan en zeggen: Vader ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen."

Niet te vergeefs zou uw roepen en vluchten zijn. God ontfermt zich over de ellendige. Die met berouw wederkeert wordt niet afgewezen. Des Heeren ingewanden rommelen van barmhartigheid. Hij ontfermt zich op het gebed. Valt de Heere ootmoedig te voet, dat Hij u mag wekken en trekken, leren en leiden, met Zijn Heilige Geest bedelen en bedauwen, opdat u aan uzelf ontdekt als een macht en krachteloze Hem mocht aankleven en nalopen. Dat de Heere Zijn Geest uitgiete over alle vlees, over ouden en jongen. Dan zal er dorst zijn, maar niet naar water, honger, maar niet naar brood. Dorst zal er dan zijn naar de fontein des heils en honger naar het Manna uit de hemel nedergedaald. Ach versmaadt des Heeren goedheid niet.

*Zo u Zijn stem dan heden hoort
Gelooft Zijn heil en troostrijk woord,
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Zalig zijn, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Ja volkomen verzadigd zullen zij worden. Hier is het alles nog maar ten dele, hoe groot het heil is, dat de Heere God de zijn schenkt. Doch in de vervulling van hun zielsbehoeften, als de Heere van vrede tot hun hart spreekt, ontvangen zij de voorsmaken van de hemelse genietingen, en zijn de eerstelingen zo groot, wat moet dan de volle oogst niet zijn. Dan God aanschouwen, dan ongestoorde gemeenschap met de Drieënige God, met de gezaligden, met de heilige engelen voor de troon. Zalig zijn zij die geroepen zijn tot de bruiloft des Lams! Wat

daar genoten wordt, geen oog heeft het gezien, geen oor gehoord, in geen 's mensenhart is dat opgeklommen. Daar zullen zij zeker wel verstaan het woord dat Jezus zeide, dat Hij van de vrucht des wijnstoks nieuw zou drinken in het Koninkrijk des Vaders. Zij zijn toch mede-erfgenamen van Christus.

Verzadiging van vreugde en liefelikheden aan Gods rechterhand zal dan hun eeuwig deel zijn.

Toch zingen zij niet altijd: "Wat blij vooruitzicht, dat mij streelt." Zo veel donkere wolken gaan voor hun zielsoog voorbij. Neen niet altijd zien zij de open hemel in. Die liefelijke zangers voor de troon, hebben hier veel te strijden, en die strijd is een strijd ten einde toe. Zwaar kan die strijd wel eens vallen. Met veel vijanden hebben zij te kampen, zodat zij soms uitroepen: "Mijn bestrijders zijn machtig veel, o Allerhoogste!"

In die strijd zullen zij toch geen prooi des vijands worden. Hun Koning is aan de spits getreden. Als de barmhartige Hogepriester komt Hij hun tegemoet om hen te verkwikken, evenals Melchizédek Abraham deed, die brood en wijn voortbracht om hem en zijn volk, komende uit de strijd te versterken. Zo geeft Hij de moede kracht en vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen kracht heeft.

Ofschoon de Heere aan geen tijd of plaats gebonden is, bereidt Hij de moeden christen pelgrim, die hongert en dorst naar Christus en Zijn heil, menige verkwikking onder Zijn Woord en bij de breking des broods. Zo is Hij geen dorre woestijn of een land van uiterste donkerheid voor Zijn volk. De Heere maakt het goed met, Zijn volk. Hij voedt ze met geen tranenbrood, of drenkt ze niet met water van de bedruktheid. Door moeite gaan ze dikwijls heen, doch Hij zal ze niet begeven of verlaten, en aanstonds zullen zij Zijn gasten zijn op het grote bruilofsfeest in de hemel in het huis des Vaders, waar Christus is heengegaan om de zijn plaats te bereiden.

Moesten niet alle mensen, die op dat grote goed gewezen worden, daarnaar begerig zijn. Als wij een dag zonder spijs en drank waren, wat zouden wij jammeren en zouden wij ons er niet over moeten bekommeren als onze ziel gebrek lijdt?

Om het aardse brood te verkrijgen getroosten wij ons allerlei opofferingen en inspanning, doch voor de spijs en de drank van de ziel heeft men oog, noch hart. Alleen voor de spijs, die vergaat, te werken, ja te slaven en te sloven zal toch niet goed uitkomen, maar ons aan het einde van de weg beschaamd en verlegen doen staan.

Ongelukkigen, die geen hoger levensleuze kennen, dan: laat ons eten en drinken want morgen sterven wij. Met de stroom van ongeloof meegevoerd, zullen wij in de draaikolk van de zonde omkomen en vergaan. Wij hebben daarom te kiezen tussen de spijs, die vergaat en die blijft tot in het eeuwige leven. Geen andere keuze zal er zijn, of Jezus tot ons deel te hebben, of van honger te sterven en dorst eeuwig te versmachten.

Van hen, die zich door Jezus te vergeefs laten nodigen, die geen begeerte naar of behoefte aan Hem hebben, zegt de Heere, dat zij Zijn avondmaal niet smaken zullen. Die de gaven van Zijn genadetafel niet begeren, zijn ook niet de ware disgenoten aan de tafel des Verbonds. Hoe zal hij eten en drinken, die noch hongert of dorst? Ach smeekt de Heere, dat Hij uw ogen opene, uw hart en mond ontsluite, opdat Hij u met Zijn zegeningen vervulle. Indien gij toch de Zoon des mensen niet eet en Zijn bloed niet drinkt, zo hebt u toch geen leven in uzelf. "Die tot Mij komt, zal nimmermeer hongeren en die in Mij gelooft, nimmermeer dorsten," is toch Zijn eigen woord.

Die het nameloos ledig van ons arm hart leren kennen, hoe dierbaar wordt hun des Heilands troostwoord.

Bij bekleedt Zijn priesters met heil en doet Zijn gunstvolk juichen. Hij bereidt hun een vetten maaltijd. Toch staan zij zo dikwijls van verre. Hoe stout zijn wij in ons ongeloof. Hoe

ontfermend handelt de Heere met de Zijnen. Toch bestraft Hij hun ongeloof. "O onverstandigen en tragen van hart om te geloven", moet de Heiland ook tot hen zeggen. En toch wil Hij hen in hun ongeloof ter hulpe komen, daarom geeft Hij hun Zijn Woord, de tekenen en zegelen, opdat zij aan Zijn liefde en genade niet zouden twijfelen. Laat uw ellende u dan toch niet weerhouden. De Heere ontfermt Zich om Zijns Naams wil, opdat die verheerlijkt worde. Dat u dan als een kreupele Mefibozeth moogt komen tot de dis van deze grote Davidszoon. Uw deel zal niet gering zijn. Door het geloof hebt u niet alleen de gaven, maar de Gever zelf.

*'t Zachtmoedig volk zal rijk verzadigd wezen
Ten disch geleid.
Wie God zoekt, zal Hem prijzen.
Zo leev' uw hart,
door 's hemels gunstbewijzen
In eeuwigheid.*

Ja, die hier de Heere kennen als hun zielespijs en levensdrank, in eeuwigheid zullen zij leven. *O onbgrepen zaligheên, God eeuwig te lieven, en te loven!* Ja, dit zal de heerlijkheid van alle Zijn gunstgenoten zijn.
AMEN.

BERGAMBACHT. J. BOKS.

13. No. 44. 24 MEI 1911. D. G. H. B.

HET KRONINGSFEEST VAN CHRISTUS. HEMELVAART.

Hebreeën 2:9a. "Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en ere gekroond.

Ps. 47: 1, 3.

Gelezen: Psalm 8.

Ps. 68:8, 9.

Ps. 24: 4, 5.

Ps. 150:1.

Mijn Geliefden!

Het hemelvaartsfeest is het kroningsfeest van de Heere Christus. Toen heeft de troonsbestijging plaats gevonden. Toen heeft Hij het bewind in hogere oorden aanvaard. Toen deed Hij een glorieuze intocht onder het geklank van de bazuinen van de duizenden van de troonwachters in de hemel.

Welk een dag, zo'n dag des geklanks!

Welk een feest, met zo'n betekenis!

Welk een intocht, zo majestueus, vol van heerlijkheid en ere!

Wilt u een vergelijking om 't u gemakkelijk te kunnen indenken?

Neem dan een aards kroningsfeest tot voorbeeld.

Dan nadert hij, de jonge vorst, zijn residentie. Alles is er op ingericht om met blijde begroeting hem te ontvangen; klokkengebeier en vlaggentooi vervrolijken de stemmingen, het gejuich klinkt al op de straten.

Zo met de Christus Gods. Zijn Goddelijk domicilie, het "Huis Mijns Vaders", zou Hij binnentreden. Want Sion was van Hem begeerd. In dat hemelse Sion zou Hij wonen; dat wordt met Zijn woning hoog vereerd, daar was Zijn rust in eeuwigheid.

Dan, bij 't aanvaarden van 't ambt, legt de vorst af de eed van de getrouwheid, neemt alle verantwoordelijkheid op zich, en verbindt zich aan zijn volk. En als Christus ten hemel vaart, dan is het ook zo. Hij aanvaardt hiel bewind, en volgens de afspraak van de raad des vredes, zouden de heidenen Zijn erfdeel zijn en de einden van de aarde Zijn bezitting; van zee tot zee zou Hij regeren, en alle volken zouden voor Hem buigen.

Dan komt hij tot zijn eer. Zolang die vorst kroonprins is, zolang geldt hij voor de tweede in het rijk, en dan staat hij nog slechts onder de koning. En Christus, voorzeker, Hij was ook in de vernedering al Koning, maar nu, bij Zijn hemelvaart, wordt Hij de Koning van de ere, die allen eenmaal zullen eren, en die verhoogd wordt tot alle heerlijkheid.

Dan openbaart hij zijn majesteit en zendt hij zijn bevelen. Vóór zijn koningschap is hij gelijk de burger en onderdaan, maar nu heeft men hem te horen, zijn woord te doen. Zo bij de Christus Gods. Vóór Zijn hemelvaart was Hij onzer één en wandelde Hij *in de gelijkheid des zondigen vleses*, maar nu is Hij boven alle macht en heerlijkheid, nu is alles Zijn gebied, nu lopen Zijn bevelen zeer snel, nu is Hij de Vorst van de legerscharen, de Heere van de heerlijkheid.

Zo beschouwd is de kroningsure van gewicht. Zo is het naar waarheid een troonsbeklimming, en verheffing tot eer en heerlijkheid. Zo wordt bevestigd het woord van de Vader: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd."

Met één woord: 't is feest in de hemel! De Koning is met gejuich ontvangen. En als één vraagt: wie is die Vorst zo groot in kracht? Dan jubelen allen te zamen in 'koor:

Dat is de Koning van de ere!
Hem eren wij met lofgezangen.

M. G. Zullen ook wij feest vieren heden?

Dat hemelvaartsfeest is toch niet voor de wereld. Evenmin als Jeruzalems koning en Rome's keizer iets geweten hebben van Jezus' verheerlijking, evenmin weten de duizenden, die buiten de waarheid leven, er iets van af. Maar voor de Kerk is het een feest! Jezus is opgevaren uit het midden Zijner discipelen "daar zij het zagen." En voor dat volk is het nu heden feest, dat met Jezus was in de vernedering en in de opstanding, dat Hem zag in lijden en heerlijkheid, dat volk moet Hem zien in de eeuwige kracht Zijner verheerlijking.

Voor 't geloof is er heden op de Olijfberg wat te zien. Niets minder dan Jezus met ere en heerlijkheid gekroond, Jezus met een dubbele kroon, Jezus als de Koning van de heerlijkheid. Wij gaan drie gedachten ontwikkelen naar aanleiding van het gekozen woord uit Hebr. 2: 9 over de Koning van de verheerlijking, nl.

1. de noodzakelijkheid van die verheerlijking;
2. de vrucht van die verheerlijking;
- 3 de duur van die verheerlijking.

I. Ons tekstwoord is een aanhaling uit Psalm 8.

Daar wordt van de mens gesproken, de mens, zoals hij eenmaal was rechthebbber, bezitter en heerschappijvoerder van alle dingen, maar die daarna gevallen is, alle rechten verbeurd heeft, alle eer verloren heeft en uit alle heerlijkheid uitgezet is.

En omdat dat gebeurd is, wijst ons de apostel op de beteren Mens, op de Tweeden Adam, die ook minder dan engelen geworden is en toch boven alle schepsel en engel verheven is dewijl Hij door de diepte van de vernedering tot de heerlijkheid van de verhoging gekomen is. En Hem, nu, zo zegt de apostel, *Hem, Hem alleen, en geen ander zien we gekroond met eer en heerlijkheid.*

Dit is een bijzondere openbaring. Die eerst nedergedaald is, Die is ook opgevaren.

Zo noodzakelijk de vernedering was, zo noodzakelijk was ook de verhoging.

Neen, dat was geen spel, die vernedering, geen "passiespel", om medelijden te wekken en harten te roeren, maar dat was werk van Christus' liefde voor Zijn verloren Kerk.

Dat had noodzaak, nut en gevolg.

En zo noodzakelijk de vernedering, evenzo noodzakelijk was Zijn verhoging. Want op Goede Vrijdag moet volgen Pasen en Hemelvaart.

En dus, dat is Zijn eer, de heerlijkheid van de gekroonde Christus, dat Hij also moest lijden en daardoor in Zijn heerlijkheid ingaan.

Die stierf stond ook op, Die leed kwam ook tot de triomf.

Maar daar is meer. In de vernedering heeft Hij de kroon verdiend, in de verhoging heeft Hij de kroon verkregen.

Wettig is Hij gekroond met eer en heerlijkheid, want wettig had Hij gestreden, 't Was geen gestolen kroon, maar door bloed is ze verkregen, door zielestrijd verwonnen, door smaadheid heen bevochten, en zo: Zijns kroon is Zijn eer, Zijn verhoging is heerlijkheid. En dit het weet, ziet het, en gelooft het: Jezus met de dubbele kroon, 't is de Koning der eer.

En zo gaat het verder. In de verhoging ligt ook de verheerlijking van de Christus, 't Voert alles tot de eeuwige triomf van de Koning Christus. Als een Romeins overwinnaar naar 't Capitool te Rome ging, had hij eerst op de plaats van de overwinning de vijand beroofd, dan kwam de zegetocht met de buit, en dan was 't besluit dat de tekenen van de overwinning het volk getoond werden.

Zo ging het ook bij de Christus Gods. Op Golgótha heelt Hij overwonnen. Terzelfder plaats heeft Hij de machten uitgetogen, overheden vernietigd en de vijanden vernield, en toen is het gegaan van opstanding tot hemelvaart, de buit heeft Hij meegenomen en Zijn vrienden getoond, en de tekenen van de overwinning uitgedragen, en Hij is gekomen in de hoofdstad des Rijks.

Of hoe verstaat u het anders, als de gemeente op deze dag zingt:

*"Gij voert ten hemel op, vol eer;
De kerker werd Uw buit, o Heer!
Gij zaagt Uw strijd bekronen."*

Voorwaar, Jezus' verhoging is ook Zijn verheerlijking. Dat is geen toevallig aanhangsel, maar onmisbaar bestanddeel in het werk Zijner verlossing. Alles is Zijn werk alleen. Hij kon het doen. Hij alleen, Hij heeft het volkomen gedaan.

Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd en een naam gegeven boven allen naam, opdat in Zijn naam zich zou verblijden al Zijn volk, al de dag des levens en voor Zijn naam zich zou buigen alle knie dergenen die Hem vrezen.

Ja, nog iets. De hemelvaart is ook het begin van de zitting ter rechterhand Gods, tot Zijn verheffing boven alle macht en overheid.

Engelen, machten, krachten, hemel, zee en aarde aanbidden Zijn Heilige Naam!

En 't is niet te veel gezegd als de apostel op deze dag ons toeroept: "Wij zien Jezus met ere en heerlijkheid gekroond."

Neen! zo is het. Onze Koning heeft de kroon ontvangen, de dubbele kroon. Hij moest tot Zijn eer en Heerlijkheid ingaan. Dat is Zijn eer. Dat is Zijn heerlijkheid. Ingang in de Hemel is uitgang van de aarde, doorgang tot de zegepraal, voortgang tot eeuwige glorie.

II. Naast de noodzakelijkheid wordt ons hier geleerd van de vrucht en de zegen van die verheerlijking.

In de geloofsleer van de Kerk wordt gezegd, op grond van de getuigenissen Gods, dat Christus' arbeid voortgaat. Ook in de hemel is Hij profeet, priester en koning. En in die arbeid ligt ook Zijn eer en heerlijkheid. De samengevlochten kroon uit eer en heerlijkheid blijkt uit Zijn gedurige arbeid voor Zijn volk aan de rechterhand van Zijn hemelse Vader. En de beste arbeid is Zijn bidarbeid. O, dat is een wonder in onze ogen, hier is een biddende Koning. Hij die tot de hoogste eer verwaardigd is, vindt Zijn eer in het eenvoudigste werk, in de nederigste gestalte.

En welk een bron van zaligheid voor al de Zijnen, dat tegen de aanklachten komt Zijn verdediging, in alle verzoeking komt Zijn hulp en kracht, in zwakheden komt Zijn medelijden, in alle tegenheden komt Zijn voorspraak. "Die ook voor ons bidt."

Dat is een reden van grote vertroosting voor al de Zijnen. Daarin heeft Hij Zijn lust en Zijn eer. Daarmee maakt Hij hen vrij van alle macht. Daardoor brengt Hij hen binnen in Zijn Heiligdom.

Biddeloze kinderen Gods, welk een troost dan voor u, dat u een "Voorspraak bij de Vader" hebt, dat Zijn werk doorgaat, al staakt u het zo vaak, dat Zijn verhoring gewis is, al twijfelt u nog zo vaak, dat Zijn eis blijft gelden, als uw vragen teneinde is.

Maar vervolgens is het ook Zijn heerlijkheid te regeren over al de Zijnen.

Christus is in de hemel Koning over Zijn volk.

En als het er nu in 't tijdelijk leven al zoveel aan gelegen is dat het een goed, een verstandig vorst is, die over zijn onderdanen regeert, is Christus de opgevaren Koning dan hierom niet het meest te roemen omdat Hij zulk een wijze Bestuurder, en goed Regent, een heerlijke Leidsman is voor al Zijn volk?

Psalm 72 jubelt van deze rijke genade:

*"Dan zal Hij al Uw volk beheren,
Rechtvaardig wijs en zacht;
En uw ellendigen regeren,
Hun recht doen op hun klacht."*

Heerlijke eigenschappen van deze beminnelijke Vorst, die rechtvaardig, wijs en zacht Zijn scepter laat gaan over de Zijnen. Immers recht en gerechtigheid zijn de vastigheden Zijns troons, wijsheid blijkt in Zijn wijze van doen met al Zijn dwaze discipelen, en zachtkens legt hij Zijn juk op de schouders Zijner beminden.

Die Hem kent roept het uit: *hoe groot is dan toch uw eer, o Koning van de gerechtigheid. Het komt u toe dat elkeen U vreest, dient en eert.*

Maar Zijn eer is het ook om gaven uit te delen aan Zijn volk. Neen! deze Koning is geen arme Koning. Wel is Hij arm geweest en arm geworden, daar Hij rijk was, maar als de Verheerlijkte deelt Hij uit gaven en schatten om armen rijk te maken, en om met tijdelijke en geestelijke goederen te vervullen die uit genade Zijn hulp verbeiden. Welk een troost dan voor arme zondaren, welk een rijkdom voor verloren mensen! Hebt u iets nodig voor het lichaam of voor de ziel? Tot Hem, de verheerlijkten Koning. Zijn eer is het te geven, en uit te delen, opdat velen, in Hem rijk gemaakt, zich zouden verblijden met een schat van zegeningen - het erfdeel van de vromen, de rijkdom Zijner kinderen. Nog meer!

Zijn eer als Koning in de hemel is het om de gemeenschap met de zijn te onderhouden.

Bij Zijn heengaan is het gezegd: "Ik ben met ulieden tot aan de voleinding van de wereld." En deze belofte bevestigt Hij aan al de Zijnen. In de wereld geldt het maar al te vaak: uit het oog uit het hart. Maar zo is het bij de Christus niet. Lichamelijk voer Hij op, geestelijk blijft Hij bij al de Zijnen, Zijn oog is nog op hen, Zijn hart trekt nog tot Zijn Kerk, en met Zijn Geest wijkt Hij nimmermeer, noch ook met Zijn genade en liefde. Ja, daarin stelt Hij Zijn eer om Zijn volk te gedenken, en bij hen te blijven tot aan het einde van de wereld. Hij is Koning van Sion, Hoofd van de gemeente, de levende Heiland, die een levende gemeenschap onderhoudt, om als het verheerlijkte Hoofd onafscheidelijk verbonden is aan al de Zijnen, opdat zij als leden van één Lichaam in Hem volmaakt en verheerlijkt zouden zijn.

Ja, wondere zegen! ons vlees nam Hij mee tot onderpand. Zijn Geest zendt Hij terug tot een blijvend! vertroosting, tot een heerlijke vergoeding, tot een troost volle sterkte in uren van bange verzoeking. O, zalige, zoete gemeenschap dan, met de opgevaren Koning Die tot het Vaderhuis ging, maar het Vaderhart bracht bij Zijn kinderen.

Zeker, Zijn Geest heeft Hij ons gegeven. En die Geest inspireert ons, wekt ons op, troost in lijden, zegent ons in druk, leert ons van de weg, leidt ons in alle waarheid. Waar die Geest is, daar is blijdschap, zegen en zaligheid.

Verstaat gij, dat al wat aan Hem is heerlijk en begeerlijk is? Hoeveel soorten van eer en heerlijkheid zien; Wij nu al niet in Hem? Alles is eer van de Koning van de ere. Alles is heerlijkheid bij deze Koning van de heerlijkheid.

Och, dat we dan zien mogen en aanbidden!

Och, dat ook wij vragen: Wie is de Koning van de ere? Wie is die Vorst, zo groot in macht?

Och, dat we antwoorden leren: Dat is Christus, de Opgevarene, de Koning van de ere, onze Koning gegeven van Israëls God.

Och, dat we opgetrokken zijn, in deze dag, tot de ten hemel varende Koning!

Och, dat we gemeenschap oefenen door Zijn Geest en Zijn genade!

Och, dat we in Zijn eer delen en door Zijn glorie verheerlijkt worden!

Psalm 24:4, 5.

III. *Wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond!*

Het hemelvaartsfeest is dus met recht een kroningsfeest te noemen, Christus, de Koning van de ere, Hij is in Zijn verhoging noodzakelijk, in Zijn verheerlijking zegenrijk voor heel Zijn Kerk.

Nog één vraag ten slotte: Hoe lang is Hij in de hemel? Tot hoe lang zal dit duren?

Ik wil tweeërlei antwoord geven.

Ten eerste: tot in alle eeuwigheid. Want Hij is van eeuwigheid gezalfd en Hij is Koning tot in eeuwigheid. En naar Ps. 132 zal het waar worden:

*"Maar eeuwig bloeit de gloriekroon
Op 't hoofd van Davids grote Zoon."*

Ten tweede, in betrekking met Zijn hemelvaart genomen: tot Zijn wederkomst op de wolken. Want eenmaal komt die Heiland weder, en dan in heerlijkheid tegenover Zijn eerste komst in nederigheid.

Dan zal alle oog Hem zien, alle knie zich buigen, alle macht zich onderwerpen, en alle tong Hem belijden en zeggen: "Dit is de Koning van de ere!"

Tot zolang blijft Hij in de hemel, werkt Hij voort, en toont Hij Zijn eer en heerlijkheid.

Ziet, dit is van grote betekenis!

Nu blijft de waarheid: wij zien Jezus als de Gekroonde, en alle volk zal Hem kennen, die vóór ons geweest is, die na ons komen zal, en die Zijn weldaden geeft aan Zijn kinderen.

Nu blijkt het, dat het ook Zijn eer is op Zijn volk te wachten.

Neen! Hij zal u niet begeven noch verlaten. Maar Hij stelt er Zijn eer in om getrouw te zijn.

In Zijn afscheidsrede heeft Hij het gezegd: "Ik ga heen om u plaats te bereiden; anderszins zoude Ik het u gezegd hebben"; m. a. w. U kunt er wel op rekenen en vast staat op maken, want dat heengaan zal niet te vergeefs zijn. Het Sion boven is de verzamelplaats, waar allen samenkomen, en niemand van de zijn heen gaat.

Want Zijn eer is het om uit alle geslacht, taal, volk en natie bijeen te vergaderen, en het waar te maken: "waar Ik ben aldaar zal ook Mijn dienaar zijn." Ja, Hij zal er u brengen, kind des Heeren! Welk een zalig huis toch, Gods volk bestudeert hier al vaak de platten grond van het hemelse Sion. Zij weten al van gouden straten en parelen poorten, van woningen en torens, en zij hijgen naar de uren, dat het geloof zal verwisseld worden in aanschouwen.

Zalig dan die heimwee hebben naar dat betere vaderland, die bij ogenblikken opgetrokken zijn, die een zielevaart naar Boven kennen en sterke trekkingen ook naar hun dierbaren. Eenmaal zullen zij zien; dan zullen zij er ook zijn, en eeuwig er ook blijven, 't Is de ere van Christus, de eer ook van Zijn gekend volk.

Zalige hemelvaartsgedachten, om te zien op, en te leven door de eer Zijner trouw. Hij zal niet laten varen de werken Zijner handen, maar Hij gaat door en zal het voleinden, tot van de eeuwen einde. velen zijn al vóór gegaan, om plaats te nemen in het bereide huis.

Nog een poosje en ook voor u, heilbegerige ziel, is het uur geslagen waarop u mag uitroepen: *en nu voor eeuwig thuis!*

Maar brengt deze gedachte nu ook niet naar voren een andere, n.l. dat niets u zal kunnen deren, en dat alle kwaad, verzoeking en ellende u slechts tot zegening zal kunnen gedijen? Hij die op u wacht is het toch ook die voor u waakt. En zo zeker als Hij u eenmaal tot zich nemen zal, zo zeker zal Hij u ook thans bij zich houden. Geen haar van uw hoofd zal gekrenkt worden zonder zijn heiligen wil, en alle instrument dat tegen u bereid is zal zeker niet gelukken. In Zijn hand zijt u veilig en die verheerlijkte Koning zal u verheerlijken door Zijn genade.

Ja, nog krachtiger mag het gepredikt worden: al Zijn kinderen worden tot die zaligheid bewaard. Want tot dat eeuwige geluk zijn ze geroepen, wederomgeboren, gerechtvaardigd en verheerlijkt. En 't is niet voor een tijd dat Christus door Zijn bloedstorting en overgave in de dood vrede geeft aan de ziel, maar 't is voor de eeuwigheid, en daartoe vooral. Indien wij in dit leven hopende zijn op Christus, och, wat ellendige mensen zouden we nog blijven op het einde. Maar zo is het niet. Naar de bekenden psalmregel volgt op het "hiertoe bereid" worden in de tijd ooft het zeker "opnemen" in de heerlijkheid bij het verscheiden.

Daartoe waakt Hij nu zo getrouw over de Zijnen. Eenmaal komen zij allen, uit de grote verdrukking, door Goddelijk licht geleid om daar te zingen van Zijn heil en grote daden.

Wat dunkt u, zien we dan in dit alles niet "Jezus met eer en heerlijkheid gekroond"?

Alles is heerlijk in Hem, heerlijk voor die met verlichte ogen des verstands dat zien geleerd hebben.

En op deze dag is dat wel zeer in 't bijzonder waar, want nu trekt Hij gedachten en harten naar Boven, en de Kerke Gods belijdt in haar blijde jubel:

*"God vaart, voor het oog,
Met gejuich omhoog.
Heft de lofzang aan,
Zingt Zijn wonderdaan,
Zingt de schoonste stof,
Zingt des Konings lof."*

Ziet, dat is dan de duurzame, blijvende zegen voor de Christen. Straks is het Huis daarboven vol van aanzittende gasten. 't Zal toch een bont gezelschap wezen, dat de pelgrimsstaf opnam naar het hemels Jeruzalem, gezien op het verschil van stand en rang, natie en volk, taal en geslacht, waaruit zij zijn voortgekomen. Maar 't zal toch één heerlijk volk zijn, dat gewassen is door het bloed van Christus, en dat met de palmtakken des vredes de eer van hun Verheerlijkten Koning zal bedoelen. Welk een zalig aanzitten dan aan de dis van het Lam!

*Hun blijdschap zal dan onbepaald
Door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt
Ten hoogsten toppunt stijgen.*

Maar, dan zal Zijn "eer en heerlijkheid" ook haar "toppunt" bereikt hebben.

De hemelvaart van Christus wijst op Zijn wederkomst, de wederkomst ook op het laatste oordeel. Vreselijke ure voor de goddeloze, vreselijke dag ook voor die meenden in te gaan, en niet kunnen, voor allen die "niet gekend" zijn en het bloed des Nieuwen Testaments onrein geacht hebben!

Maar heerlijke ure voor al Zijn getrouwe dienaren. Voor allen, die hier onder beschuldiging des gewetens, of onder verdenking van de broederen, of onder benauwdheid des harten geleefd hebben! God zal hun recht uitvoeren. En Hij zal hun "eer en heerlijkheid" uitbrengen door Zijn machtwoord: "komt in, u gezegenden, en beërft dat Koninkrijk, 't welk u bereid is van de grondlegging der wereld."

O, dat eindgericht! Van de Koning van de ere! Op de wolken des hemels! Voor aller oog!

Wij zien het al. Als in perspectief zien we door tot dat einde, en we ontwaren in de volle glans Zijner "eer en heerlijkheid" niemand anders dan "Jezus alleen", de Volzalige, de Heerlijke Koning van Zijn gemeente.

Machtig moment van de eeuwen! Het moment van de Koning, sterk en geweldig, geducht in macht, rechtvaardig in Zijn richten. O, vreest dan, gij koningen! Beeft dan, volken!

Laat u tuchtigen, gij rechters, en u allen die de zonde aan de hand houdt, en die Zijn oordelen nog veracht!

En eindelijk - de hemelvaart heeft als laatste gevolg: *de wederoprichting aller dingen*. Johannes zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde. Dat zijn de openbaringen waarbij, ons verstand stilstaat, ons oog in verwondering blijft staren, ons weten duizelt, ons geloof belijdt: die kennis is ons te hoog. Maar nochtans, gezien zal het worden. Gods Woord blijft er ons borg voor. Gebeuren zal het. Want Christus moet aan Zijn hoogste ere komen, en alle vlees zal die heerlijkheid, die hoogste, zeker eenmaal zien.

Ja, zien! Let er op dat de apostel schrijft: *maar wij zien!* Zo veel duizenden zien niet, maar wij wel. En bij al Zijn eer is dat ónze eer, bij al Zijn heerlijkheid is dat onze heerlijkheid. Want in dat zien ligt de zaligheid. Een verborgen heerlijkheid kan 't hart niet verrukken, maar die, die geopenbaard is, zal de ziel verblijden en het leven vertroosten.

O, ziet dan op deze Koning, die Zich zo graag openbaart, die Zich zo vaak vertoont, die Zich zo rijk mededeelt.

Regem habemus! Wij hebben een Koning! Wij zien onze Koning. Heerlijk gezicht, 't was een gekruiste Koning, en nu is het een gekroonde, en daarom zal het voor eeuwig een verheerlijkte Koning zijn.

Dat zien is geloven, door de Heilige Geest gewerkt in het hart.

Dat geloven is weten, met een vasten grond voor de dingen die men hoopt en de zaken die men niet ziet.

Dat weten is zalig zijn, want het geeft rust aan 't hart en vrede voor de ure des doods.

Zijn eer dus onze eer, en welk een eer!

Zijn heerlijkheid dus onze heerlijkheid, en welk een heerlijkheid!

Helaas, 's Heeren volk ziet niet altijd. Daar komen er velen die 't gezicht verduisteren, en velen van ongeloof, verzoeking en afzakking. Maar dat niet zien is dan ook hun schande en hun ellende.

O, bidt de Heere dat Hij heden 't oog verlicht, de nevelen op doet klaren, en dat u "ruim zicht" moogt hebben in de ere en heerlijkheid van de gekroonde Immanuël.

Klaag niet: wie zal in de hemel opklimmen, dat is Christus van boven nederbrengen, maar verheugt er u dat Hij wegging, uitging, voorging, inging, en dat volgen moogt.

Het "in hoop zalig" verblijde uw harten. Het "blijde aanschouwen" zij het doel van de reis, om dan eenmaal, als de morgen van de opstanding licht, ontwaakt Zijn lof te ontvouwen, Hem in gerechtigheid te aanschouwen, verzadigd met Zijn Goddelijk beeld!

Mijn Geliefden! Ziet u die Jezus?

De wereld heeft wel andere dingen te zien in deze dag van werelds genot, en andere dingen na te jagen tot vervulling van de behoeften huns levens.

Dat is niet hun eer, maar dat is hun schande, straks zal het worden hun verderf.

Zij zien Jezus niet, zij willen Hem niet zien ook.

Vreselijk zal voor hen de ontmoeting zijn met de Koning van de ere, want Zijn kroon zal schitteren tot hun verblinding. Zijn scepter zal geducht zijn tot hun verderf. Zijn woord zal verdoemend zijn tot hun eeuwig oordeel.

Die zó ziet, en dit leest, hoor nog de vermaning: laat u redden, want nog wil Hij u brengen tot Zijn troon, en u leiden door Zijn Geest.

Ziet u die Jezus?

En zo menige ziel, vrome ziel, zegt: helaas ik zie het niet, nog altijd niet, tot mijn diepe droefheid niet.

Waar schuilt toch de fout? Zou het bij Hem zijn? Dat kan ik niet geloven, want Hij wil Zich openbaren.

Zie dan toch op uzelf, en zoek de zonden van uw blindheid bij uzelf, opdat het gebed geboren worde: Heere, open mijn ogen dat ik zien moge. Al het werk is klaar, alle zegen is bereid, alle eer is ook voor u gereed.

Hij zal u geen wezen laten. Maar die Geest zal in alle waarheid leiden, ook in de waarheid Zijner eeuwige verheerlijking.

Ziet u die Jezus?

Ja, zegt uw hart. *Ik zie Hem, Jezus, mijn Jezus, mijn gekroonde Koning.*

Wat is dan het kruis voor u wel dierbaar geworden, maar wat is dan de kroon u vooral oorzaak van aanbidding.

Wat weet u van Zijn vernedering en verhoging, maar wat is het u een zaligheid om met Hem gekruist te zijn, opdat u met Hem zou verheerlijkt worden.

Wat blijft er voor u dan maar één zaak over, om uit te zien, vooruit te zien, naar Boven te zien, vanwaar u uw Zaligmaker verwacht, die u eenmaal tot zich zal trekken.

Elk hemelvaartsfeest brengt u weer een stap nader, een schrede verder tot dat Vaderhuis daarboven, en als de Heere er genade voor geeft moogt u in de voorsmaak delen van de vreugde die Boven bereid is.

Bidt dan maar: *Heere Jezus, kom haastelijk.*

Zingt dan maar van Uw Koning en van Zijn eer en heerlijkheid.

Vertelt dan maar van Zijn wonderen en genade. Hij draagt de banier boven tienduizenden.

En Zijn volk ziet Zijn glorie, en zal de Koning eren met lofgezangen van de vreugde en aanbidding.

AMEN.

D. G. H. B.

14. 7 JUNI 1911. BARNEVELD. L. v. M.

De arme zalig! Matth. 5: 3.

Ps. 84: 3.

Ps. 118: 7.

Ps. 34:9.

Ps. 40:8.

"Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen."

Onze tekst is uit die rede van Christus, welke wij gewoon zijn de Bergrede te noemen, omdat ze werd uitgesproken op de berg. Gezeten op de berg en omringd van Zijn discipelen, leerde Hij de scharen, die gekomen waren om Hem te horen.

Is het ergens, dan is het voorzeker hier, dat Hij optreedt in het ambt van Profeet en Leraar, om ons de verborgen raad en wil van God aangaande onze verlossing volkomen te openbaren, dat Hij optreedt als de van God gezalfde Profeet, vol des Heilige Geestes, als die Leraar van de gerechtigheid, van wie de dichter gesproken had: "Genade is uitgestort op Zijn lippen."

Want Hij leert hier in enkele fijne trekken, zoals Hij dat alleen vermag, de kenmerken van waarachtig, geestelijk leven, de tekenen van bijzondere genade. Hij schildert hier de rechten ziels- en gemoedstoestand van allen, die het Koninkrijk Gods beërven zullen.

Al de zaligsprekingen vormen samen één heerlijk geheel. Het zijn kostbare parelen aan één snoer verenigd, terwijl ook weer elke afzonderlijk duidelijk aanwijst, wat gekend moet worden tot zaligheid van de ziel en alzo opwekt tot zelfbeproeving en zelfonderzoek.

Ook ons tekstwoord doet zulks.

Komt, laat ons onszelf dan aan de hand daarvan onderzoeken met de bede, dat de Heere door Zijn Geest ons bij dat onderzoek leide en voorlichte.

"Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen."

Lucas heeft: "Zalig zijt gij, armen."

Vreemd: de armen zalig.

Want wat is arm? Een ontberen van weelde, terwijl men overigens zijn dagelijks brood heeft? Neen, dat is het niet! Maar arm is, wie ook dat dagelijks brood ontbreekt, wie alles ontbreekt, wat nodig is tot vervulling van zijn levensbehoeften, die dus met de bedelstaf er op uit moet om een aalmoes te vragen, wil hij niet omkomen.

Zulk één zalig!

Neen, dat begrijpt ge niet: Daar zijt ge het volstrekt niet mee eens. "Want", zegt ge, "die het goed des levens mist en door gebrek dreigt om te komen, is een ongelukkige en - hoe menig arme voelt zich zulk een ellendige, hakend naar bezit, ontevreden met zijn lot, morrend tegen het Godsbestuur. Hij heeft beter lot verdiend, zo meent hij. Waarom moet hij zwoegen voor een karig stuk brood, terwijl de rijke baadt in weelde en overvloed, en dikwijls zelfs doorbrengend en verkwistend, wat de arme in het zweet zijns aanschijns voor hem verdiende. De arme zalig! Spreek er mij niet van. Want dat is nu toch enkel leugen en dwaasheid. En die dat prediken hebben nog nooit armoede geleden, weten niet, wat zij zeggen, hebben gewoonlijk alleen zichzelf op het oog."

Zijt ge uitgesproken?

Lees dan onze tekst nog eens goed over. En dan merkt ge, dat er niet slechts van "armen" sprake is, maar van "armen van geest."

"Maar de "armen" zijn dan toch diep beklagenswaardige schepselen?"

M. H.! Het komt er zo op aan, hoe u uw armoede draagt. Diep ongelukkig zijt ge, als ge daarmee steeds verder van God verwijderd. Maar minstens even ongelukkig is in dat geval de rijke met al zijn goederen. Niet van de arme, maar wel van den rijke staat geschreven: "Hoe bezwaarlijk zal een rijke het Koninkrijk Gods ingaan!"

Erkent ge echter in uw armoede het bestel des Heeren, Die armen en rijken heeft gemaakt, Die zulke tegenstelling heeft gewild en naar Zijn wil doet blijven; wordt uw armoede u een middel om u uw geestelijke armoede te leren, om u telkens weer in het gevoel uwer algehele afhankelijkheid van de Heere als een behoeftige en onwaardige tot de enige Bron van alle waar geluk uit te drijven, dan ervaart ge, dat men arm kan zijn naar de wereld, terwijl men zich met een nederig hutje, een schamel kleed en een schraal inkomen moet behelpen en toch gelukkiger en rijker zijn dan menig een, die het goed van de wereld heeft en niet rijk is in God. Hier is dan sprake van armen van geest. Daar is onderscheid tussen geestelijk armen en armen van geest.

Geestelijk arm is een ieder. Beroofd in zichzelf van alle geestelijke goederen, tot waarachtig geluk des mensen noodzakelijk. Door de zonde daarvan beroofd. God de Heere schiep de mens naar Zijn beeld, dat is in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, opdat hij God zijn Schepper recht zou kennen, Hem van harte liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou om Hem te loven en te prijzen.

Maar door de zonde heeft hij zich van dat alles beroofd. Voor zijn kennis kwam dwaasheid. Voor zijn gerechtigheid ongerechtigheid. Voor zijn heiligheid onheiligheid. En sedert staat hij daar als een dwaze, een schuldige, een onreine voor God, arm ten dode toe, doodschuldig. Moedwillig en vrijwillig heeft hij God verlaten, Diens heilige wet overtreden. En God is zijn Rechter, Die, tenzij dat Zijn gerechtigheid genoeg gedaan worde, vanwege Zijn heiligheid en rechtvaardigheid eeuwig hem Zijn gramschap zal doen ondervinden. Geestelijk arm is de mens van nature. Ieder van God vervreemd zondaar. Missende al wat waarachtig goed is: Hij mist God. Hij mist Christus. Arm is hij in geloof. Arm in genade. Arm in ware heiligheid en gerechtigheid. Diep ongelukkig! Dood in zonden en misdaden. Vreselijk!

Maar dit is nog vreselijker, dat de mens van nature daar niets van kent, niets van voelt. Met de Laodicensen roept hij uit: "Wij zijn niet arm, maar wij zijn rijk en verrijkt geworden." Geen gevoel van Godsgemis, geen gevoel, dat Hij Jezus mist. Hij leeft naar 's harten goeddunken. Hij verlangt naar de wereld. Hij geniet van de wereld, wat hij kan. Verheft zich op zijn deugden. Pleistert zich met loze kalk. En hij weet niet, dat hij een goddeloze is, een schuldige voor God, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Hij weet niet, dat hij is arm en ellendig en jammerlijk en blind en naakt, met niets om voor God te kunnen bestaan. Zelfs zijn gerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleed.

Geestelijk arm is een ieder in en van zichzelf. Maar let nu op: De Heere Jezus zegt niet: "Zalig zijn de geestelijke armen." Want hoe zou dat mogelijk zijn. Geen ongelukkiger schepsel toch dan de van God vervreemde zondaar met de ontzettendste toekomst.

Hij zegt: "Zalig zijn de armen van geest." De armen van geest! En wie zijn dat nu?

Dat zijn zij, voor wie hun geestelijke armoede werkelijkheid is geworden, die hun geestelijke armoede hebben leren kennen. Die het dus niet alleen zijn, maar ook weten dat ze het zijn, dat ze alles missen, wat nodig is ten leven en tot de gelukzaligheid en die daarom o zulke kleine gedachten van zichzelf hebben, - die het zien bij het licht van Gods Woord en Wet, hoe arm, hoe bedelarm, hoe arm ten dode toe zij zijn geworden door zonde.

De Heilige Geest gaf hun die kennis. Die leerde hun, wat de zonde is: schandelijke overtreding, minachting, verwerping van Gods gebod, vijandschap en haat tegen God, tegen

Hem, de Heilige en Hoogverhevene, onze Schepper, maar ook onze Onderhouder en Weldoener, Die daarom onze hoogste, innigste liefde waardig is.

Maar niet alleen leerde Hij hun wat zonde is, maar ook, dat zij daaraan schuldig staan. Want waar de Heilige Geest ontdekkend werkzaam is, daar wordt het: "Ik heb tegen God gezondigd." Daar wordt het: "Ik ben des doods waardig." Schuldig aan alle geboden. Overtreder van heel Gods wet en daarom onder de vloek. Daar wordt het: "God is de Heilige, de Barmhartige, Genadige, Lankmoedige, groot van weldadigheid. Hij is de Dienenswaardige. En ik - ik ben onrein, melaats van de hoofdschedel tot de voetzool toe. Mijn bestaan ging altijd tegen God in. Ik heb tegen Hem gestreden. Zijn liefde getergd. Ik heb God miskend, God beleedigd, gehaat en gehoond, Die mij nooit enig leed of kwaad heeft gedaan, maar uit enkel goedertierenheid van ogenblik tot ogenblik mij het leven en alle dingen schonk en mij omringde met ontelbare roepstemmen."

Daar gaat dikwijls heel wat vooraf, alvorens de zondaar tot zulke belijdenis komt. Daar woont zulk een vijandschap tegen waarachtige zelfkennis in het hart. We willen wel overdekt, maar niet ontdekt worden. Niets vreselijkers dan ontdekt te worden aan eigen zonde en zondig bestaan tegenover Gods heiligheid en rechtvaardigheid.

Zolang hij maar kan verzet zich de mens daartegen met alle macht. Want dit gevoelt hij wel, wordt hij ontdekt en ontbloot, dan wordt hij schande voor God, dan wordt hij voor God een vijandig, boos, ondankbaar, onrein schepsel, dan is hij waard door de Heere ten verderve te worden overgegeven. Daar komt nog bij, dat zijn ganse ziel van nature tegen God en Zijn dienst gekant ligt, terwijl hij zich thuis voelt in wereld en zondedienst. O, het staat hem geenszins aan die dienst te verlaten om zich te buigen onder de scepter van Hem, tegen wie het bedenken des vleses vijandschap is, want het onderwerpt zich van de Wet Gods niet, want het kan ook niet

Evenwel Gods Geest en Woord werken onweerstaanbaar. Niet maar verlichtend, zodat de mens de diepte van zijn verdorven hart leert peilen, de omvang van zijn leven buiten en zonder God in al zijn ellende leert overzien, maar ook overtuigend, zodat hij met heel zijn ziel het belijdt, welk een diep zondig en ellendig schepsel hij is.

En nu niet alleen verlichtend en overtuigend, maar ook zo, dat hij het onmogelijk langer in die toestand uithouden kan.

De zonde wordt gekend. De zonde wordt begrepen. De zonde wordt gevoeld.

En elke poging tot zelfverblindend houdt op. De betovering van de wereld is gebroken.

Hij ziet nu, vanwaar hij is uitgevallen. Dat hij, verloren gaande, nooit meer een straal van Gods gunst aanschouwen zal. Verschrikkelijk - God eeuwig te moeten missen en onder Zijn toorn te verkeren. Men moet dit bij ervaring kennen om het te verstaan.

Hoe beklagt hij zich nu, dat hij te voren zo dwaas was, dat hij zijn geld uitwoog voor hetgeen geen brood was en zijn arbeid voor hetgeen niet verzadigen kon, zo blind, dat hij leven noemde, wat slechts de dood is, geen oog hebbende voor het leven, zoals het in God is, het ware leven.

"O God", roept hij uit, "wat ben ik toch arm. Ik zal nog van gebrek omkomen."

Hij verfoeit zich met Job en heeft berouw in zak en as. De trotsheid des harten is verbroken. De opstand tegen God heeft opgehouden. En hij valt voor God neer, met belijdenis van alles, met zelfmishagen en zelfverfoeiing en zelfveroordeeling, maar nochtans met de hoop in het hart op Gods oneindige barmhartigheid.

Een waarlijk arme van geest erkent Gods gramschap waardig te zijn, maar hij doet het met de vraag: Is er nog een middel om daarvan te worden verlost, in uw gunste hersteld te worden?" En hij zoekt naar dat middel. Overal. Waar al niet? Totdat de Heere alle hoop van 's mensen zijde hem ontnemt.

Dan valt hij voor Gods aangezicht. Dan ziet hij al zijn deugden als zonden. Dan schrijft hij op al zijn werken de dood. Dan wordt hij een smekeling aan de troon van de genade. En uit de

diepte van zijn hart rijst de noodkreet omhoog: "O God, wees mij, zondaar genadig!" En het antwoord op die bede?

De ontdekking van Christus' volheid en heerlijkheid. O zalig als voor zulk een ziel het oog ontsloten wordt voor de Christus, Die al de schuld Zijns volks op zich nam en aan Gods recht heeft voldaan, zodat arme, verloren zondaren door Hem met God verzoend en deelgenoten van Gods gunst en van de eeuwige zaligheid worden kunnen.

Dan wordt het: "Heere Jezus, u alleen kunt mij helpen." Dan zoekt ze die Christus. Haar gebrek drijft haar tot Zijn volheid uit. Haar naaktheid doet haar wensen met de mantel Zijner gerechtigheid te worden bedekt.

Haar schuld om in Zijn bloed te worden gewassen en hersteld te worden in Gods gunst. Ze kan buiten God niet langer leven. Gelijk een hert naar de waterstromen, zo dorst zij naar God. Het is haar neerliggen en haar opstaan. Wel is die behoefte niet altijd even levendig, maar toch geheel verdwijnt ze nooit. Telkens vlamt ze weer op.

Een stem van binnen mag zeggen: "Zwijg toch stil! Jezus is wel voor anderen, maar niet voor u."

Maar zij roept des te meer: "Gij, Zone Davids, ontferm u mijner" en laat niet af haar nood de Heere voor te stellen, gedurig smekende als een arme, die hoe langer hoe armer wordt, om Gods gunst en gemeenschap, om Christus, om Zijn gerechtigheid en nabijheid, om genade, om geloof, om ware heiligheid, kortom om de geestelijke goederen, de Goddelijke schatten, tot waarachtig geluk noodzakelijk.

En het heerlijk antwoord uit de hemel: *"Zalig, zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen."*

M. H.! Hebt u nu kennis aan deze armoede des geestes, zodat ge telkens als een bedelarme bedelende bij God en bij Christus aanhoudt?

Een goed teken is het, als ge gebukt onder uw zondelast daarvan zoekt verlost te worden om voorlaan, als aller zonde vijand, naar de geboden des Heeren te mogen wandelen.

Een goed teken, als ge hoe langer hoe meer leert verstaan, hoe arm. ge zijt in uzelf aan datgene om voor God te kunnen bestaan.

Een goed teken, als alle grond in uzelf u gaat ontzinken en u in die weg moogt leren alleen door genade te moeten zalig worden.

Een goed teken, als dat alles u ten slotte maar als arme boetelingen brengt aan Jezus' voeten.

Als u zóó daar maar leert neerknielen.

Want dat zal nodig zijn. Niet een ieder, die eenmaal zal juichen voor Gods troon, weet hier met evenveel klaarheid te getuigen, dat hij Christus door een oprecht geloof is ingelijfd.

Maar wat hij wel weet is dit, dat hij er niet anders flân alleen door Christus zal kunnen komen, een wetenschap, die hem niet ledig en onwerkzaam laat, maar hem altijd weer tot God in Christus uitdrijft.

Ware zondenkennis brengt tot zondebelijdenis. Anders is het geen ware zondekennis.

Oprechte zondebelijdenis gaat gepaard met zelf mishagen en een haten en vlieden van de zonde.

Anders is het geen oprechte zondebelijdenis, die de Heilige Geest op de lippen legt.

Oprechte zondebelijdenis doet altijd vragen en zoeken naar vergeving van zonden en verzoening van de ziel met God.

Ze kan niet rusten, voor ze dat heeft gevonden. Die vergeving en die verzoening is alleen in Christus Jezus. De Heere wil alleen in en langs die weg zaligmaken. Daar is geen andere weg.

En nu is het 's Heeren werk de ziel arm te maken.

Maar die Hij arm maakt, brengt Hij ook aan Jezus' voeten om haar rijk te maken. Daarom zegge niemand een arme van geest te zijn, als hij het nog niet werd aan de voeten des Heeren.

Maar die het werd, wanhope niet:

"Zalig zijn de armen van geest, want van hunner is het Koninkrijk der hemelen."

Psalm 34:9.

"Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen."

Let er op, hoe er staat: "Zalig zijn ze." Ge zijt geneigd te denken, dat een arme van geest, gelijk we u hebben voorgesteld, juist verre van zalig te noemen is.

Toch staat er: "Zalig zijn de armen van geest." En wij laten het staan. Zij zijn zalig!

En waarom? Van Gods zijde worden ze als erfgenamen van de zaligheid gerekend; zijn ze reeds vrijgesproken voor God van zonde en schuld en straf en is hun het recht ten leven en ter zaligheid verworven en geschonken in die geheel enigen Middelaar en Verlosser, Die voor armen van geest alles heeft verworven, alle geestelijke, eeuwige goederen tot hun waren rijkdom. Ze zijn zalig!

Juist dat zichzelf wijs maken iets te hebben of te zijn, terwijl men niets heeft, maakt zo onzalig. Laat me u een voorbeeld noemen: Daar zijn mensen, wier zaken langzaam, Maar zeker achteruitgaan. En wat doen ze? Ze pogen hun armoede tot eiken prijs te verbergen. Als men wist, hoe het erbij stond, dat zou hun eer te nakomen. Wie zal zeggen, hoe zwaar bij dat pogen de last des levens weegt, hoeveel er geleden wordt. Terwijl, als ze er rond vooruit kwamen, er ontegenzeggelijk ruimte komen zou in hun benepenheid. Een ander voorbeeld: Daar is een kranke. Die weet, dat hij krank is. Maar het niet weten wil voor anderen. Wat al inspanning om zich goed te houden. Wat al pijniging van zichzelf. O, als hij zijn hart eens uitstortte, dan zou er verademing komen.

Zouden die dan niet gelukkig te noemen zijn, die tot inzicht, maar ook tot belijdenis komen van hun geestelijke armoede.

Is de zondaar geen zondaar, als hij in zelfverheffening roemt op deugden en rijkdommen? Een vermeende rijkdom is dat rijkdom? O wat zal het zijn, als daar de mens tot Zijn eeuwige schade ervaart, dat aan alle inbeelding een einde komt en hij daar naakt voor Gods rechterstoel staan zal. En wat kwelt de ziel zich, die in de weg van de ontdekking alles aanwendt haar innerlijke armoede te bo dekken en te verontschuldigen.

Neen, zalig zijn de armen van geest.

Al is het dan ook slechts in beginsel. Die het kent, die weet het, hoe het: "'k Bekende aan U, o Heer', oprecht mijn zonden, " lucht geeft. Welk een ruimte het geeft, als de ziel zich eens geheel en al voor de Heere mag uitstorten, 't Is zalig, als de tollenaarsbede dringt uit de ziel, die gevoelt alles verbeurd en verzondigd te hebben. 't Is zalig, als de ziel het betuigen gaat voor het alwetend oog des Heeren niets meer ter verontschuldiging te kunnen inbrengen en dan zich te mogen overgeven aan de genade des Heeren. 't Is zalig, als daar de uitgangen des harten naar Hem mogen gekeerd zijn. 't Is zalig, als de ziel te krachtiger bidt, naarmate het bewustzijn van de armoede toeneemt en het zielsoog buiten God en Christus niets ziet, waardoor aan de nood van de ziel een einde kan worden gemaakt.

Zo zalig is dit alles, dat die het kent met heel de wereld niet zou willen ruilen en liever al maar door wil wezen een bedelaar voor God en bij de troon Zijner genade dan terug te keren tot zijn eertijds van schijnvertoon en zelfverblindings, waarin zijn ziel het slechts gezet had op een wereld, die met al het haar voorbijgaat en haar dienaars reeds hier gedurig en straks eeuwig en volkomen teleurstellen zal.

Zalig zijn de armen van geest! Hun armoede, het kennen, het gevoel daarvan mag hun reeds tot vertroosting zijn. 't Is het bewijs, dat de Heere de hand Zijner genade voor hen, bij wie dit kennen en dat gevoel waarheid en oprechtheid is, heeft uitgestrekt, Zijn werk in hen begon, hetwelk Hij nooit zal laten varen, maar zekerlijk voleinden zal.

Zalig zijn ze!

Hun gelden de beloften des Evangelies, hetwelk hen wijst op de Christus, de Middelaar, Die aan Gods recht voor hen heeft voldaan, Die in hun plaats de wet heeft volbracht en alzo

eeuwige gerechtigheid voor hen verworven. Hun geldt Christus' eigen woord: "Vader, Ik wil niet, dat zij in het verderf nederdalen. Ik heb verzoening voor hen gevonden. Ik geef hun het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan. Niemand zal ze uit mijn hand rukken." Zalig zijn ze!

Zalig reeds in hun zoeken van de Heere, al gaan ze ook onder het gemis van Hem nog ongetroost daarheen. Toch is dat reeds veel zaliger dan ooit het leven in de zonde en in de wereld vermocht te geven. Zalig zijn ze!

Want de Heere zal zich gewis over hen ontfermen. Ze hebben met een gewilligen, almachtigen, getrouwen Jezus te doen. Jezus is Zijn Naam." Zaligmaker heet Hij. Zaligmaker is Hij.

*Hij kan en wil en zal in nood,
zelfs bij het naderen van de dood,
volkomen uitkomst geven.*

Alle armen van geest.

*'t Behoeftig volk in hunne noden,
in hun ellende en pijn,
gans hulpeloos tot Hem gevloten,
zal Hij ten Redder zijn.*

Zalig zijn ze!

"Want van hunner is het Koninkrijk der hemelen." Het Koninkrijk van de hemelen! Uit de hemel neergedaald. Het Koninkrijk van de genade, door Gods genade in hen verwekt.

Christus daarvan de Koning! En zij de onderdanen, door de Heere gewillig gemaakt om Hem te dienen, in ootmoed voor Hem zich te buigen, aan Zijn bevelen te gehoorzamen.

Zij de onderdanen! En daarom nu ook deelachtig de schatten, de voorrechten, de toekomst van dat Koninkrijk.

En wie zal die opsommen! Het zijn de schatten van wijsheid, gerechtigheid en heiligheid. Alleszins voor hen geschikt en noodzakelijk, waar zij die missen en niet missen kunnen.

Het zijn de schatten van Christus' volheid. Zij worden hoe langer hoe meer ontdekt aan eigen ledigheid en armoede, opdat ze maar voortdurend als armen en ontledigden vluchten en vlieden zullen tot Christus Jezus, om dan telkens opnieuw te ondervinden, hoe er in Christus een volheid is, om dan uit die volheid alles te putten, wat zij behoeven.

Het zijn onvergankelijke, blijvende schatten. Onuitputtelijke!

O, eenmaal zal hun zaligheid volkomen zijn. Dat is hier op aarde nooit. Hier zijn het slechts zalige ogenblikken. Eens echter zullen ze ingaan in de vreugde huns Heeren om daar eeuwig te wonen, waar geen rouw, noch gekrijt, noch moeite meer zijn zal en eeuwig het vreugdelied, toegewijd aan God en het Lam, Dat hen kocht met Zijn bloed, aan te heffen: "Gij, Heere, zij 't waardig te ontvangen de heerlijkheid en de ere en de kracht." Dan zullen ze in haar volle kracht de belofte aan zich vervuld zien: "De vrijgekochten des Heeren zullen tot Sion wederkeren met gejuich; eeuwige vreugde en blijdschap zullen op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden."

"Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen."

G. H. Elk onzer onderzoekte nu zichzelf of hij reeds voor de Heere zulk een arme van geest geworden is. Want dat is nodig!

Alleen denzulke is het Koninkrijk van de hemelen. Een arme van geest, die zijn geestelijke armoede ziet en kent, wie zijn geestelijke armoede op het hart weegt en drukt, die zich

daarover voor de Heere verootmoedigt, vernedert en zijn armoede vóór Hem blootlegt, die hoe langer hoe armer wordt in zich zelf en dan des te krachtiger al bedelende als een bedelarme zich tot de Heere wendt.

Wat is de mens die dit mist, er ongelukkig aan toe. En toch, dit ongeluk wordt het minst gevoeld en beseft. Ge ziet de mens alles aanwenden om rijk te worden naar de wereld, rijk in goed, rijk in aanzien, rijk in eer, rijk in wijsheid en wetenschap, rijk in deugd, rijk in roem.

Maar wat ge niet ziet: dat hij een hartelijke begeerte heeft aan kennis zijner geestelijke armoede.

Misschien behoort u nu ook tot de zulken. Misschien wilt ook u van geestelijke armoe niet weten.

Wat zijt ge dan nog blind! Wat misleidt ge u dan nog! Wat zijt ge dan diep beklagenswaardig. Gij zijt geestelijk arm. En u weet het niet. Ge voelt het niet. Het drukt u niet.

Ge meent zelfs rijk te zijn. En ge weet niet, dat ge zijt arm en ellendig en jammerlijk en blind en naakt.

O, houdt toch eens op met dat zelfbedrog. Anders zult ge het u straks te laat beklagen.

Als ge dan tot de erkenning komen zult niets te hebben om voor een heilig en rechtvaardig God te kunnen bestaan en u met al uw armoede eeuwig omkomt.

O, Gods Woord wordt u nog verkondigd in zijn veroordelende en ontdekkende kracht.

Geef er toch acht op, eer het voor eeuwig te laat is.

Ach, valt toch voor de Heere neer en laat niet af van Hem te begeren, wat Hij alleen u geven kan: *Waarachtige Gods en zelfkennis.*

Zalig de armen van geest!.

De in zich zelf onkundigen, schuldigen, onreinen. Die gevoelen God te missen en Christus te missen en onder dat gemis zo ongelukkig zijn. Die zichzelf veroordelen en de Heere gerechtigheid toekennen. Wier ogen geopend zijn voor hun zielsarmoede en nu bij de Heere smeken om genade en gerechtigheid.

Zalig zijn ze! Zalig zijt gij, die hieraan kennis hebt.

"O", zegt ge, "maar dat durf ik mij niet toeëigenen. Dat is te veel voor mij."

En toch, Christus' woord geldt u, wanneer u arm, ontledigd geworden zijt bij uzelf en ge niets hebt om u op te verheffen, wanneer ge ziet, dat aan uw zijde de zaligheid is uitgesloten, als ge beseft en voelt Hem nodig te hebben, zonder Zijn gemeenschap niet te kunnen leven.

De Satan wil u telkens wijs maken, dat ge niets te hopen of te verwachten hebt.

Hij komt u wijzen op uw armoede om u dan in te fluisteren, dat het toch duidelijk genoeg is, dat ge u maar niets moet toeëigenen, zolang het zo met u staat. Hij wil u vrezend van God de Heere doen vlieden. Hij wil u van God en Zijn gemeenschap verre houden. Hij wil u zo mogelijk tot wanhoop brengen of tot de onverschilligheid, die tot verharding leidt. Ach, geef het hem niet langer gewonnen. Geef hem gelijk (hoe zou ge tegenspreken), dat ge zondaar, doemwaardig zondaar voor God zijt, maar plaats tegenover zijn listige redenering het troostwoord van de Heere Jezus: "Zalig zijn de armen van geest."

"Maar", vraagt ge, "waarom vertoeft Hij nog, terwijl ik toch geen rust heb, voor ik weet, dat Jezus ook mijn Zaligmaker is?"

Ongetwijfeld, omdat het Zijn wijsheid voor u nuttig en nodig keurt om u als een recht geestelijk arme te doen wandelen, wiens gebrek toch wordt vervuld, al is het dan niet in die mate, zoals u wilt, maar juist zo als het voor u het nodigst is. Intussen: *"Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen en niet achterblijven."*

Zalig zijn de armen van geest!

Kinderen des Koninkrijks, zij het dan waar steeds uw bede als zodanig voor Gods aangezicht te mogen verkeren.

U weet, wat het is. Ge hebt het geleerd in de school des Heiligen Geestes. Ge moet het daar telkens weer leren. Als een arme van geest moet ge naar de hemel. En ge zijt gedurig zo rijk in uzelf. Ge hebt soms schatten van kennis, van ijver, deugd, liefde, gebed, gerechtigheid, wijsheid, heiligheid om die de Heere voor te stellen. En ge zijt arm en blijft arm.

Gelukkig, dat de Heere voortgaat met altijd weer af te breken alles, waaraan ge u vastklemt buiten Hem en u altijd weer van uw eigen gerechtigheid, hoogmoed en dwaasheid komt te verlossen. Hoe?

Op allerlei wijze! Op Zijn wijze! In ieder geval: Hij doet het!

Dankt daar uw God voor. Groter weldaad kan Hij u niet bewijzen. U arm te maken. U arm te houden.

De allerzwaksten zijn de allersterksten. De allerarmsten zijn de allerrijksten. De allerellendigsten de aller-gelukkigsten. Gods volk is een arm en ellendig volk, dat echter door genade zingen mag: "O Heere der heirscharen! welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt."

Daarom, o kind van God, zet in 's Heeren naam uw pelgrimstocht voort.

Met niets uit u en het al uit Hem. Zo komt ge in Jeruzalem.

AMEN.

BARNEVELD. L. v. M.

15. IN GOEDE HANDEN. BODEGRAVEN. S. VAN DORP.

Psalm 138:8. "De Heere zal liet voor mij voleinden; uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen."

Psalm 77: 6.

Lezen: Romeinen 8: 23-39.

Psalm 57:2 en 7.

Psalm 27: 5 en 7.

Psalm 138:4.

M. H.!

Allerlei toestanden maken de kinderen Gods door, terwijl zij in het strijdperk verkeren. Hoe langer zij wandelen op de enge weg ten leven, des te meer zullen zij het ervaren, dat er verschillen kunnen zijn als tussen nacht en dag.

Heerlijk als de lente des levens is de tijd van de eerste liefde. Dan is het hart vol, tot overvloeien toe, zodat de mond zich wel openen moet, omdat hij als 't ware opengedrongen wordt. Hoofd en hart, verstand en gevoel zoeken naar woorden, om uitdrukking te geven aan wat in de ziel omgaat en wordt genoten. Steeds echter zal het einde zijn: "o, kon ik het toch eens zeggen, zoals ik het gevoel; kon ik de Heere eens naar waarde groot maken voor zoveel liefde mij betoond, voor zoveel gunst mij bewezen, voor zoveel genade mij geschonken!" In die tijd van de eerste liefde is 't alsof het zal zijn één zalig genieten op de weg naar de hemel.

Na de lokkenstijd echter wordt de aanvankelijk begenadigde geleid in de woestijn. Daar moet hij zichzelf meer leren kennen en dat gaat niet zonder bittere ervaringen en pijnlijke teleurstellingen, waardoor het hart wel eens ineenkrimpt. De blijdschap maakt veeltijds plaats voor droefheid. Het blijmoedig vertrouwen wordt vervangen door bange bezorgdheid. Een vraag, die de tranen wel eens uit de ogen perst en toch niet teruggedrongen kan worden, rijst op; het is deze: "zou ik alles mis gehad hebben? was die blijdschap, dat gevoelige leven, niet een werk des Heeren? maar een vrucht van mijn inbeelding, een werk van mensen, waarin de Heere nu blaast, zodat het ineenstort als een kaartenhuis?" Zo in de angst blijft Gods kind echter ook niet altijd. Met het oog op zulk een mogen wij het de Psalmddichter nazingen:

*"Maar God zal verand'ring geven;
d' Allerhoogste maakt het goed:
Na het zure geeft Hij 't zoet."*

De Heere komt op Zijn tijd weer op te beuren, verhorend de bede: "geef mij weder de vreugde Uws heils." Een andere toestand, die veelvuldig voorkomt, is die van dodigheid, van geesteloosheid. Dan is er geen liefde, geen blijdschap, geen lofpsalm, maar evenmin droefheid en levendig klagen. Het is, alsof de dienst des Heeren niet meer aantrekt, alsof daarin geen liefelijkheid is gelegen. Het is een leven, alsof er nooit iets was gebeurd. Wel worden de uitwendige vormen van godsdienst nog bijgehouden, maar meer dan vormen zijn het ook niet.

Het zou ons te ver voeren, als wij nog andere toestanden wilden bespreken, er u meer uitvoerig bij wilden bepalen hoe er nu eens kan zijn een staan in eigen kracht, een trots zijn op grote vroomheid en dan weer een verfoeien van zichzelf. Er kunnen ogenblikken zijn, waarin u ingenomen zijt met uw gewilligheid, maar ook, waarin u klaagt over onwil.

Soms is het hart vervuld met wereldsgezindheid; dan weer zou u de wereld wel willen ontvluchten. Vandaag zult u vertrouwen: "de Heere zal alles wel maken", en morgen zult u

klagen: "zoude er wetenschap zijn bij de Allerhoogste?" Bij tijden zal het zijn: "in Uw licht zie ik het licht", maar uit dezelfde mond wordt wel eens gehoord: "waarom verbergt Gij Uw aangezicht?"

Veel en velerlei zijn dus de toestanden, waarmede Gods kinderen kennis maken. Zeer begeerlijk is wel deze: in blijmoedig geloofsvertrouwen te steunen op de trouw des Heeren. Daarover gaan wij thans spreken naar aanleiding van Psalm 138: 8:

De Heere zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen.

Onze psalm is het eerst gezongen door David, de liefelijke in psalmen. We zullen er niet naar gissen in welken tijd hij hem heeft gedicht, daar we dat toch niet met zekerheid uit kunnen maken. Uit de inhoud blijkt ons echter wel, dat David in die tijd bijzonder goed was gesteld. Het was nu weer, zoals vroeger wel eens: "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd als hun koren en hun most vermenigvuldigd worden." Het is de drang zijns harten de Heere te loven. Daartoe heeft hij zoveel reden ontvangen, David mag in ruime mate genieten van Gods goedertierenheid en waarheid. De Heere heeft Zijn Woord, Zijn belofte op onbekrompen, heerlijke wijze willen vervullen. Hij heeft geluisterd naar de stem zijner smeking en Hij heeft Zijn knecht versterkt met kracht in zijn ziel.

Nu zingt koning David zijn loflied nog alleen. Hij ziet echter de tijd naderen, waarop alle koningen van de aarde zullen zingen van de wegen des Heeren, ziende hoe groot Zijn heerlijkheid is. Die heerlijkheid schittert vooral hierin uit, dat Hij, die zeer hoog woont, zeer laag ziet:

*Hij slaat toch, schoon oneindig hoog,
Op hen het oog, Die need'rig knielen.*

Maar niet te betwisten is ook, wat er tegenover staat: "den verhevene kent Hij van verre." Zeer gelukkig gevoelt David zich. Nochtans denkt hij niet alle bezwaren te boven te zijn. Neen! hij spreekt zelfs van een wandelen te midden van de benauwdheid. Maar op dit ogenblik staat hij vast in de overtuiging: "de trouw des Heeren zal nooit wankelen of bezwijken." En zo eindigt hij zijn loflied met deze woorden: ***"De Heere zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen."***

Deze woorden geven ons te spreken over:

- I. Een heerlijk vertrouwen,
- II. Een welgegrond vertrouwen,
- III. Een werkzaannakend vertrouwen.

I. "De Heere zal het voor mij voleinden."

Bij het horen van deze woorden vragen wij vanzelf: wat zal de Heere voleinden?

Ons antwoord moet zijn: de Heere zal voleinden, wat Zijn hand begon. Hoe kan er sprake zijn van voleinden, waar nog geen begin is? Hierin ligt dus al opgesloten, dat deze heerlijke woorden van de psalmdichter nooit mogen worden gemaakt tot gemeen goed van alle mensen. Niet ieder mag dit: "de Heere zal het voor mij voleinden", zo maar lichtvaardig op de lippen nemen. Wie echter door de ontferming Gods mag zeggen: "de Heere heeft mij aan willen grijpen, om aan mij een wonder ten goede te verrichten", die mag vertrouwen: "Hij, die het begin heeft gemaakt, zal ook voor het einde zorgen."

Heerlijk is het te mogen zeggen: "de Heere zal het voor mij voleinden", maar toch ook dikwijls zeer pijnlijk voor het vlees. God de Heere bouwt niet alleen op, Hij begint in al Zijn volk tegelijkertijd af te breken en ook dat werk zal Hij voleindigen. Opbouwen zal Hij Zijn eigen werk, maar tot de grond toe moet worden afgebroken alles, wat de christen zelf heeft opgebouwd, vooral iet gebouw van zijn eigengerechtigheid, geen steen daar kan op de anderen steen gelaten worden. Hoe hatelijk is dat voor de ouden mens, die door het werk des Heeren langzaam maar zeker wordt gestort in de dood!

Voor grote zaligheid moet het worden geacht, dat er staat: "de Heere zal het voor mij voleinden." Wat zou er anders ook van terecht komen?

Wie aldus alles alleen van Gods werk verwacht, spreekt het daarmede tevens uit: "ik ben niet in staat om het zelf te voleinden."

Ieder, begenadigde leert iets kennen van deze waarheid, dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, dat hij in genen dele het goede werk zelf kan voleinden.

De macht van de duisternis is zo groot. Ze kan met zulk een onweerstaanbare kracht op het hart aankomen, dat het stormenderhand wordt ingenomen. Zo hoog kan het somtijds gaan, dat u te midden van zware aanvechtingen meent nog een van de dagen om te zullen komen.

De kracht van de verleiding, van de wereld met al haar begerlijkheden uitgaande, kan ook zóó benauwen, dat u wel op de vlucht zou willen slaan om een veilige wijkplaats te zoeken.

En ware nu het eigen hart nog te vertrouwen! Maar ach, dat speelt menigmaal zulk een verraderlijke rol, dat het geen wonder is, dat de profeet zucht; "arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen?"

Als uw ogen voor al deze dingen geopend zijn, zult u niet durven roemen: "ik kan het zelf wel voleinden." Als u ziet op de gevaren, talrijk en groot als ze zijn, op uzelf, nietig en zwak als u zij t, dan is het een wonder, dat u nog zijt, die u zij t, dat u nog niet zijt verteerd. U uit het hart zijn dan gegrepen de woorden: "die roemt, roeme in de Heere."

Zalig is het voor de gelovige, als zijn God zich aan hem openbaart, dan eerst komt hij sterk te staan. Al is het aan uw zijde geheel afgesneden, al kunt u het werk niet verder brengen, noch door uw deugden, noch door uw tranen, noch door uw gebeden, dat veroorzaakt, dan geen smart, een grote ruimte vertoont zich aan uw zielsoog, daar het als een helder licht straalt in uw donker hart: "de Heere zal het voor mij voleinden." Heerlijk is het te rusten in dat vertrouwen.

Bij ons mensen is alle werk maar zeer gebrekkig. Overal kunt ge aanschouwen half voltooide werken. Er is zoveel, dat door ons wordt aangegrepen zonder ernst, zodat wij het ook spoedig weer loslaten, om ons tot iets anders te wenden of ook: wij worden gedwongen ons werk te staken door gebrek aan krachten.

Zo is het met de Heere en Zijn werk niet. In geen enkel opzicht gelijkt Hij op de torenbouwer, van wie men spottende zegt: "Deze mens heeft begonnen te bouwen en heeft niet kunnen voleindigen." De Heere ia de Rotssteen Israëls, Wiens werk volkomen is.

Als Gods werk niet werd voltooid, dan zouden wij mot recht mogen overnemen de woorden van Jozua: "wat zult u dan Uwen grote naam doen?" - Dan zou de vijand' reden hebben om die naam te lasteren en in het kamp van de duivelen zou een luid hoongelach weerklinken.

Gij behoeft echter niet te vrezen dat het ooit zover zal komen. De Heere zal Zijn eer handhaven door Zijn werk te voleinden.

Het ontbreekt Hem niet aan macht. Het moet immers alles op Zijn wenken staren en daarom mag het kind dol Heeren roemen: "zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Met die almacht troostte ook Jesaja het treurend volk, toen hij sprak: "Weet gij het niet? hebt u het niet gehoord, dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper van de einden van de aarde noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand. Hij geeft de moeden kracht en vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."

Evenmin als 't de Heere ontbreekt aan macht om het goede werk te voleinden, evenmin schiet Hij te tekort zijn wijsheid. Hij weet alles alzo te leiden, dat Zijn raad er door wordt uitgevoerd en dat het moet medewerken ten goede van degenen, die naar Zijn voornemen geroepen " zijn. Hoeveel reden is er voor alle Godvruchtigen, om zich aan zulk een God met volle vertrouwen over te geven, gelovende: "Hij zal het maken."

"De Heere zal het voor mij voleinden", zo mag spreken een iegelijk, die het eigendom is van Christus. Maar hoe is 't nu toch mogelijk, dat de Heilige en Rechtvaardige aldus kan wonen en werken in zulke onreine zondaars? - De oplossing van dit raadsel is hierin te vinden, dat door Jezus Christus ook een werk voleindigd is. In het Hogepriesterlijk gebed horen wij Hem tot de Vader spreken: "Ik heb voleindigd het werk, dat u Mij gegeven hebt om te doen." Zonder dit werk, dat werd besloten met Jezus' kruiswoord: "het is volbracht", waarop de kroon is gezet door Zijn opstanding, ware onmogelijk enig goed werk van God in de zondaar.

Ja! dat God de Vader Zijn werk voleindigt is alleen hieraan toe te schrijven, dat God de Zoon Zijn werk voleindigd heeft. Wie niet meer voor eigen rekening staat, behoeft dus niet te vrezen: "ik zal nog wegzinken." de Heere blijft de Getrouwe. Als het oog daarvoor geopend is, dan klinkt het: "de Heere zal het voor mij voleinden."

Wie zich aldus mag verlaten op de ontfermenden God, ziet daarom nog niet over alle moeilijkheden heen. Hij weet dat ze hem wachten. Hij weet dat veel vijanden telkens weer de strijd aanbinden. Het is hem niet onbekend, dat hij niet altijd in het licht zal wandelen. Maar dit weet hij in zulke ogenblikken ook: Hij, die in hem een goed werk heeft begonnen, zal dat voleindigen tot op de dag van Jezus Christus.

Hoe zalig zo te mogen rusten in de trouw des Heeren. Dan hebt ge een flauw denkbeeld van de liefde Gods, die zich uitstrekt zelfs over zulke onwaardigen. Dan is er een neerzinken op het Middelaarswerk van Jezus Christus.

Veel moge er tegen opkomen, nochtans mag de verlostte wel eens vast geloven:

*De Heer' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk Voor mij volenden.*

II. "**De Heere zal het voor mij volenden**", dat is wel eens de roemtaal van Gods kind.

De grond voor zulk een geloofsvertrouwen is niet in de begenadigde. Wat zou het zijn, waarop u zoveel zou kunnen bouwen? Toch zeker niet uw kracht. Ho menigmaal moet u het belijden: "in mij is geen kracht." Soms voelt ge u zo vermoeid, zo uitgeput, dat u geen schrede verder kunt, dat u 't liefst maar bij de pakken neer zou gaan zitten. En wat zult u dan met uw kracht? Dan gevoelt gij, hoe u zijt zwak van moed en klein van kracht.

De grond voor de hoop op voleinding kan dus in geen geval zijn de eigen kracht, maar al evenmin de eigen deugd. Zeer dikwijls wordt daarop gesteund. Het is echter zo uiterst gevaarlijk. Zij, die dit doen, gelijken op den dwazen bouwer, die zijn huis bouwt op een zandgrond. Van zulk een huis zegt de Heere Jezus ons: "en de slagregen is neergevallen en de waterstromen zijn gekomen en de winden hebben gewaaid en zijn tegen hetzelfde huil aangeslagen en het is gevallen en zijn val was groot."

Wanneer een kind van God op zijn plaats is, zal hij zeker niet van zijn deugden een grond maken. Dauid onderschrijft hij van harte het woord: "van deze boom geen vrucht meer in van de eeuwigheid."

Zullen wij nog voortgaan met aan te wijzen, waarop de mens wel eens steunt, waarom hij denkt: het zal met mij wel goed aflopen? Laat ons thans liever bersluiten met er op te wijzen dat er slechts één betrouwbare grond is om op te bouwen en te vertrouwen. Daarop bouwde ook David, toen hij juichend roemde: "Uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid." En in een anderen psalm: "ik vertrouw op Uw goedertierenheid."

Het is enkel de vrije liefde des Heeren, die grond geeft voor goede hope. Indien God geen redenen nam uit Zichzelf, waar zou Zijn volk dan blijven? In hen zijn er toch geen redenen te vinden.

Hoort slechts wat de dichter van de 27sten Psalm daarvan zegt; hij zingt:

*Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven
Mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou;
Mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed gebleven?
Ik was vergaan in al mijn smart en rouw.*

Ja, als 't niet mocht zijn een vertrouwend steunen op de goedertierenheid Gods, zou het voor eeuwig zijn afgedaan, dan zou geen mens door de hemelpoort binnengaan om God daar eeuwig te loven en te prijzen.

Gans anders echter is het. Een schare, die niemand tellen kan, zal zijn in de gewesten des lichts en dat alleen dank zij Gods goedertierenheid.

Tussenzang: Psalm 27:5 en 7.

De mens is in het betonen van zijn goedheid zeer wisselvallig. Nu eens is hij mild, en dan weer zeer karig. Hoeveel gunstelingen van vorsten, die eerst alles gedaan konden krijgen, zijn niet reeds door een kleinigheid in ongenade gevallen.

Zo is het met de goedertierenheid Gods niet. Niet zonder reden klinkt het in Psalm 136 telkens weer: "Looft de Heere, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in van de eeuwigheid." Nooit wordt één van Zijn gunstelingen uit Zijn gunst gestoten. Wie in genade is aangenomen, zal niet in ongenade vallen.

Gods goedertierenheid is van eeuwigheid. Daarom zal ze ook nooit een einde nemen, maar voortduren tot in van de eeuwigheid. Dat heeft de Heere zelf ons geopenbaard, maar ieder begenadigde weet het ook bij ervaring.

Toen u nog niet naar de Heere vraagde, uw hart nog geheel aan de wereld gaf, toen reeds arbeidde de grote Ontfermer aan u, toen werd u getrokken met goedertierenheid. De Heere was dus de eerste en dat is Hij bij voortduring gebleven. Er wordt geen zoete vrucht geproefd of de beweldadigde zal het moeten erkennen: "de Heere alleen de ere! Hij was wederom de eerste." En zou hij dan telkens beginnen, ondanks zonde en schuld, om ten slotte Zijn goedertierenheid in te trekken? Maar dat kan immers niet. Dat zou zijn Gode onwaardig. Gij, die bij herhaling moogt zijn het voorwerp van Gods opzoekende liefde, die gedurig weer mag ontvangen de blijken van Gods goedertierenheid, doordat de Heere u niet laat voortgaan in uw dwaasheid en, ondanks zoveel ondank, toch uw ziel verkwikt, u moogt met David uitroepen: "Uw goedertierenheid, Heere! is in eeuwigheid."

Vol blijdschap moogt u daarbij zien op dat grote blijk van Gods goedertierenheid en liefde: de overgave van Zijn geliefde Zoon. Dat offer heeft de Heere willen brengen voor al Zijn volk, dat Hij liefheeft als Zijn oogappel. En zou Hij nu dat offer hebben gebracht, dat dierbaar bloed hebben laten vloeien, om ten slotte degenen, die er door gereinigd werden, toch los te laten? Neen, ook hier blijkt het ons weer duidelijk: Zijn goedertierenheid is in van de eeuwigheid. Het goed, dat Hij weggelegd heeft voor degenen, die Hem vrezen, is niet vergankelijk, maar blijvend, het stempel van de eeuwigheid staat er op.

III. Veel, zeer veel reden is er voor de christen om, ziende op Gods eeuwige goedertierenheid, met David te spreken: **"De Heere zal het voor mij voleinden."**

Maar zal dat vertrouwen niet leiden tot stilzitten? Zal het geen traagheid bewerken? - 't Ligt toch zo voor de hand te denken: "al mijn werken betekent niets, mijn beste daden zijn nog met zonde bevuurd; de Heere haalt al Zijn kinderen thuis en daarom zal ik maar wachten."

Waar deze gedachten niet alleen opkomen, maar waar er ook naar wordt gehandeld, daar is zeker het ware geloofsvertrouwen niet in het hart. Dat kan nooit leiden tot een werkeloos afwachten. Als de Heere aan het hart is, geeft Hij altijd werk. Hij vervult Zijn beloften in de weg des gebeds. Hij wil, dat men Hem zal manen op Zijn woord.

Het vertrouwen: "de Heere zal het voor mij voleinden", zal dus juist zijn een opwekking tot gebed. Het moet er toe brengen de Heere te smeken of Hij Zijn trouw wil bewijzen.

Zo was het bij David. Toen hij onze Psalm dichtte, geloofde hij vastelijk: "God zal voleindigen het goede werk in mij begonnen." Toch maakte hij daarvan geen rustbank om er zich gemakkelijk op neer te vlijen. Gods trouw is hem juist een pleitgrond in het gebed. Smekend roept Hij tot de Getrouwe: "en laat niet varen de werken Uwer handen."

Zo moet het telkens weer zijn bij Gods kinderen. Als u gevoelt, hoe u tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed zijt, hoe uw krachten wijken en bezwijken, dan moet u de toevlucht nemen tot de troon van de genade, om daar de Heere kinderlijk te vragen: "Laat niet varen de werken Uwer handen."

Als u door twijfel heen en weder wordt geslingerd, dan moogt u vluchten tot de God van de trouw smekend:

*Verlaat niet wat uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.*

Zulk een gebed, komende uit het diepst van het hart, zal zijn doortrokken van de geest des ootmoeds, omdat goed wordt gevoeld de eigen onwaardigheid. De gedachte leeft in de ziel: "wie ben ik, dat ik voor het aangezicht van de hogen God mag verschijnen om hulp en gunst te vragen?"

"Laat niet varen de werken uwer handen." Zulk een gebed zal zijn dringend en vurig, omdat wordt gevoeld: "alles hangt voor mij af van de trouw des Heeren. Indien Hij niet helpt, wie zal dan redden? Als Hij niet meer met mij te doen wil hebben, waar zal ik dan heenvluchten?"

"En laat niet varen de werken uwer handen." Met deze smeekbede loopt de ziel de Heere aan als een stroom. Klaar en duidelijk wordt het immers gezien: "trekt Hij Zich terug, dan kom ik weder geheel in de macht van de duivel en van de zonde." En dat is voor het kind des Heeren een verschrikkelijke gedachte. Weer geheel in de macht van de Satan, die zo wordt gehaat als de boosaardige strijder tegen de Heere en gevreesd als de machtige en sluwe belager van Zijn volk. Weer geheel in de macht van de zonde, die u hebt leren haten en vlieden; van de zonde, die uw Verlosser aan het kruis heeft gebracht; de zonde, die u reeds zoveel tranen heeft gekost. Daaraan denkende, daarvoor bevende, in het een neervallen voor de troon van de genade met de vurige smeking: "en laat niet varen de werken uwer handen."

Dit is dus een pleiten bij de Heere, niet op enige hoedanigheid of enig werk van de zondaar, maar alleen op Gods werk en op Gods trouw. De begenadigde wijst er met eerbied gesproken, de Heere op: "het is toch niet mijn werk, Heere, het is toch het Uwe. Ik zou nooit naar u hebben gevraagd, mijn hart behoorde gans en al aan de dienst van de afgoden, maar u hebt U willen openbaren als de grote Ontfermer door om te zien naar een doden hond als ik ben, door mij op te zoeken en aan mij te arbeiden."

Ja, de Heere staat voor Zijn eigen werk in. Dat heeft Hij steeds getoond en Hij wordt niet veranderd. Hij zal n werk in het leven behouden. Al deze gedachten liggen in de bede: "en laat niet varen de werken uwer handen."

Wie zo bidt, mag daarbij niet alleen, niet in de eerste plaats, denken aan zichzelf. O wat zijn wij menigmaal zelfzuchtig, ook in onze gebeden! Wij denken om eigen genot en eigen zaligheid, en de ere Gods wordt zo vaak vergeten. Daarmee moogt u geen vrede hebben. De Heere Jezus heeft ons geleerd allereerst te vragen: "Uw Naam worde geheiligd." Heerlijk is het uzelf eens wat meer te verliezen en hartelijk te begeren naar de "ere des Heeren. Dan zult u aldus bidden: "Laat niet varen de werken Uwer handen, zo zult u worden verheerlijkt; opnieuw zal het blijken, dat Uw naam verhoogd is boven allen lof en prijs. En daarom Heere, doe het om Uws Naams wille, doe het om Uws Naams wille alleen."

O, hoe gelukkig is degene, die aldus mag worstelen met de Heere. Hij is in goede handen. De Onveranderlijke laat niet varen de werken Zijner handen. Hij spreekt: "Ik, de Heere, worde niet veranderd, daarom zijt gij, kinderen Jacobs! niet verteerd."

Gel., komen er in uw leven ogenblikken voor, waarin ge u als heengetrokken gevoelt naar een eenzame plaats om daar uw knieën, te buigen voor de Heere?

Wij vrezen, dat velen van u menen, dat zij het best buiten de Heere kunnen stellen, zich niet bekommerend om de werken Zijner handen.

Misschien zijn er in ons midden, die behagen scheppen in de werken van de duisternis; anderen, die zie zich verlustigen in de werken van hun eigen handen en als eigengerechte Farizeeërs daar heen wandelen.

Gel., hoe uw toestand ook zij, dit is een onomstotelijke waarheid, als de Heere niet voor u is, dan is Hij tegen u.

Beeft u niet bij die gedachte: "de Heere tegen u!? Hij, de Almachtige, tegen u, nietig stof en as. Dat is toch inderdaad ontzettend. Wat wij u bidden mogen, denkt daar nu toch over na, met ernst, met vreze. Denkt er over na, zonder uw oog te richten op uw naaste.

Wij allen krijgen niet voor een ander, maar voor ons zelf met de Heere te doen.

Vreselijk is het de Heere tegen u te hebben in het leven. Wat baat u dan al uw voorspoed, als u die niet hebt in Zijn gunst? - Uw oordeel zal er slechts te zwaarder door worden. Hoe jammerlijk is dan uw toestand in tegenspoed! In de druk zonder de Heere, zonder Zijn steun, zonder Zijn troost!

Maar zolang u op aarde zijt, kunt ge u vleien met valse hoop, kunt u trachten uzelf te troosten. Evenwel! aan dit leven komt een einde: eens moeten wij allen sterven; wie weet hoe spoedig, het zou vandaag kunnen zijn. Is het dan niet om van te sidderen, als 't van u eens moest gelden: "de Heere tegen u in het sterven; De Heere tegen u in het oordeel. De Heere tegen u in de eeuwigheid?"

Weet wel, God is getrouw in het vervullen van Zijn beloften, maar ook getrouw in het nakomen van Zijn bedreigingen. Zoekt dan een verberging en een schuilplaats in Christus. Smeekt de Hoorder des gebeds: "Heere begin ook in mij het goede werk."

Maar misschien zucht gij: "ach! er is bij mij wel eens een vragen, maar het is menigmaal zo flauw. Het zal bij mij het goede werk nog wel niet zijn, anders zou er wel meer vurigheid zijn in mijn bidden, meer ernst in mijn zoeken. Nu eens word ik afgetrokken door dit, dan weer door dat."

Gel., het is te begrijpen, dat u zo klaagt. Maar wie, wie zelfs onder degenen, die meer verzekerd mogen zijn, zal zich niet moeten beschuldigen van wege gebrek aan behoefte, aandrang en ernst? Zeker! het moest gans anders wezen, maar laat u dat toch niet geheel ter neerslaan: de Heere weet wat van Zijn maaksel zij te wachten.

Het is toch uw begeerte wel eens: "ach mocht ik de Heere Jezus eens als de mijn omhelzen, mocht ik eens weten, dat God ook in mij een goed werk heeft begonnen. Welnu! die begeerte hebt u niet van uzelf. Wij vragen van nature niet naar een Verlosser. Is er in uw ziel wel eens een oprecht roepen om een Zaligmaker, dan is dat geen vrucht van uw eigen akker, dan zal de Heere ook dat werk Zijner handen niet laten varen.

Hoort u Hem niet nodigen: "wendt u naar Mij toe en wordt behouden!?" O, blijft dan niet ongelovig van verre staan, geslingerd door de twijfel, "zou het ook zijn voor mij?"

Werpt u neer aan Zijn voeten en smeekt: "Heere, u hebt beloofd: "die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Ach, neem ook mij aan. Verzoen de zware schuld, die mij met schrik vervult, bewijs mij eens genade." En zo de Heere vertoeft, om wijze redenen, verbeidt Hem, Hij zal gewis komen.

Dat hebben al Gods kinderen mogen ervaren. De Heere heeft uit de duisternis willen trekken tot Zijn wonderbaar licht. Hij hééft de hand van genade aan u, o verlost, willen leggen. Dat is u somtijds te groot en te wonderlijk, als u ziet op uw verdorvenheid. De Heere echter is het niet te groot om zulk een werk van genade te verrichten aan doemschuldigen.

Ziet u op uzelf, op uw vijanden, dan is er alle reden om te vrezen. Maar gelukkig! van ü moet het ook niet komen. Uw Koning is machtiger dan al uw vijanden samen.

Zoekt dan veel het bidvertrek, om daar te pleiten op de trouw, op de beloften Gods, om daar te smeken: "en laat niet varen de werken Uwer handen."

Dat zal de Heere ook niet doen. Hij staat in al uw strijd en moeite aan uw rechter en aan uw linkerzijde. Straks brengt Hij u binnen in het Vaderhuis, om Hem eeuwig te danken voor het voleindigde werk.

Zet daarom uw pelgrimstocht voort, zingende en biddende:

*De Heer' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volenden;
Verlaat niet, wat Uw hand begon,
O Levensbron
Wil bijstand zenden.*

AMEN.

BODEGRAVEN. S. VAN DORP.

16. Blijdschap voor droefenis. HUIZEN. A. VAN DER SLUIS.

Jesaja 60:20b

Psalm 86:4.

Lezen: Openb. 7: 9-17.

Psalm 46: 1, 6.

Psalm 73: 12.

Psalm 147:6.

Mijn Hoorders!

Er is veel leed in de wereld. Zinrijk noemt onze Catechismus de wereld een "jammerdal." Wij weten wel, dat velen deze uitdrukking te sterk vinden, maar de ervaring des levens bevestigt haar maar al te duidelijk.

En ook is .de gehele wereld voor ons niet openbaar. Wij, persoonlijk, beslaan maar zo'n klein plekje grond. Wij zien en wij horen nog maar zo weinig. En wij leven maar zo kort en beleven dus betrekkelijk maar weinig van alle leed, dat sinds 's mensen val doorleefd is geworden en nog zal moeten worden doorgemaakt.

Sinds 's mensen val is het leed in de wereld. Toen de mens stond op de berghoogte van Gods Heiligheid, was het leed verre van hem. Maar hij heeft zichzelf willens van de zonde onderworpen en door de zonde is hij aan het leed onderworpen. Hij is van de berghoogte, waar hij heiligheid uit en inademde, neergeworpen in het dal des jammers. En in dit dal ademt hij de onheiligheid uit en in. De heerlijke gesteldheid van te voren is naar ziel en lichaam verbroken. De kostelijke harmonie of overeenstemming tussen de mensen onderling is verstoord.

Hieruit komt het leed te voorschijn. Het komt van binnen uit en treedt van buiten toe. De smart wordt in het lichaam gevoeld. De ziekten en kwalen verwoesten ons gestel. De mensen onderling doen elkaar moeite aan, zodat het lijden des harten menigwerf de lichaamssmart te boven gaat. "Hatelijk en elkander hatende." Dat lichaam vol met pijn wijkt niet van de lijder, de smarten, die aangedaan worden door anderen, worden menigwerf veroorzaakt door eigen vlees en bloed, door onze naaste verwanten en juist omdat de pijlen van die zijde komen, veroorzaken zij des te pijnlijker wonden.

De wereld een jammerdal.

Maar, zal iemand zeggen, er is toch op aarde ook blijdschap, en, voegt hij er aan toe, met blijdschap bedoel ik de vreugde, die het mensenhart vervult als hot begeerde doel bereikt wordt, naar hetwelk reikhalzend werd gestreefd. Ook blijdschap, die wordt aangebracht door de toegenegenheid en aanhankelijkheid van de evennaaste.

Het is waar. Maar let er op, waar die blijdschap gesmaakt wordt. In het jammerdal en daarom is die blijdschap zo ijl, zij vervliegt zo spoedig, als rook. Zij is een vlinder gelijk, die maar één dag leeft. Het kruipend gewormte van smart en leed en zorg komt in haar plaats.

Neen, tegenover de gedurige aardse smart is goed-blijvende blijdschap te plaatsen.

Maar nu moeten wij ook nog uit een ander oogpunt de wereld een jammerdal noemen. Wij behoren te gedenken het woord Gods, eenmaal tot Adam gesproken! "waar zijt gij?"

En dan moet het antwoord luiden betrekking tot alle mensen: Waar wij zijn? Wij zijn in het dal des doods, want wij zijn doodschuldig voor God door onze overtreding, wij zijn verkeerd van hart en zin, wij liggen ter neer in een dal met loodrechte bergwanden en de lawine van Gods toorn zal vroeg of laat komen en ons allen vermorzelen. Voorwaar, de wereld is een jammerdal.

En is er dan geen oorzaak om hierover te gaan treuren?

Misschien zult u zeggen, mijn hoorder: deze toestand is nog veel treuriger dan smart over aardse zorgen en moeiten en pijnen.

U hebt gelijk. Maar nu willen wij in deze ogenblikken aan de hand van des HEEREN Woord nagaan, hoe gelukkig te prijzen zijn degenen, die over deze toestand smarte gevoelen, want zij zullen ook een blijdschap leren kennen, die de kortstondige en broze blijdschap van de wereld verre te boven gaat. U vindt onze tekstwoorden in Jesaja 60: 20b:

"De dagen uwer treuring zullen een einde nemen."

Wij wijzen in deze woorden aan:

- I. De altijd wederkerende gesteldheid van Gods volk hier op aarde;
- II. Een vertroosting voor het heden;
- III. Een zekere belofte van eindeloze vreugde.

I. Het hoofdstuk, waaraan ons tekstwoord ontleend is, is tot bemoediging terneergeschreven, tot bemoediging en vertroosting van het volk van Israël in de allereerste plaats.

Donkere, zeer donkere tijden zouden over Israël komen naar luid van des profeten woord. Jeruzalem, de stad des groten konings, zolang een sieraad onder de volkeren van die dagen; Jeruzalem, de trots des volks, zou ten onder gaan. De wrede vijand, de Babyloniër, zou komen en alles zou moeten zwichten voor zijn macht. Zijn legerscharen zouden niet te weerstaan zijn en Jeruzalem zou worden ingenomen. Ja meer, algehele versterking zou dan volgen. Hun volksbestaan zou worden te niet gedaan. Verwoesting, zwaard, honger en pestilentie zouden woeden en het overschot van het rampzalige volk zou worden weggevoerd naar een land, dat het hun niet was.

Welnu, tegenover alle deze toekomstige rampen stelt Jesaja in de hoofdstukken 40-66 van zijn profetieën gedurig een "nochtans" en in dit 60ste hoofdstuk in het bijzonder bemoedigt hij het volk van die dagen, daar hij hen een blik doet slaan in een toekomst van vertroosting.

Laat alles dan afgesneden schijnen en allen in droefenis neergezonken, "nochtans" spreekt hij: Jeruzalem, de schijnbaar onvruchtbare, zal kinderen baren. Zij zullen komen van Oost en West. De schepen van Tarsis zullen hen samenbrengen, de poorten van de stad zullen ten teken van veiligheid nacht en dag openstaan: de vijanden, de haters zullen zich nederbuigen in ootmoed. Kortom, de profeet verkondigt met zekerheid, dat er op dat droevige heden een morgen vol van vreugde volgen zal en roept uit: de dagen uwer treuring zullen een einde nemen.

Mijn Hoorders! Zulk een stellige belofte had Israël wel nodig. Want treurig was hun toestand in Babel. Psalm 137 vertelt er ons van: "Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij: ook weenden wij, als wij gedachten aan Sion. Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn. Als zij, die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die ons overhoop geworpen hadden, vraagden, zeggende: Zingt ons een van de liederen Sions. Wij zeiden: Hoe zouden wij een lied des Heeren zingen in een vreemd land?"

En hoe aandoenlijk klinkt dan hun droeve verzuchting: "Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergete mijn rechterhand zich zelve."

Zal nu het woord van Jesaja niet bemoedigend voor hen geweest zijn?

Maar laat ons nu niet menen, dat met die bemoediging van Israël onze tekstwoorden behandeld zijn, wat hun bedoeling betreft.

Neen, de profetie heeft verder reikende strekking. De belofte heeft wel in de eerste plaats betrekking op het Israël van de oudheid, maar het woord van de vertroosting richt zich ook tot

het Israël van de Nieuwe Bedeling, ja het strekt zich uit tot de eeuwigheid en de vertroosting van het Nieuwe Jeruzalem, dat getekend wordt in de Openbaring van Johannes, sluit het in zich.

Dagen van treuring waren de dagen van Israël in Babel.

Mijn Hoorders, laat het voor onze aandacht mogen komen, dat het Israël van alle tijden, Gods verkoren volk van alle eeuwen zulke dagen van treuring telkens weer doorleven.

Laat dit ons duidelijk mogen gemaakt worden.

Wij bedoelen dan met "treuren" niet, wat in het algemeen onder treuren verstaan wordt, ten minste slechts zeer ten dele.

Wij willen hiermede niet zeggen, dat Gods volk het treuren van de kinderen van de wereld niet kent. Integendeel, van vleselijke droefenis en smart krijgen zij gemeenlijk nog meer hun deel dan de wereldlingen. Laat psalm 73, de psalm van Asaf, hiervan maar getuigenis afleggen.

Maar zij kennen ook andere dagen van treuring. Wij bedoelen de droefheid van de geestelijke mens.

Dagen van treuring doorleefden zij, toen zij inzicht kregen in eigen toestand en gingen verstaan, wie de Heere is.

Toen werd een droefheid geboren over de tevoren zo zorgeloze wandel. Droef te moede moesten zij zuchten onder de last van hun zonden.

Toen hadden zij geen vat aan de bede van de tollenaar in de gelijkenis. Op genade durfden zij niet te hopen, als zij dachten aan het rechtvaardig oordeel Gods, aan de vriendelijke roepstemmen Gods, die zij altijd hadden weerstaan. Droef te moede eindelijk, toen zij eigen doodvonnis moesten onderschrijven met de woorden van de moordenaar aan het kruis: "wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben." Droef te moede zijn zij hieronder, want zij menen, dat zij voor eeuwig gescheiden zullen blij ven van die God, die zij toch zo lief hebben gekregen.

En, toehoorders! zegt nu niet, dat na deze droefheid, na deze dagen van treuring, Gods volk altijd blijde zal zijn.

Ja, de onbekeerde, die zich verbeeldt een waarachtig kind van God te zijn, (en hoeveel zijn er van dit soort tegenwoordig niet!) hij kan altijd blijdschap smaken en openbaren, maar de waarlijk geroepene, hoeveel dagen van treuring zou hij wel hebben na zijn toebrenging? Immers, verschillende oorzaken werken hiertoe mede. Allereerst de toestand van zijn eigen hart veroorzaakt hem dagen van treuring.

Menigmaal moet hij zuchten: mijn hart is een Babel gelijk, waarin het geestelijk leven verdukt en vertreden wordt door de zonde van de gedachten, woorden en daden.

Hoe zal God ooit zulk een, gelijk ik ben, aannemen. Er is nooit iets met mij gebeurd. De beloften, die aan mijn ziel gedaan zijn, zijn geruststellingen des duivels. Paulus' uitroep wordt hem zo gemeenzaam en verstaanbaar: "ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods."

Doorleeft dan zulk een bestredene niet dagen van treuring, van zielesmart? Maar o, daar is zoveel meer.

Als hij in gemeenschap staat met de HEERE, dan doorleeft hij toch nog dagen van treuring, want dan blikte hij op de wereld rondom hem. Dan blikte hij op zijn zo dikwijls goddeloze huisgenoten of betrekkingen en de verzuchting wordt de zijne: hoe vreselijk wordt mijn God gesmaad en hij lijdt onder deze toestanden des te zwaarder, omdat hij inziet, hoe machteloos hij zelf is om dit tegen te gaan, ook omdat hem wel wordt toegevoegd, gelijk aan Manasse, dat hij zelf het verkeerde voorbeeld eertijds gegeven heeft.

Dagen van treuring doorleeft hij, als hij ziet op de wereld, die zo langer zo meer toont van God en Zijn dienst afkerig te zijn, als hij ziet, hoe roekeloos er gehandeld wordt tegen de Schepper en Onderhouder van alle dingen,

De sabbat-ontheiliging, zo schaamteloos bedreven, de roekeloze taal, die uitgebraakt wordt, de dartelheid van de zinnen, die zo ontzettend de jeugd verderft, de maatschappelijke zonden, kort gezegd, vervullen hem met diepe smart.

O, Toehoorders, krijgt u er geen gezicht in, dat de dagen van treuring bij het kind van God zeer veel zijn.

Maar nog heb ik niet alles genoemd.

Zijn dagen van treuring worden vermeerderd in getal, als hij ziet op degenen, die zich naar Christus noemen, als hij er op let, hoe zij elkander verbijten en vereten, als hij het geroep hoort: "kom bij ons, hier is de Christus" en elders weer: "neen, hier is de zaligheid."

Hoe beschaamd staat hij, als hij op al die partijschappen let, waarbij zoveel vreemd vuur op het altaar wordt gebracht.

Welk een droefheid overvalt hem, als hij ziet op het verscheurde en verkochte en verraden Sion van Nederland, waarin het geestelijk leven zucht en kwijnt, gelijk Israël weende en zuchtte in de gevangenis van Babel.

O, als hij dan ook deze treurige toestanden gadeslaat, hoe alles is en hoe alles wezen moest, dan voegt zich smart bij smarten en dan heb ik helaas! recht te zeggen, dat de dagen vae treuring voor het kind van God veel, zeer veel zijn.

Maar dan is het ook zo waar, dat ons tekstwoord voor dezulken ook een vertroosting voor het heden is.

II. God kwam bij monde van Jesaja aan het vernederde Israël aanzeggen: ***de dagen uwer treuring zullen een einde nemen.***

Israël was het volk des welbehagens. Vandaar, dat zij deze zekere belofte ontvingen, een belofte, die ook aan hen bevestigd werd en in vervulling kwam.

Ziet nu eens met mij, hoe ook nu nog de HEERE heden ten dage zich dezelfde betoont ten opzichte van het Israël van de Nieuwe Bedeling.

Wij zagen hoe ook voor dit Israël de dagen van de treuring veel zijn: de oorzaken waren: de angst over eigen toestand in de tijd van de ontdekking, de zonde in eigen boezem, de goddeloosheid van de wereld, de verdeeldheid en de onderlinge verbittering van de gelovigen, de treurige toestand van eigen Kerk.

Welnu, Toehoorders, worden reeds niet in dit leven, allen, die hierover rouwdragen, de vertroosting deelachtig, die er in ons tekstwoord ligt? Voorzeker, want er staat niet te vergeefs geschreven: zalig zijn zij, die treuren, want zij zullen vertroost worden.

Laat ik het u in 't kort mogen aantonen. Een ziel, die zucht onder haar zonden, die bukt onder het oordeel, wordt sieraad beschikt voor as. De dagen van de treuring over zijn verloren toestand worden vervuld en hebben een einde, wanneer zulk een tot de wetenschap komt, dat zodanigen juist door de borggerechtigheid van Christus gered worden.

Dan vindt hij in Christus alles wat hij nodig heeft voor de eeuwigheid. Hij leert kennen, dat in Christus de gehoorzaamheid betoond is aan de dreigende wet. de straf is in Christus, door Zijn onschuldige bloedstorting gedragen. Dit wordt hem meer en meer opgehelderd door de onderwijzing van Woord en Geest. Door een oprecht geloof, door een ootmoedig vertrouwen wordt hij in Christus ingelijfd.

Hij mag die aangebrachte weldaden aannemen en met meerdere of mindere vrijmoedigheid vervuld, wordt dan wel eens de mond geopend, de blijdschap van de verlossing doortrilt hem: Hem is zaligheid ten deel gevallen, de dagen zijner treuring hebben een einde.

En wederom, als de zoon zich weer achter de wolken verbergt en de HEERE zo verre schijnt en Zijn aangezicht verbergt, als verschrikking en vreze de toegebrachten overvalt, omdat de zonde zo machtig is daar binnen, als dientengevolge het geestelijk leven in Babel is, als de klachten het zingen vervangen, en de moedeloosheid met het ongeloof op de troon zitten, de HEERE is dan toch nabij. Hij komt. Hij brengt een Schriftwoord onder de aandacht van het

verslagen hart een Schriftwoord dat doordringt met onweerstaanbare kracht. Hij giet water op het dorstige en stromen op het droge. Hij troost het harte door te wijzen op Zijn blijvende trouw en dat de kracht in zwakheid wordt volbracht.

Anderen ontmoeten door Zijn bijzondere leiding een medestrijder, die opgewekt is om juist in die dagen van treuring hen op te zoeken en de bezoeker beurt de verslagene op met Schriftuurlijke troost en zijn woorden worden dan zo gezegend, dat de bestredene moet uitroepen: de HEERE heeft Zijn Engel gezonden om mij te verlossen van mijn aanvechtingen. Dan ziet het oog af van eigen onwaardigheid en de kracht van de verlossing in Christus wordt geloofd en beleden en de troost van ons tekstwoord wordt ervaren.

Als gezocht wordt over de onbekeerlijkheid van huisgenoten en verwanten, ook hierin geeft de HEERE wel eens stilheid. De psalmist zegt naar waarheid: "Maar gij, mijn ziel, het ga zo 't wil, stel u gerust, zwijg Gode stil", en in dit stille zijn voor God ligt wonderlijke vertroosting en kwijtraken van de last. En o, als de HEERE dan nog wel eens zulke ogenschijnlijk verlorenen krachtdadig komt toe te brengen, dan wordt de vreugdegalm gehoord in de tent van de rechtvaardigen.

Als leed gedragen wordt over de goddeloosheid rondom, niet zelden geeft de HEERE deze vertroosting: wat ouderscheidde mij, o God, evenzo ongelukkig, evenzo verloren was ik, zonder uw genadewerking en de Noachs leggen de verslagenheid af en worden getrouwe getuigen.

Als met droefheid gezien wordt op het ontmantelde en verscheurde Sion, niet zelden geeft de HEERE God door het gepredikte Woord, bij het genieten ook van brood en wijn van Zijn Heilig Avondmaal, ook door het toebrengen van zondaren in de vervallen Kerk, door ontmoeting ook van geestelijke broeders en zusters, dagen van blijdschap. Want de gedachte wordt levendig: De HEERE steunt het verachte en het verworpene. Hij leeft nog.

Ziet, Toehoorders, dit weinige stel ik u tot een bewijs voor, hoe ons tekstwoord als troost in dit leven nog wel ervaren wordt.

Laat ons nu nog een ogenblik zien, hoe ons tekstwoord evenwel in de eeuwigheid volkomen bevestigd zal worden.

III. Wanneer wij elkander zullen voorhouden, ***wat de eeuwigheid zijn zal voor het kind van God***. O, laat ons dan niet vergeten, dat wij treden op een heilig gebied. Laat ons dan niet vergeten, dat wij hierover niet dan stamelend, kunnen spreken.

En laat "ons het ook slechts bespreken, in verband en in aansluiting met ons tekstwoord.

Wij vragen dus: wat zal voor de zaligen wegvallen? De dagen van de treuring zullen een einde nemen. De dagen van de treuring zullen niet meer worden gekend. En nooit meer. Al de oorzaken, die hier beneden de strijdende Kerke Gods tot treurigheid stemmen, zullen wegvallen voor altijd.

Het lichaam dezes doods, dat tot zondigen verlokke, zal naar het graf gedragen worden en daarin achterblijven.

Het verwijderd zijn van de Heere, zal niet meer met smart ervaren worden. Het aangezicht des HEEREN zal niet meer verborgen zijn. De schrik hierover is voor altijd voorbij.

De gevolgen van de zonde zullen niet meer met hete tranen geboet worden.

Het oog zal niet meer zien al datgene wat indruist tegen des Heeren woord. Het oor zal niet meer horen alles, wat vreselijk is voor de godvrezende.

Daar boven is geen goddeloosheid van de wereld, daar is geen zonde meer.

Daar is ook geen verdeeldheid onder het volk, geen scheuring, geen breuke Jozefs.

Daar geen kerk, zuchtende onder de heerschappij van Babel. Het ongeloof treedt de gouden poorten niet binnen. De mensendienst en de mensenvrees blijven er buiten.

In één woord, ons tekstwoord zal op volmaakte wijze bevestigd worden. De dagen van de treuring zullen een einde nemen. Wat hinderde, wat smart veroorzaakte, zal overwonnen zijn.

En, mijn hoorders! als wij nu inzien, dat dit alles dan weggevallen zal zijn, dan kunnen wij nu ook nog een weinig spreken over de heerlijkheid, die dan aanlichten zal.

Aanvankelijk zal reeds door de ziel, van het lichaam losgemaakt, gesmaakt worden, hetgeen geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgeklommen.

Maar van de Heere Jezus geldt het Psalm woord: Hij is een God van volkomen zaligheid. Dus ook een Zaligmaker van de lichamen van Zijn volk. Zo niet, dan mag Hij niet Jezus, dat is: Zaligmaker in de volle zin des woords, genoemd worden.

Laat dus het lichaam van de godvrezende maar grafwaarts worden gedragen en daar tot stof vergaan. Geen nood.

De grote dag zal aanlichten, dat in de wolken zal gezien worden het teken van de Zoon des mensen. Hij zal komen met grote kracht en heerlijkheid. Hij komt, om gelijk Hij Zijn eigen graf geopend heeft en uit de doden is opgestaan, nu ook de graven Zijns volks te openen en hun lichamen op te wekken tot heerlijkheid.

De doden zullen horen de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben, zullen leven. Het eindgericht zal gehouden worden en de gekenden des Vaders zullen opgenomen worden met hun Verlosser en Zaligmaker, om nooit meer van Hem te scheiden.

En wat dan ondervonden en gesmaakt zal worden, wij lezen er iets van bij de evangelist Johannes in zijn openbaring: Ik zag het nieuwe Jeruzalem en ik hoorde een stem uit de hemel zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen en zij zullen Zijn volk zijn en God zal zelf bij hen en hun God zijn. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn.

En Johannes ziet die stad verlicht, blinkende gelijk kristal. Hij ziet haar poorten van paalen. Hij ziet haar gouden straten en hij hoort de engel spreken: de stad behoeft de zoon en de maan niet, want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht en het Lam is haar kaars en de volken, die zalig worden, zullen in haar wandelen en in haar zal niet inkomen iets, dat verontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt: maar die geschreven zijn in het boek des Lams. De troon Gods en des Lams zal daarin zijn en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen en zullen Zijn aangezicht zien en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn en aldaar zal geen nacht zijn.

De dagen uwer treuring zullen een einde hebben. Een heerlijk woord vol van vertroosting voor des Heeren volk. Wij liepen dit een weinig met elkander door.

Maar, Toehoorders! ons tekstwoord heeft ook een keerzijde. Dan moeten wij het aldus lezen: De dagen uwer vreugde zullen een einde nemen, die van uw treuren nooit.

Het kind van God doorleeft hier veel pijnlijke en droeve dagen om allerlei oorzaken.

Slechts nu en dan ondervindt hij de troost van onze tekstwoorden hier op deze wereld.

De heerlijkheid des hemels zal evenwel zijn deel worden. Een heerlijkheid, die niet te beschrijven is.

Maar lijnrecht bijna het tegendeel is het deel van de onbekeerde.

Hier beneden voor hem slechts weinige dagen van treurigheid, in de eeuwigheid daarentegen wacht hem nameloze ellende. De gelijkenis van de Heere Jezus over de rijken man en de armen Lazarus is in dit verband voor ons zulk een leerrijke geschiedenis. Abraham zegt tot de rijken man: gedenk, dat u uw goed ontvangen hebt in uw leven en Lazarus desgelijks het kwade, en nu wordt hij vertroost en u lijdt smarten.

Wat dunkt u, Toehoorders, gaat het heden ten dage niet desgelijks?

O ja, voor zoverre u onbekeerd zij t, u zegt wellicht: prediker, behoort ik dan ook niet tot degenen, die treurige dagen doorleven? En ik weet het, sommigen uwer wijzen mij op de kommervolle levensomstandigheden, waarin velen verkeren in onze gedrukte tijden en zeggen: onze dagen zijn zorgvol door armoede en door gebrek.

Anderen zijn gebogen door smart vanwege de vreselijke verliezen, die zij geleden hebben, en hun oog schreit tranen van weedom over degenen die zijn heengegaan naar de plaats, van welke niemand wederkeert.

Wij onderschatten dit treuren niet, wij achten deze smarten niet gering, die in de wereld nog met andere, te veel om te noemen, vermeerderd kunnen worden, maar toch, indien u geen anderen kommer kent, weet het wel, de eeuwigheid zal vreselijk voor u zijn. U lijdt smarten, werd gezegd tot de rijke man. Daar zijt dus ook u begerig naar? om uitgestoten te worden in de eeuwige pijn, om verlaten te worden van God, om te verkeren in de plaats van de verschrikking met de lasteraars, met de vreselijkste goddelozen?

O, onze aardse gevangenissen dienen veelal tot verblijf van het uitvaagsel van de maatschappij; de gestraften wegens geringe vergrijpen hebben het in dat gezelschap niet gemakkelijk, maar hoeveel vreselijker zal het wezen een eeuwigheid te doorleven met de duivelen van de hel, met allen, die God vloeken en verwensen.

En toch, Gods Woord spreekt dit oordeel uit ook over u, rijke, die niets anders hebt dan uw rijkdom, ook over u, arme, die meent dat uw zorgen u een vrijbrief zullen geven voor de hemel, zelfs over u, diep bedroefde, die smart op smart moet doormaken over aardse verliezen. En het vreselijkste is dan te moeten belijden: eigen schuld, gelijk de rijke man in de gelijkenis niet heeft willen horen naar Mozes en de profeten, alzo hebt u niet willen ter harte nemen de woorden Zijner getrouwe getuigen. Rechtvaardig zal uw veroordeling zijn, omdat de droefheid naar God in u niet gevonden wordt. Want immers, u zijt niet bezwaard over uw zonden, u treurt niet over de goddeloosheid uwer omgeving, u beweent niet het diep verval van de Christenheid. Ik zeg u, indien dit zo blijft, nooit zullen de dagen van vreugde van 't hemelleven over u aanlichten, maar de dagen uwer treuring zullen na uw scheiden van de aarde vreselijk zijn. Och, mocht u bedenken, dat de Heere uw eigenaar is, dat Hij recht heeft op uwen dienst, dat u Hem zult verheerlijken in uw eigen hart, in uw omgeving, in maatschappij en kerk.

Dat dit bij u ontbreekt, ja dat alles bij u verkeerd is, laat het mogen worden bij u tot diepe smart, tot schaamte en schuld, want waarlijk, de dagen van treurigheid zullen dan een einde nemen.

Moge hetgeen wij in deze ure elkander voorstelden, mede een vertroosting zijn voor dezulken onder ons.

Uwe dagen van treuring zullen ook een einde nemen, o volk, dat de kenmerken hebt des HEEREN volk te zijn. Uw hoogste verlangen is, God in alles te dienen, maar bij u is beschaamdheid des aangezichts en u vindt zo weinig wat u troost en u bemoedigt. Van uw zijde is er altijd weer een groot tekort. U kent zo veel dagen van treuring en de vreze bekruipt u menigwerf, dat eon eeuwig treuren nog uw deel zal worden. Moge dan uit onze overdenkingen van deze ure een bemoediging tot u gekomen zijn. De HEERE is een Waarmaker van Zijn Woord. Zijn beloften gelden ook u. Israël is uit zijn ballingschap verlost. Zo zult ook u onder het oog des HEEREN blijven in dit land uwer vreemdelingschap.

U kunt niet ontkennen, dat u dit menigmaal ondervindt en ondervonden hebt. Dagen van blijdschap in Hem zijn u niet onbekend. Welnu, laat dit voor u een onderpand zijn. Het beginsel van de eeuwige vreugde heeft Hij om Zijns Naams wille in uw harte gelegd. Verzadiging van vreugde is bij Zijn aangezicht voor u weggelegd. Voor u zijn liefelijkheden in Zijn rechterhand, eeuwig.

AMEN.

HUIZEN. A. VAN DER SLUIS.

17. OOLTGENSPLAAT. A. LUTEIJN.

Abraham Luteijn werd op 26 augustus 1891 te Nisse op Zuid-Beveland geboren. Hij was eerst werkzaam bij het onderwijs, deed op 5 oktober 1924 intrede in Goudriaan en Ottoland en diende voorts de gemeenten van Genemuiden, Huizen, Onstwedde, Loenen aan de Vecht en Giessen-Nieuwkerk. Hier werd Luteijn bevestigd door nu wijlen prof. dr. J. Severijn. In Giessen-Nieuwkerk ging ds. mr. Luteijn met emeritaat. Daarna werd hij benoemd tot predikant medewerker bij de Hervormde Bond voor Inwendige zending op geref. grondslag. (IZB) Ds. Luteijn was vele jaren lid van het hoofdbestuur van de IZB. Van zijn hand verschenen enige preken in de serie „Genade voor genade“

Romeinen 7:24, 25. "Ik, ellendig mens."

Psalm 92:1.

Lezen: Romeinen 7:10-26.

Psalm 65: 1, 2.

Psalm 143:11, 12.

Psalm 68:2.

Toen Israël door de Heere Egypte was uitgeleid geworden, voerde Hij hen de woestijn in. Veertig jaren lang moesten zij vanwege hun ongeloof in de woestijn rondzwerven. Eindelijk is liet land Kanaän, het beloofde land, bereikt. Echter niet terstond werden zij in het onbetwistbaar bezit gesteld van dat land, overvloeiend van melk en honig. Met het zwaard in de hand moest elke voetbreedte grond veroverd, omringd als zij waren door talrijke vijandige Kanaänitische stammen. Eerst na een jarenlange worsteling was Kanaän, van Dan tot Berseba toe, het eigendom van het erfdeel des Heeren.

En gelijk het Israël ging bij de verovering van Kanaän, zo gaat het ieder kind van God, iedere pelgrim, die op reis is naar het hemels Kanaän!

Immers van het ogenblik af, dat de Heere een ziel voert op de nauwen weg, die ten leven leidt, is het voor haar strijd. En die kamp blijft hardnekkig gevoerd tot het einde toe. Ook in deze geestelijken strijd moet elke voet grond op de vijanden veroverd worden. Vandaar dat ons in Gods Woord telkens de Christen wordt getekend als een krijgsman, die tot de tanden toe is gewapend. En nooit mag de wapenrusting afgelegd. Immers nooit laten de vijanden hem met rust; steeds heeft hij pal te staan tegen de listige omleidingen des duivels. Strijd is also een van de kenmerken van de krijgsknecht des Heeren, van hem, die door Gods genade dienst mocht nemen onder Koning Jezus en die leeft in een wereld, welke ligt in het boze, en die met zich omdraagt een arglistig hart. veel bekommerde zielen kunnen van deze strijd niets verstaan. Wel is voor hen de strijd ontzettend zwaar; maar, wanneer zij zien op meer door en ingeleide zielen, dan menen zij, dat dezulken de strijd wel te boven zijn, dat zij niet meer zulke aanvechting hebben.

En toch is zulks een dwaling, die bij zulke verslagen zielen voortvloeit uit onbekendheid met 's mensen hart Want de verst gevorderde Christen, ja zelfs de apostelen, waren mensen, die in een strijd op leven en dood gewikkeld bleven en die alleen door Gods vrije genade in Christus staande konden blijven; die het nooit verder konden brengen, dan om als een bedelaar te leven van de kruimkens, welke vallen van de tafel des Heeren; die nimmer enige andere roemtaal deden horen dan: "die roemt, roeme in de Heere."

De apostel Paulus strekt ons daarvan ten bewijze in het Woord, hetwelk wij met elkander willen overdenken en wel,

Romeinen 7:24, 25.

***"Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen
uit het lichaam dezes doods?
Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere."***

"Ik, ellendig mens!", roept de apostel Paulus uit. Hoe is het mogelijk, denkt ge misschien. Paulus, die briesende vijand op Damascus' weg door de Heere gegrepen en van dat ogenblik alom uitgaande, om te planten de banier des Kruises, om aan arme zondaren en zondaresen te prediken dat rijke Evangelie van (Gods genade in Christus Jezus. Met welk een zegen heeft deze hoogst-begenadigde apostel niet mogen arbeiden. Ziel en lichaam had hij veil voor zijn Koning, alles had hij schade en drek leren achten om de uitnemendheid van de kennis van Christus. Kan dan Paulus, die het vruchtbaarst van alle apostelen mocht arbeiden, de klacht doen horen: "Ik, ellendig mens!"?

Ja, mijn lezer, wanneer Paulus op zichzelf kwam te zien, zag hij zich niet anders dan een ellendig mens. Wel wist hij zich een wedergeborene uit water en Geest, wel was ook aan hem bewaarheid geworden: "indien iemand in Christus is, zo is hij een nieuw schepsel geworden. Het oude is voorbijgegaan. Ziet, het is alles nieuw geworden."

Het was de drang zijns harten, de begeerte zijner ziel, om van nu voortaan rein en heilig voor God te leven, om een levende brief te wezen van zijn dierbaren Borg, Jezus Christus. Wat had hij gehoopt van kracht tot kracht, van deugd tot deugd voort te varen, de strijd te boven te wezen. Maar hoe pijnlijk was de ontgoocheling, waar hij juist daarna meer en meer openbaar kwam in zijn diep verdorven bestaan, hij in al zijn vreselijkheid zich leerde kennen als een tweemens, hij te strijden kreeg een kamp op leven en dood. In Christus Jezus was hij een nieuw schepsel; Maar de oude Adam was nog niet dood en deed hem tot zijn ontzetting telkens de kracht daarvan gevoelen, zodat hij met een blik op zichzelf moet belijden: "het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik." Deze wet vindt hij in zich, als hij het goede doen wil, ligt het kwade hem bij. Welke pogingen hij ook had aangewend, de oude Adam was niet te verbeteren; Maar bleef een vijand, een rebel Gods. En waar hij zijn oog heenwendt, hij ziet niets dan ellende, verdorvenheid in zich. Hij blijft, in zichzelf aangemerkt, een melaatse van het hoofd tot de voetzool toe, die wanneer de Heere hem voor Zich daagt, moet uitroepen: "onrein, onrein." Hij draagt een kleed, hetwelk gans en al onrein en bezoedeld is. Wel brandt de begeerte in hem, om voor de Heere te leven; dat alles, hetgeen hij deed, mocht wezen tot eer en verheerlijking Gods; is het zijn streven zijn oude natuur te doden. Maar telkens werd hij ontnuchterd en was het zijn smart, dat hij nog zoveel van het aardse over hield. Dit alles nu veroorzaakte in Paulus die hangen, moeilijke strijd, die hem de kreet van de lippen perst: "Ik, ellendig mens!"

Nimmer kon hij tot een verzoening komen, nooit was in deze strijd van een wapenstilstand sprake. Hoe zou het ook ooit mogelijk kunnen zijn; het licht een vergelijk kunnen treffen met de duisternis! Maar nu kon de apostel in die kamp er niet gerust onder wezen. Het baarde hem een voortdurende smart en droefheid, waar hij steeds meer zijn verdorven bestaan leerde kennen en hij zijn ontrouw aanschouwde aan zijn goddelijke roeping. De alleen verstandig overtuigde, de naamchristen gevoelt zich gerust in die strijd, is onbekend met die droefheid over zijn diepe ellende. Maar de ziel, die ondanks al haar zonde en schuld leerde kennen door Gods genade, dat de Heere goed is, gevoelt een nameloze smart en droefheid in de worsteling van de ouden en de nieuwen mens. Als een vogel in zijn kooi voelt zij zich gevangen.

En die oude en nieuwe mens hebben beide hun bondgenoten. Aan de een zijde komt de wereld met haar begeerlijkheden de ziel aan te vallen, tracht het arglistig hart haar ontrouw te maken aan haar roeping. Een menigte vijanden maken zich van buiten en van binnen op en trachten haar afvallig te maken van haar keuze, om voor de Heere te leven. Maar onuitsprekelijk is ook het voorrecht, dat de Heere de zijn in die strijd niet begeeft. Hij openbaart zich aan hen als de Drieëenige Verbondsgod.

De Vader toont zich bij ogenblikken, hoe hij van eeuwigheid in liefde op hen neerziet en in de bedeling Zijner genade onveranderlijk is; de Zoon wijst hen ook op Zijn uitnemende liefde, hoe Hij de zijn ten einde toe heeft liefgehad en Zich voor hen in de dood gaf; en de Heilige Geest, als de beloofde Trooster, komt hen in alle waarheid te leiden. Daarom is ook de uitkomst niet twijfelachtig in deze strijd en is de overwinning verzekerd in Hem, door wie al de zijn meer zijn dan overwinnaars. Wel kan de begenadigde ziel nimmer iets anders in zichzelf brengen, dan een berg van schuld; Maar wat haar niet doet omkomen, is de gewisheid, dat de Heere haar banier is. En wanneer met Paulus u de strijd zo zwaar wordt, wordt ook door u de kreet geslaakt, welke getuigt van een waarachtige zelfkennis "Ik, ellendig mens"!

Vermoeid zagen wij Paulus neerzinken; hij is als uitgeput. Zal hij nu omkomen in de strijd, waar hij van alle zijden wordt belaagd? Voorzeker, wanneer niet de Heere in Zijn oneindige trouw en goedheid Zijn oog vol liefde op deze neergezonken pelgrim kwam te richten. Al die wegen, waarop hij zo zeer was ontgoocheld geworden, waren zo gezegend voor hem. Immers daardoor leerde hij zijn diepe, diepe ellende kennen, leerde hij de onmogelijkheid inzien, om zelve de banier des kruises omhoog te houden en voor de Heere en Zijn zaak uit te komen. Reeds doet Satan een jubelkreet opgaan, waar hij deze vijand, gevallen ziet ter aarde neergezonken. Maar het is te vroeg. Want, wel is de droefheid van Paulus onuitsprekelijk; Maar die smart drijft Hem steeds nader tot de Oppersten Herder Zijner schapen, tot Hem, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is van de Zijnen. Voorzeker kan hij zichzelf niet redden. Maar daarom zinkt hij niet in doffe wanhoop weg; maar voor de Heere mag hij zijn klacht uitstorten: "wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?"

Buiten adem neergezegen, zoekt hij in het gebed zijn toevlucht. de kamp opgeven is hem onmogelijk. Maar de strijd is zo zwaar, hem zo geheel terneer drukkend, als zijn oog ziet de drommen van vijanden, van binnen en van buiten, dat hij in zijn angst de klacht doet horen: "wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods?" De wet?

O neen, zij doet hem telkens haar donderstem horen: "vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek van de Wet, om dat te doen."

Zijn geweten? Ook dit niet, waar het hem dagelijks zijn beschuldigingen doet horen over zijn afmakingen voor de Heere.

De oude natuur? Geldt niet van haar, dat eerder een Moorman zijn huid zal veranderen of een luipaard zijn vlekken, dan dat een mens zal kunnen goed doen, die geleerd heeft kwaad te doen?

Reddeloos ligt daarom de strijder in de geestelijken kamp verloren onder de macht van de zonde. Paulus stond voor deze schijnbaar tegenstrijdige zaak, die hem bijna rampzalig maakte: zijn verantwoordelijkheid en zijn onmacht ten goede. Er is in hem een drang om voor de naam en de zake des Heeren te leven, om in de weg Zijner heilige geboden te wandelen. Als met zijn bloed heeft hij het ondertekend, dat hij des Heeren is. Maar, helaas, een lichaam van de zonde en des doods draagt hij met zich om. Dagelijks valt en struikelt hij in velen. En voor alles staat hij verantwoordelijk voor de Heere. Ja, van ieder ijdel woord zal eenmaal Gode rekenschap moeten gegeven worden, en hij gevoelt zich, ondanks alle pogingen, geheel onmachtig in die strijd. Hij weet met meerdere of mindere bewustheid, dat hij een in Christus vrijgemaakte ziel is.

Aan de andere zijde is hij een in boeien geklonken slaaf, zolang hij het lichaam dezes doods met zich sleept, d. w. z. zolang hij nog te worstelen heeft met al datgene, wat uit zijn natuurlijk bestaan voortvloeit. Hoe dodend voor allen hoogmoed des mensen wordt dan 's Heeren woord bevestigd, dat in van de eeuwigheid van deze boom geen vrucht zal voortkomen. Wie beschrijft also de ontzetting van een kind van God, hetwelk in de geestelijken strijd telkens ervaart, dat het zo weinig beantwoordt aan zijn goddelijke roeping.

En toch zegt de Heere, dat de zijn hieraan zullen worden gekend, dat zij veel vrucht dragen. Dit alles drijft de ziel in de engte en waar als bergen hoog haar schuld voor haar oog oprijst, haar diep bedorven bestaan haar als in modderig slijk doet verzinken, een blik op de afgelegde levensweg haar vergewist, dat zij slechts stinkende vruchten heeft voortgebracht, klinkt de smeking alsdan omhoog tot de troon van de genade, terwijl daarin onbewust het leven omhoog worstelt: "Ik ellendig mens, Wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods?"

Psalm 143:11, 12.

"Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal de Heere mij een licht zijn", roept een Micha uit, wanneer, hij het volk van wege zijn zonde aan de diepste ellende ziet overgegeven; nochtans is zijn enige hoop en verwachting op Jehova, de trouwen Verbondsgod, van zijn Sion. Zo ervaart het ook een apostel Paulus. De geestelijke strijder ligt wel neergezonken, aangegrepen door zijn grote verdorvenheid. Het is, alsof alle leven van hem geweken is. Satan jubelt dat zijn geweldige vijand is neergevallen en hoopt vurig, dat hij nimmer meer zal opstaan. Maar neen, de Heere komt Zich over deze ellendige te ontfermen.

Deze zal de uitgeputte strijder de zoetste lfenis toedienen. Bezwijmd ligt hij terneer; maar de Heere komt zijn oog omhoog te heffen. Met het oog des geloofs mag hij vol verrukking staren op de eeuwige trouw en onveranderlijkheid Gods. Daarom, terwijl de vijand zich reeds verblijdde over zijn dood, weet Paulus hem terug te dringen met de voor zijn ziel verrukkende betuiging: "Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere."

Welk een voorrecht voor ieder kind Gods, dat hij, te midden van de strijd des levens, telkens wordt verkwikt met de zekere gewisheid, dat hij eenmaal overwinnaar zal wezen. Niet altoos zal de krijgsknecht des Heeren in een slavenkiel moeten rondwandelen, niet blijvend zal hij een lichaam van de zonde en des doods moeten omdragen. Eens zal het nieuwe schepsel als met arendsvleugelen omhoog varen. Niet altijd zal de moede zwerver in dit Mesech rondzwerven, telkens uitgeput neerziggend, O, neen, de apostel mag het oog slaan op de Heere Jezus Christus, Die hem van alle zonde en schuld heeft verlost. Die hem, onrein en melaatsen van het hoofd tot de voetzol toe, rein heeft gewassen, Die hem bekleed had met het kleed Zijner volmaakte gerechtigheid. Zijn Borg en Middelaar verrijst voor zijn oog des geloofs. Hij aanschouwt Hem in Zijn dierbare vernedering en verhooging. Hij ziet zich met Christus in zijn dood begraven; maar ook met Hem opgewekt uit de doden, met Hem gezet in de hemel van de heerlijkheid.

En nu laat de Heere weer eens bij vernieuwing de neergezonken strijder staren op het voorrecht hem in Christus geschonken. Verrukkend ontvouwt zich voor zijn blik de onnaspeurlijke rijkdom in Christus voor hem gelegen. Niet lang zal het lijden meer duren, niet lang meer zal die reuzenkamp moeten worden aangebonden. Weldra zal de strijd ten einde wezen, zijn roeping hier op aarde zijn vervuld. En waar Paulus in de Heere alles aanschouwt, wat hij voor tijd en eeuwigheid van node heeft, Christus voor hem is de enige troost in leven en in sterven, Die de werken Zijner handen niet laat varen, zinkt hij in dank en aanbidding weg: "Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere." Hij zal hem niet begeven, noch verlaten, in welke omstandigheden hij mag komen, door welke beproevingswegen hij mag worden doorgeleid.

En had de Heere onder Zijn toelating hem wel eens bij ogenblikken losgelaten, hem aan zich zelf overgelaten, zo waren het wegen, waarin hij leerde kennen, wie hij in zich zelf was en bleef. En zo waren al die paden aanbiddelijke wegen Gods, waardoor Paulus en met hem als Gods volk leerden, dat zij het nimmer verder konden brengen dan deze belijdenis: Ik, ellendig mens! wie zal mij verlossen van het lichaam deze doods?"

Maar blij vooruitzicht, hetwelk dan de ziel verkwikt, wanneer de Heere haar in die zaligen verlossingsweg komt in te leiden. Dan mag de strijd nog menigwerf het gemoed benauwen, de oude en nieuwe mens als doodsvijanden tegenover elkander blijven staan, geen nood is er van omkomen. Het is slechts een verdrukking van tien dagen. Eens zal de ziel haar wens verkrijgen, het onvolmaakte wegvallen en het volmaakte komen, eens zal het ogenblik aangebroken zijn, dat er geen verzoeking noch zonde meer zijn zal. En dat voorrecht ziet de apostel in zijn Zaligmaker volmaakt bereid. Hier mag het slechts bij ogenblikken in beginsel worden ervaren. Maar als hier op aarde de strijd ten einde toe volstreden is, dan zal het volmaakte komen en de gekroonde krijgsheld mogen wandelen eeuwig en altoos in die stad, welker twaalf poorten twaalf parelen zijn en welker straten zijn van zuiver goud, gelijk doorluchtig glas. Dan zal de overwinnaar eeuwig het Lam mogen aanbidden in zijn tempel. Vandaar dat Paulus, wanneer hij dit voorrecht mag indenken, waar eens het lichaam dezes doods zal worden afgelegd, met enen blijden jubel uitroept:

"Ik danke God, door Jezus Christus, onze Heere." "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Ik danke God door Jezus Christus, onze Heere."

Wie, mijn lezer, is met een blik rondom niet overtuigd van 's mensen diepe ellende. Op alle terreinen des levens komt naar voren de diepe verdorvenheid van het schepsel. En daarom sprekend over 's mensen ellende, wil een iegelijk zulks in het algemeen wel toestemmen. Maar wij moeten in deze nauw acht geven op hetgeen Paulus hier zegt. Personeel, op zich en in zich zelf blikkend, roept hij uit: "IK, ellendig mens." Hoeveel duizenden zien wel de ellende en verdorvenheid van de naaste, met voorbijzien van zichzelf. En toch juist op dat personele komt het aan. Met het oog op de naderende eeuwigheid is het toch de allesbeslissende vraag, of wij met Paulus door Gods genade mogen getuigen: "Ik, ellendig mens!" of wij onder de last onzer zonden en schuld voor de troon van de genade hebben leren neerzinken, in ons zelf niets vindende dan ellende. En op die vraag moeten velen het antwoord schuldig blijven. Dan blijkt het merendeel van de mensenkinderen onbekend met de strijd van Paulus en leeft voort in een' valse en bedrieglijke vrede, waarop zo de Heere het niet verhoedde, een ontzettende ontgoocheling zal volgen.

Een geestelijke strijd wordt niet gekend. De bemoeienissen gaan slechts over de dingen des tegenwoordigen levens. Het is slechts de grote vraag, hoe men door de tijd en niet hoe men er uit zal komen. Behoort u nog tot dezulken, dan schenke u de Heere dit voorrecht, die grote genade, dat u uzelf bij het ontdekkend licht des Geestes leert verachten, uw ellende en uw verdorven bestaan voor de Heere belijden, om van Hem in Christus gered te worden ter bekwamer tijd en het leren met Paulus de juichtaal te doen horen: "Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere." Maar in nog gevaarvoller toestand verkeren in onze dagen zo veel zielen, welke menen die geestelijken strijd te kennen, maar die in de grond van de zaak zelve aan het werk zijn gegaan en wier beeld ons wordt getekend in de vijf dwaze maagden.

Er worden mensen gevonden, welke een tijd leerden kennen, dat zij onder gevoelige indrukken leefden, welke wel vroeger spraken over hun ellendig bestaan. Daarna echter werden zij verlost en nu hoort men ze slechts spreken over verlossing en dankbaarheid; maar van een klagen over hun dagelijkse ellende en een steeds meer toenemende verdorvenheid hoort men ze met geen woord reppen. Als de Farizeeën zijn ze in eigen oog vroom. Verre zijn ze verheven boven hun medeschepselen. Maar onderzoek u nauw wanneer het zo met u gesteld is. Want voor God kan niets van uzelf bestaan, in Zijn heilig oog is van u alles even bedorven en walgelijk. Bedenk het daarom, na de dood komt het oordeel, waarin alles zal openbaar komen en de Heere een rechtvaardig oordeel zal vellen. Dan zult u alleen kunnen bestaan, wanneer u uzelf hebt leren kennen als een ellendige, die enkel en alleen roemen kan in de verlossing, welke is in Christus Jezus, onze Heere.

Of is uw hart in waarheid bekommerd, hebt u leren dorsten naar de levenden God, welk een troost is er dan niet in onze tekst voor u gelegen, wanneer de Heere die komt toe te passen aan uw ziel.

Immers, met de belijdenis van Paulus voor ogen, kan een schepsel nooit laag genoeg bukken, nooit diep genoeg beseffen zijn ellende. En nu is dit waar, u hadt andere gedachten in dezen. Want toen de Heere u stilhield op de weg, en Hij uw ogen opende voor uw ellende, werd het uw keus, om de wereld te verlaten en in een nieuw, godzalig leven voor de Heere te wandelen. En zelf ging u nu aan het verbeteren, de zonde zou in u niet meer heersen. En wat is uw droeve ervaring? Dagelijks worden uw zonden groter, steeds dieper wordt u ingeleid in uw verdorven bestaan. Pijnlijk doet de Heere u gevoelen, wie u in uzelf zijt en al het wilde vlees, hetwelk zo snel aanwast, wordt door Hem weggesneden.

Ziel, zo is echter Gods weg met Zijn kind: Eerst komt Hij u te wonden, om daarna u te genezen. Nimmer hadt u het kunnen denken, dat er zo veel gruwelen in u werden gevonden. Aanvankelijk ging het zo goed en nu moet u belijden, dat u steeds meer uw weg voor God verderft. En gelukkig ook. Want nu wordt u steeds meer afgebroken in uzelf, ontvalt u gedurig het steunen op eigen werk en zinkt u ten slotte gans hulpeloos, behoeftig voor Zijn voeten neer. Wanneer dan op de dag Zijner heirkraft de Heere u in Zijn verlossingsgeheim komt in te leiden, zal ook van uw lippen geen andere belijdenis worden gehoord dan die van een Paulus: "Ik ellendig mens! wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods. Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere."

Of heeft de Heere u meer in en doorgeleid in uzelf en in het heerlijk werk Zijner verlossende liefde, dan kan het niet anders, dan dat in Paulus' woord zich ook uw ervaring uitspreekt. Het is uw begeren naar de inwendige mens, om in het leven te zijn een levende brief van Christus. En wat hebt u nu gedaan voor de Heere, wanneer u terugblijkt op de afgelegde levensweg? Immers niets dan uw weg voor God bederven en zodoende voortdurend uw weg in het donker voort te zetten. Van dankbaarheid voor Zijn onuitsprekelijke genade, u geschonken, kunt u geen spoor ontdekken. Een ondankbare, een voortdurende opstandeling voor God, dat zijt gij. En wat u nog staande houdt en u telkens hoopvol doet voortgaan is dit, dat, wanneer ge u uw ellende levendig bewust zijt, en klaagt over het lichaam dezes doods, hetwelk u omdraagt; u dan ook steeds meer uw enig rust en steunpunt vinden moogt in uw verlossing in Christus Jezus, uwen Borg. Zo vaak hebt u geen last van dat lichaam des doods; Maar wordt het u weer eens een last, die u belemmert uw roeping volkomen te vervullen, dan is het met Paulus uw verlangen, om ontbonden te wezen en bij Christus te zijn. Hier op aarde zijt en blijft u een strijder, die nimmer rust zal vinden voor het hol van zijn voet. Eens echter zal uw strijd een einde nemen en u volmaakt de Heere, uwen God, mogen dienen, eeuwig en altoos.

"Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods? Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere.

Ziet daar uw belijdenis, waarin voor u zulk een rijke troost gelegen is. De Heere geve u steeds meer uw ellende te gevoelen; Maar daartegenover ook meer en meer het oog des geloofs ontsloten te hebben voor het grote goed, hetwelk de Heere heeft weggelegd voor degenen, die Hem vrezen, zodat ook u het met verheuging des harten met de dichter mag zingen:

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd"
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;*

*Laat al wat leeft Hem eren:
Bereidt de weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt:
Zijn Naam is Heer' van de Heeren
Amen.*

18. De grote komst. D. G. H. B.

"Toen zei Ik: Zie, Ik kom." (ADVENT.)

Psalm 40:8a.

Psalm 100: 1, 3, 4.

Lezen: Jesaja 11: 1-10.

Psalm 40: 3, 4.

Lofzang van Zacharias: 4, 5.

Psalm 98:4.

"Toen zei Ik: Zie, Ik kom."

Mijn Geliefden!

Hoe komt het toch, dat wij de moed en de lust hebben om ons samenzijn in het midden van de gemeente te beginnen met het zingen van Psalm 100?

Waar halen we de durf vandaan?

Om op te roepen de aarde, en luide te zingen: *"juich, aarde, juich alom de Heer'.*

Om op te roepen tot het blijde dienen: *"dient God met blijdschap."*

Op te roepen tot Gods eer en verheerlijking, *om voor Zijn aangezicht te komen, en om Hem te zingen een vrolijk lofgedicht?*

Wat mag daarvan toch wel de reden zijn? Dat de gemeente van Christus vormt een rei van zingende boodschappers, een koor van opwekkende zangers, een brede menigte van herauten met goede tijding?

Die meeleeft met de gang van het kerkelijk jaar weet het, en heeft zijn antwoord gereed op onze vraag.

Voor velen helaas bestaat er alleen maar een oudjaar en nieuwjaar in de kerk. Op oudejaarsavond komen ze om te zeggen dat ze er nog niet geweest zijn, en op nieuwjaarsmorgen soms om te zeggen dat ze geen plan hebben om meer te komen.

Maar anderen zijn er, Gode zij dank, die ook de indeling van het kerkelijk jaar kennen en van Kerstmis op het Lijden, over Pasen tot Pinksteren meeleven met wat Gods Woord geeft, en de tijd meebrengt tot verlevendiging van het geloof en tot zegening van de ziele.

En wat zijn zij weer blijde als de Kersttijd dan nadert, als de adventsklok gaat luiden, en als de prediker gaat roepen: ziet, Hij komt, uw Verlosser komt; o gemeente, Hij is gekomen, en Hij heeft gebracht heil na leed, troost voor smart, verlossing voor schuld.

Het is merkwaardig dat ons kerkelijk jaar begint in de donkerste dagen van de gewone tijdkring.

We gaan de winter weer in, straks komt het donkerste uur, de kortste dag, maar dan, dan ook komt het licht.

De donkerste dag in de natuur is de lichtste en blijdste dag in de genade. En als onze herfstzangen van vergankelijkheid en verdwijning verstommen - dan zingt de gemeente van Christus dat er een Licht opgegaan is, het eeuwige, blijvende Licht ter verlichting van de volken.

Jezus Christus en Zijn komst, dat is het helderste Licht verscheen aan de duisterten trans ener zondige wereld.

En nu - in de vier weken voor Kerstmis - nu gaan we ons op die komst voorbereiden. Nu moet er ontwakking komen, en uitzien zijn, en een verwachting die levendig spreekt.

Daarom dan ook die opwekking van morgen: *Juich, aarde, juich alom de Heer'.*

Want er is grote reden om blijde te zijn, voor het volk die Hem vreest.

*Hij heeft gedacht aan Zijn genade,
en Zijn groot werk gewrocht op aarde.*

Hij heeft het hemelwerk op aarde laten zien, Zijn liefdewerk voor zondaren getoond, en Zijn troostwerk voor troostelozen van hart.

Daarom zingen wij erbij: "gaat tot Zijn poorten in met lof en komt vóór Zijn aangezicht", want de toegang is ontsloten, de weg is gebaad. Tot de troon van de genade, tot de paleizen Zijner heerlijkheid, tot de poorten Zijns heils.

En we belijden samen, met zielsroerende ervaring: "want goedertieren is de Heer". Omdat al Zijn werk ons predikt Zijn genade en eeuwige goedertierenheid voor een in zichzelf eeuwig schuldig volk.

O, die er ingeleid wordt, in het Kerstevangelie, in de komst van Gods Zoon, in het werk Zijner genade, die belijdt met liefde: enkel goedertierenheid, onpeilbare genade voor zulk een als ik ben.

Ja, die komst predikt Gods genade. Daarom gaan we die komst bespreken, en die genade bepeinen. Geve de Heere daarin Zijn komst tot het hart, en ons blijde komen tot Hem!

Ons onderwerp heet: *de grote komst*. En wij wijzen met nadruk op die grote Ik en op die grote komst, als we achtereenvolgens overdenken: *Christus gekomen*,

- 1 als Zoon van de Vader,
2. als Middelaar Gods en van de mensen,
3. als Bruidegom Zijner Kerk,
4. als Rechter van de wereld.

1. In de geschiedenis des heils zijn drie perioden te onderscheiden: één vóór de tijd, één erin, en één daarna.

Hoe ik dit bedoel?

Het genadewerk van Christus is voorbereid in de eeuwigheid, uitgewerkt in de tijd en zal bevestigd worden door de wederkomst ten jongsten dage.

Een gewone fout die gemaakt wordt in de verkondiging van het Evangelie is deze, dat men begint bij de geboorte, desnoods bij de paradijsbelofte; de een staat alleen stil bij het feit van de komst des Heeren en de ander gaat terug tot de profetie.

Maar dat onze God een eeuwige God is, dat al Zijn werken van eeuwigheid zijn, en dat God van eeuwigheid bezig geweest is met heil te bereiden voor zondaren, dat schijnt men niet te vatten. Christus ook, Hij had van eeuwigheid af al, als speelgenoot bij de Vader, vermaak met de mensenkinderen.

En om onze tekst wel te verstaan moeten we dus bij dat eerste begin, toen van "begin" nog geen sprake kon zijn, bij dat allereerste beginnen.

O, wondere raadslog van de eeuwen, in dat stille, eeuwige vrede-gedenken Gods!

Toen was er nog geen Engel en geen duivel, nog geen mens en geen zonde, nog geen wereld en geen mensdom met een lange geschiedenis van allerlei ellende.

Niets was er! Dan God alleen. God Drieëinig alleen!

En toen is Gods werk begonnen. Toen werkte de alwetendheid Gods. Paulus zegt: "God de tijden van de eeuwen overziende." En dat uitzien van God ontdekte een ver verschiet, dat overzien van God ontdekte in de tijden van de eeuwen een wereld met mensen.

Daar lag de schepping, en de mens, de zondeval en de verlorenheid.

God zag het aan! Alles in zijn volkomen ontplooiing. Al dat gebeuren met de motieven van moedwil en hoogmoed, met de gevolgen van schuld en ellende.

Met één oogopslag zag de Heere het al! Met één volkomene alwetendheid wist Hij het tezamen.

En nu kwam de vraag: zal dat zo blijven?

Zal het gaan in die wereld, zoals de mens wil dat het gaan zou? Zou het blijven bij een verkoren, maar toch eeuwig verloren volk?

Maar dat kon niet, neen, dat mocht niet. Dan kwam Gods eer niet tot haar recht.

Maar moest dan het recht Gods geschonden worden? En Zijn heiligheid gekrenkt? Kon er gemeenschap zijn tussen de heiligen God en de zondigen mens?

Ja! dat kon, als maar één voorwaarde werd vervuld, namelijk deze: als het recht Gods vervuld en de zonde verzoend werd. Dan zou er uitkomst wezen, als er één was, die God en mens beide in één persoon verenigde, en dat werk deed.

Dan oplossing van alle raadselen als de Zoon van God zichzelf gaf in de dood om zondaren te geven het leven.

Ziet daar, M.Gel., de Vrederaad Gods in de stille, nooit begonnen eeuwigheid, met de vraag van de Vader aan de Zoon. Toen werd Zijn ziel geëist, Zijn liefde gevraagd, Zijn leven bedongen. Maar toen heeft de Zoon het ook gezegd: "Vader, Ik wil, Ik kom, want Ik heb lust, Uw wet is in mij, Uw welbehagen te doen de lust Mijner ziele."

*Mijn liefde en ijver brandt;
"Ik draag Uw heilige wet,
"Die u de sterv'ling zet,
"In 't binnenst ingewand."*

Wondere Vrederaad dan! Om de eis van de Vader als om de overgave van de Zoon. Hier staat een gehoorzame Zoon voor de Vader, die vrijwillig zich geeft voor de zonden van mensen, die Zijn ziel zal overgeven in de dood, ja in de dood des kruises. Geheel Zijn hart, Zijn leven, Zijn liefde, alles geeft Hij ten offer.

Mogen wij dat op de eersten adventsdag samen bepeinen! O, lees dan in die overgave Christus' eeuwige liefde tot het verlorene, en zingt dan in uw hart:

*"Die met ons lot bewogen
"Om ons van zond' en ongeval t' ontslaan
"Een star in Jacob op doet gaan,
"De zoon des heils doet aan de kinnen staan."*

Ja, lees hier iets van die heiligen liefdedrang, om als broeder Borg te worden voor de Zijnen!

Lees de onuitblusselijke begeerte om als een Held te strijden en glorieus te overwinnen.

Ik kom, dat is Ik moet, Ik wil, Ik zal.

Heerlijke diepe gedachte des heils!

"Toen zei ik." Toen, in de stille eeuwigheid.

Toen de Vader sprak. Toen er nog geen zonde en schuld, nog geen mens en geen satan was.

Toen zaligheid uitgedacht werd en goddelijke liefde werkte.

Heerlijke vinding des Allerhoogste, wat God uitdacht tot van de zondaren heil!

O, wie had dat kunnen uitdenken? Die enige mogelijkheid, die enigen weg, die enige zaligheid?

Ja, Gods gedachten zijn hoger dan de onze en Gods wegen dieper.

Eeuwige liefdegedachten zijn opgekomen in het eeuwige Liefdewezen. Alles is waarheid en werkelijkheid gebleken, omdat de Zoon ten antwoord gaf op de gedachte des Vaders: *Zie, Ik kom.*

Voor een kind des Heeren, dat hier betrachten mag Zijn heil, dat van eeuwigheid af zeker was, is er onuitsprekelijke blijdschap.

O, die daarin geleid wordt, roept het uit: eer ik nog was geboren, eer alles geschapen werd, eer iets van het zijnde was, had die Christus mij al lief, en was Ik het voorwerp van Zijn eeuwige verkiezende, verzoenende liefde.

Hij dankt in ootmoedige aanbidding voor die bereidheid van die "Vader van de eeuwigheid."

2. *"Toen zei ik: zie Ik kom."*

Zo spreekt de gehoorzame Zoon tot de rechtvaardig eisende Vader. Een werk alzo vóór de tijd.

Maar dat werk is gevolgd door een ander in de tijd. De eeuwige Godsgedachte is waarheid geworden in het leven van de mensheid op aarde.

"Ik kom", dat is het woord van de Middelaar Gods en van de mensen.

Zal ik u al voeren aan de kribbe van Bethlehem, aan het kruis van Golgótha in de ure van advent?

Gij weet het toch, dat de menswording van Christus nodig was, om de vredegedachten Gods werkelijkheid te maken. God kan niet lijden. Lijden en dood veronderstellen zonde. En bij God is geen zonde. Daarom moest Hij, het Woord dat bij God was, de menselijke natuur aannemen en "in de gelijkheid des zondigen vleses" komen om voor de mens te lijden en te sterven, en voor de zonde te betalen.

O, wat is de waarheid van Phil. 2 toch dierbaar voor de Kerke Gods op aarde, voor elke ziel die onder zondelast zucht en met zondesschuld schreit tot God!

Dat die grote Ik zichzelf ontledigd heeft, en in de gedaante van een dienstknecht gekomen is. Dat Hij vlees aannam uit de maagd Maria en kwam in de volheid des tijds, en dat die menswording ons openbaart Zijn Middelaarschap, en in dat Middelaarschap de hoogste zekerheid van onze zaligheid en de zaligheid van een zeker kindschap voor al de Zijnen!

O, daar komt Hij, waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig Mens!

Wat is die komst een diepe vernedering! Wat is die vernedering een troostvolle zegening en een aanbiddelijke zaligheid!

Daar komt Hij, God geopenbaard in het vlees. Dat maakt het Kerstfeest tot een heilsfeest van enige betekenis, tot een dag van zaligheid met ongekende vreugd.

Ja, M. Gel., dat "zie, Ik kom" predikt ons de Middelaar Jezus voor Zijn volk.

En wilt hier nu eens goed op letten. Want in het Christendom is de waarheid van de tussenpersoon de grootste en tevens de heerlijkste van al de waarheden.

Bij alle andere godsdiensten horen we ook van zieners, profeten en leiders, maar zonder die personen is zulk een godsdienst evenzeer bestaanbaar, houdt zulk een leer toch alle kracht.

Maar bij ons geloof is de persoon van de Christus onmisbaar; de Middelaarswaarheid is de hoofdwaarheid; zonder deze is ons geloof ijdelheid en een onmogelijkheid geworden; niets meer blijft er over, hoogstens een ijdele klank, blote vorm.

Christus is de Weg, niet alleen de wegwijzer. Christus is de Waarheid, niet alleen de waarheidsprediker.

Christus is het Leven, niet alleen de Levenverkondiger. Een Christendom zonder de Christus Gods kan op de naam van Christendom niet meer aanspraak maken. Het moderne ongeloof onzer dagen heeft het ontzenuwd en verkracht, want Christus is niet de voornaamste Christen, maar Hij is het Christendom zelf. Zonder Hem bestaat het eenvoudig niet.

"Daar is één Middelaar Gods en van de mensen, de mens Jezus Christus."

Daarom is dat "Ik kom" van zo grote waarde. Die persoonlijkheid is noodzakelijk. Waarom? Om in onze onmacht ons Gods macht te openbaren. Om in onze zonden Gods redding te schenken. Om in onze scheiding van God te openbaren, dat er vereniging mogelijk, zeker, en heerlijk is.

Zalige waarheid dan: zie, Ik kom als Middelaar. O mensenkind, Hij is gekomen om uw zaak in orde te maken, om uw schuld te verzoenen, om uw eeuwigen vrede te bewerken. Zóó kunt

u niet klagen over uw verlorenheid, of nog stijgt boven de klacht uwer ziel het loflied Zijner volkomen verlossing. Zóó kunt ge niet schreien over uw zonden, of nog hoger gaat de prediking van het eeuwige heil voor zondaren en schuldenaren.

Lof dan die goddelijke bereidheid, dat Hij Zichzelf heeft gegeven tot een rantsoen voor onze zonden!

Lof dan die Goddelijke overgave, dat Hij Zijn leven niet te lief gehad heeft, maar zichzelf heeft overgegeven!

Lof en ere, hulde en aanbidding dan van de goddelijke borgtocht in die komst bewezen, in Zijn Middelaarschap verzekerd!

Want Hij is gekomen, om alles te doen. Hij in nedergedaald om het ook alleen te doen. Niemand wilde hier helpen.

Niemand kon hier helpen.

Niemand mocht hier helpen.

Hij alleen, als Borg voor de Zijnen, Hij heeft huil aller ongerechtigheid op Zich doen aanlopen, door al Zijn striemen is hun genezing geworden.

Voorwaar, Ik, de Goddelijke Borg. Ik ben gekomen, Ik ben er, Ik blijf er ook, eeuwig en altoos.

Het zaligste Kerstgeschenk is de nederige knecht des Heeren zelf, de Immanuel. God met ons, die kwam alleen om te dienen anderen, die niet gediend wilden, en toch gediend moesten worden.

*"Zijn ziel, Hem opgedragen,
kon God alleen behagen."*

Dat offer was het beste offer, het enige waarin de Vader lust had.

O, mag ik dan niet zeggen: Jezus' komst is een komst met gerechtigheid, met genade, met liefde en met verzoening?

En zal deze prediking dan juist niet zijn de gepaste prediking van de advent voor verslagen zielen, die roepen om verlossing en genade?

Hoort het, zielen met schuld, hier is uw Verlosser. Ziet het, zielen met wonden, hier is uw Heelmeester. Aanschouwt het, zielen met ellende, hier is uw Redder.

Zaligmaker is Zijn naam, zegenen is Zijn werk, troosten is Zijn arbeid - ook voor u, ja voor u alleen.

Lofzang van Zacharia : 4, 5.

3. Als u nog nader wilt horen van die grote komst van die grote Ik, dan ben ik bereid om Hem u te gaan voorstellen ***als de Bruidegom van Zijn Kerk.***

"Zie, ik kom", dat predikt ons niet alleen een gehoorzamen Zoon in de Vrederaad, ook niet alleen een Middelaar Gods en van de mensen gekomen in de tijd, maar dat spreekt ons ook van een komst tot de ziel, de komst van een liefhebbenden Bruidegom, die het hart van Zijn bruid zal verkwikken.

M. Gel. Wij beleven een wonderlijke tijd ten opzichte van de prediking van het Woord. Van de een horen we: dat soort van preken is niet onderwerpeijk en bevindelijk genoeg, en van andere zijde wordt het ons niet onduidelijk toegeroepen: maar mij is het al te bevindelijk; 't is op het ziekelijke af!

Gelukkig, dat het niet met een stembusstrijd uitgemaakt behoeft te worden, hoe het zijn moet; 't zou een hete strijd kunnen worden anders!

Mag ik er het mijne eens van zeggen?

Luister dan als ik u vertellen wil dat in de Vrederaad ook ons geopenbaard is een belofte van de Vader aan de Zoon, op de toestemming van de Zoon aan de Vader, n.l. deze: Hij zou zaad zien; een volk zou Hij ontvangen ten eigendom.

Wat dat voor 'n volk is?

Dat is een gegeven volk, van eeuwigheid door de Vader aan de Zoon geschonken.

Dat is een gekocht volk, door het bloed van de Christus Gods.

Dat is een verlost volk van zonde en schuld.

Dat is een geheiligd volk door Christus' Geest, die geheiligd is aan het hart.

En nu is het zo toegegaan: Dat kind in de kribbe, gekomen in het vlees, is Man geworden, profeet, priester en koning. Die Man zocht een vrouw, en die Bruidegom heeft gevonden een bruid. En Johannes zegt er ons van: "Hij is tot het Zijn gekomen, maar de zijn hebben Hem niet aangenomen, Maar - voegt hij erbij - zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden."

Ziet, daar hebben we de waarheid die we in de derde plaats moeten overdenken.

Gods kinderen zijn in Gods Woord Zijn volk, Zijn kerk, Zijn bruid. Tot hen is Hij gekomen en met hen begeeft Hij zich persoonlijk in een verbond, dat een verbond is van eeuwige liefde, een verbond van genade en trouw.

En hoe Hij dan tot de zijn gekomen is en nog komt?

Eerst met een verwijt van hun snode ondankbaarheid en schromelijke dwaasheid: "Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is, en uw ziel niet verzadigen kan."

Dan met een bede, 't is een hartroerende bede, die elke ziel in dat verbond begrepen zeker aanvaardt: "hoort toch aandachtig naar Mij."

En eindelijk met het allervriendelijkste aanbod dat ooit een mensenkind werd gegeven, n.l.: "laat toch uw ziel zich verlustigen doordat u eet het vette van Mijn huis en het goede van Mijn hand."

Verstaat u de rijke aanbieding van Zijn komst tot de ziel, de vredetekenen van Zijn geopende hand, u gegeven tot zaligheid voor uw leven?

O, 's konings gezanten verkondigen om strijd die genade van de Bruidegom van de ziel.

De genadeboodschappers volgen elkander op in statige reien, en ze spreken van geen andere weldaad.

En elke prediking des Woords heeft tot inhoud, als het gaat over het komen tot Zijn Kerk: ziet het, o volk des Heeren, zo trekt Hij zielen, zo lokt Hij ze met genade, zóó bindt Hij ze aan Zijn dienst.

En dan - ja, dan, als de ziel genade ontvangt om dat woord te horen, die boodschap te verstaan, in van de waarheid te geloven, dan schenkt Hij Zichzelf kwijt, als die schuldovernemende, zielszaligende en zegenende Borg, als die Bloedbruidegom voor de zielen van de Zijnen.

Ziet, dat is de grote komst, ik zei haast, de grootste, althans de zaligste. Dan wordt de eerste komst in het geloof verstaan, en de tweede voor eigen hart ervaren, en dan wordt de ziel de herberg van Jezus, waar Hij de heerschappij Zijner genade zalig doet ervaren, en de mededeling Zijner liefde wonderlijk geeft te genieten.

O, zalig dan het hart, dat Jezus in Zijn komst zo ontvangen mag. De vrouw zal dan de Man omvangen, en 't woord van de Meester is dan zoet voor Zijn kind. Een persoonlijke kennismaking van betekenis, voor waar, een ontmoeting van het hoogste gewicht, een omgang getuigend van de reinste liefde.

Och, zo veel kinderen Gods leven maar voort op de belofte. Zij kennen de Persoon niet. Wel de gaven, niet de Gever. Wel de schatten, maar de rijken Koning zelf niet.

Daarom moet ook in advent gepredikt worden: zie Ik kom - ook tot de ziel. Ik kom als een volkomen Borg, als een heerlijke Zalmgmaker, als een goddelijke Wetsvervuller, als een algenoegzame Middelaar.

En dan wordt het na de advent het rechte Kerstfeest vieren, omdat dan het Licht opgaat in vollen glans, in blijvende glorie.

Want die Bruidegom is in ondertrouw. Hij meent het zo goed met de ziel. Hij mint ze zo volkomen. Hij neemt ze in een verbond. Hij vindt ze voor eeuwig. Zalige komst, als Christus alleen alles wordt. Buiten Hem is geen leven.

In Hem is eeuwige vrede, balsem van de zoetste genegenheid.

O, M. Gel., kent u Hem, als uw Bruidegom, als uw zielsvriend? Is Hij tot u gekomen? Zo velen hebben een geloof in naam en weten van geen openbaring Gods aan eigen ziel.

U moet ik vragen: hebt u Jezus wel eens gezien, gevoeld, geloofd, omhelsd? En daarin ervaren Zijn kracht., Zijn genade, Zijn liefde?

Als wij iemand kennen, dan kunnen wij ook wat van die persoon vertellen.

O, vertel mij eens van u w Jezus! Van Zijn correspondentie met uw ziel, van Zijn omgang met uw hart, van Zijn lering, leiding, gaven en vertroosting voor uw leven.

Nog eens, zalig zo'n goddelijk bezoek! Zalige komst, want dan geeft die komst kracht om In leven, moed om te strijden, hoop om te overwinnen.

4. En nu ten slotte, nog één gedachte. Een gehoorzame Zoon, een bereidwillige Middelaar, een gezegende Bruidegom, is ook **een rechtvaardige Rechter**.

"Zie, Ik kom!"

Daar ligt een zegen in, maar daar ligt ook een oordeel in! Een waarheid die hard is, maar eeuwig waar blijft.

Vóór de tijd is er zegen geweest in de vredegedachten onzes Gods. In de tijd is er zegen geweest bij de openbaring Zijns Zoons. Maar na de tijd? O wee ons, als wij Hem hier niet hebben leren kennen, dan zal er geen zegen zijn, maar na de tijd een rechtvaardig oordeel overblijven.

Dán, als het eerst waar zal worden bij ons sterven, als wij het eerst zullen zien bij Zijn wederkomst, dat Hij komt.

"Ik kom", dat is dan de Ik van de rechtvaardigen Rechter, die ontzettende Ik, die vreselijke Ik, die geduchte Ik.

Hoe is het toch met Israëls volk gegaan?

Hebben zij zich niet gestoten aan de steen des aanstoots, en zijn zij niet gevallen op die steen, en door die steen ook verpletterd geworden?

Is Hij niet tot de zijn gekomen, maar omdat zij Hem verworpen hebben, is Zijn bloed daarom niet, als het bloed van de wrake, over hen gekomen?

En zou dat oordeel ons dan niets te zeggen hebben, voor onze ziel en ons leven in deze tijd?

O, vreselijk oordeel in Jezus' laatste komst! "*Hij komt, Hij komt om de aarde te richten.*"

De laatste komst is wederkomst, maar dan ten gerichte.

Ziet, dat is ook een adventsgedachte. Want wij reizen die dag tegemoet, en het gaat op het oordeel aan.

Misschien hebben we nog één Kerstfeest, misschien zelfs het laatste al gehad.

Welk een tegenstelling dan toch zou het voor ons, als we onbekeerd sterven, zijn! Daar in de raad des vredes een gehoorzame Zoon, hier een geweldige Rechter.

Een tegenstelling ook met de kribbe van Bethlehem. Daar het kind in doeken gewikkeld en hier de Man met het zwaard van de wrake.

Een tegenstelling ten slotte met de komst tot de ziel Zijner kinderen. Daar een komst in genade en hier een komst ter eeuwige verdoemenis.

O, wie heeft zich tegen God verhard en vrede gehad?

Durft u bestaan voor de Rechter van hemel en aarde?

U durft niet.

U kunt niet.

U zult niet.

"Ik kom", want zo zegt de Heere: "Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste."

"Ik kom", dat is het eerste, maar dat is ook het laatste woord van al de Godsopenbaring in Gods getuigenis.

Dan krijgen we allen met God te doen. Dan zullen allen, rechtvaardigen en onrechtvaardige!!, die Christus ontmoeten.

Zalig daarom, die Hem nu leert kennen, in Zijn eerste, tweede en derde komst. O, zie Hem aan, want Hij is beminnelijk, dierbaar, volzalig.

Eén blik op de Heiland, het Kind in de kribbe, de Man van Smarten, de Held van de opstanding.

Zien is zalig zijn, zalig zijn is zegen ontvangen voor de eeuwigheid.

M. Gel. Vier gedachten heb ik getracht te ontwikkelen over Jezus' komst. Vier lijnen aangegeven en uitgestippeld, opdat uw voet zich daarheen begeven zou.

Waar het nu maar op aankomt, is op deze vraag: Hebt u kennis aan die Ik en aan Zijn komst?

Den zal het u troost geven, als uw ik geworden is een "niet-ik", een gekruisigd ik, een verloren ik. De apostel Paulus had er kennis aan, en heeft er van geschreven met deze woorden: "ik ben met Christus kruist en ik leef, Maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij." En dat is het geheim van alle godzaligheid, of wij dit voor ons zelf weten, dat ons ik de dood ingegaan is.

Van nature staat ons "ik" tegenover die grote "Ik"; als vijanden van Christus willen wij ons aan Hem niet onderwerpen noch overgeven.

Dat "eigen ik" is zo groot, heeft zoveel inbeelding, en gevoel van eigenwaarde. Dé een leeft op zijn zondig ik, de ander op zijn vrome ik, een derde op zijn eigengerechtig ik, en de vierde op zijn lijdzame ik. Allen hebben we van nature wel zo'n "ik." Maar als de genade van Christus heerschappij voert over onze ziel, dan zal ons ik in de dood gaan en Zijn Ik zal triomferen.

Dan wordt het door de genade Gods "niet meer ik naar het vlees", maar voortaan "ik door 't geloof." Daarom, mocht Zijn komst ons ik maar breken, en Zijn Ik in Zijn komst ons dierbaar maken.

En - kent u uzelf als zulk een gebroken mens, zulk een zondaar die nooit zou gekomen zijn tot Hem, maar die het belijdt: "dat Hij gekomen is tot mij, dat is mijn roem alleen", o, M. Gel., vergeet niet, dat voor recht Kerstfeest vieren, er een levende verwachting moet zijn van Zijn komst.

Herders en getrouwen geven ons in de Schrift het voorbeeld van het rechte uitzien tot Hem. Hun verzuchting was: och, dat het Licht kwame! Stelle uw ziel zich dan zó voor de Heere, en late het uw bede zijn: "Kom, Heere Jezus, ook in Uw Woord, ook in Uw komst, ook op Uw geboortefeest tot mijn hart."

En mag u zeggen: Hij is gekomen, Hij is in mij geboren, en Hij is mijn Zielsbruidegom - o mijn broeder of zuster, ga dan door de donkere advent tot het hemelse licht van de gezegende Kerstnacht.

Voor u is het waar: uw Licht is gekomen. En toch, telkens heeft uw hart weer een nieuwe komst nodig, en de nieuwe bewijzen van Zijn onwankelbare liefde. Maar dit zij uw troost: Hij is bereid. En als uw gebed zijn mag: "och, dat de hemelen scheurden, en de Heere nederdaalde, dan zult u ondervinden: "Ik, de Heere, maak de donkerheid tot Licht, en de duisternis tot heerlijkheid." Zo ga uw gang rustig voort tot aan de nacht van uw sterven, en als dan de laatste adventsklok is uitgeluid, en het blijde morgenlicht van Zijn zalige komst u tegengloort, dan moge het levend in uw ziel gevonden worden: "Heere, ik kan niet langer

wachten, Uw komst alleen kan mijn heil volmaken - vol maken, voor eeuwig. En daarom:
Kom nu, o Heere Jezus, ja, kom haastelijk, amen, ja Amen

D. G. H. B.

19. Nacht en Dag.

KRIMPEN A/D LEK. J. A. BROEKERS.

"In de beginne schiep God de hemel en de aarde, enz."

Genesis 1:15.

Gezongen:

Ps. 33: 5, 6.

Ps. 119:9.

Ps. 146: 4, 6 of Lofz. v. Zach.: 4, 5.

Ps. 38:15, 22 of Ps. 146:6.

Gelezen: Wet des Heeren en Joh. I: 1-29.

Wij kennen allen de naam van Debora, de profetes, die leefde in de Richteren tijd en onder wie door 's Heeren genade Israël een grote overwinning behaalde op zijn vijanden, een overwinning, die haar deed uitjubelen een lied ter ere Gods, waarin zij ook deze woorden uitspreekt: "Alzo moeten omkomen al uw vijanden, o Heere. Die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn, als wanneer de zoon opgaat in haar kracht." Schoon en veelzeggend beeld: "Als wanneer de zoon opgaat in haar kracht." Als des morgens de zoon boven de horizon verrijst en in volle luister door de morgennevelen breekt, zendt zij haar licht en warmtestralen over het aardrijk en zij is daardoor tevens de predikster van de almacht Gods. Zo is het ook met degenen, die God liefhebben. Zij verspreiden licht en warmte, namelijk het licht van de genade Gods en de warmte des Heilige Geestes. Zij zijn levende getuigen van hetgeen de Almacht des Heeren aan een kind van Adam vermag. Als een rijzende zon behoren zij te schijnen te midden van een verduisterd geslacht.

Helaas, dat zo menigmaal een wolk van zonde zich weer schuift voor dat licht van Gods genade. Doet de Heere die echter in Zijn ontferming weer optrekken, zo mogen zij opnieuw getuigen, dat zij in zichzelf niets dan duisternis zijn, maar dat de Heere nog iets van de glans Zijner heerlijkheid wil openbaren, waardoor zij worden predikers van de Zoonne van de Gerechtigheid. Natuur en genade zijn twee verschillende gebieden, maar uit de natuur kunnen wij veel leren aangaande het rijk van de genade. Dit blijkt reeds uit hetgeen ik daar aanhaalde uit het lied van Debora en ook onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis noemt de natuur een boek, waarin de schepselen als zo veel letters en woorden zijn, die ons de almacht en wijsheid Gods prediken.

Komt, laten wij u van natuur en genade of, van schepping en herschepping mogen spreken naar aanleiding van onze tekst, die u vindt in

Genesis I: 1 - 5:

"In de beginne schiep God de hemel en de aarde," enz.

Laten wij u dan mogen spreken over de eersten scheppingsdag als een typisch beeld van het werk de herschepping in het zondaarshart.

Daartoe staan wij stil bij

- a. de duisternis,
- b. het licht,
- c. de scheiding tussen licht en duisternis.

a. De duisternis.

"In de beginne schiep God de hemel en de aarde." "In den beginne!" Wanneer was dat? Dat was, toen er nog geen tijd was. In de Openbaringen lezen we, dat de engel, bij Dien, die in alle eeuwigheid leeft, zweert dat er geen tijd meer zijn zal." Dat zal wezen in het nieuwe Jeruzalem, waar niet bij de tijd, maar alleen bij eeuwigheden zal gerekend worden! Dat zal wezen, als deze hemel en deze aarde er niet meer zijn, maar er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zullen geschapen zijn.

Maar zo is er ook geen tijd geweest, mijn vrienden; dat was, toen deze hemel en deze aarde nog niet bestonden, toen er nog niets was buiten God. Toen was er nog geen tijd, maar alleen eeuwigheid. Zodra echter het heelal door de almacht Gods werd voortgebracht, was er een begin. "In de beginne schiep God de hemel en de aarde." Meent echter niet dat deze aarde, wanneer ge haar hadt kunnen aanschouwen.

Lezer! zich aan u vertoond had, gelijk zij thans is. Neen, onze tekst leert ons anders. "De aarde was woest en ledig." "Woest", zodat men niet de minste orde of regelmaat zou gevonden hebben. De verschillende elementen streden met elkander als een gistende, kokende massa; het droge en natte was niet van elkander gescheiden door bepaalde grenzen. Later zou de Heere in 6 dagen van alles een aarde toebereiden, die een woning voor de mens kon zijn. De aarde was nu in de beginne echter woest en ook "ledig." Geen mens, geen dier, geen plant werd er gevonden; geen zich voortbewegende vis in het water, geen zingende vogel in de lucht, nergens een levende ziel, overal nog de stilte des doods. Al was er geen levende ziel, om dit alles te aanschouwen, men zou het toch ook niet gekund hebben, want van deze woeste en ledige aarde lezen wij, dat "duisternis was op de afgrond." Zo lag alles dan verborgen in een stikdonkere nacht. Het was niet alleen de stilte, maar ook de duisternis des doods. De diepe afgronden, zij zouden niet te onderscheiden zijn geweest van vlak en effen land. Beide waren omhuld door een ondoordringbaar duister, het zwarte kleed van de dood.

Te midden van al dat woeste en ledige, van deze doodse stilte en dreigende donkerheid was de levende God en van die God en Heere lezen we "de Geest Gods zweefde op de wateren." De Heilige Geest bewoog zich voort over de wateren van het aardrijk, zweefde. Eigenlijk staat er in de Hebreeuwse grondtekst een woord, dat "broeden" betekent. Dus de Geest Gods broedde op de wateren. Hierbij hebben wij te denken aan het beeld van een watervogel, die broedt op zijn eieren, die nu nog bewegingloos zijn, maar waaruit zo aanstonds door de broedende warmte het jonge leven zal te voorschijn komen. Zo was de Heilige Geest ook reeds voorbereidend werkzaam, om op de woeste, ledige, dode en donkere aarde het nieuwe leven te wekken.

Evenals nu de aarde een wereld in het groot is, zo is ieder mens of juist nog elk mensenhart een wereld in het klein. Al hetgeen daar in de tekstwoorden van de aarde gezegd werd, kan ook van de mens gezegd worden.

Wij hebben ook allen eens een begin gehad. Niet alleen Adam, maar wij allen zijn schepselen Gods. De Heere is het, die de adem des levens in ons heeft geschapen. Met de psalmist kunnen wij zeggen: "Gij hebt mijnen ongevormden klomp gezien" en "Gij weet, hoe ik in de nederste delen als een borduursel gewrocht ben."

De Heere is onze Schepper en Maker en wij zijn het maaksel zijner handen en onze geboorte is voor ons het "in de beginne", waarmede voor ons de tijd begint. En hoe is het dan met ons mensen gesteld, Lezer? Ik bedoel niet met de mens in het paradijs, maar met ons mensen, zoals wij nu geboren worden onder de heerschappij van de zonde en des doods. Kan er dan ook van ons niet gezegd worden: "de aarde was woest en ledig?" Het harte van de natuurlijke, onwedergeboren mens is woest. Het is een woeste wereld, dat mensenhart, waarin allerlei hartstochten en begeerlijkheden koken en zieden. Regelmaat of evenredigheid is er niet in te vinden. Het is een bouwterrein, dat daar nog woest neerligt en waarvan de tijd nog leren moet, wat het worden zal.

Ja, wanneer wij nagaan, hoe woest alle hartstochten zich daarbinnen naar het boze uitstrekken, dan is er weinig of geen hope, dat het nog ooit iets worden zal. En tevens "ledig" is die hartewereld. Geen ware kennis, gerechtigheid of heiligheid wordt er gevonden, geen liefde, geen geloof. De stem van het ware gebed wordt er niet vernomen, want er is geen leven, het natuurlijke hart is dood en geen zucht, geen bede, geen gedachte tot verheerlijking Gods kan in en door deze dode hartenwereld worden voortgebracht. En wat de toestand voor de on wedergeboren mens nog verschrikkelijker maakt, is dit, dat van hem gezegd kan worden, dat duisternis op de afgrond is.

Ja, zijn oude, arglistige adamshart is een afgrond, waarin sedert 's mensen val de duivel met al zijn machten, die de duisternis beminnen, zijn tenten heeft opgeslagen; het is een dal van de schaduwen des doods. De duisternis op de afgrond des harten van de natuurlijke mens is zo groot, dat hij niets kan onderscheiden van de woeste en ledige staat, waarin hij verkeert, zodat hij bij zichzelf spreekt: "ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geens dings gebrek!" en hij weet niet, dat hij is "ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt." Wanneer de mens in de naam des Heeren hoort spreken van dood, toekomend oordeel, hel en verdoemenis, betoont hij zich de gerust in Sion, of hij ziet met schouderophalen en een laatdunkende spotlach op zulke getuigen neer. Of ook hij zoekt in een uiterlijke deugd en gehoorzaamheid heul, maar dat er niemand is, die goed doet.... ook hij niet, dat zij allen zijn afgeweken en onnut geworden ook hij, dat niemand zalig zal worden, tenzij als een wederom geborene, hij wil er niet aan. Dat er te veel aan ons ontbreekt, erkennen wij, maar, dat er niets anders dan woestheid en ledigheid in ons zou zijn, is ons te sterk; door de duisternis op de grond onzes harten zijn wij er blind voor.

De natuurlijke mens vraagt dan ook nooit waarachtig naar verzoening, genade, verlossing. Hij laat God links liggen, vloekt en lastert Hem, of hij is vroom, maar dan is het een vroomheid op zijn manier, die hij van de Vorst van de duisternis geleerd heeft. Zo is de natuurlijke mens woest en ledig, duister en verblind, dood en verloren. Als zulke mensen zijn we geboren, Lezer! Welk een genade, dat de Heere Zich nog met dezulken bemoeien wil en ze niet aan hun lot overlaat.

Lezen we toch, dat de Heilige Geest Gods broedde over de wateren, om het leven voor te bereiden, de Heere doet dit ook over het woeste, ledige en duistere mensenhart. Zijn wij niet reeds van onze prilste jeugd af door onze ouders op de knieën gebracht? Zijn en worden wij niet onderwezen in Gods Woord? Komt de Heere niet zo nu en dan aankloppen door ernstige gebeurtenissen van voor of tegenspoed? Geeft Hij niet de prediking des Woords en is er niet een werking des Heilige Geestes? Ziet, dat is alles dat voorbereidende werk Gods, waarmee de Heere betoont, zich niet onbetuigd te willen laten aan het verloren geslacht van Adam, waarmee Hij de zijn koestert, trekt, voorbereidt om ze eens te trekken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Leven is er dan nog niet. Wij zijn dan nog Lo-Ammi dat is, nog niet Zijn volk, dat nog niet naar Hem vraagt en Hem nog niet zoekt, maar zonder dat zij het weten, zoekt Hij ze reeds. Hij heeft ze het eerst liefgehad. Welk een vrije en ontfermende genade! De Schepper van hemel en aarde wordt niet moede of mat, Hij wil Zich nog een volk toebereiden, Hem ter ere, maar dat volk zal dan ook alles, leven, licht, geloof, hoop, liefde, zaligheid aan Hem te danken hebben.

b. Het licht.

De in den beginne geschapen aarde zo echter niet woest, ledig en duister blijven, want we lezen in onze tekst: "en God sprak: er zij licht."

Er ging dus een stem uit van de Heere, die beval: er zij licht "en" zo lezen we "er werd licht." Op hetzelfde ogenblik, dat de bevelende stem des Heeren vernomen werd, was het bevel reeds volbracht. "Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er." "Hij roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren."

Zo ging er dan een lichtglans uit over de aarde. Kan had men nu, wanneer er een levende ziel op aarde was geweest, bij dat licht een schoon tafereel aanschouwd

? Verre van daar, Lezer! Bij dat licht werd juist openbuur, wat tot nog toe in de duisternis was verborgen geweest, n.l. het woeste en ledige en dode op de aarde. Bij dat licht vertoonde zich een chaos, de warrelklomp van de strijdende elementen eerst recht en viel de stilte des doods des te meer op. "En God zag het licht, dat het goed was." De Heere verblijdde zich in Zijn werk, want alles wat het maaksel Zijner handen is, is goed, maar ook dat alleen. Alle mensengedoe is knutselwerk, dat waardeloos is in de ogen van de heiligen God. Zijn werk alleen is onberispelijk, volmaakt goed. En welk is nu wel dat woord, dat God sprak, door hetwelk Hij het licht heeft geschapen?

Zegt de Heere het ons zelf niet in Zijn Woord, in het eerste hoofdstuk van het evangelie van Johannes: "in de beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt en zonder hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als die des Eengeborenen van de Vader." Ja, dat Woord des Heeren, waardoor het licht is geschapen, was de Heere Jezus Christus. Toen nog niet vlees geworden maar in de heerlijkheid Zijns Vaders. Zo is dan de schepping het product van de Drieëenige God; Vader, Zoon en Heilige Geest. Slaan wij nu een blik in de geestelijke wereld des harten.

We zagen reeds dat de Heere met Zijn Heilige Geest broedend, d. i. voorbereidend werkt aan het van nature zo woeste, ledige, dode en donkere mensenhart. Maar al mogen we nu misschien ook al jaren en jaren delen, mijn Vrienden, in deze blijken van Gods genade, voor Gods volk komt er eens een tijdstip, dat de Heere spreekt: "er zij licht" en "daar werd licht." Lang mag het duister zijn geweest in het Saulushart, als de Heere spreekt, wordt het zo licht, dat die Saulus een Paulus wordt. Anderen waren bekommerd over allerlei uiterlijke omstandigheden, maar de Heere sprak en het licht ging hun op en bij dat Licht leerden zij zich zelf kennen als een dood en doemschuldig zondaar. In een punt des tijds werkt dan de scheppingsdaad Gods in het harte zulke Adamskinderen, dat zij zeggen kunnen: "dit weet ik, dat ik blind was, maar dat ik nu zie!" En hoezeer de natuurlijke mens ook nog steeds de duisternis liever heeft dan het Licht, als de Heere spreekt: "er zij licht!" dan wordt het licht en kan niets en niemand het meer tegenhouden. Zo is de belijdenis van al Gods kinderen.

En wat dunkt u, Lezer, zouden zij zich dan verblijden in dat Licht, dat is komen schijnen in hun harten en waarvoor de duisternis heeft moeten plaats maken? Zo denkt u misschien, maar Gods volk leert u anders. Toen het licht over de aarde ging schijnen, werd het woeste, ledige en dode van die aarde eerst recht openbaar, merkte ik zo pas op. Welnu een zondaar in wiens harte de Heere sprak: "er zij licht en er werd licht", leert ook eerst bij dat licht inzien, hoe treurig het met hem gesteld is, hoe woest en ledig, dor en dood zijn ziel is. Zij zien het met schrik en hebben zij vroeger het Woord Gods en de stem van de prediker al niet tegengesproken, wanneer het hun werd aangezegd, dat zij ellendig, arm, blind en naakt waren, nu erkennen zij: "de helft was mij nog niet aangezegd!"

Met eigen ogen van de ziel leren zij het nu erkennen, welke doemschuldigen zij zijn, hoe ledig hun harte is, hoe verblind zij waren voor alle geestelijke waarheid, Dat tijdstip, waarin het licht van de ontdekkende genade op het machtwoord Gods doorbreekt in het harte, is dan ook geen uur van de minne voor Gods kinderen, maar in waarheid een Gethsémané en Golgótha, een ure van angstig bloedzweet en een zich van God verlaten gevoelen, Maar juist van dat licht in het zondaarshart kan gezegd worden: "God zag het licht, dat het goed was.."

Of onze gehele omgeving ons al als wedergeboren mensen beschouwt, die in het licht wandelen, het zal ons niet helpen, wanneer de Heere dat licht aanziet en het niet goed vindt. En hij zal het niet goed vinde, wanneer het kunstlicht is, d. w. z. geen licht des Heiligen Geestes maar eigen werk of werk van anderen. Hij heeft alleen behagen in zijn eigen

Goddelijk Licht, dat Hij in een ziel heeft uitgestort. Maar omgekeerd mag de gehele wereld , ons veroordelen of we mogen tot de vergetenen in de lande behoren, als de Heere ons genadelicht aanziet, en ziet, dat het goed, dat het zijn Licht is, dan is het ook goed. Ja, mijn Vrienden, de Heere zal ons oordelen, of zijn werk in ons gevonden wordt en wanneer Hij dan over het Licht van de wedergeboorte in onze harten zijn "goed" uitspreekt, zijn wij behouden, maar als Hij dat niet in ons vindt, zijn wij nog blind bij al ons zien, nog dood bij al ons leven, nog ledig bij al onze rijkdom, dan zijn wij, u en ik, nog geheel verloren in dikke duisternis. Het woord nu, dat de Heere sprak, om het licht te scheppen over de aarde, is ook het woord, dat Hij spreekt, om het Licht van de genade te doen opgaan in een woest en ledig zondaarshart. Het is het Woord, dat in de beginne was en dat vlees is geworden, het is de Christus Gods, de Gezalfde des Heeren. Geen zondaar, die blind was, maar nu ziet, is ziende geworden buiten het Woord om. Van nature strijden wij allen tegen dat vleesgeworden Woord, ook zoals Hij in zijn geschreven Woord tot ons komt, want wij zijn haters Gods en kruisigen zijn kind Jezus. Maar als de Heere zulk een ziel te machtig wordt, houdt Hij als de Koning van de ere intocht in dat hart en het Licht breekt door, zodat er komt een overtuiging van zonde, gerechtigheid en oordeel, want het Woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan dwaasheid, maar die behouden worden is het een kracht Gods.

c. De scheiding tussen licht en duisternis.

We lezen in onze tekst: "En God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis" d. w. z. de Heere maakte een scherpe grens tussen beiden, zodat, waar het 'licht was, geen duisternis werd gevonden en omgekeerd en beiden licht en duisternis, zich duidelijk tegenover elkander aftekenden. De mens wil die scherpe scheiding niet graag en tracht door allerlei kunstlicht die getrokken grens uit te wissen. Niet alleen in het natuurlijke, maar ook in het geestelijke. De Heere laat echter doorlopend in zijn Woord, die grens tussen beide gebieden duidelijk uitkomen en noemt elk met een afzonderlijke naam, zodat we lezen: "en God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht."

En evenzo lezen we van kinderen des lichts en kinderen van de duisternis; kinderen Gods en kinderen uit de vader de duivel; een Jakob, die Hij lief heeft, maar een Ezau, die Hij haat; schapen en bokken; uitverkorenen, maar ook verworpenen; een volkje Israëls, maar ook een volk, dat God niet kent. Deze scheiding tussen licht en duisternis, deze namen, dag en nacht, zijn geen uitvindzels van mensen, maar heilige, onwrikbare ordinantiën Gods. Hoe Satan de ogen ook zoekt te verblinden, het is nu eenmaal feit, dat een gedeelte van de wereld van de mensen in de duisternis des nachts ligt en het andere deel voortwandelt in het licht van de dag en tot één van deze twee delen behoort een ieder van ons. Het is het leven of de dood, er is geen tussenweg. Ieder kind van God heeft het dan ook ervaren, dat er een gedeelte van zijn leven is voorbijgegaan, dat geestelijke duisternis was, een nacht voor zijn ziel, maar nu de Heere het licht van de genade deed doorbreken, werd het dag en de scheiding tussen die beide is scherp, ja bij sommigen zóó scherp, dat zij jaar en dag weten, waarop die scheiding plaats vond. Ja zelfs nu, in hun wedergeboren staat, is het hun nog dikwijls dag en nacht, wanneer de Heere vanwege hun zonden Zijn genadelicht inhoudt en zij zich weer van God verlaten gevoelen, om daarna, op hun verootmoediging, als hun Zoon en Schild zich weer aan hen te openbaren. Ook dan ervaren zij het maar al te goed, dat God scheiding maakt tussen licht en tussen duisternis en dat licht is hun een dag van zaligheid, maar die duisternis een nacht van diepe ellende. En het wordt zo begrijpelijk dat zulke gevonden des Heeren, de dag toen de Heere voor 't eerst die scheiding tussen licht en duisternis in hun harten maakte, nu ook de eersten dag hun levens noemen.

"Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag." Omdat het op deze aarde begonnen was met de donkerheid des avonds en daarop het licht van de morgen was gevolgd, wordt de eerste dag gerekend met de avond te zijn begonnen. De Joden doen nog zo.

Hun Sabbat begint b.v. niet 's Zaterdagmorgens, maar des Vrijdagsavonds, zodra de sterren verschijnen aan de hemel. Wij zijn wat nieuwmodischer en beginnen onze dagen met de morgen. Dat is minder, wanneer men op geestelijk gebied zich maar aan het oude had gehouden, maar helaas! wat is het geval?

Hoeveel mensen ontmoet men niet, die, wanneer men ze hoort spreken, getuigen van de dag van de genade, waarin zij leven mogen; het licht van de genade, waarin zij mogen wandelen; mensen, die getuigen, hoe de Heere met hen is, maar die nooit een nacht schijnen gekend te hebben, die aan die dag voorafging. Het is, alsof die dag, waarin zij zich verheugen, nooit een begin heeft gehad en wij vrezen daarom dikwijls, dat zij zichzelf misleiden, want nooit kan de dag van de genade aanbreken of hij volgt op de donkere avond onzer verblindheid.

Al zulke mensen hebben uit kracht van opvoeding of anderszins enige uitwendige kennis van de weg van de zaligheid, maar zichzelf hebben zij nog nooit leren kennen. Zo verblijden zij zich dan met zeepbellen, die eens uit elkander zullen spatten. Wie door de Heere echter aan zichzelf ontdekt wordt, weet, ervaart, dat het morgen voor hem is geworden, maar ook, dat het avond is geweest. Die zal het openhartig belijden, welk een verblinde zondaar hij geweest is, hoe hij rondliep in de duisternis van zijn oude, onwedergeboren hart. Zo is het voor zulk een ziel avond geweest en morgen geweest en daarom de eerste dag van het ware leven.

En nu, mijn vrienden, zijt ge allen kinderen des Lichts? Het ware te wensen, maar wij vrezen, dat er nog velen gevonden worden, die geheel een vreemdeling zijn in hun eigen hart. Neen, niet alleen die kinderen der wereld, die niet vragen naar God en Zijn gebod, gaan voort in de schaduw des doods, maar ook gij, trouwe kerkganger, ook gij, geregelde bidder, ook gij, onbesproken burger, ook gij, ijveraar voor de zaak des Heeren, alle .gij, zolang ge nog geen deel hebt aan het Licht van de reddende genade Gods, aan de Heilige Geest van de levendmaking; zolang u nog niet door de almacht des Heeren zijt herschapen, wedergeboren van kinderen des Satans tot kinderen Gods.

Daarom, wereldling, roepen wij u toe het woord des Heeren: "zeg de rechtvaardige, dat het hein wel zal gaan, wee de goddeloze, want het zal hem kwalijk gaan!" En gij, onbesproken mens, die evenals de rijke jongeling alle geboden hebt gehouden van uw jeugd af aan, dat ge nog eens leren mocht bij Geestes licht in uw verdorven hart te lezen, hoe u schuldig zijt, niet aan één, maar aan alle geboden van de wet. Geregelde bidder, mocht ge nog eens ondervinden, dat u niet weet, wat ge bidden zult, gelijk het betaamt, maar dat de Heilige Geest voor u bidt met onuitsprekelijke zuchting.

Ja, u allen, die de duisternis lief hebt onder de mening van kinderen des lichts te zijn, verootmoedigt u voor de Het re en stamelt tot Hem het tollenaarswoord: "o God, wees mij zondaar genadig!" want wanneer u zo voortgaat en zo sterven moet, is er maar één toekomst voor u, en dat is de buitenste duisternis, waar weinig zal zijn en knersing van de tanden.

Maar het woord dezer prediking komt ook tot u, bekommerden, die van uzelf getuigt: "de morgenstond is gekomen en nog is het nacht!"

U zegt: ik ken mijn schuld en mijn zonden zijn steeds voor mij; ja, ik kan niet ontkennen, dat de Heere mij licht gegeven heeft, waarbij ik de doemwaardigheid van mijzelf en de ganse wereld mag aanschouwen, maar toch betrap ik mij er nog zo dikwijls op, dat ik ben verdwaald, zo menigmaal kan het mij zo duister en zo droef te moede worden en ik vrees maar al te zeer, dat het nog een geheel verloren zaak voor mij is.

Mijn vrienden, die zo spreekt, is het in blanke oprechtheid, wat u daar getuigt? Zijt u inderdaad bekommerd vanwege uw zonden? Kent en erkent u uzelf werkelijk als een dood en doemschuldig satanskind, in wie geen goed woont? Is er werkelijk zieledroefheid bij u over het ontbreken van het licht van de genade? Zo ja, dan hebt u dat alles niet van de wereld of uzelf, maar van de Heere. Als u inderdaad meent, dat het een geheel verloren zaak voor u is, dan zijt u behouden, want dat leert de Heere alleen aan degenen, die zalig worden. Ja, dan

mogen wij u zeggen, dat de Geest Gods met kracht broedende is over de wateren uws harten. Wie weet, hoe spoedig de Heere tot u spreken zal: "er zij licht!" en dan wordt er licht. Dat hebt ge reeds meermalen en zult u nog weer herhaaldelijk ondervinden. Onderzoekt ge u daarom maar steeds nauw, ja zeer nauw, of uw kommer en vreze wel van de rechte gesteldheid is, of misschien slechts uit de mens geboren. In dit laatste geval zult u bedrogen uitkomen, maar anders: "de Heere zal het maken."

En zijn er dan ook niet, die belijden kunnen: wij zijn des Heeren: Alles was woest en ledig in mij, maar de Heere sprak: "er zij licht" en er werd licht, de duisternis verdween en de Heere maakte scheiding tussen het licht en de duisternis. Toen was het mijn eerste levensdag. Toen zag ik mijn vloek, maar ook mijn Borg. Toen bemerkte ik, hoe diep ik in de hel was neergedaald, maar de snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen, een schone erfenis is mij geworden! Wel u, als u zo spreken kunt. Dan behoort ge tot een nieuwe schepping, die niet meer verloren gaat en waarvan geschreven staat (Openb. 22:5): "en aldaar zal geen nacht zijn en zij zullen geen kaars noch licht van de zoon van node hebben, want de Heere God verlicht hen."

AMEN.

KRIMPEN A/D LEK. J. A. BROEKERS.

20. Jezus aan de deur. D. G.H.B.

Openbaringen 3:20. *"Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop*

Psalm 95:1, 4.

Psalm 17: 3, 4.

Psalm 81: 12, 13, 15.

Psalm 103:2.

***"Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop;
indien iemand Mijn stem zal horen,
en de deur opendoen, Ik zal tot hem
inkomen, en Ik zal met hem avondmaal
houden en hij met Mij."***

Mijn Geliefden.

Wat is de gave van de rustdag toch een onuitsprekelijk heerlijke gave van de Heere onze God! Dat wij mogen rusten na gedane arbeid, zoet rusten in de wetenschap dat wij onze plicht hebben volbracht, en voor het dagelijks brood onze dagelijkse arbeid hebben gegeven.

Gods bestellingen zijn altijd goed, maar deze bestelling is wel bovenmate zeer goed.

Jammer, dat de dwaze mens het niet verstaat, en de zondige wereld meent, ook die dag nog nodig te hebben om "door de wereld te komen", om "ieder het zijn te kunnen geven", en om voldoende te kunnen leven.

Het is een schrikkelijke zonde, de volkszonde, die overtreding is van het vierde gebod, de ontheiliging van de Sabbatdag, die gebruikt wordt, in stede van te rusten, om in wereldse drukte en in bewegelijke onrust door te brengen, buiten de wegen Gods, die naar Zijn Getuigenis alleen vrede geven aan de ziel.

Maar het is een liefelijk genot, om die gewijden en door Zijn dienst geheiligden dag door te brengen in de vreze Zijns Naams, en om in een stille ure van afzondering onder het liefelijk geklank van het Evangelie zijn gedachten te zetten op de eeuwige dingen, en zich te laten leiden door de Geest tot de heerlijkheid van de openbaring Gods.

Dan, als de Heere in het hart werkt met Zijn Geest, keert de mens tot zichzelf in. Dan overdenkt hij bij het licht van Gods Woord eigen weg en toestand, om met zijn schuld te naderen tot de Almachtige en te smeken om vergeving van zonden. Dan, als het waarlijk om Gods ere te doen is, zoekt de zondaar in Christus' bloed vergeving en genezing voor hart en leven, voor tijd en eeuwigheid.

Hoe groot en hoe goed is de ure van het zalig overdenken van 's Heeren gunst, hoe heerlijk buiten zichzelf gezet te worden en in Hem te vinden wat waarlijk troost en verkwikking is voor het arme hart!

Mocht ook deze prediking ons iets van die genade doen smaken, en mocht Hij, die het onderwerp onzer overdenking is, ook onze harten vertroosten met deze troost, die wij allen nodig hebben, zal het onzer ziel wél zijn!

Wie die "Hij" dan wel is?

Er is er maar Eén! 't Is Jezus, de kloppende Jezus aan de deur van ons hart.

En Hij roept: doe mij open, mijn vriendin; mijn beminde: Kom!

Mijn onderwerp is: ***Jezus aan de deur!***

- 1e. meteen pertinente verzekering,
- 2e. meteen onafwijzbare voorwaarde,
- 3e. meteen troostvolle belofte.

1. De eerste bijzonderheid van mijn tekst is, dat het is 't laatste woord van de laatste brief van Johannus, geschreven aan de zeven gemeenten van Klein-Azië.

Laodicéa heeft hij voor het laatst bewaard. Het is alsof hij het nu nog eens met allen nadruk zeggen wil, wat hij op zijn hart heeft; alsof hij de boodschap van zijn Zender met bijzondere kracht wil mededelen; alsof waarschuwing en roepstem nu zo gebracht moeten worden als ze nog nooit gebracht zijn.

Wat zou het verschrikkelijk zijn als het laatste woord, dat van Godswege tot ons kwam, eens "de boodschap voor Laodicéa" was, nl. dit vreselijke: "omdat u lauw zijt, daarom zal Ik u uit mijnen mond uitspuwen!"

Want wij kennen Laodicéa. Iemand heeft de zeven gemeenten van Klein-Azië genoemd zeven typen van de Kerke Gods op aarde, zeven gestalten, waarin het beeld van de Kerk op aarde zich kan vertonen. Als dat waar is, dan hebben we voorzeker hier het aller-treurigste type, het aller-droevigste beeld, want Laodicéa vertoont het beeld van de onaandoenlijk en van de onverschilligheid.

Het zondebeeld is een treurig beeld. Het beeld van de valsheid is een treurig beeld.

Maar het beeld van de onverschilligheid is nog wel het aller-treurigste.

Wat is het dan ver weg met de mens! Wat is het laag gezonken, als de fakkel van de geestdrift gedoofd, als het vuur van de liefde totaal geblust is.

Dat is waar op allerlei gebied, ook op elk terrein des levens. Wie houdt van een "onbesliste", van een, die ja én neen zegt, die nooit partij kiest, wie "het niet schelen" kan?

Maar dat is bovenal verschrikkelijk op het gebied van de godsdienst.

Gallio, die zich geen van deze dingen aantrekt, wordt door beide partijen ten slotte verworpen.

Die hinkt op twee gedachten valt ten slotte uit naar de verkeerden kant.

En die nooit recht voor de zaak Gods dorst partij trekken, sterft als een vijand op het eind

De lauw en, die "noch heet, noch koud" zijn!

Jezus spuwt ze uit Zijn mond uit!

Paulus had er grote strijd mee, overal en al zijn levensdagen.

En de Kerke Gods op aarde ziet ze met medelijden aan, omdat ze gelooft dat hun oordeel zeker is. O, arme Laodicéa!

Waar nog nooit strijd geweest is, en die nooit zielsworsteling met de Heere kreeg.

Waar nooit behoefte gekend, gebed gebeden, nood gevoeld, en uitkomst nodig geweest is!

Arme Laodicéa!

Waar nooit gejuicht en gejubeld werd, omdat de vreugde des Heeren het hart niet verblijdde, en de tong niet losmaakte en de lofpsalm niet om Gode te prijzen!

Ja, het beeld van Laodicéa, de onaandoenlijke, de zorgeloze, de onverschillige, is het droevigste beeld van alle.

Maar, M. Gel., is het dan geen wonder van de allergrootste genade, dat Jezus de poort van Laodicéa maar niet stil voorbijgaat? Met de gedachte: daar slapen ze toch, laat Ik ze laten slapen, de slaap van de zorgeloosheid.

Of, - dat de Heiland ze niet overgeeft aan de Satan, wien zij zichzelf verkocht hebben, en met geheel hun hart zich hebben overgegeven?

Of, - dat Christus niet zegt: die liggen daar onder 't oordeel van de verharding; er is niets meer aan te doen; laat ze Laodicéa zijn en blijven!

Maar dat de Heiland Johannes nog laat schrijven aan die gemeente, als een boodschap van Godswege regelrecht aan hun adres: "Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop!"

Aan uw deur, Laodicéa!

Aan de deur van uw hart, zorgeloze, onnadenkende, onaandoenlijke ziel!

En dat Hij de pertinente, nadrukkelijke verzekering geeft, dat Hij er staat, en staan blijft, klopt en blijft.

O, deze verzekering geeft ons het bewijs van een innige genegenheid van Christus, om zondaren te redden, allerlei zondaren, ook de slapende, de lauwe, de vijandige zondaren; 't is een prediking op zichzelf dat Hij geen lust heeft in de dood des zondaars, maar daarin, dat zij ontwaken, dat ze leven!

Het is een bewijs van Zijn onpeilbare barmhartigheid, om doden levend te willen maken, en reddeloozen te redden en verlorenen te behouden.

Het is een bewijs van Zijn eindeloze lankmoedigheid, en Zijn geduld met de onverschillige mensen, om daar maar te staan, en te blijven staan, dag uit, dag in, jaar uit, jaar in, onze gehele levenstijd door, en dat Hij niet ophoudt met roepen en kloppen.

Altijd weer kloppen, en nog eens kloppen.

O ja, het is bewijs van dat onbegrijpelijke, taaie mededogen Gods, dat de boom nog een paar jaar laat staan, er weer mest om legt, het nog eens probeert, of er ook eindelijk nog eens vrucht mocht komen, en vruchten van de bekering zouden gezien worden.

O, laten wij daarop allen eens goed letten, als we dit alles onder de ogen hebben gekregen, als een roepstem aan ons persoonlijk adres.

Want hoe gaat het gewoonlijk als de prediker over zo'n tekstwoord gaat spreken, of als op het gezelschap zo'n woord genoemd wordt?

Dan gaat het zóó, dat we zulk een tekst eerst eens van alle kanten gaan beschouwen. Dan komen er langzamerhand allerlei vragen. En dan is het niet onwaarschijnlijk dat "de menigte verward" raakt met het woord van de Waarheid.

De een vraagt: maar aan welke deur staat die Jezus, aan de buitendeur of aan de binnendeur? Of zo als Bunyan het op zijn manier gezegd heeft: aan de oorpoort of aan de hartepoort?

Een ander vraagt: hoe die Jezus dan klopt? Doet Hij het wederstandelijk of onwederstandelijk? kan ik ook geen gehoor geven, of is dat het noodzakelijk gevolg?

Een derde vraagt: waarmee klopt die Jezus? Met de klopper van Zijn Woord of met die van Zijn Geest? In de prediking of door Zijn genade?

En zo werken wij dan allen samen mee om de diepen ernst, en de ontzaglijke waarschuwing die er in gelegen is, voorlopig naast ons neer te leggen en onze weg te vervolgen in dezelfde zorgeloosheid als voorheen!

Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop. Dat staat er. Het staat er voor ons allen, voor de meest zorgeloze!

En ik meen, dat het de dagelijkse ervaring is van ieder mens, dat het aan roepstemmen niet ontbreekt, die tot zijn ziel komen, van Gods wege, opdat hij acht geve, en zich niet verharde.

Ja, Hij staat en Hij klopt!

Elk jaar door, op eiken Sabbat weer op nieuw.

Elke wetsprediking is een klopping Gods. Als God in Zijn recht voorgesteld wordt, en de zondaar in zijn schuld; als alle pas wordt afgesneden, en het om ontdekking van het hart te doen is, als wij ons doodsvonnissen horen voorlezen, en God in Zijn vlekkeloze heiligheid horen prediken.

Elke prediking van dood en leven, die gewichtige, waarin hel en hemel verkondigd wordt, en de nauwen weg ten leven wordt voorgesteld. Is het niet een klopping aan ieders consciëntie, omdat we toch weten, dat "het op een eeuwigheid aangaat"?

Elke evangelieverkondiging, waarin de zondaar genood, gesmeekt, gebeden wordt van Christus wege om zich te laten verzoenen, 't is een klopping Gods aan de poort van uw hart; en wèè u, indien u Zijn stem ongehoorzaam zou blijven.

O, gaat het maar eens na, hoe vaak en hoe onderscheiden er in de verlopen tijdkring, of ook weer in het nieuwe jaar geklopt is bij u, van 's Heeren wege.

Ja, hoe vaak, hoe hard, hoe aanhoudend, hoe hoorbaar.

Gaat het maar eens na in uw leven, hoeveel roepstemmen er tot u gekomen zijn, en hoe dicht ze bij u gebracht zijn!

Elk sterfgeval was een roepstem; en altijd bleven er over die het u kwamen aanzeggen.

Elk ongeluk dat er gebeurde en uw oren bereikte was een roepstem, en Hij die het kloppen nooit verleert, en altijd op tijd klopt, Hij was het die er u boodschap van bracht.

Elke zegen, die we ontvangen, sprak weer niet onduidelijk, en God zorgde er voor dat we bekennen moesten, dat het alles onverdiend, en duizendmaal verbeurd was

Wat dunkt u? Is de reeks niet eindeloos? Is het geroep niet onophoudelijk? Is de stem van God onduidelijk? Is de klopping niet met kracht?

Als ik het goed indenk, zou ik bijna nog zeggen: het woord lijkt me zwak genoeg: want het was geen kloppen, maar bonzen; zó is ons geweten er van ontroerd geweest, bij ogenblikken stonden we geheel versted, verslagen, ontdaan!

O, M.G. wij kunnen het niet ontkennen, wij moeten het toestemmen; ja, 't is waar, Hij heeft geklopt!

Maar, wat zal het dan ontzettend zijn onder dat alles nog Laodicéa te blijven! nog onaandoenlijk, nog vol met uitvluchten, nog altijd met een dogmatisch opraapseltje er ons afmakende, altijd maar misschien wel met een hele mooie gereformeerde formule ons er aan te onttrekken!

Ja, dat zal wat uitmaken!

Te doen alsof er nooit geklopt is, onverschillig te blijven alsof de Heere zich onbetuigd liet, en voort te gaan alsof we vrij uit konden gaan zonder God, zonder dood en zonder eeuwigheid.

Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop.

O, welk een nadrukkelijke verzekering! Welk een wonder van Gods goedheid!

Welk een boodschap voor Laodicia! Vraagt u waartoe de Heere dat doet?

Wel, M. G. Hij heeft een boodschap voor u. Zijn genadeboodschap, waarin aangewezen wordt een weg van heil en ontkoming, van vrede en zaligheid.

Hij heeft een werk voor u, een werk van verlossende liefde, waarin Hij zichzelf vernederde om u te verhogen, waarmee Hij de prijs des bloeds betaalde om u eeuwigen zegen te bereiden.

Ja, Hij heeft een zegen voor u, omdat in dat werk de vertroosting voor Sion geopenbaard ligt, en de rust voor het hart van hen, die zuchten om genade en vrede.

Daarom doe ik de uitroep: opent de poort van het harte voor die Christus! Jezus staat aan de deur, en Hij klopt.

Beslist zij deze eis gelegd aan de consciëntie van een ieder, opdat wij gevoelen onze verantwoordelijkheid, gaan zuchten over onze onmacht en gaan bidden om Zijn hulp en genade.

Daartoe zal 't moeten komen, dat wij roepen: "Heere, u zijt de Machtige; breek dan zelf die deur maar open, en kom maar binnen, opdat de Koning van de ere inrijde, en opdat het harte gelukkig worde door Zijn komst."

"Open de poort!" dat blijve de eis van elke prediking des Woords, want de grendels moeten er af, de grendels van zorgeloosheid, en valse onmacht van lijdelijke rust en Laodiceesche onverschilligheid, van vleselijke lusten en vijandschap tegen God; en zover moet het komen, dat Hij Zijn koninklijke intocht doet in het Jeruzalem onzer ziel, om daar te vestigen de heerschappij Zijner zalige genade.

O, welk uur als die eis van het woord de nood wordt van het hart, en als Hij zelf die nood lenigt, door Zijn koninklijken luister heerlijk te openbaren aan de ziel!

Psalm 81: 12, 13, 15,

2. Wij hadden het over een pertinente verzekering, die de Heiland zelf uitspreekt voor de oren van een onverschillig Laodicéa.

Er ligt echter in onze tekstwoorden nog een tweede en derde gedachte, die onze aandacht vraagt, nl. allereerst die van een onafwijsbare voorwaarde, n.l. deze: "indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen"

Hebt u wel eens gelet op dat eerste woord: "in die u"?

Dat is hier van de allergrootste betekenis. Want daar ligt in, dat het lang niet zeker is, of er wel ooit opengedaan zal worden; m. a. w. dat het heel goed mogelijk is, dat Jezus staat en klopt, en blijft kloppen, zonder resultaat. De apostel Petrus kende zulk volk ook blijkens zijn uitspraak en verwijt: "gij wederstaat altijd de Heilige Geest." En hoevelen zijn er, dié er zich weinig om bekommeren of er een kloppende Jezus staat aan de deur van hun hart?

"Indien" - daar ligt ook nog iets anders in, nl dat het wel een groot wonder zijn zal, als het eens gebeurt bij een zondaar, dat het dovemansoor geopend wordt, en het dovemanshart ontsloten wordt, en dat er opening tot en toegang voor Christus komt.

Of was het geen wonder van de hemel, toen Lydia's hart geopend werd onder de prediking van Paulus, dat zij acht nam op hetgeen door hem gesproken werd?

En is het zo niet bij alle geroepen zondaren, bij alle bekeerde mensen, die het belijden moeten, dat de Heere het gedaan heeft tegen hun wil, en zin en lust en vlees in! Ja, tegen alles in, omdat alles tegenstond, maar de Almachtige allen tegenstand wist te breken?

Opening van het hart, dat is het eerste wonder in het geestelijke leven, de eerste zegen die de ziel ondervindt.

"Indien", ja in dat "indien" ligt nog iets. Het is bij de mens onmogelijk dat hart te openen, het is daarom alleen een wonder van de Heere. Maar - vergeten wij dat ook niet - toch predikt dat "indien" ons ook, dat de mogelijkheid (dat het gebeurt) voor niemand uitgesloten is.

Misschien zit iemand, al lezende deze overdenking, bij zichzelf al te peinzen: maar zou mij dat kunnen overkomen? Voor anderen die beter zijn dan ik, minder verhard, minder tegenstrevend, minder goddeloos, maar voor mij is dat toch niet weggelegd. U hebt het maar opgegeven, denkende: er zal nooit meer wat van komen!

Laat ik die zo denkt dan mogen zeggen, dat zolang u leeft, en zolang u onder het Woord verkeert, of met het Woord in aanraking komt, dat zolang die kloppende Jezus staat aan uw hart, en roept, en predikt, en waarschuwt, of er nog opening komen mocht en Hij verheerlijkt werd.

Het kon nog wel gebeuren! De moordenaar aan 't kruis kreeg het ter laatster ure nog, en hoevelen zijn er die ten laatste, op 't onverwachts, toen zij aan 't einde waren van hun zuchten en van hun bidden en hopen, toen nog genade kregen en het licht opging in hun harten.

Ziet, dat is nu juist het heerlijke van alle rechte evangelieprediking, ook van alle verkeer onder het gepredikte Woord, dat wij er niets van weten, of het ooit gebeurt, dat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat het gebeurt, en dat het een heerlijk wonder van Gods goedheid is, als het gebeurt.

En was gebeurt er dan?

Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur zal opendoen, *Ik zal tot hem inkomen.*

De kanttekenaren zeggen ervan, dat hier het eerste geloofswerk van de zondaar wordt aangeduid met dat "horen" en "opendoen."

Zo is het ook. Het is de Heere, die oor en hart ontsluit, en het is de zondaar, die gaat horen en nodigen, om Hem binnen te laten, om van Zijn genade te genieten.

Welk een heerlijke levensgenade! Het is de genade des eeuwigen levens in de voorsmaak, dat eerste vruchtgevolg van de prediking des Woords.

Want het verstand wordt verlicht om de Schrift te verstaan, het geweten wordt ontrust om de vrees des doods gewaar te worden, en de zielsontroering bewoont de zondaar, die over zonde en schuld bekommerd wordt, en om genade ging smeken bij de Allerhoogste.

Ja, dat moet er eerst wezen. Een zondaar moet met zichzelf te doen krijgen.

En dan is het heerlijk om te horen, wat er in een geopend hart ervaren wordt!

Dan rollen er wat tranen. Dan vallen de schellen van de ogen. Dan vloeien de woorden Gods.

Dat eerste, lieve leven, als Laodicéa in ontroering komt en de ziel in nood verkeert.

Het is alsof de gehele stad in brand staat. Zóó benauwd wordt het aan alle zijden.

De poort gaat open.

En de stem van Jezus klinkt als een stem van veel wateren, een stem met macht, de grendels vallen er af, en alles wat van de Koning komt is welkom.

Merk op, hoe persoonlijk de Heere deze zaak behandelt.

Indien iemand Dat gebeurt ziel voor ziel, één voor één, altijd een persoonlijk ervaren.

Alle stemmen van de wereld zijn zonder waarde of betekenis. Maar Gods stem weerklinkt, dringt door, en overheerst alles.

Welk een biddende zondaarsliefde van Jezus klinkt er dan in die stem!

Om een ziel gaat Hij uit, spreekt Hij Zijn woord, geeft Hij Zijn genade.

Het is de liefdestem van de zoekende Heiland, de stem van de eeuwige genade Gods, tegelijk een stem des vredes en van de zaligheid.

3. Als deze voorwaarde vervuld is, dan wordt ook **de heilsbelofte verwezenlijkt**: "Ik zal tot hem komen en avondmaal houden.

O, 't is ongelooflijk, dat die beide zo kunnen worden verenigd! God en de zondaar één en gemeenzaam, die te voren vijanden waren zo vereend en verzoend!

En toch, dat kan! Want die voor Zijn geboorte koos een schamele kribbe, en voor Zijn sterven een vervloekt kruis, die heeft ook voor Zijn woning gekozen een zondaarshart.

Maar dan gebeurt er wat! Dan komt de tempelreiniging tot haar recht; de vijanden komen op de been, de zonde woelt, levend geworden zijnde, naar boven, Maar op Zijn woord worden de duivelen uitgeworpen en de woonstede Satans wordt een woning Gods, een huis des Heeren vol van vrede en genade.

Inkomen in dat hart, dat wil Hij. Als eigenaar is het Zijn recht, als Gast is het Zijn lust, als Vriend is het Zijn uitverkoren woning. En wie, die het dan de apostel niet leerde nazeggen: "Christus leeft in mij en wat ik nu leef, dat leef ik door het geloof van de Zone Gods"?

Ja, nog meer, Hij wil ook avondmaal houden, 't Is onze bedoeling niet over avondmaal vieren in de gemeente te spreken.

Er ware veel van te zeggen. Hoe veelvuldig en verscheiden is de houding van gereformeerde (onbekeerde en bekeerde) mensen tegenover de dis des Verbonds!

Hoeveel zijn er bang voor het Avondmaal. Hoeveel ook afkerig ervan. Helaas, de meesten dood voor het Avondmaal.

Hoeveel ook verlegen met het Avondmaal, en hoeveel begerig naar de dis des Verbonds. Ja, er zijn er, Gode zij dank! ook, die levendig verkeren voor, onder en na het Avondmaal.

Hier gaat het over persoonlijk leven in, geestelijk, persoonlijk beleven van de Avondmaalsgemeenschap met Christus.

En welk een bewijs is dat van Zijn trouwe liefde, Zijn innige verknochtheid aan Zijn volk!

Onze beste vrienden nodigen wij aan onze tafel. Zij delen in de geheimen van ons huis, van ons hart.

Zo doet Christus ook! Daar, in dat hart, richt Hij Zijn tafel aan, en schenkt Hij de blijken van Zijn gunst.

Daar wordt de geestelijke band onderhouden! Daar een volle beek van wellust gesmaakt!

Daar de geheimen van Zijn verborgen omgang gekend.

O, zalig zijn ze, die geroepen worden tot de bruiloft des Lams, tot die gemeenschap des geloofs en van de liefde!

Er komt een wederkerige betrekking, er is uitwisseling van de gedachten, 't is een geven en een nemen, een uitdelen van Zijn zijde en aannemen van de zijde des zondaars.

Ja, dan is het goed, daar te zijn, daar te tabernakelen met Jezus, daar te vertoeven, en niemand te zien dan Jezus alleen.

Zo mogen zij hun tijden doormaken, hun harten blij maken, en de verwachting smaken om, wat Hij hier hun gast wilde zijn, dat zij eenmaal daarboven onder Zijn gasten niet zullen gemist worden.

M. Gel. Hoe staan wij tegenover al deze dingen? Zijn wij misschien als Laodicéa nog doof, en dwaas, nog onwillig en onverschillig?

Iemand zei niet onjuist, dat de Satan er op uit is, om onze armoede buiten Christus zo lang mogelijk voor ons verborgen te houden. O, dat is zo waar; daar zorgt hij voor.

In Laodicéa dachten ze ook nog rijk en verrijkt te zijn en geens dings gebrek te hebben.

En zo is het; zondaren buiten Christus denken, dat ze zo rijk zijn en ze zijn toch zo doodarm.

En het ellendigste is daarbij, dat ze allerlei "achterdeurtjes" openhouden om de correspondentie met wereld, zonde en satan te onderhouden, maar er goed voor zorgen, dat de "voor deur" voor Christus gesloten blijft.

Eenmaal zullen de rollen omgekeerd zijn; dan zal de zondaar staan voor de poorte des hemels en kloppen en roepen: doe ons open! gelijk de dwaze maagden in de gelijkenis, maar dan zal het antwoord zijn: "Ik heb u nooit gekend, gaat weg, u die de ongerechtigheid hebt gewerkt." Daarom, hoort nog naar Jezus' stem, en verhardt uw harten niet, maar laat u bekeren.

Misschien zegt iemand: maar ik heb al zo lang gebeden, en niet ontvangen, geklopt en Jezus niet ontmoet.

Een christen gaf eens op deze verzuchting een gepast antwoord. Hij zei: weet u wel goed om welken Jezus u geklopt hebt, en welke Jezus er staat aan de deur van uw hart?

Gij zoekt een helpende Jezus, en die daar staat is een reddende Jezus.

Zo is het, als het maar de hoogste nood wordt, zo hoog, dat ge nergens enige uitkomst meer vindt dat u niets in u zelf meer vindt, dan - ja dan is uur geslagen, dat de volkomen reddende Jezus toe en uw ziel redt, even volkomen als Hij zich openbaart.

Reken daarmee, want de stad Laodicéa van uw ziel moet op genade en ongenade, onvoorwaardelijk aan die Koning worden overgegeven en uitgeleverd.

Zalig deel van het volk, dat dat levensgeheim leerde smaken. Brood eten aan Jezus' tafel, en het manna van de hemel te genieten, als dagelijkse spijs, dat is het grootste en het heerlijkste van het leven.

Hoort het, Zijn voetstappen ruisen. Hij komt, ja Hij komt tot uw ziel.

En wie als Mefibóseth, de kreupele, het oog had op 's Konings tafel, hij mag aanzitten en hier beneden al "brood eten in het Koninkrijk Gods."

AMEN.

D. G.H.B.

21. Oudejaarsavond. GOEDBREEDE. F. DE GIDTS.

Openb. 20:12 m. "En de boeken werden geopend."

Psalm 119:33.

Lezen Psalm 90.

Psalm 149:3, 4.

Psalm 89:18, 19.

Avondzang vers 1 en 2.

"En de boeken werden geopend."

Geliefden in de Heere Jezus Christus!

'n Liefelijke en goede gewoonte in de gemeente des Heeren wil dat wij op de laatsten avond van het jaar met elkander tezamen komen in het Huis des gebeds.

Tijd en plaats van deze samenkomst bepalen dus de loop onzer gedachten en de stof van de besprekingen. Hoe zouden wij in het Huis des gebeds anders mogen samenkomen dan tot ere van Gods heiligen Naam? Hoe zou de Oudejaarsavond ons niet stemmen tot vrome overpeinzing, opdat wij in de geest zouden nagaan welken weg de HEERE God in het afgelopen jaar met ons heeft gehouden? ..

Schenke de HEERE dan óók aan ons de rechte Oudejaarsavondstemming, opdat wij - heengaande van deze plaats - de zegen van het Huis des gebeds met ons mogen medenemen, en wij die kostelijke gave mogen indragen in het nieuwe jaar!

Aan 's HEEREN zegen is het al gelegen. Zonder Hem kan geen enkel werk gelukken. Wel menen velen dat hun werk gelukt zonder de HEERE, omdat zij Hem de rug toekeren, en zij Hem dus óók geen zegen gevraagd hebben, Maar hun gedachte is slechts 'n ijdele waan. De HEERE is zulk 'n wonderlijk God, dat Hij de mensen nog zeer veel doet gelukken, waarvoor zij Hem geen zegen gevraagd hebben, en waarin zij Hem en Zijn Woord niet hebben erkend. Maar dit geeft aan die zich onafhankelijk gevoelende mens geen recht om te menen dat hij nu wel buiten God kan, dat alles toch wel goed zal gaan, en dat niemand hem kan deren in hemel en op aarde, want inderdaad is het zo niet gesteld. God is liefderijk en wonder vol in Zijn liefde. Hij verdelgt Zijn schepsel zo maar niet opeens, hoewel Hij er de macht en het recht toe heeft. Neen, de HEERE toont in Zijn uiterste lankmoedigheid met de zondaar: dat Hij in waarheid God is, oneindig verheven in wezen boven alle Zijn schepselen, hetzij dit schepsel 'n vlieg of made is, dan wel de meest begaafde kunstenaar of geleerde.

Vergeleken met de oneindige afstand, die ons van de HEERE scheidt, betekent het verschil tussen het kleinste diertje en de mens nog niets. Hoe zullen wij dan wel moeten denken over het feit dat deze nietige mens in wrevele euvelmoed tegen z'n Schepper opstaat, om de Allerhoogste naar de kroon te steken? Och! geve de HEERE ons allen daarin eens 'n recht inzicht!

En weet ge waarom ik dat zo vurig wens, geliefden? ... Wel, dan zou ons óók enigermate de heerlijkheid van Gods deugdenbeeld ontvouwd worden, en zouden wij ingeleid worden in de liefde des HEEREN, Die mét zulke schepselen nog te doen wil hebben! En wat zou alsdan het antwoord wezen, dat wij de apostel Paulus móesten geven op zijn vraag: "of veracht u de rijkdom 'Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid erf "lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?" (Rom. 2:4).

Ja, geliefden, bij het rechte gezicht op die liefde en goedertierenheid van onze hoogste Weldoener kan het niét anders of wij smelten in tranen weg, en we roepen het uit: Ja;

HEERE! uw goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid heb ik veracht; ik heb U niet willen zien en U niet geteld; mijn boze ik moest zegevieren, en u zijt rechtvaardig indien u mij verwerpt van voor Uw heilig aangezicht; maar zelfs also zal ik U nooit meer verachten of miskennen; werp mij in de hel... en ik zal u nog eeuwig grootmaken en prijzen!" Maar u begrijpt wel, mijn lezer, dat de HEERE iemand, die met zulk 'u klare belijdenis komt, niet in de hel zal werpen! Het oordeel is voor zulk enen weggenomen, omdat hij zichzelf in het oordeel heeft geworpen. Daarom is het zulk 'n zalig verkeren, om zichzelf in het oordeel te brengen. De HEERE ziet er in welgevallen op neder. Wat zouden wij dan beter op de laatste avond des jaars kunnen doen, dan onszelf in het oordeel te brengen? Gedenken wij derhalve de weldaden Gods, en brengen wij onze daden op de toets! Doen wij zulks naar aanleiding van Openbaringen 20 vers 12m.

"En de boeken werden geopend."

Psalm 149 vers 3 en 4.

In de 101 sten Psalm zegt David: "ik zal van goedertierenheid en recht zingen: U zal ik psalmzingen, o HEERE!" (vers 1).

Dat schijnt voor ons oor 'n vreemde samenvoeging te zijn, maar nochtans heeft de Heilige Geest het also voor ons doen optekenen. Zoude er dan ook voor ons geen Goddelijke lering uit te trekken zijn? Ik acht van wél, geliefden! Goedertierenheid en recht gaan bij de HEERE tezamen. Dat kwam alweder uit bij de twee verzen van Ps. 149, nog zoeven door ons opgezongen. Goedertierenheid bewijst de HEERE aan al Zijn schepselen, zolang zij in het heden van de genade verkeren; Maar het meest aan Zijn gunstgenoten, die op Zijn stem letten. "Want de HEERE heeft een welgevallen aan Zijn volk, Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil," gelijk de psalmist zegt (Ps. 149:4). En daarom vervolgt hij: "dat Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen om die ere, dat zij juichen op hun legers. De verheffingen Gods zullen in hun keel zijn, en een tweesnijdend zwaard in hun hand, om wrake te doen over de heidenen, en bestraffingen over de volken; om hun Koningen te binden met ketenen, en hun achtbaren met ijzeren boeien; om het beschreven recht over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van alle Zijn gunstgenoten zijn. Hallelujah!" (Ps. 149:59).

De Staten vertalers tekenen hierbij aan: "dit tweesnijdende zwaard is Gods Woord, en het komt uit de mond Christi, en met dit zwaard overwinnen de gelovigen de duivel, de wereld, en de geweldigen dezer wereld."

We zien dus dat de strijd geestelijk is, en geestelijk moet blijven, omdat de HEERE aan Zijn volk slechts 'n geestelijk zwaard heeft gegeven. En gelijk de stalen kling van een groot held haren roem hoort zingen in de stervenskreten van een menigte verslagenen, zo ontleent ook Gods Woord z'n roem aan de menigte verslagenen, die het heeft gemaakt, maar zingt het bovendien zelf nog mede in de verkondiging van goedertierenheid en recht: goedertierenheid voor de arme en ellendige, die zijn twistzaak de HEERE voorstelt, (die dus in de HEERE gelooft), en: recht..... mede voordien arme en ellendige, maar ook voor de boze, die zijn God niet straffeloos zal honen!

Is het geen kostelijke zaak, lezer, dat hier de goedertierenheid vóór mag gaan? Dat is zo geheel en al in overeenstemming met het Evangelie van de genade Gods! 'n Blijde boodschap laat de HEERE aan armen en ellendigen verkondigen. Met de prediking Zijner liefde en ontferming daalt God tot ons af. Want hoe zouden wij anders het hoofd durven opheffen? Indien de HEERE de zondaar verplettert onder Zijn recht, dan is het aanstonds gedaan! Dan is het met de mens uit! Dan is hij verloren; reddeloos verloren; voor eeuwig verloren!

Maar nu kan de HEERE Zijn goedertierenheid voorop doen gaan, zonder evenwel aan Zijn heilig recht tekort te doen. Want daarvoor zorgt de HEERE Zelf! Daarvoor heeft Hij gezorgd,

van eeuwigheid af; en zal Hij blijven zorgen tot in alle eeuwigheid, nademaal het onmogelijk is dat Hij er afstand van zou doen, zonder Zichzelf te verloochen. Het denkbeeld van 'n God, Die afstand zou doen van Zijn recht, is niet met het wezen Gods te rijmen. Maar aanschouwt nu de aanbiddelijkheid des HEEREN, geliefden, dat Hij het alles in orde brengt voor de zielen, die met Hem te doen krijgen, zonder dat Hij ze afschrikt van de geloofsweg door overmatige gestrengheid!

Hij begint ze eerst liefelijk te lokken door Zijn Evangelie; maar daarna voert Hij ze in de woestijn, opdat ze óók het recht des HEEREN zouden leren kennen. Doch, als de HEERE de zielen van de aanvankelijk verlost met Zijn heilig recht in aanraking brengt, kunnen ze niet meer terug. Door de hemelse Leidsman zijn ze op een weg gekomen, die zij uit zichzelf nooit ofte nimmer zouden gezocht hebben. En nu kunnen zij zonder die hemelse Leidsman geen stap zetten. Ze kunnen zonder de Heere Jezus geen stap vooruit; maar... (let wel!) zonder de Heiland kunnen ze óók geen stap terug! De verlost zielen worden wel eens achteruit geleid. Ja, wel menigmalen! Want alzo leren zij eerst goed hun weg kennen.

Maar, al gaat het nog zo dicht langs de grens van Egypte heen.... in Egypte zullen ze toch nooit wederkeren. De HEERE houdt wat Hij heeft! Hij laat niet varen de werken Zijner handen. Daarin is mede Zijn goedertierenheid op het hoogste te prijzen, waarop wij straks nog nader moeten terugkomen. Laat ons eerst nog 'n blik werpen op Zijn recht!

Het recht Gods moet gekend en erkend worden. De kinderen des HEEREN leren dit aan deze zijde van het graf. Ze leren eerbiedig ervoor buigen; ja, ze zien het in heerlijkheid blinken, wanneer ze ingeleid worden in de weg, die de HEERE heeft uitgedacht, waarop Hij zondaren zalig maakt. Ze leren het recht Gods aanbidden in de overgave, waarmede de hemelse Vader Zijn kind Jezus in de dood heeft overgegeven!

Maar nu die veel anderen, die veel duizenden, die tegen God blijven opstaan, en die de HEERE in Zijn lankmoedigheid nog spaart? Zullen zij - rebellerende - overwinnen? Zullen zij het tegen God kunnen volhouden? Zullen zij nooit beschaamd worden gesteld? Zullen zij nimmer het hoofd in de schoot moeten leggen? ...

Ja, geliefden! dit alles zal gebeuren! Evenwel: het zal niet vrijwillig gaan. Vrijwillig leert men buigen aan deze zijde des grafs. Maar degenen, die niet vrijwillig hebben leren buigen in dit leven, zullen gedwongen buigen wanneer het heden van de genade voor hen voorbij is gegaan, onherroepelijk voorbijgegaan, wanneer zij voor het gericht Gods worden geroepen, en de boeken geopend worden!....

Het is wel 'n liefelijke zaak om te spreken "de kracht van het goede", want: ook wij kunnen niet nalaten, om voortdurend te spreken over de liefde Gods, over Zijn goedertierenheid, lankmoedigheid en verdraagzaamheid. Maar.... al het kwade zal niet overwonnen worden door het goede! De wereld zal niet eindigen als 'n oogstdag, waarop alleen goed graan wordt binnengehaald in de hemelse voorraadschuren. Neen! Helaas neen! ... Gelijk de landman z'n graan moet zuiveren van kaf, stof en vuil; en gelijk er nog stro en stoppelen overschieten, zo zal óók die grote dag des gerichte het aan het licht brengen! Het goede graan zal opgeborgen worden, maar kaf, stro en stoppelen zullen met onuitblusbaar vuur worden verbrand! Het einde van de wereld is een gericht! Dan zal de HEERE blinken in Zijn heilig recht. De zondaren, die zich ten einde toe tegen Hem verhard hebben, zullen sidderend ineenkrimpen, zullen vergaan van weedom des harten! Want wie zal bestaan in die doorluchten dag? Wie zal het aangezicht kunnen opheffen wanneer de Rechter op Zijn Troon zit en de boeken geopend worden?....

Dan zal geen verontschuldigen baten: de schuld zal te helder in 't oog springen! Daarom zullen de rampzaligen het ook niet eens trachten te doen. Ze zullen het onbeholpene 'van zulk pogen te klaar inzien! Want: welke zijn die boeken, waarvan ons tekstwoord spreekt?

Het zijn de boeken van de alwetendheid en van de voorzienigheid Gods, waartegenover als contraboek zal staan, de consciëntie des mensen, (z'n geweten, dat hem zal beschuldigen of ontschuldigen in die grote dag des gerichts!)

Het is 'n onmogelijke zaak voor 'n boosdoener, om zich te verantwoorden voor 'n Rechter die alles weet! Kon hij nog zijpaadjes en sluipwegen vinden, ., o! dan ging het goed; dan zoude hij zich nog wel aan de straf weten te onttrekken, om het heilig recht te belachen in nimmer eindigende spotternij! Maar .. . dat kan voor God niet! Zijn alziend oog doorschouwt alle zijpaadjes en sluipwegen, alle ijdele verontschuldigungen, alle voorwendsels, die 't natuurlijk mensenhart zich maakt.

De HEERE kent alle listen en lagen, alle gedachten, alle beweringen en berekeningen. Hij doorziet het ganse hart tot in z'n verborgenste hoeken. Veinzerij of huichelarij kan Hem niet bedriegen. Niemand zal voor het(gericht kunnen zeggen: "HEERE, ik heb niet van U afgeweten! Want de heidenen, die de Wet Gods niet hebben, hebben toch het werk van de Wet geschreven in hun harten, daar hun geweten wel medegetuigt in al hun handelingen, en hun gedachten in het binnenste van hun gemoed als rechters ten troon zijn gezeten, oordelende alle ovérleggingen, woorden en werken en beschuldigende of ook vrijsprekende (Hom. 2: 15). Maar voor heden (kunnen wij de heidenen wel eens aan hun plaats laten! Het komt thans op ons aan! Op u zowel als op mij!

Wij hebben de Wet des HEEREN! Wij hebben Gods Woord! Wij hebben de beloften des Allerhoogsten ontvangen. Met ons heeft de HEERE talloze bemoeiingen gemaakt. Tot ons heeft Hij gesproken door Zijn Woord en zijn Geest! En: laat ons nu toezien hoe wij onszelf zullen verantwoorden in de dag des gerichts. De Oudejaarsavond beeldt ons enigmater die plechtige ure af, wanneer het wereltijdperk afgesloten, en er geen tijd meer zijn zal; wanneer de stoelen des gerichts zullen worden geplaatst, en een iegelijk zal ontvangen naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad!

Ook thans ligt weder een bijkans afgesloten tijdperk achter ons. Nog enkele uren en het jaar 1913 behoort weder tot het verleden. En, is het niet in Gods boeken opgeschreven, zo goed als in het onze? Ja beter, ja vollediger, ja meer van de waarheid getrouw! Onze jaarverslagen deugen niet. Ze zijn te partijdig; te veel naar onze wensen en verlangens gekleurd; te zeer lijdende onder onze beperktheid; te zeer met zonde en ongerechtigheid behept. Gods Naam, Gods ere, Gods recht komen er te weinig in uit. We slaan te dikwijls Gods weldadigheden, trouw en gunstbewijzen over! O, die kortzichtigheid! O, dat vergeten! O, dat boze en arglistige hart, vol venijn en dodelijkheid!

Zullen wij het dan wagen, om toch 'n jaarverslag te gaan geven?!

Och, geliefden, zonder de indachtigmakende Geest des HEEREN wordt het niets! Maar als Hij ons de blik op het achter ons liggende jaar verheldert, kan de beschouwing van één enkele zaak ons soms meer zegen verschaffen dan een lange opsomming zou vermogen te doen. Het moet maar eens recht tot ons hart doordringen wat al rampen Europa troffen, hoe vreselijk de gesel des oorlogs doortrok, terwijl Nederland weer werd gespaard! "Wat al onheilen werden over de ganse wereld uitgegoten; maar wij hadden nog in veel zegening te roemen! Zal er dan op deze Oudejaarsavond wel iets anders overblijven dan de belijdenis van Jacob: "ik ben geringer dan alle deze weldadigheden en dan al deze trouw, die u aan uwen knecht gedaan hebt?" (Gen. 32:10). En zal dan het laatste woord niet moeten zijn tot lof en prijs van de HEERE, Die nog niet met ons deed naar onze zonden? Laat ons hart het mogen erkennen, dat 's HEEREN oog nog ten goede over ons geopend was! In ons levensboek is het jaar 1913 toch weer opgetekend! Dat heeft gewis iets te zeggen, en voor sommigen wel veel!

Aan de meeste zegeningen Gods raken we zo gewend. En dat is een groot gevaar. Wie telt het, als hij gezond is? Als de mens geen pijn gevoelt, is er meestentijds ook geen dankbaarheid daarvoor. De zondaar gaat het genot van het bezit eerst tellen, wanneer hij het verloren heeft. Zoude het daarom niet goed voor ons zijn, indien wij niet al te zeer op het

boek van ons geheugen vertrouwden, en wij daarnevens eens 'n boek aanlegden om de grote daden Gods en de ontvangen zegeningen op te tekenen? Zou het geen aanbeveling verdienen, om het eens op te schrijven, wanneer de HEERE ons van een ziekte of van pijn heeft verlost, en wanneer wij in 't bijzonder bij een of andere weldaad worden bepaald? . . . Want de HEERE schrijft het ook alles op, en in het eindgericht zal dit schrift vergeleken worden met het bestoven en half-uitgewiste schrift onzer herinnering. Door een Goddelijke kunstbewerking zal alle stof echter worden weggevaagd, en het halfvergane zal weer worden opgewekt, zodat het boek onzer herinnering weer nieuw en fris zal zijn!

Gij zou aan het euvel uwer vergeetachtigheid op voortreffelijke wijze tegemoet komen, indien u de weldaden des HEEREN, gelijk als ook uw zonden in een gedenkboek ter neder schreef. De psalmist zei het immers ook:

"k Zal gedenken, hoe voor deze

Ons de HEER' heeft gunst bewezen?" (Ps. 77:7).

Welnu, in dit opzicht bezondigen wij ons slechts al te zeer!

Het is echter nog gelukkig, wanneer wij menigmaal, (en vooral des avonds, bij het ter rust gaan) de knieën mogen buigen, om in overpeinzing en gebed met de HEERE te treden. Vanzelf slaat men dan de van die dag nog eens op. Maar ook even vaak moeten wij dan later met beschuldiging tot ons inkeren, dat wij dit en dat vergeten hebben, en dat... en dat...! En dan eindigen we weer met schaamte, die ons soms tot hoog in 't gelaat opstijgt. En er rest ons slechts de bede: "HEERE, treed niet met mij in 't gericht, vergeef mij toch, en sla mij eens in gunst gade, opdat ik aan U mag blijven gedenken, eeuwig en altoos!

"Daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht!" de profeet Maleachi, (hst. 3: 16). Zo moge het voor ons aangezicht zijn, om voortdurend te gedenken wat de HEERE ons geschonken heeft, opdat wij toenemen in oplettendheid, en 'n dank bare kinderzin ons geheel en al moge vervullen! Niemand achtte zich te hoog daartoe, want die meent te staan, zie toe dat niet valle! Immers: zelfs van de Gezalfde des HEEREN moest getuigd worden:

"Zijn schoonheid is vergaan, zijn troon ligt neergestort!

Psalm 89: 18 en 19.

"Gedenk, o HEER'! hoe zwak ik ben, hoe kort van duur

Het leven is een damp; de dood wenkt ieder uur!" . . "

Alzo mag óók wel op iedere bladzijde van ons levensboek geschreven staan. Want we zijn in de strijd; verkeren in 't strijdperk dezes levens; en dag op dag zien wij vrienden en vijanden rondom ons vallen. Alleen, wijzelf vallen niet! Ja, wij vielen nog niet! Nog niet! Maar. .. zal het altijd zo blijven voortduren? Is ons het eeuwige leven beschoren op aarde? . . .

De vraag stellen is haar beantwoorden! Niemand zal ooit zo dwaas zijn, om zulks in ernst te durven beweren!

"Het leven is een damp; de dood wenkt ieder uur". ..

Maar toch is er 'n groot gevaar aan verbonden, wanneer wij ons de toestand goed voor ogen stellen dat wij n.l. in een strijdperk zijn, en toch geen enkele kogel ons treft! Want: aan alle zijden loert de hoogmoed, om z'n gevangenen mede te slepen, en dan eindigt die hoogverheven strijder z'n leven in een eerloze gevangenschap. Of, in nog erger geval: onvoorbereid sneven wij in de oorlog, zonder overwonnen te hebben, zonder hoop tot in eeuwigheid!

O, wat zal er aan het licht treden, als de boeken eens geopend worden!

Maar heden, geliefden, moogt ge u nog in het leven verheugen. Thans moogt u nog in vrijheid uw boeken openslaan. Misbruikt dan uw vrijheid niet, om uw herinneringsboek gesloten te

laten, of om de zwarte bladzijden ervan dicht te plakken Want eenmaal zal alles toch aan het licht komen. Maar dan zal het niet meer te veranderen zijn. Dan blijft zwart: zwart!

"Zal dat dan niet altijd zo zijn?" hoor ik iemand vragen.

En daarop antwoord ik: "neen!".

Nee, lezer, lezeres! zwart hoeft niet altijd zwart te blijven. Gelijk de HEERE daarbuiten in de natuur 'n liefelijke en krachtige zoon heeft geschonken, die met haar stralen veel onreins kan wegnemen, die gezondheid en leven onderhoudt, en als bemiddelaars van talrijke weldaden optreedt, zo heeft de HEERE God ook in het Rijk van de genade 'n Zoon gegeven, genaamd Jezus Christus, de Zon van de gerechtigheid, Die - stralende aan de hemel van Gods barmhartigheid - alle onreinheid kan wegnemen, en gezondheid en leven niet slechts kan onderhouden, maar zelfs kan geven!

En nu heb ik een goeden raad voor u, de besten, die ik u in het Oudejaar nog kan meegeven, en die óók in het Nieuwejaar z'n kracht zal doen: opent die zwarte levensbladen eens voor die Zon van de gerechtigheid, en ziet eens, of zij met haar krachtige stralen niet alle zwart zal uitbleken tot het helderste wit!... Ge hoeft immers niet bevreesd te zijn, dat onbescheiden ogen 'n blik op die bladzijden zullen werpen, gelijk men dat daarbuiten kan doen, wanneer iemand z'n klederen aan het licht van de zoon bloot stelt. Dan wordt men wel eens met medelijden bevangen, over de schamele stukken, die zich aan ons oog voordoen. En dan nog zo veel waarvoor men zich schaamt, om het iedereen ten toon te leggen!

Hoe wijs heeft de Heere God het dus ingericht, dat u uw zonden niet openlijk hoeft te belijden, maar dat u er in 't verborgene mee naar de Heere Jezus moogt vluchten. Hij is een getrouwe Vriend, Die uw schande niet op de straten van Askelon zal uitroepen. Bij de Heere vindt u volledige geheimhouding. En wat méér is: de Heere weet is, de HEERE weet ook raad met alles, wat niet goed is.

Alleenlijk met zulke "brave" (?) mensen, die géén zonden te belijden hebben, weet de Heere Jezus geen raad! mensen zonder fouten, die bovendien dagelijks nog beter worden, hebben geen Zaligmaker nodig. Jezus is alléén voor zondaren. Dus óók de plaats daar Hij vertoeft, nl. de hemel Daar komen ook alleen zondaren, die de zwarte bladen van hun levensboek aan Hem hebben getoond; die - met hartelijk berouw - hun zonden aan de Middelaar Gods en van de mensen hebben bekend gemaakt, die Hem om genade hebben gesmeekt, om heling voor hun kwalen, om genezing voor hun ziekte.

Daarom is het zo goed, geliefden, om uw levensboek te lezen en te herlezen, met de Heere Jezus!

"Wat is dat?" zult u vragen.

Wel, mijn lezer, dat is eenvoudig! Het kan er niet kinderlijk genoeg naar toe gaan. Ge slaat dan de eerste bladzijde op, en daar vindt u het feit van uw geboorte vermeld Want: we beginnen eerst in de tijd te lezen, en later worden we wel teruggeleid naar de eeuwigheid, indien de HEERE ons leert van Zijn verkiezende genade, die reeds in eeuwigheid verloor! Maar... dat zijn diepzinnigheden, die ons nog niet op de eerste bladzijde worden onthuld!

We beginnen dan met onze geboorte, en staren op dat wondervol, Goddelijk feit, dat de HEERE ons zo wonderbaarlijk heeft gemaakt, en ons (in Zijn grote liefde) het aanzijn heeft gegeven, om Hem te leren kennen in het heden van de genade, en alzo tot de hoogste vreugde te worden voortgeleid!...

"Wel, wonderdoend God!" moet alsdan onze uitroep zijn, "zijt Gij mijn Maker?..... Wat moet ik dan wel voor U zijn!...'... Dan hebt u alle recht op mij; dan moeten alle de bladen van mijn levensboek volgeschreven worden met Uwen volheerlijke Naam Dan passen mij slechts lofofferen en gebeden, eeuwige aanbidding, nimmer eindigende dankbaarheid!.... Hoe liefderijk hebt u mij gespaard en bewaard!.... Met wat al zorgen zij t u mij voorgekomen, van mijn eerste stonde af! U kwam met uw rijke beloften. U kwam met Uwen Christus! J

a, Heere Jezus, U ontmoet ik al op het eerste blad van mijn levensboek! Hoe jong was ik nog, toen ik besprengd werd met het heilig doopwater, en ik toegewijd werd aan Vader, Zoon, en Heilige Geest!.... Dat heet ik eerst Goddelijke liefde, om niet het hoge en verhevene te zoeken, maar zich te wenden tot het kleine en nederige!..."

En ... zóó mag de opmerkelijke lezer voortgaan, om 's HEEREN weldaden te speuren in iederen dag van zijn leven.

Maar ziet: voortlezende ontdekt ons oog nu eens dit kwaad, dan dat. Het waren eerst voor ons oog nog slechts rimpels in de bladzijden, en kleine vlakjes op het heldere papier. Doch, niettegenstaande hun onaanzienlijk voorkomen, ontsierden zij alle bladen! . . .

Hebben wij dan niets overgeslagen?

Nog eens gekeken op het titelblad... en ... ja! daar staat het alrede, met onuitwisbare letteren, eerst over het hoofd gezien, maar ons nu aanstarende, als met ernstig verwijt:

Levensboek van de ZONDAAR.

En het wordt ons op de ziel gebonden: "zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen", (Ps. 51: 7). En nu is het ons, alsof een onrein dier over alle bladen van ons levensboek is heengekropen, telkens een groter spoor van onreinheid nalatende! En in plaats dat alle bladen zijn volgeschreven met Gods heerlijke Naam .. zien wij ons eigen ik wassen en toenemen; zien wij de zonden zich opstapelen als een berg; zien wij de boosheid groeien, gedachten innemen, kruipende in al de hoeken van ons hart, zich nu eens verschuilende, om 'n volgend ogenblik als een grimmige tijger te voorschijn springen.

Geen lofzangen, maar boze liederen en onreine woorden beginnen ons aan te staren. Daar lezen wij 'n vloek!... de eerste Godsclastering, nog met onbeholpen lippen uitgesproken, uit kinderlijk brein voortgekomen, maar toch getuigende van de diep verootmoedigende, verpletterende waarheid: dat wij van nature uit de vader de duivel zijn! En merkt u wel hoe de leugens beginnen te meerderen? hoe de arglistigheid van uw hart er meer en meer uitkomt? zodat er geen stoppen aan is van de bronnen van het kwaad! En de Heere Jezus staat nevens u, en leest met u mede. U ziet eens van uw lectuur op, en ontmoet 'n veelzeggende blik, als Petrus in de zaal van Kajafas ontmoette, die hem deed uitgaan, en bitterlijk deed wenen! (Lu.22:61 v.)

En u blijft ongeroerd?. .. Het verschrikt u niet, dat u zo zwaar en menigvoud tegen de Heere dreven hebt? U wordt niet aangedaan door de liefde en ontferming, waarmede een heilig God u nog spaarde? ...

Ik raad u nogmaals, geliefden, leest uw boek met de Heere Jezus! Plaatst u vóór Hem, onder Zijn alziend oog! En toont Hem, met berouw, de menigte van zwarte bladzijden.

Het moet u leed zijn, dat u de HEERE zo gruwelijk vertoornd hebt. Want: dan alleen kan Hij u vergeven. Dan is Hij er willig én bekwaam toe. zal Hij het zwarte reinigen, en maken dat die lelijke bladzijden u niet meer aanklagen in de dag des gerichts! En leest dan ook vrijelijk voort. Leest voort, met, verheuging des harten. Want ziet: daar staat voor het eerst de kribbe van Bethlehem, daar: het kruis van Golgótha! De prediking van de liefde Gods bleef voor u niet verborgen; maar ziet hoe vroeg de HEERE u er al mede in kennis stelde! Ziet hoe vroeg Hij u reeds riep, hoe vroeg Hij reeds met u bezig was, en hoe voortdurend Hij Zijn hand over u hield uitgestrekt!... Moet u dan heden niet van het hart:

"Ik zal, omdat G' in bange dagen

Mijn toevlucht waart, van U gewagen?.." (Psalm 59: 10).

Ja, wij behoorden het - met de psalmist - te belijden:

"Van U, mijn sterkte, zij mijn zang

En snarenspeel, mijn leven lang .. .

En nu, lezer, lezeres! Nog staat ge niet voor het hoogste gericht! Nog is die hachelijke ure niet daar, dat de boeken geopend zullen worden!

Doen wij nog 'n greep in het boek van het achter ons liggende jaar, laat het dan zijn tot verheerlijking Gods! Wijten wij het Hem, met ootmoedig dank, dat wij in ogen zijn, die wij zijn. Wij wonen nog in 'n land, bescheen door de zoon des voorspoeds, van de zegen en goedertierenheid Gods. Geen oorlog kwelde ons, maar in vrede mochten wij de gaven Gods genieten, 's HEEREN zorgende en weldoende hand was nog over u uitgestrekt! En, al ontnam de HEERE aan sommigen veel, (zelfs; dierbare betrekkingen). . . toch heeft Hij nog veel overig gelaten. En de balsem van Gilead voor alle uw zielewonden wil Hij u ook niet onthouden!

Zien wij op enger kring, dan mogen wij ons nog bevoorrecht weten boven velen. Zo blijft aan ons dus de schuld over, om de HEERE lof en dank toe te brengen voor zo veel onverdiende weldaden! Voor ons: alle tijd en gelegenheid om te werken aan de opbouw van de geestelijken Tempel in 's HEEREN kracht, en naar Zijn wil.

Daartoe moet dan ook voortdurend een ander boek voor ons open liggen, n.l. het onfeilbare, eeuwig blijvende Woord des HEEREN, het troostboek in smarten, de lamp voor onze voet, als wij door het duistere dal dezer wereld gaan. Dat Woord zij onze vraagbaak, ons richtsnoer. Dat Boek zij de verheuging onzes harten, de Oorkonde onzer zaligheid, en de Getuige van Vaderliefde!

Aanmerkt, geliefden, hoe te allen tijde, (en óók op deze Oudejaarsavond) 'n treffende sprake ons daaruit tegenklinkt: het reine Evangelie van Hem, Die Zijn Zoon heeft overgegeven voor 'n doemwaardige wereld. Het Kruis van Christus is het middelpunt van Gods Getuigenis, het middelpunt ook van de ganse wereld én van de wereldgeschiedenis. Onmogelijk zult ge u aan zoveel liefde kunnen onttrekken, als de HEERE ons geopenbaard heeft. U zult er, in het heden van de genade onder moeten vallen, om - herboren - weer op te staan, en eeuwig Gode te leven, of ... U zult er, in hiernamaals, onder vallen tot uw eeuwig verderf! Zij dan ook op deze Oudejaarsavond dit Boek u geopend, opdat u met brandende liefde op zijn letteren moogt staren, opdat Christus u daaruit tegenblikke, óók als u w Zaligmaker, en u dus welgetroost dit jaar 'n einde moogt zien nemen!

Welgelukzalig zijn alle degenen, die de HEERE verwachten! Zij zullen niet beschaamd worden, noch heden noch in de toekomst, noch in de dag van de dagen, wanneer de boeken zullen worden geopend, en u zult wegdragen naar hetgeen u gedaan hebt, hetzij goed, hetzij kwaad. AMEN.

GOEDEREDE. F. DE GIDTS.

22. Pelgrims naar de Godstad, GAMEREN. A. J. W. VAN INGEN.

Psalm 84:68.

Te lezen Jesaja 33:13-24.

Te zingen: Psalm 25:2 en 6.

Psalm 40: 8.

Psalm 89:7 en 8.

Psalm 73: 14.

M.H.!

Als de grote Apostel van de heidenen, zijn roeping getrouw, de gemeenten van de discipelen vermaande, dat zij zouden blijven in het geloof, heeft hij haar uitdrukkelijk betuigd, dat zij door veel verdrukkingen zullen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods. En hoeveel er nu ook veranderd is in de wereld sinds Saulus van Tarsen afgezonderd werd tot de dienst des Evangelies onder de heidenen, die betuiging houdt nog haar kracht.

Der vromen lot

Is smaad en spot;

't Is plaag op plaag,

Vast alle daag.

Maar niettemin zijn zij te benijden, hoe veelvuldig zij ook worden gedrukt. die de Heere liefheeft, die kastijdt Hij en degenen, naar wier hart Hij begeert te spreken, die brengt Hij zelf eerst in de woestijn.

Daarom is het goed te begrijpen, dat ge niet te rade moet gaan met vlees en bloed, als u de Heere volgen wilt. De natuurlijke gesteldheid van ons hart komt tegen het kruis in verzet. Wij willen immers goede dagen zien. Wij verlangen naar een weg niet met doornen omtuind, maar als met rozen bezaaid. Maart wat wij van nature begeren verflenst en verwelkt zo ras. Het schoonste en het heerlijkste dezer aarde wordt door één windvlaag vernield,

't Heeft geen kracht om de stormen des tijds te doorstaan. Is niet de mens zelf, ofschoon hij ook mild door 't aardse geluk was bedeed en hoog in eer, in macht en staat verheven mocht heten, aan de bloem des velds gelijk? Maar die des Heeren zijn, zijn bestemd om eikenbomen van de gerechtigheid te worden. Zij zijn een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde. Daarom kunnen over hen o zoveel stormen heengaan; zij worden niet losgerukt van hun wortel; niet uitgerukt uit de bodem, waarin de hand des Heeren hen heeft geplant. De stormen en de verdrukkingen zullen juist daartoe dienstbaar zijn, dat zij zoveel vaster komen te staan.

Zeker! Wij weten het: de gemeente des Heeren is in zichzelf ook zwak; zóó zwak, dat zij in eigen kracht ook niet één ogenblik zou kunnen bestaan, maar mot de Apostel kan zij spreken: "als ik zwak ben, d.in ben ik machtig." En vraagt ge, hoe dat kan zijn? De oplossing van dat raadsel ligt hierin, dat God zelf haar levenskracht is en indien de Heere haar levenskracht is, voor wie zou zij dan vervaard behoeven te zijn? Ofschoon ook een leger haar belegerde, te vrezen heeft zij dan niet. Hoeveel lijden haar ook overkomt; hoeveel druk haar ook treft, zij mag het Paulus nazeggen: "Ik weet, dat ook dit mij ter zaligheid gedijen zal." Voor de doornen kan zelfs nog worden gedankt, zoals bij Jesaja don profeet immers te lezen is: "Ik dank U, Heere, dat u toornig op' mij geweest zijt, " maar de verklaring van zoiets ligt in hetgeen erbij gezegd mocht worden: "maar Uw toorn is afgekeerd en u troost mij."

In de velerlei verdrukkingen, die hier de vrome overkomen; in de strijd, waarin hij menigmaal ingewikkeld wordt, zal 't juist worden geleerd, om al de hulp en al de kracht bij de Heere te zoeken. En die hun toevlucht zoeken bij Hem, die zijn in waarheid gelukkig. Als de avondschaduw vallen, is het voor hen toch niet donker; ook in de zwartste nacht straalt voor hen nog licht. Ook in het dal des geweens is hun vreugde bereid.

Tekst: Psalm 84: 6-8.

***Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is,
in welker hart de gebaande wegen zijn.
Als zij door het dal van de moerbeziënbomen doorgaan
stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen
hen gans rijkelijk overdekken.
Zij gaan van kracht tot kracht;
een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion.***

Onze tekst spreekt van de Pelgrims naar de Godsstad, van wie ons:

- I. de innerlijke karaktertrekken worden beschreven;
- II. de pijnlijke ervaringen worden gemeld;
- III. de uitnemende verkwikkingen worden voor ogen gesteld en
- IV. de heerlijke vooruitzichten worden geroemd.

I. ***Welgelukzalig is mens, wiens sterkte in U is;*** in welker hart de gebaande wegen zijn.

Zó getuigt de psalmist, wiens innig verlangen zich uitstrekt naar de voorhoven Gods. Zijn zij gelukkig te prijzen, die daar mogen wonen, ook zij worden zalig genoemd, wier aangezicht naar de plaats van Gods heiligdom is gekeerd. Van dezulken spreekt onze tekst. En hieraan zijn zij kenbaar, dat hun sterkte in de Heere is. Dat is een karaktertrek van de pelgrims, die naar Sion op reis zijn; een karaktertrek, die niet kan worden gemist.

De sterkte zoeken in de Heere, dat doen wij van nature niet. Wij, mensen, roemen graag in eigen kracht. Van eigen wijsheid en van eigen verstand wordt alles verwacht. O, indien ge maar oppervlakkig oordeelt, dan is het niet te ontkennen, dat een mensenkind veel vermag. Berekent de mens niet de banen van de sterren aan de hemel? Doorvorst hij niet de diepten van de aardbodem en van de zee? De wonderbaarste krachten van de natuur maakt het mensenkind dienstbaar tot zijn wil. Is het dan wonder, dat het zich verheft en zich rijk waant in zijn kracht? En gelijk in het natuurlijke, zo voelt het zich groot in wat des geestes is. "Wij zullen", "wij kunnen", u hoort het gedurig uit de mond van de mensen, alsof het aan ons stond, om te beschikken over ons lot en het besef ontbreekt maar al te zeer, dat wij minder dan niets moeten worden genoemd. En toch! Wat is de mens? Wat is in hem te prijzen? De sterkte, waarop hij roemt, wat is ze anders dan enkel ijdelheid? Ook de sterkste is maar als een riet; een riet, van de wind ginds en weer bewogen. De plannen, die wij maken; de voornemens, die wij koesteren, vervliegen als rook. Met de voornemens dergenen, die 't verwachten van eigen kracht, is de weg naar de hel geplaveid.

De sterkte is Godes en Zijns alleen! Alleen dan gaan wij veilig, als wij gedragen worden door God; kracht. In de Heere is ook alleen de vaste grond, waarop wij moeten worden gebouwd. Van Hem is de kracht, waardoor ge in staat zult zijn, om te midden van de stormen en de golven van de tijd onwankelbaar te staan als een rots. En daarom zijn ze gelukkig te prijzen, wiens sterkte in God is. Die het wachten van Hem, worden niet beschaamd. Zelfs al weten zij het zelf niet, zij worden vastgehouden door de sterke God.

Maar zult u die sterkte in Hem hebben, dan zult u uzelf moeten verliezen met al wat ge hebt of meent te zijn. 't Is juist onze ellende, dat wij het nooit bij den Heere zullen zoeken, tenzij Hij ons te sterk wordt, ons alles uit de handen slaat, waarop wij willen steunen; maar indien wij ook zo arm worden, zo geheel ontledigd van al onze waan, dan ontsluit zich voor ons de wondere heerlijkheid des Heeren, die de sterkte des zondaars wil zijn. Vandaar dan ook, dat een ieder, die naar de Heere en Zijn sterkte leert vragen, ook in heel zijn bestaan zal worden gedragen door het verlangen naar de gemeenschap met God.

Daarom spreekt de Psalmist ook van zulken, in welker hart de gebaande wegen zijn.

Wat daarmede zou worden bedoeld? Wat anders, dan dat in de overleggingen des harten naar die wegen werd gevraagd! In de dagen van ouds mocht gewis worden gedacht aan de wegen, die opgaan naar Jeruzalem, de stad des grote Konings, waar de liefelijkheid des Heeren werd aanschouwd, omdat Hij zelf daar Zijn Naam een gedachtenis had gesticht. Het opgaan naar Jeruzalem was toch een verlustiging voor de waren Israëliet. Vrolijk mochten de stammen derwaarts opgaan, tot wie de Heilige Israëls zelf had gezegd, dat zij voor Zijn aangezicht zouden verschijnen. Hun hart moest op die wegen worden gesteld, die leidden naar Gods heiligen berg.

Tot de karaktertrekken van al de ware vromen behoort het, dat zij in de weg, die tot Gods gemeenschap voert, waarlijk lust hebben.

Daar strekt zich al hun lust en liefde heen. 't Kan ook niet anders, want de Heere zelf zorgt er voor, dat zij gedurig de stem horen, die hun toeroept: "Dit is de weg; wandelt in denzelve." En die weg is welgebaand. Bij het oude Israël werd er wel voor gezorgd, dat de wegen naar Jeruzalem niet ongeëffend waren, even zeker als de wegen in de richting van de vrijsteden in goeden staat moesten zijn. In wier hart nu die wegen zijn), die is het een zalige vreugde, wanneer de voet er on wordt gezet. Als Gods wegen in 't hart zijn, dan staat ook het hart op de wegen Gods. Dan is het aangezicht vanzelf naar Jeruzalem gekeerd. Want wel kan het soms verborgen worden gehouden wat er leeft in het diepst van het gemoed, maar dat gaat niet altijd. Als de keuze in de ziel is, om bij de Heere te mogen wonen, kunt ge de wereld niet aan de hand houden. En al schijnt het dan verlies, als u de genietingen van de wereld vaarwel zegt, in werkelijkheid is het toch niet zo.

Op de gebaande wegen, de wegen, die naar de stad des grote Konings leiden, daar heeft men het ook waarlijk goed. Hij heeft er immers zelf de rustplaatsen bereid: Hij zendt er Zijn dienaars tot hulp en tot bescherming van de pelgrims; Hij laat zichzelf er nog wel eens vinden; zegt mij: wat wilt ge nog meer? Van die gebaande wegen staat er immers ook geschreven, dat de dwazen zelfs er niet zullen dwalen. Geen leeuw of verscheurend gedierte zal er komen en mocht men al menen, dat hun geluid er werd gehoord, zij deren toch niet, weerhouden als zij worden door de sterkte des Heeren. Zalig daarom, die die weg bemint!

II. In welker hart de gebaande wegen zijn, die worden gelukkig genoemd. U vraagt, of die wegen zonder bezwaren zijn? Het schijnt althans menigmaal anders. Van pijnlijke ervaringen mag zelfs worden gesproken. Immers op pijnlijke ervaringen wijst het woord in onze tekst: "als zij door het dal van de moerbeziënbomen heengaan." U hebt daarbij toch niet te denken aan een schaduwrijk dal, zoals ge lichtelijk kunt vermoeden als u van moerbeziënbomen hoort spreken, maar juist aan het tegendeel ervan. Het dal van Bacha, zoals er letterlijk staat, hebt ge u voor te stellen als een dorre zandige vallei, waar de zoon u steekt op 't hoofd, omdat de lage doornige Bacha-struiken wel uw voet kunnen wonden, maar niet de minste schaduw bieden voor uw lichaam en uw hoofd, als ge er tussen door wandelen moet. En door zulk een streek voert de reisweg van de kinderen Gods.

Ge vindt op de weg naar de Godsstad nog geen hof van Eden. Als de keuze voor de Heere is, moeten de smarten dezes levens wel terdege worden gevoeld; zult ge de brandende hitte van de zoon moeten verduren. Langs doornige paden moet de pelgrim maar voort. Zeker! aan

doornige struiken wordt ook wel balsem gevonden. Zelfs aan de Bacha-struiken. Men zegt ervan, dat als d ie struiken aan bladeren of twijgen maar een weinig worden gekneusd, een balsemachtig vocht als een traan voor den dag komt. Van dat wenen, dat de Bacha-struik dan doet, zou zij haar naam hebben verkregen. Sommige overzetters vertaalden dan ook "het dal van Bacha" met "dal des geweens." Maar al is dit nu niet naar de letter juist te noemen, in figuurlijke zin is het toch zo. 't Is een plaats van beproeving en bedroefing, waar de zoon u kan steken en waar ge smacht naar verkoeling, omdat ge amechtig worden zou.

Wat moet er al niet doorgemaakt worden op de weg des Heeren! Ja, de Heere zelf is een zoon, in wier stralen ge gekoesterd en ten leven gewekt worden moet. Maar die zoon kan ook branden met stekende gloed. En wie onzer zal daarbij kunnen wonen? Vraagt het maar aan de ziel, die aan zichzelf ontdekt leerde zien, dat 't met onze eigen kracht en onze eigen gerechtigheid niets gedaan is. In het dal van de moerbeziën-bomen wordt het ook wel gevoeld. Daarom wordt er menige zucht geslaakt; wordt het lied uit de diepte er gedurig aangestemd: " Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?"

O! 't Kan bevreesding wekken, dat door zulk een dal des geweens de weg van Gods kinderen leidt. Maar het is toch in overeenstemming met heel het doen van de Hoog-Heilige. Van Hem geldt het: "de Heere doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen." Er zal dan ook niet een tot Sion komen of de weg ging voor die mens door de diepten, door het dal des geweens, waar doornen in het vlees werden gevoeld, zowel als stekende distels in de ziel.

Verloren schijnt het dan wel. De kreet: "ik verga!" klinkt er dikwijls. Slechts het kirren als van de duiven zal men er horen van wege de vermoeidheid van de ziel; maar de weg leidt zo; ook die gebaande weg, die opgaat naar Sion. Immers die tot Sion komen met gejuich, werden met geweën en smekingen gevoerd. In het dal van de moerbeziënbomen, waar geen verkwikking en geen lafenis wordt gevonden, leert de ziel het juist wachten niet van zichzelf maar van de Heere alleen, 't Dal des geweens wordt een plaats, waar de druppelen des hemels vallen. Na de pijnlijke ervaringen worden uitnemende verkwikkingen gesmaakt.

III. "Als zij door het dal van de moerbeziënbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein." Ik weet het niot, of de tekst in deze woorden zuiver weergegeven is. In de kanttekeningen van onze Staten-Bijbel leest men dan ook een geheel andere vertaling, maar de gedachte, die onze zeventiende eeuwse Bijbel vertalers er in meenden te mogen lezen, is in elk geval geheel naar de zin van de Heilige Schrift.

Die door het dal van de moerbeziënbomen heen moeten, behoeven er niet moedeloos neer te zitten. Zij mogen opzien naar boven, ook al branden de zonnestralen van de hemel op hun hoofd. Vandaar mag lafenis worden gewacht. Diezelfde God, die als een verterend vuur is voor de goddeloze, is voor die naar Hem vragen de bronwel van wezenlijke troost.

Bij Hem is de fontein des levens. Hij zelf, zoals Hij Zich in Christus openbaart, mag aangemerkt worden als de bronader van alle heil en daarom mogen op Hein zien allen, die op reis naar het hemels Jeruzalem door het dal des geweens heen moeten.

't Is waar: zij worden wel eens afgetrokken naar de gebroken bakken, die geen water houden, maar met beschaamdheid zullen zij telkenmale vandaar terugkeren. In de Heere alleen is Israels heil. Hij wil gekend en erkend worden, Hij de enige, algenoegzame Verkwikker van Zijn volk

Als ge dan Hem stelt tot uw fontein, of met andere woorden, als ge op Hem het oog des geloofs moogt richten, dan moogt ge ervaren, dat die fontein nooit uitdrogen zal, maar ook nimmer zal ophouden haar wateren te doen uitvloeien. En dan is het niet eens nodig, dat ge u met moeite voortsleept, totdat u bij die bron zelve kunt komen. Ach, indien dat vereist werd, u bezweek nog van dorst. Maar de Heere in de hemel ziet met zoveel ontferming neer op de moede pelgrims, die door het dal des geweens heen moeten, dat Hij zelf met Zijn

verkwikkingen tot hen afdaalt en vandaar dat gezongen mag worden in de psalm: "Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken."

O, 't mag zijn, dat 't wel eens donker wordt in 't dal van de moerbeziënbomen. Ook de regenwolken verduisteren de hemel, maar de druppels uit die wolken worden met blijdschap begroet.

In die druppelen komt de Heere Zelf tot Zijn volk. Of zou ten onrechte van Hem gezongen worden:

*Hij zal gelijk zijn aan de regen;
Die daalt op 't late gras;
Aan druppels, die met milden zegen
Besproeien 't veldgewas?*

Gans rijkelijk, in milde overvloed komt die regen over de vermoeiden van geest. Meent toch nooit, dat de Allerhoogste karig zou zijn in de uitdeling Zijner gaven. Er is toch een levensvolheid in Hem, uit welke de een voorraad na de andere uitgegeven wordt. Wat ge ook behoeft, 't is er alles te vinden en daarom is er leven en overvloed voor die het wagen met Hem. Dat ziet ge immers ook duidelijk in de jongeren van Jezus. Als zij met Hem in de woestijn van Betsaïda zijn, dan kunnen met weinige broden wel meer dan vijfduizend man gevoed worden en dan is er nog een overschot, waarmee wel twaalf korven kunnen worden gevuld.

In het dal van de moerbeziënbomen daalt op Gods tijd de regen zo overvloedig neer, dat de pelgrims naar Jeruzalem er gans rijkelijk mee worden o verdekt; zo rijkelijk, dat hun ledige kruiken weer kunnen worden gevuld en de nawerking van die milde druppels nog lang kan worden bespeurd. Door die milde regen wordt 't dorre land tot een plaats van de verlustiging, beeld en schaduw van die hof des Heeren, waar uit de volheid Zijns heils alles voor eeuwig wordt verheugd, 't Mag zijn - zoals het wel eens is uitgedrukt - dat er een oceaan van genade nodig is, de Heere voorziet in al de behoeften en dat zóó ruim, dat wij, mensen, ons slechts verwonderen kunnen.

Als de regen des hemels mag neerdalen, wordt het hete Bachadal een lustwarande voor de ziel, waar de liefelijkste geuren oprijzen en waar zelfs in het ritselen van de bladeren Gods nabijheid wordt gehoord. Dies gaan de pelgrims gemoedigd voort. Immers zoals 't gaat bij de plant, op welke de zoele regen neerdaalt, gaat het innerlijk bij hen. De knoppen gaan zwellen en ontluiken; de knoppen van de hope, die zich ontplooien, zodat een krachtig geloof wordt aanschouwd; de knoppen des gevoels, uit welke een vurige liefde te voorschijn komt; de knoppen van schuchter verlangen, die zich openen in een kloekmoedig besluit; knoppen van soms nog schroomvallig belijden, dat in blijmoedig getuigen mag overgaan en uit de bloesem, die zich toonde, rijpt de kostelijke vrucht.

Tussenzang: Psalm 89: 7, 8.

In het dal des geweens stellen zij de Heere tot een fontein, worden de pelgrims naar Sion met de regen des hemels gans rijkelijk overdekt. Uitnemende verkwikking is er voor degenen, in wier hart de gebaande wegen zijn. En vraagt ge naar 't geen gevolg van die verkwikking mag heten? Het wordt u gezegd in onze tekst: "Zij gaan van kracht tot kracht." Daar is een wassen en toenemen bij hen, maar altijd in de genade en in de kennis des Heeren. En dat wassen in de kennis des Heeren gaat altijd gepaard met een toenemen in de kennis van onszelf. Als u dat maar nooit vergeet! Want zo velen schijnen teleurstelling te vinden op de welgebaande wegen. Teleurstelling, omdat zij de verwachting hadden, voortdurend heiliger te worden; gedurig minder strijd en minder aanvechting te zullen vinden, maar het tegendeel ontmoeten

zij juist. Maar weet men dan niet, dat de plant groeit, ook al ziet men niet, dal, de bloemstengel hoger opgaat? Als de wortels dieper de grond ingaan, wordt de plant zelve toch ook sterker en krachtiger? Als de Christen van kracht tot kracht voortgaat, zegt dat niet, dat hij in zichzelf ooit meerdere vastheid of meerdere sterkte zou krijgen, maar 't zal zijn in de Heere alleen. En daarom gaat er mee gepaard een al minder worden in zichzelf, gelijk Johannes de Doper 't uitsprak: "Hij moet wassen; ik minder worden." Dan krijgt Christus een gestaltenis in de mens, Christus, die U alles moet zijn. En wanneer de kracht van Christus in U woont, dan gaat ge voort zonder moede te worden; dan wandelt ge en ge wordt niet mat. De sterkte des Heeren is de blijdschap Zijns volks, een blijdschap, die gedurig mag klimmen, ook vanwege de heerlijke verwachting, die mag worden gekoesterd.

IV. Welk vooruitzicht de pelgrims, die door 't moerbeziëndal doorgaan, mogen hebben?

"Een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion."

Verschijnen voor God! Maar is dat dan niet iets, om van te verschrikken? Iets wat vreze en siddering brengen moet? "Heere, wie zal verkeren in uw tent?" "Wie zal staan op de berg Zijner heiligheid?" Als ge voor Gods aangezicht werd gesteld, zou het dan niet te vrezen zijn, dat ook bij u, evenals bij Josua de Hogepriester in Zacharia's visioen, de Satan zelf aan uw rechterhand zou staan? Ook de alleruitnemendste onder Gods kinderen is toch maar een man van onzuivere lippen en bezoedeld van hart!

En toch is het een begeerlijk iets, te verschijnen voor God. Die hun sterkte in Hem hebben, hijgen ernaar met groot verlangen, omdat het een verschijnen voor God in Sion is.

Sion - dat is de plaats, waar de Bondsark stond; de Bondsark met het verzoendeksel erop. Daarom kunnen zondaars zonder vreze verschijnen voor de Heilige Israëls. In die Bondsark geeft Hij immers getuigenis, daarvan, dat Hij niet als een vertoornd Rechter maar als een God van vergevingen staat tegenover Zijn volk.

Hij vindt Zijn rust in 't werk van de verzoening, waar?! Het bloed op het verzoendeksel spreekt. Wie dan in Sion voor God verschijnen mag, die zal op Christus mogen zien. De verwachting van de pelgrims gaat dan uit niet meer naar de stad Gods, maar naar de Koning zelf, die zich in Zijn schoonheid, in de glans Zijner heerlijkheid wil doen kennen. En in het licht, dat van Zijn aanzicht straalt, is oorzaak tot eeuwige vreugd.

Verschijnen voor God in Sion, dat is toegelaten worden in de onmiddellijke nabijheid des grote Koning. De weg tot Zijn binnenkameren is immers gebaad; de weg die door de zonde toegemuurd werd, maar door loutere genade weer is ontsloten geworden. Want God de Heere heeft 't werk Zijner handen wonderbaar lief. Daarom waren er bij Hem gedachten des vredes en van de ontferming en in die ontferming baande Hij zelf de weg naar Sion; die verschen en levenden weg, die ingewijd is met het bloed van de Eniggeboren Zoon Gods. Hoeveel moeite en kruis de pelgrims naar Sion dan ook ontmoeten, in de Godsstad zelve zal geen inwoner meer zeggen: "ik ben ziek", want het volk, dat;" daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.

Voor God verscheen, zullen ze niet meer worden gekweld door de doornen dezes levens, zullen geen smarten dezer aarde meer door hen worden gekend. Voor God in Sion te verschijnen brengt mee het verlost zijn van het lichaam dezes doods, waarnaar immers ook, een Paulus zo vurig verlangen kon. Maar het aller-voornaamste is, dat die voor God in Sion verschijnen, Hem zelf zullen ontmoeten; Hem in Zijn heiligdom zullen dienen en dat zonder vreze en zonder feil.

En dat voorrecht wordt aan een ieder gegund, die de weg door het dal van de moerbeziënbomen bewandelen mag. Een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion. 't Is de vraag niet, hoe u de wereld beoordeeld, de wereld, die maar aanziet, wat voor ogen is. Voor de Heere in de hemel is 't maar de vraag, niet. wat u eertijds waart, maar of u uw sterkte

in Hem hebt leren zoeken; of ge met heel uw hart de keuze deed, om de weg naar Sion te gaan.

Zeker! de Heilige Schrift geeft recht, om te menen dat er verschil of althans onderscheid zal zijn in de heerlijkheid van die ingingen in het hemels Jeruzalem. De een ster verschilt in heerlijkheid ook van de andere. Maar de volle zaligheid wacht toch een iegelijk, in wiens hart de gebaande wegen zijn.

Of u een vergevorderde waart of wel een pas beginnende in de school des Heeren; een gekrookt riet of wel een eikenboom van de gerechtigheid - dat maakt geen verschil. Er is in Sion plaats voor de kleinen en voor de groten, om te zien de heerlijkheid van die God, die de sterkte des volks wil zijn en die zelf hen wil leiden van kracht tot krachten van heerlijkheid tot heerlijkheid, opdat zij Hem zouden kennen, in de kennis van Hem zich eeuwig zouden beroemen.

Verschijnend voor God in Sion, komen zij dan tot de bron aller vertroostingen; tot de volle stromen des levens zelf. Is het wonder, dat de Schrift zegt, dat eeuwige blijdschap op hun hoofd wezen zal? Dan ligt het dal des geweens achter hen. Geen geklag en geen rouw zal in het hemelse Sion meer zijn. Daar lost het eind van de zangen van de pelgrims zich op in de jubel van de verwondering: "Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o Heere der heirscharen!"

M. H. Hebt u van die vreugde de voorsmaak reeds gehad? Reizenden door het dal des geweens, heft uw hoofden op! Maar u zucht? Is het woord van de psalm dan niet waar? Heeft de toezegging des Heeren dan een eind genomen?

"O neen!" - zo hoor ik u fluisteren; - "niet dat is 't, waarom ik zucht." Maar u vreest voor uzelf; of u uzelf misschien ook zou vleien met ijdele hoop. Maar beproeft dan slechts uzelf. Zoekt u uw sterkte in de Heere? Is uw hart op die gebaande wegen gericht? O, als die wegen in uw hart zijn, dan wordt ge al zalig gesproken. En al gaat dan de weg door het dal van de moerbeziënbomen, u zult de Heilig tot uw fontein mogen stellen; u zult door de regen des hemels gewis worden verkwikt. Als u de dierbaarheid en de onmisbaarheid van de Heere mag gevoelen, dan zult ge toch uw hulp en uw kracht van Hem begeren en laat het zich denken, dat hulpeloos laten zal?

Vanwaar het dan is, dat er nog zo dikwijls wordt door degenen, die toch naar de gebaande weg leerden vragen? Hier vandaan, dat nog zo dikwijls hart zich laat aftrekken van die wegen on de gebroken bakken, die geen water houden, worden gezocht. Al daarover moogt klagen, o, weest dan vol goeden moed. De rechte klagers hebben geen nood. Door het dal geweens leidt de weg naar de Godsstad, waar u de Koning in Zijn schoonheid zult zien.

Maar dat er vreze over u kome, die nog mm het dal des geweens een voet hebt gezet. Kind van de wereld, dat uw sterkte bij uzelf wilt zoeken en van de uw vreugde en uw heil verwacht! Hoe teleurgesteld zult u uitkomen. U wandelt op een weg, die uitloopt op de dood en u weet het niet. Och, of uw ogen er voor geopend werden! Want indien u voortging in de roes van de wereldse genietingen, u zou welhaast in verwoesting neerstorten. Als u het donkere dal des doods door moet, zou er geen verkwikking voor u zijn. Maar nog is het tijd, om de Heere te zoeken! Verlaat dan de weg des verderfs! Laat toch los de gedachten uws harten! Alleen die naar de Heere en Zijn sterkte vraagt, die zal in waarheid behouden worden.

O, gewis! u zult ook eens voor God verschijnen, U Hem gezocht hebt of niet. En wat zult u dan Hem antwoorden, indien u levenslang voortging in de zonde en u die God, in Wiens hand uw leven en uw adem is en bij wie al Uw paden zijn, niet hadt verheerlijkt! Zal het niet vreselijk zijn te vallen in de handen van de levenden God? En dat, terwijl u toch ernstig gewaarschuwd werd en u ook uiterlijk van de druppelen des hemels meer dan eens werd verkwikt? Nog wordt het woord van de zaligheid tot u gezonden. Geeft er dan acht op en bidt, dat uw hart maar geopend worde voor dat woord. En God, die rijk is in barmhartigheid, zal ook uw voeten richten op die welgebaande wegen, in welke een van nature dwaas en tot afzwerven geneigd menskenkind niet zal dwalen.

Gij, die weet, wat het is, de Heere te stellen tot een Fontein, hoe begerig moet u zijn naar Hem voor wie u ook eens in Sion zult verschijnen! Hoe zalig kan het u al zijn in het moerbeziedal! De tranen, daar geschreid, worden niet tevergeefs gestort. De Heere zelf vergadert die in Zijn fles en wanneer dan de regendruppels u mogen overdekken, dan zullen de stekende struiken nog een geur van zich geven, door welke uw ziel wordt verheugd. Maar ziet hierop toe, dat u uw sterkte alleen in de Heere zoekt! Dan vermoogt u alle dingen en gaat u in waarheid van kracht tot kracht. Dan blijven uw voeten op de welgebaande wegen; de wegen, in welke de Zoon des mensen al zijn voorgegaan is. Hem te volgen, dat is het geheim van de ware gelukzaligheid. Met niets in u, maar 't al in Hem, zó komt u in Jeruzalem, waar u Hem zult zien en u eeuwig zult verblijden. Dat het daarom de leuze uws levens zij: "Hij moet wassen, ik minder worden!" Dan wordt wel in 't moerbeziedal dezer wereld uw vlees gekruisigd met al zijn lusten en begeerlijkheden, maar dan zal Christus ook meer een gestalte in u krijgen en u zult het verstaan, wat daar geschreven staat bij de profeet: "Die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden."

AMEN.

GAMEREN. A. J. W. VAN INGEN.

23. Rust voor vermoeiden! DELFT. M. VAN GRIEKEN.

Matth. 11: 28.

Ps. 84: 1 en 2.
 Lezen: Jes. 61.
 Ps. 116:2, 3, 4.
 Ps. 142: 1, 4, 7.
 Ps. 103:2.

**"Komt herwaarts tot Mij, allen,
 die vermoeid en belast zijt,
 en Ik zal u rust geven."**

"Alzó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe."

Daarin is ons de liefde Gods op 't duidelijkst en heerlijkst getekend.

't Is een zee van liefde, een oceaan van ontfermen, nooit genoeg te verstaan, nooit genoeg te prijzen. En het is de goddelijke last op de schouders van Zijn gemeente gelegd, om die blijde taal des Evangelies uit te dragen naar alle einden van de aarde, opdat alle creaturen zullen worden voorgesteld aan die heerlijke weg van Gods genade en liefde.

Maar.... wordt die wereld nu ook behouden?

Roep maar een enkel gedeelte van Jezus' leven in uw herinnering terug en u hebt een antwoord, 't welk helaas! 't meest ontkennend is.

Want wanneer Jezus te Nazareth, de stad Zijner jeugd is, waar Zijn ouders, Zijn broeders en zusters wonen, en Hij spreekt daar in de Synagoge, ja, dan is het eerst dat men vol bewondering uitroept: "wat groot leraar is deze, Zijns gelijke hebben wij nooit aanschouwd!" - maar weldra staat men Hem hatelijk tegen en, met vijandschap vervuld, dreigt de schare Hem van de berg nederwaarts te zullen stoten tot Zijn verplettering.

En hoe gaat het met Hem te Kapernaüm en te Bethsaïda? Zóó groot is de tegenstand daar tegen Zijn Persoon en tegen Zijn leer, dat de Heiland droef van harte getuigt: "Kapernaüm. U zijt tot de hemel verhoogd, maar u zult tot de hel toe neergestoten worden - Sodom en Gomorra zal het in de dag des oordeels verdragelijker zijn dan ulieden!"

En let eens op het einde van Jezus' leven, dan ziet u door de straten van de heilige tempelstad een wilde bende zich bewegen, opdringend achter een gevangene en ruw schreeuwend: "kruis Hem, kruis Hem, " de stadspoort doorgaande naar Calvarië's heuveltop, waar een hout, een vloek en schandhout, wordt opgericht waaraan dan de Eniggeborene des Vaders, die tot verlossing van zondaren op aarde was gekomen, wordt genageld, om de meest verachtelijke dood te sterven.

Ziet, zó staat de wereld tegenover Jezus. Dat is de liefde van de mensen tegenover de liefde Gods!

Neen, wij hebben niet alles gezegd, wanneer wij getuigen: "alzó lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft!" enz. - want dan moet er noodzakelijk bij: "alzó haat de wereld God, dat zij Jezus tegenstaat en uitwerpt; tot hun eigen dood en verderf!"

't Gaat evenals met David, die door God gezalfd was tot koning over Israël.

Hoe haat Saul hem niet, zodat David moet vluchten in de woestijn en moet zwerven over de bergen. En als Nabal, die in weelde en valse gerustigheid leeft, dan van hem hoort, zegt hij spottend en vol nijdigheid: "wie is David en wie is de zoon van Isai? Er zijn heden veel

knechten, die zich afscheuren, elk van zijn heer. Zou ik dan mijn brood en mijn water en mijn geslacht vlees nemen en zou ik het de mannen geven, die ik niet weet vanwaar ze zijn?" (1 Sam. 20:10, 11).

Kon hij met dieper minachting spreken? Kon hij David ruwer nog beledigen? - en dat, waar God de Heere David had gezalfd en teer beminde.

Zo is altijd de geschiedenis van de Heiland en de geschiedenis van het dierbaar en heerlijk Evangelie, dat spreekt van heil en zaligheid voor een gans verloren mensengeslacht - óók in ónze dagen.

Ach, er zit diep in des mensen hart zo'n gruwelijke vijandschap tegen God en Zijn Woord. En ja - de gelijkenis van de zaaier zal altijd van toepassing blijven: wel zaad maar weinig vrucht! Dat is de ontzettende werkelijkheid des levens, die óók geldt van óns hart en óns huis.

Want samen zijn we afgeweken, samen onnut geworden, samen onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.

En neen, niet alleen bij onze buurman, maar ook bij ons staat het van nature op de deur van ons hart: "wijk, wijk van ons, want in de kennis Uwer wegen heb ik geen lust."

En dus, als Jezus zegt: "Kom!" - dan komt niemand!"

Is dat alles wat wij te zeggen hebben in deze zaak?

Is er niets anders te vermelden dan van haat, vijandschap, verachting en verwerping bij de mens, wanneer de Heere komt met Zijn liefde in Christus over arme zondaren geopenbaard?

Ja, dat is alles; en niets anders mogen wij in de mens gaan leggen.

Want zó, zó vreselijk is de zonde in haar werking, dat er niemand is die naar God vraagt en dat aller bedenken vol vijandschap is tegen de Heere. Het gedichtsel van des mensen hart is alleenlijk boos; hij is God hatende en elkander hatende.

En zóó zal er dan ook niemand zalig worden, maar allen zullen tot dubbele ellende, omkomen!

Maar ziet, kan en mag er van 's mensen zijde niets anders in rekening gebracht worden dan vijandschap en verwerping - zodat het zonde en bedrog is wanneer de mens in deze wordt geveleid met deugd en braafheid en godsdienstzin, daar immers een ieder is als verbergend het aangezicht voor Jezus - ziet, van Gods zijde mag niet alleen verkondigd worden, dat Hij Zijn liefde in Christus geopenbaard heeft over arme zondaren, maar Hij wil krachtens Zijn genadeverbond de vijandige en zondigen mens ook komen bewerken en komen dwingen tot die liefde Gods in Christus z'n toevlucht te leren nemen, om met belijdenis van zonde en schuld de Heere om genade te ieren smeken en de Zone Davids te voet te vallen.

Dat is 't grootste heil, dat de God van genade bij wie van eeuwigheid gedachten des ontfermens zijn, niet alleen van Zijn liefde tot zondaren in Christus wil spreken, maar dat Hij zelf zondaren wil komen bewerken met Zijn alvermogenden Geest, en zo door die Geest van heind en ver wil komen bewegen om tot Christus uit te gaan, zo velen als er zalig zullen worden.

O! dat is heerlijk - dan is er nog hoop voor ons en voor onze kinderen.

Dat vermeldt ons de Schrift op elke bladzijde. Neen, niet dat roepen van de zelfgenoegzamen mens: "wij zijn goed en goeddoende" - óf "wij zijn verzoend met God en verlost van alle ellende" is de poort om in te gaan tot het genieten van de zaligheid. Neen! dat is de poorte om te komen tot eeuwige ellende, met schrikkelijke teleurstelling voor de onsterfelijke ziel.

Maar: dat komen van de Heere met de onwederstandelijke werking Zijns Heilige Geestes tot de onbekeerde om te ontdekken aan eigen zonde, aan dood en ellende - waarbij de ziel dan eigen onwil en eigen onmacht leert bekennen en, gans verloren en gans onwaardig, begint te roepen: "Heere bekeer u mij zo zal ik bekeerd zijn.." "Gena, o God, gena." "Och Heer, och wierd mijn ziel door U gered." "Zone Davids, ontferm U mijner."

En ziet - wanneer het zover mag komen met de mens door Gods ontfermende en ontdekkende genade, dan wil de Heiland, (Die de hoogste en heerlijkste en rijkste openbaring van Gods

liefde is) tot de verslagene ziel zeggen: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en beladen zijt, en Ik zal u rust geven."

Ziet, dit is de weg van Gods genade, van Christus' verlossing en van 's mensen zaligheid.

Uit en van de mens enkel zonde en verderf. Uit en van de Heere alleen de genade en het leven. Want de Heere doet een afgesneden zaak op aarde, en zo . groot is Gods ontfermen, dat naar Zijn eeuwigen raad des vredes gans Sion zal zalig worden en eenmaal in de hemel zal juichen een gans grote, ontelbare schare, zingende voor het aangezicht des Drieëenigen Gods "niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwen Naam geef eer om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil."

Onze tekstwoorden spreken ons van rust in Christus. Maar om tot die rust en tot die vrede in Christus te komen, zal de ziel onrust en onvrede moeten hebben leren kennen. We zagen het zoeven reeds bewezen uit de historie, dat het niet anders toegaat onder de mensen kinderen!

Want immers wat deed men te Nazareth, te Kapernaüm en te Betsaïda?

Wat deed men in het land van de Gaddarenen en te Jeruzalem?

Men verwierp Jezus en vond de rust niet. Men verachtte de Heiland en men viel in de eeuwige ellende.

Hoe deed Saul, die Gods vloek niet voelde met David, de Gezalfde des Heeren? En hoe sprak Nabal, de zelfgenoegzame dwaas, over de gezegende Godsman?

En zóó ook belaagde men Jezus en.... belasterde hem, zich zelf tot schade en verdriet!

Maar we lezen óók van David, de gezalfde des Heeren: "het ganse huis zijn vaders kwam tot hem, en tot hem vergaderde alle man, die benauwd was en alle man die eer, schuldeiser had en alle man wiens ziel bitterlijk bedroefd was en hij werd tot overste over hen."

Ziet, dat is gans andere taal dan we zoeven bij Saul en bij Nabal hoorden.

Dat is een gans andere beschouwing aangaande David, de man Gods.

Maar het waren ook lieden die benauwd waren van harte en die een schuldeiser hadden en wier ziel bitterlijk bedroefd was - en die vonden bij hem hulp en veiligheid.

't Is als niet de vrijsteden, die men in het land Kanaän vond.

Dat was een groot voorrecht voor gans Israëel, uit milde ontferming door de Heere aan Zijn gunstvolk geschonken.

Maar wie kende de waardij van deze vluchthavens? Wie zag er naar om? Wie zocht er in te komen? Niemand, die in eigen huis onder zijn vrienden en maagden vredig woonde!

Maar als een doodslag was begaan en de bloedwreker achtervolgde de schuldige, dreigend ook zijn leven te zullen afsnijden o! wat richtte oog en hart zich dan op de vrijsteden, dan schreeuwde de ziel om de poorten van die schuilplaats te mogen bereiken; en er was geen rust en geen vrede vóórdát de voet mocht staan binnen de muren van die veste. Dan was men vrij, dan was men van de dood verlost, dan kon men weer adem halen, en men leerde de onschatbare waarde kennen van die eenvoudige stadsmuren, die het verderf konden buiten houden, tot roem van Gods rijke en ontfermende genade.

Zo ook staat het met de Heiland, die in de wereld is gekomen om te zoeken wat verloren is en zondaren zalig te maken.

Wie, wie vraagt naar Hem? wie zoekt Hem, wie valle Hem te voet?

Niemand die rustig voortleeft en geen dings gebrek heeft.

Want immers, die geen zonde heeft, heeft geen Zaligmaker nodig, evenmin als een gezonde behoefte heeft aan een medicijnmeester.

Maar o! het wordt zo anders, wanneer het oog van de ziel geopend wordt voor de ware toestand waarin de mens zich bevindt, alzo geworden door de zonde. Want wat ziet de mens dan?

Dit: dat hij eertijds, naar Gods beeld geschapen, in Gods gemeenschap leefde, doende de wille Gods en hebbende de belofte van het eeuwige, zalige leven.

En nu is hij een kind des duivels en draagt hij 't beeld zijns Vaders, de duisternis liefhebbend en de zonde gewillig doende, daardoor liggend onder Gods vloek en toorn, erfgenaam van de eeuwige rampzaligheid en ellende. Dat is aller toestand, alzo geworden door de zonde, wat een ieder van nature gemakkelijk draagt, niet wetende hoe arm, ellendig, blind en naakt men is, - maar wat ondragelijk wordt, wanneer het oog van de ziel er voor geopend mag worden, en ziende de grote van de schuld voor de Heilige God en de last zijns toorns, die ontbrandt tegen alles wat zijn gebod veracht en zijn wet niet houdt.

En ziet - wanneer dan de ziel met bitterheid proeft de ellende van losgescheurd te zijn van God - als dan de ziel leert gevoelen wat er gebeurd is voor het aangezicht van Hem, die een heilig en rechtvaardig God is, en de ziel moet uitroepen: "tegen U, tegen U, o God, heb ik gezondigd" alsook: "de zonden gaan over mij heen, als een last zijn zij mij te zwaar geworden om te dragen" - ziet, dan komt er behoefte aan hulp en redding, aan verlossing en verzoening... en... er is geen hulp en vrijspraak! want er is niets op aarde, wat de breuk kan helen en wat de zonden ongedaan kan maken. Dan wordt gevoeld wat ellende is!

Dan wordt met smart ervaren wat jammer en dood de zonde in de wereld gebracht heeft.

En ja - het harte des mensen beproeft dan genoeg om de breuk te mogen helen en de schuld weggedaan te krijgen voor God.

En met tranen en smeken, met bidden en vasten, met beloften en voornemens, met veranderingen in leven en wandel meent men spoedig een stuk gevorderd te zijn; totdat in de oren klinkt: "al uw gerechtigheden zijn als een wegwerpelijck kleed" "gewogen maar te licht bevonden" waarbij de ziel moet bekennen "ja Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens en er is niets geheel aan mij." Dat is ellende.

En o, als dan de ziel niet los kan komen van de schuld die er ligt voor het aangezicht Gods en van het oordeel dat rechtvaardig dreigt voor tijd en eeuwigheid - ziet, dan wil de Heere zelf komen om te wijzen op Christus, de Middelaar Gods en van de mensen - en Jezus, de Redder en Verlosser van zondaren wil voor het oor van de droeve ziel spreken: "komt tot Mij, u vermoeide en beladene ziel en Ik zal u rust geven."

Dat is de schoonste tijding die ooit gehoord is.

Van God losgescheurd te zijn, tegen God gezondigd te hebben, een kind des doods te wezen, liggend onder Gods rechtvaardig oordeel voor tijd en eeuwigheid.

En ziet, wanneer dan met beven gehoord wordt: "onrein, onrein!" - dan wil Jezus zich zelf aan de ziel voorstellen wijzend op Zijn bloed, dat reinigt van alle zonden, heerlijke dingen sprekend voor een arm en ellendig volk, om het te maken tot een verkregen eigendom des Heeren en een heilig volk, met sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, en een gewaad des lofs voor een benauwde geest. Dat is zaligheid!

Zaligheid in Christus, voor arme zondaren!

Psalm 142: 1, 4 en 7.

Men reist naar de oever van de zee en men trekt naar de hoogten van de bergen, veelal, zo men zegt, voor de gezondheid.

En al naar de aard van de ziekte is, kiest men een droge of een vochtige luchtstreek.

Maar wie komt er tot Christus? Van nature niemand.

Neen - laten wij onszelf niet vleien. Niemand gaat van nature naar Christus, want niemand kan van nature in Hem vinden wat men zoekt, en dan keert men zich van Hem af, beleefd Hem groetend, gelijk de rijke jongeling of met stenen Hem nawerpend, gelijk te Nazareth, of wild Hem vervolgende gelijk een Saulus te Jeruzalem, gaande naar Damascus.

En toch is Jezus in de wereld gekomen als een medicijnmeester (niet voor gezonden, maar) om zieken te genezen. Van welken aard die ziekte dan moet wezen en hoe de mens die ziekte moet gevoelen, hebben we gezien.

Vermoeid moet men wezen; onder een last moet men gebukt gaan; rust en vrede missend; en dat al, omdat men zich in de spiegel van Gods heilige wet heeft leren zien en men zich schuldig voelt voor het aangezicht des Heeren, wetende dat men nu rechtvaardig voor eeuwig gescheiden is van God tot een eeuwig ellende.

En ziet, wanneer men zóó gesteld is, dan is dat een bewijs van Gods genade en opzoekende liefde. Dan heeft de Heere zich willen ontfermen over ons, om ons de schellen van de ogen te rukken en ons te laten zien wie en wat wij geworden zijn door de zonde.

En als dan door Zijn genade de ware toestand van ons leven aan ons oog ontdekt is en wij ons eigen doodvonnis leren ondertekenen, daar de wet zegt: "betaal mij alles wat u schuldig zijt" - terwijl geen penning tot aflossing bij ons gevonden wordt, ja, terwijl wij dagelijks onze schuld bij de heiligen God groter maken - ziet, dan wil de Heere in het heden van de genade tonen, dat bij Hem nog gedachten des vredes zijn van eeuwigheid, want dan wil Zijn hand zélf het medicijn tot genezing aanbieden, zeggende: "geloof in Jezus Christus, en u zult zalig worden."

Dat is het grootste wonder van Gods genade.

Want de mens heeft zich losgescheurd van God. De mens is God kwijt geraakt. En daardoor is de mens alles kwijt. Hij heeft geen leven meer, geen vreugd, geen rust, geen vrede, geen sterkte voor het heden en geen hoop voor de toekomst.

En de mens wil het niet bekennen dat het al door de zonde is, al door eigen schuld, door moedwillige overtreding en zonder dat er ooit herstel in deze mogelijk is.

O neen, de mens bedriegt zichzelf veel liever, en laat zich liever bedriegen. En in plaats van schuld te belijden, ontkent de mens alle schuld; in plaats van zich te laten waarschuwen, zingt de mens graag mede met de wereld, die altijd maar spreekt van "vrede, vrede en geen gevaar."

En ziet, dan wil de Heere, die niemand van node heeft, ontbranden in ijver en liefde en Zijn uitverkoren erfdeel in het midden van de wereld aangrijpen en dwingen tot belijdenis van schuld en erkenning van Gods rechtvaardigen vloek en zijn billijke oordelen.

En... als het dan verloren, geheel verloren is bij de mens en hij met wegwerping van allerlei valse redeneringen en valse bedekselen geheel in de schuld komt en moet uitroepen: "tegen U, tegen U o God heb ik gezondigd, " 't niet verbergende, niets anders waardig te zijn dan om voor eeuwig te worden uitgeworpen in de buitenste duisternis, omdat Gods recht zo gruwelijk geschonden is... ziet, dan komt de Heere zelf, die niemand nodig heeft en die steeds is verworpen en die zoveel werk gehad heeft om het eindelijk zóó ver te brengen bij de mens, dat het gans verloren is, dan komt de Heere zelf en zegt: "nu heb ik raad voor u - gelooft in de Heere Jezus Christus en u zult behouden worden."

Dan is het geneesmiddel ook juist passend voor de aard van de ziekte. Want als onze ziel door genade mag leren zien wat er met ons gebeurd is in de weg van zonde en ongerechtigheid; en als ons harte mag leren belijden: dat het een gans afgesneden zaak is en het voor de mens in geen weg mogelijk is om zalig te worden, dan komt de Heere in Christus tot de ziel spreken van een gehoorzaamheid, die voor Gods aangezicht betoond is in daad en woord; dan komt de Heere spreken van reiniging van de zonde en verzoening met God door des Middelaars bloed; dan komt de Heere spreken van een eeuwig zalig leven, dat de Borg verworven heeft als loon op Zijn arbeid, die gans volmaakt is geweest voor het aangezicht van de hemelse Rechter - en in die algenoegzame en juist passende weg voor een gans schuldig en verloren volk komt de Heere Zich dan openbaren als een God die een verbond van de genade heeft opgericht, steunend in de Middelaar en Borg Jezus Christus, waardoor voor Sion mag getuigd worden: "gij zijt van Christus en Christus is Godes - zó zijt u behouden door Hem."

O, er moet zoveel met ons gebeuren, vóór wij passend zijn gemaakt voor dat woord van de Heiland: "Komt allen tot Mij, die vermoeid en beladen zijt, en Ik zal u rust geven."

Want we zijn niet moede van nature, en we gaan van nature niet onder de last van Gods toorn gebukt.

Veeleer dartelen we door het leven, van de één dag gaande in de anderen; 's morgens verlangende naar de avond en des avonds uitziende naar de morgen, aan dood en eeuwigheid niet denkend.

En neen, neen, dan zullen we geen voordeel ontvangen van deze heerlijke belofte, gelijk we er ook gans geen behoefte aan hebben, evenmin als een wél verzadigde aan brood.

Maar o! als we gebukt mogen gaan onder de last van onze zonden, die als bergen zijn voor het heilig oog des Heeren, en die ons steeds aanklagen voor God, dan staat daar in Christus wat we juist nodig hebben, en de last van onze zonden glijdt van onze schouderen af, om te verdwijnen in de zee van Gods eeuwige vergetelheid, waarvan de wateren zachtens rimpelen en ruisend doen horen van strand tot strand: "het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden."

O, men moet er: maar staan en het oog hebben op de bergen van zonde. Wat ontzettend is dan Gods toorn.. En ja, veel heviger dan tussen de ruwe en hogel toppen van de Alpen het onweder kan woeden tot ontzetting . van mens en beest, tien en honderdmaal weerkaatsen tegen de bergen - wordt de donder van Gods grimmigheid gehoord en de bliksem van Zijn toorn gezien, gelijk eenmaal Sinai rookte en brandde als een losgebroken vulkaan. En ziet, dan staat daar in Christus wat we juist nodig hebben, - en het onweder bedaart, de bliksem verbleekt, de natuur wordt stil, de Zon des heils breekt door en uit Gods eigen mond wordt gehoord: "zo is er dan geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn."

Nog eens, er moet zo véél, zo héél veel gebeuren éér dat wij passend gemaakt zijn voor dat woord van de Heiland: "Komt allen tot Mij die vermoeid en beladen zijt en Ik zal u rust geven."

Want van nature zijn we in eigen oog niet melaats, niet krank, niet onderworpen aan Gods richt en vloek.

Maar o! als we door Gods genade daar gans melaats staan, en nergens is kruid gewassen tot onze genezing, dan wil Jezus komen en zeggen: "ik wil, wordt gereinigd!"

Als we daar neer mogen liggen op ons ziekbed, en het voor God mogen belijden, dat het een gans verloren zaak is en wij van eigen middelen hebben leren afzien - ziet, dan wil Jezus komen en zeggen: sta op, neem uw beddeke op en wandel."

Als we gans hulpeloos daar mogen neder zitten, wetende dat we arm, ellendig en blind zijn, ziet, dan wil Jezus komen en zeggen: "wordt ziende!"

"Komt allen tot Mij die vermoeid en beladen zijt en Ik zal u rust geven."

Dat is o! zo moeilijk M. Gel. voor 't eerst en telkens.

Want om zich te bewegen als men onder een last gebukt gaat is niet zo gemakkelijk en om te lopen als men vermoeid is, is gemakkelijker gezegd dan gedaan.

En als de moede het door z'n lopen en de zwakke het door z'n dragen verdienen moet, dan is er weinig hoop dat er iets van terecht komt.

Maar M. Gel. er staat niet: loop, u die vermoeid zijt, en houd vol, gij, die beladen zijt, en dan zult u ten slotte komen tot het verdienen van een zoete rust." Integendeel - dat staat nergens in de Schrift. Er staat wél in Gods Woord: "de jongeren zullen moede en mat worden en de jongelingen zullen gewis vallen" (Jes. 40: 30.)

En dus, met lopen en volhouden zal het ten slotte niet verkregen worden!

Integendeel; die het ook maar enigszins van zich zelf verwacht zal het verliezen en beschaamd uitkomen.

Maar er staat wel dit: "Hij geeft de moeden kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft."

Zó zal het moeten! voor 't eerst en bij vernieuwing. Wij zullen moeten leren moe de te worden voor Gods aangezicht, moede, afgemat, zonder sterkte, alles verloren hebbend door de zonde en door het beproeven om de zonde te bedekken; moede en afgemat, gebukt gaande onder de

vollen last van ongerechtigheden, waarvan we er niet één ongedaan kunnen maken en waarvan we ook de minste niet kunnen bedekken met al onze valse gerechtigheden.

En ziet, dan wil de Heere komen om dat voorwerp van Zijn genade en ontfermen, voor 'teerst en telkens bij vernieuwing zijn belofte te vervullen: "ik geef de moede kracht en ik vermenigvuldig de sterkte, die die geen krachten heeft."

En o! dat is zo grote en zo rijke genade, want anders was het gevoelen van onze schuld en het dragen van de last van de ongerechtigheden tot verplettering en tot onze dood, want niemand kan ook maar één ogenblik bestaan voor het aangezicht van de Heilige God, die een verterend vuur is voor ieder onheilige.

En neen, dan is dat geven van kracht en dat vermenigvuldigen van sterkte niet, dat wij weer kunnen lopen en springen en ons hoofd omhoog heffen; maar dit, dat wij kunnen, zuchten tot God en kunnen roepen tot Christus, gelijk de tollenaar mocht zeggen: "o God, wees mij zondaar genadig" en gelijk de blinde Bartimeüs mocht roepen, en telkens wéér roepen: "o, Zone Davids ontferm u mijner."

Dat is het komen tot Christus als een vermoeide, en dan wil Christus komen tot de beladene, en dan wil Christus zeggen, uit louter genade: "wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven."

En o, dan mag rust komen, voor 't eerst en telkens bij vernieuwing. Rust door de gemeenschap aan Christus. Rust bij de verzoening met God. Rust onder de eik van de gerechtigheid en inde schaduwen van de boom des levens.

En die rust Gods geeft kracht, die rust Gods komt de sterkte vermeerderen aan hen, die geen sterkte bezitten.

En in Christus een nieuw schepsel geworden zijnde, mag het zijn: "ik leef, maar niet meer ik maar Christus leeft in mij", en door genade mag dan een lopen gekend worden, leunend en steunend op Hem, die de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs is, namelijk Jezus Christus, onze Heere, die de kroon van de overwinning zelf heeft verdiend, om die uit te delen aan Zijn dierb're gunstelingen, uit louter genade.

M. Br. en Zusters, mogen wij dan door genade reeds iets kennen van dat vermoeid en beladen zijn, door dat veel wandelen in de paden van de ongerechtigheid en door dat dragen van die last van de zonden?

Onze toestand is toch zoals de toestand van David, die zegt: "in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen en in ongerechtigheid ben ik geboren" - "tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad was in uw ogen."

Neen - er is niets geheels aan ons; ook aan de beste onzer niet. En zóó zijn we op reis naar de eeuwigheid, waar ons rechtvaardig wacht: "gij weg van Mij, Ik heb u nooit gekend, u die de ongerechtigheid werkt."

En o! als we door genade van zonden overtuigd mogen worden, ja, dan blijft er geen hoop en geen kracht over bij ons.

Maar ziet, dan wil Hij, die hopeloos en krachteloos gemaakt heeft, een oog geven om te zien en een mond om te roepen en een hand om aan te grijpen, alles om Christus deelachtig te worden, die de rust is voor al Zijn volk.

O! daar moet het dan van komen, mijn bedrukte, en bedroefde broeder en zuster, van Hem die de moede kracht geeft en de sterkte vermenigvuldigt dien, die geen krachten heeft.

En dan wil Jezus schenken wat u mist: gerechtigheid en vrede, zaligheid en leven.

Daar wil de Heere Zijn volk mee verzadigen, als met het goede van Zijn hand, keer op keer. Daar wil de Heere de ziel Zijner gunstgenoten mee verblijden tot vreugde en vrolijkheid, opdat Sion zal getuigen: geloofd zij de God en de Vader van onze Heere Jezus Christus, die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."

En ja, dan mag de ziel bij tijden wél verzekerd zijn in Hem, die op Golgótha gesproken heeft: "het is volbracht!", zo dat de mond mag uitspreken: "wie zal ons scheiden van de liefde van Christus!"

Dan mag er bij tijden gekend worden een neerzitten aan de voeten bij Jezus met Maria, die het goede deel koos; een belijden: "want Uw goedertierenheid is mij beter dan het leven"; een zingen: loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden, die al uw ongerechtigheid vergeeft, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden, die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.

En.... ook al is het niet altijd rust en vrede. Want ach, de zonde sterft niet af vóórdát de zondaar door de dood is weggenomen. Ja, al is het dikwijls véél strijd van buiten en veel vrees van binnen, zodat de rust verre is, dan ligt voor Sion, de kleinen met de groten, toch déze belofte: "er blijft een rust over voor het volk van God."

O! dat dan maar genade mag ontvangen worden, keer op keer, om door het geloof te weten, dat niet door ons, maar door Jezus de rust is, die Hij geeft aan Zijn volk, dat de rust telkens weer kwijt is. Dan zal Zijn arbeid ons leven behouden en de vrucht van Zijn werk ons loon wezen, om eenmaal te mogen rusten onder die boom, die midden in het hemels paradijs staat. Zo is er zaligheid, in Christus, voor arme zondaren.

*"Met niets uit ons, maar 't al uit Hem,
Zó komt men in Jeruzalem."*

Terwijl rijke zondaren zonder Christus eeuwig zonder rust zullen zijn in die plaatse, waar de zonde ons altijd zal aanklagen en waar geen vergeving zal wezen.

A M E N.

DELFT. M. VAN GRIEKEN.

24. De blijde Reiziger.

DOORNSPIJK. A. Prins.

Handelingen 8: 39b.

Zingen: Psalm 122:1.

Ps. 119:10.

Ps. 84: 3 en 4.

Ps. 68: 2.

Lezen: Hand. 8: 26-40.

Geliefde Toehoorders!

Op reis gaan is hedendaags het ideaal van velen; en dat niet alleen onder hogere, Maar zelfs hoe langs zo meer ook onder de lagere rangen en standen van de maatschappij.

Met een stoomschip de diepe wateren van de zee doorklieven, hoe trekt het aan! In de ratelende, rammelende spoortrein rennen over de hoge bergen en door de schoonste dalen van Europa, welk een genot in het oog van de kinderen onzer eeuw!

Ongetwijfeld biedt een reistocht grote genoegens aan; maar, wat tegenwoordig vooral te veel vergeten wordt, is, dat gans ons menselijk leven één grote reis gelijk is, die aanvangt zodra de Heere ons het eerste levenslicht doet aanschouwen, en ophoudt - als de rusteloze maaier komt, en ons afsnijdt, als de oude Psalm aan ons vervuld wordt:

*Gelijk het gras is ons kortstondig leven,
Gelijk een bloem, die, op het veld verheven,
Wel sierlijk pronkt, maar krachtloos is en teer;
Wanneer de wind zich over 't land laat horen,
Dan knakt haar steel, haar schoonheid gaat verloren;
Men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer.*

Zo dacht de Prediker er over, toen hij schreef: "Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke u zeggen zult: ik heb genen lust in dezelve want de mens gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan." - Hoe treffend is hierin vooral het laatste uitgedrukt: de mens gaat naar zijn eeuwig huis. Salomo wil ermee te kennen geven, dat er van stilstand bij de mens nimmer sprake is. Altijd zijn we bezig te gaan; bij dag en bij nacht, in gezondheid en krankheid, de rijke even zo goed als de bedelaar.

Deze gedachte vervulde de Koninklijke Harpenaar, en deed hem aldus de snaren tokkelen:

*Ik ben, o Heer, een vreemd'ling hier beneên;
Laat Uw gehoon op reis mij niet ontbreken!*

Ook de heilige apostel Paulus houdt deze beeldspraak vol, als hij in de brief aan de Hebreërs van de Patriarchen verklaart: "En hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren; want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken. En, indien zij aan dat vaderland gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben om weder te keren. Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is naar het hemelse."

Nu is 't bij de meeste mensen de hoofdvraag: hou rek ik de reis? Lang moet de reis duren! Zo lang 't slechts even mogelijk is!

Wat zal dit echter baten, als wij niet tevens maken een goede reis? Immers niet zozeer op de langer of korter duur, maar in de voornaamste plaats op 't voordelige, 't gelukkige er van komt 't aan.

Laat ons daarom eens stilstaan bij 't tekstwoord, dat wij vinden in het Woord des Heeren bij Hand. 8: 39b, aldus luidende:

Hij reisde zijn weg met blijdschap.

Candace's zwarte schatmeester reisde, sinds zijn wam bekering tot het Christendom, zijn weg met blijdschap

Laat ons overwegen de waarheid: De Christen reist zijn weg met blijdschap, en letten:

- 1°. op de schat, die hij vond;
- 2°. op de weg, die hij aflegt;
- 3°. op 't boek, waarmee hij de tijd kort;
- 4°. op de spijs, die hij nuttigt;
- 5°. op de bron, waaraan hij zich laaft;
- 6°. op 't gezelschap, waarin hij deelt;
- 7°. op 't reisdoel, dat hij voor ogen heeft.

Zij de Heere ons in deze overweging genadig nabij! Hij pare door Zijn Heilige Geest aan Zijn Woord vruchtbare kracht, opdat ook wij blijde reizigers mochten zijn! Amen.

1. Hoe groot was 't voorrecht van Candace's Schatbewaarder, de "bij jong en oud bekenden Moorman, dat hij zijn weg met blijdschap reizen mocht.

Menigeen kent wel smart, Maar geen blijdschap; ellende, Maar geen vreugde; tranen, maar geen jubeltoon; doornen en geen geurige, kleurige roos. Vooral in onze eeuw, ondanks haar hooggeroemde verlichting en beschaving, is het aantal pessimisten en levensmoeden verontrustend groot.

De Moorman echter keerde, na zijn Jeruzalemse reis, met innige vrede en vreugde in het hart naar zijn vaderland terug. Vanwaar dit toch? Hoe kon dit zo zijn?

De Schatbewaarder had een schat gevonden.

In de tresoren van Ethiopië's koningin was zulk een schat niet te vinden geweest 't Was een paarl van grote waarde. Een onvergankelijk kleinood, 't Was het onwaardeerbare oprechte geloof in de Heere Jezus Christus; een schat inderdaad zo groot, dat al het aardse hierbij ganselijk in het niet wegzinken moet.

Gelijk met alle waar geloof, was ook deze schat des geloofs uit het gehoor. Dit kon niet anders, want de Heere zegt in Zijn Woord bij monde van de apostel in Rom. 10: "Hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben; en hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die het goede verkondigen?"

De Heere had Filippus, de diaken, gezonden, en die had de Moorman de Christus gepredikt. Gedurende de prediking opende de Heere zelf door de Heilige Geest, gelijk de Heere dat straks ook bij Lydia, de Purperverkoopster, zal doen, het van nature geslotene hart des Kamerlings, zodat Gods Woord ingang bij hem gaat vinden, het waarlijk Gods Woord voor hem wordt, en hij dit heilrijke, heerlijke Woord mag leren verstaan. Niet lang daarna klinkt uit

zijn mond: "Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is"; daalt hij met Filippus in het doopwater af, en ontvangt het Sacrament van de Heilige Doop als een pand en zegel van Gods genade aan zijn onsterfelijke ziel geschonken.

Toen ging heilige verrukking glanzen in zijn oog, en op het donkere aangezicht van deze vervloekten zoon van Cham stond hemelse geestdrift te lezen. Van nu af verstond hij, wat een waarlijk gelukkig leven is; immers was hij de enigen troost in leven en in sterven deelachtig. Hij zette daarom zijn reis moedig en blijmoedig voort, want mocht hij niet weten, dat hij een kind van God was? En wat is groter voorrecht dan het voorrecht om een kind van God te zijn? Wel was hij tot nog toe een Jodengenoot geweest, maar mocht hij nu niet een ware Christen zijn? en is dat niet 't allervoornaamste? Komt het daar niet 't meest op aan?

Inderdaad, medereizigers naar de eeuwigheid, hij wie de schat van de Schatbewaarder vond, is gelukkig en rijk. Een Christen, een waar kind van God, aan wiens ziel wat gebeurd is, reist zijn weg met blijdschap door dit leven heen. Niet dat de Christen dit zelf steeds gevoelt. Ook niet dat hij er met zijn ziel altijd uit leeft. Nog veel minder dat hij er steeds in delen mag. De ervaring leert Gods kinderen heel anders. Menigmaal zuchten zij met David:

*Mijn ziel druipt weg van treurigheid en klagen;
Ai, richt mij op, verander mijn geklag,
Wil, naar Uw Woord, mij gunstig onderschragen.*

Wie geloof bezit, mist zeer zeker de geloofsoefening, de praktijk des geloofs, slechts al te veel. Maar hij mocht toch de ware bron van rijkdom en vrede van zijn God ontvangen. En zonder deze is er geen sprake van gelukkig zijn, of blijde door het leven reizen.

2. De weg, die de Moorman aflegde, muntte niet uit door natuurschoon. Geen wuivend groen van bladerrijke palmbomen noodde tot verkwikkende verpozing in koele schaduw uit. Geen orgelconcert van kwinkelerende zangvogels streelde het oor. Geen murmelend beekje bood aan uw dorst te lessen en uw bestoven voeten te reinigen.

De Kamerling van Koningin Candace reed op zijn wagen langs de weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.

Gloeïend zand, harde rotsblokken, ruwe bergen, en daarboven de wolkeloze, eentonig blauwe hemel, was alles wat het menselijk oog vermocht te ontdekken.

Ondanks dit alles reisde de nieuwbekeerde Moorman zijn weg met blijdschap. Het sombere, weemoedige voorkomen van de omgeving bedierf zijn blijde, zalige stemming niet.

Ongetwijfeld oefenen de uitwendige omstandigheden grote invloed uit op het gemoedsleven van de mens. Wie zal dit kunnen of ook willen ontkennen? Desniettemin is, Gode zij dank! het ware geluk van het uiterlijke in het geheel niet afhankelijk. Ja, in zekeren zin heeft het er niets mee uit te staan. Men kan zeer wel met stoffelijke zegeningen overladen zijn, en zich diep ellendig gevoelen; maar ook, omgekeerd, in schromelijke omstandigheden op een zolderkamertje huizen, en het lied van de tevredenheid zingen.

Zij 't ons geoorloofd, dit met een ons bekend historisch voorval toe te lichten: In een gemeente in ons vaderland was een leraar werkzaam, die zeer zeker een goede waarheid verkondigde, Maar zelf zijn hart nog niet recht aan Koning Jezus overgegeven had. Deze legde eenmaal een bezoek af bij een ouden vromen man, die juist bezig was zijn middagmaal te gebruiken. Dit was niet bepaald weelderig, want het bestond uit bruine bonen, in water gekookt, en verder niets. Toen de man het eten genuttigd had, begon hij hardop zijn God te danken voor het genotene. Zijn gebed vloeide over van dankbaarheid. Hij prees in liefelijke woorden de grote Schepper, dat deze voor hem, onwaardige, die bonen had laten groeien.

Nauwelijks had hij 't woord "Amen" gezegd, of de predikant borst aldus uit: "Maar, mijn goede vriend, hoe kunt u nu voor zulk een karig middagmaal zo dankbaar zijn?"

Waarop de oude vrome antwoordde: "Zijt u een leraar van Israël, en weet ge deze dingen niet?" Dit woord maakte de leraar diep beschaamd, en heeft als middel in Gods hand gediend, om hem tot ware bekering te brengen.

Zouden we niet in menig opzicht ons aller leven kunnen vergelijken bij een bergland of zandwoestijn, bij de woeste weg van Gaza? Ja, niet waar? Want door de zonde kwam de vloek Gods over het menselijk bestaan. We zijn verdreven uit de luthof van Eden, en zwerven als ballingen rond zonder vaderland. Na de zondeval sprak de Heere tot Adam: "Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van die boom gegeten, waarvan Ik u gebood: u zult daarvan niet eten, zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult u daarvan eten al de dagen uws levens. Ook zal de aarde u doornen en distelen voortbrengen; en gij zult het kruid des velds eten. In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt; want gij zijt stof, en gij zult tot stof wederkeren."

Hoe vreselijk zijn de gevolgen van de zondeval toch geweest! Nu moet een Job vragen: "Heeft niet de mens een strijd op aarde, en zijn zijne dagen niet als de dagen eens dagloners?" Nu moet Mozes in zijn woestijngebed verklaren: "Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar, of, zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaar; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet, want het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen."

Maar dit is het wondere, dit is het geheim van de vromen, de onnaspeurlijke rijkdom van Gods kinderen: reizende door de zandwoestijn van dit menselijke leven, kunnen ze blij en gelukkig zijn. Gods kinderen leren zelfs met de Psalmddichter de jubeltoon aanheffen, het blijde lied van de pelgrim onder het kruis:

*Zijn machtig' arm beschermt de vromen,
En redt hun zielen van de dood;
Hij zal hen nimmer om doen komen
In duren tijd en hongersnood.
In de grootste smarten
Blijven onze harten
In de Heer gerust.
'k Zal Hem nooit vergeten,
Hem mijn Helper heten,
Al mijn hoop en lust.*

Maar dan zullen we ook die schat van de schatbewaarder moeten bezitten, n.l. het ware geloof in Jezus Christus.

Frankrijks beroemde schrijver, Sainte Beuve, schreef op zijn oude dag: "Ik heb alle gebied van wetenschap en kunst doorlopen, maar zonder daarbij mijn eigen oordeel of wil in te boeten. Dit laatste, wat men populair het hart noemt, is alles. Welnu, dat hart is dood in mij, en het verstand schijnt over dit kerkhof als een bleke maan."

Deze geleerde kunstenaar reisde, zo te zeggen, door een zeer schoon landschap. Wat de wereld toch aangaat, had hij alles mee: hij was beroemd, talentvol, hoogst beschaafd; en toch welke droeve gedachten vervulden hem aan het eind van de levensbaan.

Hoe gelukkig is dan toch de ware Christen, die weten mag, dat hij een getrouwen Vader in de hemel bezit, Die ook, met Jes. 43, tot hem zegt: "Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne. Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult u niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken."

Zonder kijf, Gods volk alleen is een gelukkig volk.

Dat alle onbekeerden heilig jaloers mochten worden op de rijkdommen van de schapen van Jezus!

Men kan beter een arme Lazarus zijn, die de Heere vreest, dan een rijke man, die geen Borg en Middelaar bezit voor zijn arme ziel.

3. Veel mensen, die gedurig op reis moeten gaan, hebben de gewoonte om, nevens de andere behoeften, ook een boek bij zich te steken, opdat zij daarmee hun tijd korten.

Dit is zeer verstandig. Al is niet alles wat gedrukt wordt van even goede kwaliteit, vooral niet in onze dagen; in 't gemeen genomen is lezen nuttig en leerzaam en ook een aangename bezigheid.

Ook onze Moorman zat op zijn reiswagen te lezen, en wel in het Boek van de Boeken, in Gods onfeilbaar en dierbaar Woord. Zijn lectuur boeide hem uitermate zeer. Hij vergat het sombere landschap om hem heen en ging geheel op in 't Woord, 't Was ook een belangwekkend hoofdstuk, waaruit hij las. Hij had vóór zich Jesaja 53; dat schone, troostrijke deel over het plaatsbekledend lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus voor Zijn arm en in zichzelf verloren volk.

Het lezen van dit Schriftgedeelte boezemde hem zoveel belang in. Zijn ogen verslonden als 't ware de Hebreeuwse letters. En toch, hoe weinig verstond hij er van! Hij kon er geen houvast aan krijgen.

Maar daar komt Filippus. Deze legt hem deze profetische Schrift uit. De Heere maakt het door Zijn Heilige Geest tot een levend Woord. En Jesaja 53 wordt deze zoon van Cham tot een onuitsprekelijk rijken zegen, zodat de Heere van hem een blijden reiziger maakt.

Welk boek, lieve vrienden, zouden ook wij op onze levensreis beter kunnen gebruiken dan het rijke, heerlijke, onfeilbare Woord van God? Waarmee kunnen we onze levenstijd aangenamer korten? Hoe die beter besteden dan met het Woord van God?

Geen beter boek dan de Bijbel. Dat is een boek voor alle tijden en alle rangen en standen; ook voor alle omstandigheden des levens.

O zeker, ook het boek van de natuur is verheffend. Daarin zijn, om met Art. 2 van de Geloofsbelijdenis te spreken, alle schepselen, grote en kleine, gelijk als letteren, die ons de onzienlijke dingen Gods geven te aanschouwen, n.l. Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid. Ook de geschriften van veel dichters, geleerden en wijsgeren zijn bekoorlijk en nuttig.

*Des Heeren Wet nochtans
Verspreidt volmaakter glans
Dewijl zij 't hart bekeert,
't Is Gods getuigenis,
Dat eeuwig zeker is,
En slechten wijsheid leert.*

Dit Boek van de Boeken zou in ons aller huis en hart de eerste en voornaamste plaats moeten innemen.

Helaas! dat 't in zo menig huisgezin maar te weinig gebruikt wordt. Arme mens, die de onschatbare waarde van Gods Woord niet kent! Wat zijt ge toch te beklagen!

Hoe goed was de godvrezende zanger voor zichzelf gesteld, toen hij verklaarde in zijn lied:

*Uw Woord is mij een lamp voor mijnen voet,
Mijn pad ten licht, om 't donker op te klaren.
Ik zwoer, en zal dit met een blij gemoed
Bevestigen in al mijn levensjaren,
Dat ik Uw Wet, die heilig is en goed,*

Door Uw gena bestendig zal bewaren.

Wat hebben duivel en wereld samengespannen, om Gods Woord onmogelijk te maken, en uit onze samenleving te verwijderen. Duizend listen en lagen zijn hiertoe bedacht. Nog altijd wordt de Schrift bespot en uiteengereten. Maar nog is de Heilige Schrift het Troostboek voor Sions volk.

Met Gods Woord op de lippen is Jezus aan het kruis de dood ingegaan. Zo zullen nog duizenden Jezus volgen, om in het Vaderhuis het kruis te verwisselen voor de kroon.

Neen, Satan en wereld, het zal u niet gelukken, aan Christus' kerk dit kostbaar boek te ontsien! Gods Woord blijft tot in eeuwigheid. Hemel en aarde gaan voorbij, maar Gods Woord niet. Geen tittel of jota zullen daarvan verloren gaan.

Maar, geliefden, verstaat u ook, hetgeen u leest? Laat ons niet verzuimen, met deze vraag gedurig tot onszelf te komen, terwijl wij de levensreis nog maken. Of wij Gods Woord al lezen, en meer niet, wat zal liet ons baten? Gods Geest moet 't duidelijk en levend voor ons maken, 't Verstaan van 't Woord is hoofdzaak; dit moeten we vooral niet uit 't oog verliezen.

Laat ons, bij 't gebruik van Gods Woord, toch niet verzuimen, de knieën te buigen, of de Heere er voor ons een levenwekkende kracht inlegge, of ons hart er door verbroken moge worden! Dan zullen we door het Woord als een arme zondaar tot de rijken Christus worden geleid, om vrede te vinden door het bloed des kruises.

4. *Dor was de woestijn, waardoor de weg van deze bekeerling leidde.*

Geen koren wilde daar groeien, geen geitenkudden konden er grazen. En toch heeft 't don reiziger aan geen spijs op zijn reis ontbroken. De Heere zorgt voor de Zijnen; lichamelijk, maar ook geestelijk.

Voor de Heere nu is er niets te groot en te wonderlijk. Hij heeft slechts te spreken, en 't is er; te gebieden, en 't staat er. Als dan ook, aan het einde van de reis, Jezus Zijn kinderen zal vragen: "Heeft 't u ooit aan iets ontbroken?" zo zullen ze alle antwoorden: "Aan niets, o Goede Herder; u hebt gezorgd, dat Uw schapen het leven hadden en overvloed."

Het zielevoedsel, dat God aan deze blijden reiziger schonk, was het eeuwenoude Manna, het Brood van de Machtigen.

Dit gebruikten voorheen reeds Mozes, Aaron, Jozua en alle ware Israëlieten op de reis van Egypte naar Kanaän. Dit nuttigden ook Abraham, Izak en Jacob. Dit is nog steeds het voedsel bij uitnemendheid, en zal 't ook blijven, zolang nog één pelgrim Gods de schreden richt naar de poorten van het Jeruzalem, dat Boven is. Geen ziele spijs zo aangenaam van smaak als deze 't Geen kunst en wetenschap, filosofie en geleerdheid u biedt, is hierbij ten enenmale niet te vergelijken. Dit Manna toch neemt de honger geheel weg, en behoedt er ons voor, met een knagend heimwee van de ziel door het leven te strompelen. Het deelt juist frisheid, levenslust, opgewektheid mee aan het hart.

Zijt ge zwak en moedeloos, enkele korrels van het hemelkoorn zijn voldoende, om u de oude frisheid te hergeven. Welk een geneeskracht schuilt ook in deze verborgen spijs, die de wereld niet kent, Maar die de Hemel vader zijn uitverkorenen biedt! Ongeloof, twijfelzucht, wantrouwen, murmureren, klagen, opstand, dwaalzucht, en welke zielsziekten daar ook mogen zijn, ze worden alle door dit kostelijk zielevoedsel genezen.

Ach, dat steeds meerderen de kracht en deugd dezer spijs kenden! Menigeen begeert nog altijd, als de Verloren Zoon zijn buik te vullen met de waardeloze draf, die duivel en wereld aanbieden. Dat toch duizenden tot Jezus kwamen, om uit Zijn doorboorde hand het éinig ware voedsel te ontvangen! Wilden ze toch luisteren naar hetgeen Jezus vraagt: "Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uwen arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen."

Dat ook de ware Christen niet zo vaak vergat voedsel van de ziel slechts bij zijn Meester te zoeken! Als sommige duiven leerden, om te komen aanvliegen, op de schouder van haren heer te plaatsen, en een graankorrels van tussen zijn lippen weg te pikken zo kan ook alleen alles wat uit de mond des Heeren uitgaat aan Gods volk ware vergenoeging schenken. Daarom zegt de Heere ook nu nog gedurig tot Zijn volk, t als weleer tot Elia: "Sta op, eet, want de weg zoude u te veel zijn!"

5. Hagars aandoenlijke historie, als zij met haar ze.

Ismael gewis zou zijn omgekomen van smachtende dorst, tenzij de Heere haar ogen had geopend, zodat zij de waterput zag, leert, hoe node de reiziger lavenis kan derven.

Inderdaad ook dit schonk de Heere de Moorman, en geeft de Heere aan allen, die eenzelfde reis wensen te maken.

Gods belofte luidt: "Uw brood is zeker, en uw water is gewis." En ook dit geldt voor lichaam en voor ziel.

Uit de Geestelijke Steenrots. Jezus Christus, vloeien Gods kinderen zonder ophouden wateren van de vertroosting toe. De rijke bron van Jezus' liefde is hun een liefelijke verkwikking op hun, menige stond, zo moeizame tocht. Wat zouden ze zonder deze bronwellen van eeuwige liefde zijn?

Een dronk van dit frisse water verheldert het oog, maakt de tong los, schenkt de voeten lenigheid, en vervrolijkt het hart.

Jezus' liefde verandert de dorre woestijn in een vruchtbaar Elim, waar 70 palmbomen ruisen en 12 levende fonteinen haar klaterend water doen kleurrijk schitteren in zonneglans. In zulk een Elim worden de woestijnreizigers vrolijk, en heffen aan:

*Bij U, Heer is de levensbron,
Uw licht doet, klaarder dan de zoon,
Ons 't heug'lijk licht aanschouwen.*

Daar valt het kruis niet zwaar. Daar vloeien geen tranen. Daar bezit de Christen de hemel in 't hart. Daar vreest hij geen vijanden. Dan gevoelt hij zich bereid zo nodig te sterven, en kan met David verklaren: "Al ging ik ook in een dal van de schaduw des doods, ik zoude geen kwaad vrezen, want u zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij."

Wie van de wateren van de wereld drinkt, zal wederom dorsten, maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Jezus geeft, die zal in eeuwigheid niet dorsten; Maar het water, dat Jezus hem geeft, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.

Waarlijk, hoe goed zijn de zorgen, hoe onwaardeerbaar groot is de liefde van Hem, Die voor Zijn kinderen hing aan het kruis; aan dat kruis in bitter lijden uitriep: "Mij dorst!" Die Zijn leven zette voor Zijn schapen; maar nu in het Hemelse Koninkrijk gezeten is aan de rechterhand Zijns Vaders, waar Hij waakt en bidt voor al de zijn aan alle einden van de aarde.

6. Uit de woorden, door de Heiland in de Bergrede gesproken: "Gaaf in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan; want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelve vinden, " kunnen we geredelijk opmaken, dat de Blijde Reiziger niet op een groot gezelschap heeft te rekenen.

Neen, lang niet allen dag ontmoet de Christen mensen, met wie hij spreken kan van hart tot hart; mensen, die hem verstaan en aan wie hij zich verwant gevoelt.

't Aantal van Gods kinderen is klein, hier beneden.

Jezus spreekt Zijn discipelen aan met: "Gij, klein kuddeke."

De dichter vraagt:

*Waak op, o God, en wil van verder lijden
Ons klein getal door uw kracht bevrijden.*

In Ps. 12 is het: "Behoud, o Heere, want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig worden onder de mensenkinderen."

Zeër zeker! er moeten veel meer kinderen Gods op de aarde zijn dan wij vermoeden.

De moedeloze Elia meende, dat hij alleen als pr was overgebleven in Israël, en zie! de Heere had er 7000 verborgen, die de knieën voor Baal niet gebogen hadden; en ook nu kent de Heere Zijn stillen in lande. Al kennen wij ze niet, Hij kent ze en ziet ze ook, 't zij ze wonen in een roefje van een schip of op een zolderkamer, of in een fraai gestoffeerd paleis, of in een vergeten hoekje van het ziekenhuis ernstig krank nederliggen. Hij kent alle Zijn schapen bij name, en niemand zal ze uit Zijn hand rukken.

Straks, in de reine oorden des hemels, als al Gods kinderen uit alle tijden en uit alle geslachten, natiën en tongen, bij elkander zullen zijn, zal daar samenjubelen en samenzingen, één van hart en één van zin, een schare, die niemand tellen kan, als de starren die flonkeren aan het firmament, als de zandkorrels, die liggen aan de oever van de zee.

Hoe aangenaam is voor de Christen de omgang met Gods volk! Opwekkender gezelschap, waarin zijn ziel meer verkwikt wordt, kent hij niet. Als 't goed met zijn hart gesteld is, zou hij wel altijd bij Gods kinderen willen zijn.

Genade leert van ganser harte instemmen met Ruths woord: "Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God." Ook zijn de dichtregelen van Groenewegen muziek in zijn oor:

*Zoete banden, die mij binden
Aan des Heeren lieve volk!
Wis! ze zijn mijn hartevrinden,
Hunne taal mijn hartetolk.*

Candace's schatbewaard er mocht enigen tijd genieten van het gezelschap van Filippus.

Dit was hem zeer leerzaam en nuttig.

Filippus was door de Heere gezonden. Als de Heere Zijn kinderen tot ons zendt, zo hebben wij wat aan hen. Komen ze uit zichzelf, dan brengen zij ook niets voor ons mee; omdat de Heere hun dan ook niets voor ons meegeeft.

Filippus legde de Moorman Jesaja's profetie uit, predikte hem de Christus, en doopte hem. Filippus werd in Gods hand voor de Moorman geheel en al het middel.

't Is te verstaan, dat de Moorman innige liefde voor Filippus gevoelde. Wel brengt een Christen Gode de eer toe voor zijn bekering; doch, 't kan niet uitblijven, de persoon, die God als middel voor hem gebruikte, staat hoog bij hem aangeschreven; hij is nauw aan hem verbonden.

Slechts korten tijd was Filippus bij hem. Nauw had hij 't badwater des doops genoten, of de Heere nam de Evangeliebode weg; en, voor zover we kunnen nagaan, heeft de Moorman zijn nieuwen, onvergetelijke vriend aan deze zijde van het graf niet meer aanschouwd.

Met welk doel deed de Heere dit toch? Waartoe nam Hij Filippus op éénmaal weg?

Ongetwijfeld had de Heere hiermee iets voor. Zou 't soms dit kunnen zijn: Filippus ging weg. Jezus echter bleef. Jezus immers verlaat Zijn kinderen nooit. Naar Zijn mensheid is Hij in de hemel, Maar naar Zijn Godheid, Genade, Majesteit en Geest is Hij altijd bij Zijn schapen. En nu moest de Blijde Reiziger alleen aan Jezus genoeg te hebben, 't met Jezus' Persoon te kunnen stellen; evenals de discipelen Petrus, Jacobus en Johannes op de Berg van de Verheerlijking, niemand te zien dan Jezus alleen.

En zouden we, geliefden, dit laatste niet allen moeten leren?

Jezus toch hebben we 't meeste nodig. Jezus draagt de Enigen Naam, waardoor wij moeten zalig worden.

Gods kinderen kunnen straks, als onze loopbaan afgesloten werd, ons lichaam dragen naar 't graf, maar Jezus alleen kan onze ziel brengen in de hemel.

Daarom staat er ook: "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar."

Jezus alzo zij en blijve de Hoofdpersoon!

Hij is het één en het al.

7. **Een reisdoel.** Een levensdoel. Gelukkig hij die dit vond.

Een heerlijk levensdoel verleent aan gans het leven blijdschap en zonneshijn.

Filippus' leerling had een reisdoel gevonden. Hij reisde van nu voortaan naar het beste vaderland.

Dat is het vaderland van al Gods kinderen.

Daar zullen zij allen elkander ontmoeten vóór Jezus' troon.

Daar worden geen kruisen meer gedragen, maar zal de gloriekroon van Gods kinderen eeuwig schitteren in het licht van Jezus' heerlijkheid.

Daar hinkt geen Jacob. Daar strompelt geen Mefibóseth voort op kreupele voeten. Geen Lea wordt daar achtergesteld om haar tedere ogen.

Efraïm zal Juda daar niet benauwen; Juda zal Efraïm niet benijden.

De pelgrims hebben het reisgewaad uitgetrokken en het zwaard neergelegd. Zij dragen nu hun reine, blinkende en hemelse gewaden. De moeiten van de reis zijn vergeten, en God zelf heeft hun tranen van hun ogen weggewist.

Heerlijk ruist hun blijde hemellied, getokkeld van gouden citersnaren, langs de oever van de glazen zee.

Geen zonde en geen zorgen, geen pijn en smart kwelt de ziel. Geen dode wordt uitgedragen.

Geen rouwkleed omgehangen. Geen sombere groeve gedolven.

Niemand roept: ik ben ziek; of: ik ga sterven; noch veel minder: ik heb gezondigd.

Daar zullen al Gods kinderen de Koning in schoonheid aanschouwen.

Daar zullen allen thuis zijn, heerlijk thuis, in het Vaderhuis met de veel woningen.

AMEN.

DOORNSPIJK. A. Prins.

25. EEN BELOFTE TUSSEN TWEE GEBEDEN. **Leer mij, Heere! Uwen weg.**

OUDERKERK A/D IJSSEL.

B. BATELAAN.

**(Predicatie, gehouden bij de bevestiging
van nieuwe lidmaten van de Gemeente) -**

Psalm 86:11.

"Leer mij, Heere! Uwen weg, ik zal in Uwe waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."

Psalm 121:1, 2.

Gelezen: Psalm 86

Psalm 17:3, 4.

Psalm 119:15

Psalm 87: 4.

Psalm 86:6.

Zo is dan de ure aangebroken, dat een schare jonge mensen in het midden van de gemeente belijdenis des geloofs zal afleggen.

Heerlijke ure, als in waarheid uw hart verkiest de Heere Jezus te volgen, de zonde te verzaken en uitgaat naar heiligmaking door Gods Geest.

Heerlijke ure ook voor u, ouders, die uw kinderen ziet neerzitten, gereed om de naam des Heeren te belijden. Toen zij klein waren, hebt u bij het doopvont beloofd, ze op te voeden in de vreze des Heeren; en de Heere beloofde toen in teken en zegel, dat Hij hun een Drieëinig God van genade wilde zijn.

Nu staan zij gereed hun doop persoonlijk te aanvaarden en zich de Heere te wijden.

Heerlijke ure niet minder voor u, Gemeente, waar enige jonge mensen, in uw midden opgegroeid, wensen uit te spreken dat zij met u geen heil zoeken in de wereld of bij zichzelf, maar verzoening, vrede, ja zaligheid zien in Jezus Christus, de volkomen Zaligmaker voor het arm zondaarshart.

Maar: "Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich losmaakt." Dit woord, gesproken door Israëls koning tot Benhadad, de koning van Syrië (I Kon. 20:11), geldt ook in deze ure.

Den Heiland te willen volgen in voor en tegenspoed, in leven en in sterven, - is een heerlijke keuze, maar ook een zeer moeilijke zaak. Hij toch heeft gezegd: "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volg Mij." Wie eigen hart kent, beeft bij dit ontdekkend woord des Heeren.

Toch eist God, dat Zijn Naam zal beleden worden. David heeft het ook gedaan. In de u voorgelezen Psalm zegt hij (vs 12): "Heere mijn God! Ik zal U met mijn ganse hart loven, en ik zal Uwen naam eren in eeuwigheid." Geen geringe belofte legt hij hier af. Maar taal van ernstig gebed gaat er aan vooraf. In vs 11 smeekt hij om geleerd en geleid te worden op de weg des Heeren en dat God zelf zijn hart maar neige tot de vreze Zijns Naams.

Op dat voorbeeld van David willen wij elkander in deze ure wijzen, want naar waarheid heeft iemand eens gezegd: "een belijder zonder gebedsleven is gelijk aan een vogel zonder vleugels."

Dat ge inzonderheid in deze gewichtige ure uw eigen onwaardigheid, ellende en zwakheid gevoelen moogt, maar ook beseffen, dat bij de Heere is sterkte, kracht en trouw tot in eeuwigheid, ja alles wat ge in leven en sterven nodig hebt.

Dan zult ge uw belijdenis afleggen met een ootmoedig gebed in het hart.

Doet het met de bede van David, waarover ik tot u spreken ga, en die u opgetekend vindt in Psalm 86: 11:

***"Leer mij Heere! Uwen weg, ik zal in Uw
waarheid wandelen; verenig mijn hart
tot de vreze Uws Naams."***

De psalm, waaruit onze tekst genomen is, bevat een gebed van David.

Wanneer ge het aandachtig doorleest, kunt ge bemerken, dat Gods volk van alle eeuwen, waar ter wereld het ook woonde of woont enerlei zieleleven leidt.

Het mag met andere woorden zijn, maar wanneer de godvrezende zijn ware verhouding tot de Heere gevoelt, dan zal men in zijn gebed dezelfde gedachten beluisteren, die hier worden uitgesproken.

Gelijk overal in de Heilige Schrift, zo vinden wij ook in deze psalm de drie stukken, voor eiken zondaar tot zijn wissen troost nodig te weten: ellende, verlossing en dankbaarheid.

Zijn ellende en nooddrift heeft David in vers 11 beleden: "Want ik ben ellendig en nooddriftig." En ernstig heeft hij zijn God om verlossing aangeroepen.

Van God, die graag vergevend is en groot van goedertierenheid voor allen, die Hem aanroepen, verwacht hij gelovig redding uit de benauwdheid, verzekerd dat God hem hoort.

Door het geloof zeker van de verlossingen Godes, prijst zijn ziel de naam des Heeren in vers 8 tot 10. En met heiligen aandrang des gemoeds begeert hij nu die God te dienen met een volkomen hart.

Hoort hem er om bidden in onze tekst:

"Leer mij Heere, Uw weg, ik zal in uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."

Hebt u het wel opgemerkt, David legt in onze tekst een belofte af, maar die belofte is voorafgegaan en gevolgd door een bede.

Moge zo door u belijdenis des geloofs worden afgelegd, dat het een belofte zij voor 's Heeren aangezicht, maar als in onze tekst, tussen twee gebeden.

Onze tekst bestaat derhalve uit drie stukken:

- I. Hij begint met een bede: "Leer mij Heere! Uwen weg."
- II. Dan volgt Davids belofte: "ik zal in uw waarheid wandelen."
- III. Ten slotte weer een bede: "verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."

I. "Leer mij Heere! Uw weg."

Hoe ootmoedig, nederig en afhankelijk begint deze bede! En zo bad David, die zich een knecht en gunstgenoot van God noemen kon. Reeds jaren had hij, geleid door de Heilige Geest, gewandeld op de weg des Heeren en was geen onervarene in het Woord van de gerechtigheid.

Toch smeekt hij ootmoedig om 's Heeren onderricht, als ware hij een eerstbeginnende op de levensweg, als ware hij een kind en onervarene op het pad van de genade. Hoeveel te meer past dan deze bede in uw hart, wier mond heden de keuze des harten zal uitspreken.

Uw toekomstig leven, hetzij lang of kort van duur, ligt daar als een onbekend land voor u!

Welken weg zult u gaan?

Telkens, bij iedere omstandigheid in uw leven, zal het blijken, dat u verschillende kanten kunt gaan. Genoeg gidsen zullen zich ter leiding opdoen:

De wereld, waarin wij leven moeten, zal op allerlei wijze trachten u ontrouw te maken aan de Heere en Zijn Woord.

Nu lokt zij naar een weg, waar zij haar klatergoud u voorspiegelt; en zij roept u toe, als haar Overste evenals aan de Heere op de steile berg van de verzoeking: "alle deze dingen zal ik u geven, indien u nedervallende mij zult aanbidden!"

Dan dreigt u de wereld, zo u het waagt, haar geest en toon niet te volgen. Zij frons het voorhoofd en zegt als Pilatus tot Jezus: "Weet u niet, dat ik macht heb?" Elders lokt de wereld lieflijk, soms als een engel des lichts; en als u toegeeft, lacht Satan met een duivelse lach, wetende: dat is de weg ter verderve.

In allerlei gedaanten zal Satan zich als gids aan u opdringen. Hij zal u aan uw zwakste zijde aanvallen. Bezwijkt u spoedig voor wereldse luchthartigheid, hij zal u vrienden en vriendinnen zenden, die telkens wegen van de ijdelheid aan uw oog ontdekken.

Ontelbare wegen, die ten verderve voeren, staan open voor uw voet. En maar één is de rechte weg des Heeren.

En als u dan nog bedenkt, wat ge, naar ik wens, bij ervaring weet, dat ons hart arglistig is meer dan enig ding, - dan beeft ge nietwaar?"

Want daar staat ge nu. Naar ik hoop, met de keuze in het hart: "ik wil de Heere dienen."

Maar God geve, dat nu ook besef van zwakheid, nietigheid en onmacht u met David tot de Heere doe roepen: "Leer mij Heere! Uw weg!"

"Uw weg" - dat is Gods weg.

En Gods weg is het pad Zijner geboden en inzettingen.

Gods weg - is het smalle pad ten leven, dat begint met zelfontdekking, schuldbesef en droefheid over de zonde. Die weg loopt langs Gólgótha's kruis, gaat door dalen van moeilijkheid, lijden en doodschaduw menigmaal, maar voert ook naar de blinkende hoogte van Gods gunst en ontferming, ja leidt naar het Sion hierboven!

Maar hoe kon David nu nog bidden: "Leer mij Heere! Uw weg?" David kende toch die weg wel; hij was er toch een wandelaar op? Hij wist toch wel de geboden Gods?

Zeker; u die belijdenis des geloofs wenst af te leggen ook, naar ik verwacht.

Als iemand u vraagt: Wat moet ik doen om zalig te worden? Hoe kan ik met God verzoend worden? - dan zult u hem waarschijnlijk van antwoord kunnen dienen. Maar, er is onderscheid tussen een uitwendige en inwendige kennis; tussen een verstandelijk bepeinen van Gods weg en een hartelijk beleven en bewandelen van 's Heeren paden.

Welnu, David wist, hoe weinig de uitwendige kennis hem baatte, wanneer het inwendige licht des Geestes hem ontbrak. Of ik al weet, hoe de weg naar Amsterdam is, wat zal mij die kennis alleen baten, wanneer ik blind ben, of geen voeten heb om te gaan.

En is de mens van nature niet blind voor het geestelijke?

Om Gods weg te zien, zijn nodig verlichte ogen des verstands; onderricht en verlichting des Heilige Geestes.

Daarom, wanneer Davids bede verhoord wordt, als de Heere ons zijn weg leert, dan doet Hij veel meer dan een verstandelijke kennis geven van de geestelijke weg des levens.

Dan verlicht Hij ons zielsoog; dan verlicht Hij ook die weg, zodat de doodsgavaren en verleidingen worden aanschouwd, maar tevens de heerlijkheden en genadegoederen Gods, die op die weg genoten worden, duidelijk zichtbaar zijn.

Dan is er voor de ziel ook geen twijfel meer over, of het wel de goede weg is. Zij zegt in verrukking: dat, dat alleen is de weg, is Gods weg.

En als de Heere iets doet en geeft, is Hij niet karig.

Zo is het ook met Zijn onderwijs. Wanneer Hij ons Zijn weg leert, dan geeft Hij tevens Zijn geleide in de Heilige Geest, ja is daarmede zelf tot gezelschap. Dan geeft Hij ook lust, om op die weg te wandelen.

Maar - zo zegt misschien weer een ander - waarom bidt nu David zo? Die had toch verlichte ogen, die wandelde toch op Gods weg.

Zulke vraag verwondert mij niet. Er zijn tegenwoordig heel veel christenen, die het maar slecht kunnen verdragen, dat Gods kinderen meer bidden dan danken. Hun opvatting is: zeker, eerst even bidden, om op de weg des levens gebracht te worden, maar dan: vooruit! En het lof en danklied moet schallen en klinken in het rond!

Als ik zulke mensen hoor spreken, denk ik onwillekeurig aan een schoolkind, dat vier dagen ter school had gegaan. Thuis komend zegt het: Vader, ik kan lezen, ik heb de a geleerd. Het had nog geen besef, dat er meer letters in het alfabet zijn, dat na de letters de woorden moeten geleerd en men dan pas aan het begin staat, van wat geleerd moet op school.

David en allen, die waarlijk reizigers zijn naar Sion, spreken ook anders. Men verstaat, waarom Hellenbroek in zijn onderricht onderscheidend spreekt van voorbereidende, inwerkende en achtervolgende genade.

Toen zij enige tijd door God geleerd en geleid waren, dachten zij ook: nu zal het wel gaan. Lustig zongen zij misschien, het in verkeerden zin op zich zelf toepassend; "Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort."

Maar de Heilige Geest trok zich terug, het gevoelig leven van de ziel week, en het werd voortgaan van "klacht tot klacht." Men was eenzaam - het zielsoog werd dof en men zag de heilsgoederen Christi niet meer - de voet week van het rechte pad en men zonk in het moeras wankelmoedigheid.

Dan leert men, dat de Heere ook bij de voortgang, ja tot het einde Zijns weegs, de leermeester en leidsman moet blijven. Zo komt de ziel in het dal van ootmoed en afhankelijkheid. En Davids smeking uit Psalm 51 stijgt op: "Neem Uw Heilige Geest niet van mij."

Zo leert men, dat wel dagelijks de bede van David mag worden opgezonden: "Leer mij Heere, Uwen weg."

II. Wanneer David aldus gebeden heeft, legt hij vervolgens een belofte af. Onze tekst toch luidt: "Leer mij Heere! Uwen weg, **ik zal in Uw waarheid wandelen.**"

David belooft dus in Gods waarheid te zullen wandelen. Hij gevoelt, dat is zijn dure roeping. En daarom belooft hij het.

veel christenen in onze tijd willen zich van alle eis en roeping ontslaan. Misbruikend de leer van de onmacht, leven zij maar, zo het hun uitkomt. David doet anders. Hij belooft: "ik zal in uw waarheid wandelen."

Hij doet dat echter niet op lossen grond; het is bij hem geen vrucht van grootmoedigen eigenwaan en eigengerechtigheid. Neen, hij legt deze belofte af in diepen ootmoed; hij kent zijn geringheid, zwakheid en onbekwaamheid. Zijn belofte is voorafgegaan en wordt gevolgd door een gebed.

Uit die beden sprak ootmoed. Uit deze belofte spreekt geloof.

Zijn belofte heeft immers in de samenhang deze zin: Wanneer u Heere, mij Uw weg leert, dan zal ik in Uw waarheid wandelen.

Hij heeft dit geloofsvertrouwen in God, dat, wanneer de Heere hem onderricht door Zijn Geest en Woord in de weg des levens, dan zal Hij hem tevens ook kracht geven, om dit onderwijs in praktijk te brengen.

Hij gelooft vast: Wanneer de Heilige Geest mij ware wijsheid leert, mijn oog verlicht, de nevels op doet klaren - dan zal Hij mij tevens tot geleide en sterkte zijn, om het pad van Gods Waarheid te bewandelen.

Deze belofte van David, om in de waarheid des Heeren te wandelen, ligt ook in uw belijdenis, die u straks zult afleggen.

En meent niet, dat het een geringe zaak is te beloven: "ik zal in uw waarheid wandelen."

Immers "waarheid" is juist het tegenovergestelde van leugen en ijdelheid. Welnu, wat ligt meer aan de deur van ons hart, steeds gereed om naar binnen en buiten te treden, ja ons te beheersen, dan leugen en ijdelheid? Daarom alleen in Gods kracht, wanneer de eerste bede in verhoring treedt, kan deze belofte worden gehouden: "ik zal in uw waarheid wandelen."

Er staat: "in uw waarheid", d. i. in Gods waarheid. Hier is dus niet bedoeld die oppervlakkige waarheid, die van mensenbepalingen afhangt. Een waarheid, die dikwijls zóó vaag en nevelachtig is, dat een Pilatus, in twijfel aan enige waarheid, kon vragen: "Wat is waarheid?"

Neen, hier is bedoeld de eeuwige waarheid Gods.

Wat daaronder te verstaan zij?

Van zelf vormt de waarheid, hier bedoeld, een tegenstelling met al wat ijdel en leugenachtig is op natuurlijk en geestelijk gebied.

Het is de openbaring van Gods wezen, werken, leidingen en inzetten, die omdat ze van Godzelf zijn, waar, onomstotelijk zeker zijn.

In het grondwoord, hier voor "waarheid" gebruikt, ligt dan ook de gedachte van trouw.

"God is waar" - het zegt u niet alleen, dat Hij nooit liegt, maar meer nog: God is getrouw, Hij zal Zijn woord houden. Gods waarheid omvat ook Zijn getrouwheid. Wij zingen menigmaal uit Psalm 111:

*"'t Is trouw al wat Hij ooit beval;
het staat op recht en waarheid pal,
als op onwrikbre steunpilaren."*

Daar spreken de woorden "trouw" en "waarheid" ongeveer de zelfde gedachten uit.

Als nu David belooft: "ik zal in uw waarheid wandelen" - dan is dat taal des geloofs.

Dat ligt in het redenbeleid opgesloten.

David kan beloven: "ik zal in uw waarheid wandelen", alleen doordat hij gelooft in Gods trouw aan Zijn Woord en beloften.

Waar de Heere belooft, hulp, onderwijs, voorlichting aan noodduftigen, ellendigen en ootmoedigen, die tot Hem roepen; - daar gelooft David aan de waarheid dier toezeggingen. Hij gelooft aan de verhoring van zijn gebed: "Leer mij Heere! Uwen weg." En daarom in dat geloof, durft hij de belofte uitspreken: "Ik zal in Uw waarheid wandelen."

Zo beschouwd, moet het hem pok een heerlijke zaak zijn, die belofte te vervullen in Gods kracht.

Wandelen, doet men meest op schone heerlijke wegen. De waarheid Gods ziet David hier als een wandelweg.

David en al Gods kinderen weten dan ook bij ervaring, dat wandelen in Gods waarheid, een voortgaan is op de weg van de vrijmaking en des levens.

Wandelwegen worden meest gezocht om de heerlijkheid die er te zien en de rust, die er te genieten valt.

Welnu waar gewandeld wordt in de waarheid Gods, daar is de leugen en ijdelheid verre, maar Gods gunstbewijzen, beloften, trouw en goedertierenheden omringen er de ziel. Gods ontferming en heil in Christus Jezus wordt door het arm zondaarshart genoten en het heilgeheim wordt voor het zielsoog ontsluit. Daar wordt gewandeld met de Heere en Zijn waarheid bestraalt als een licht het pad.

Gaat ook uw hart daarnaar uit? Neemt dan het lied van de oude Zanger op uw lippen:

*Weer snood bedrog, o God van mijn gemoed;
Laat uw gena mij Uwe wetten leren:
Ik kies de weg van de waarheid voor mijn voet,
Om mij van 't pad van de zonde af te keren.*

*Uw rechten, die zo heilig zijn en goed,
Steld' ik mij voor; die wil ik ned'rig eren.*

Ps. 119:15.

III. Hoe wordt in onze tekst Gods kind ten voeten uitgetekend! Als David gebeden heeft: "Leer mij Heere! Uw weg, " - dan durft hij, ziende op Gods trouw, beloven: *"ik zal in Uw waarheid wandelen."*

Maar als hij dan weer op zich zelf ziet, bevangt siddering zijn ziel. Immers als hij een blik slaat in eigen hart, dan ziet hij, ja eensdeels door Gods genade een keuze om de Heere te dienen, een begeerte om als met arendsvleugelen op te stijgen tot God.

Maar anderzijds, bemerkt hij ook met droefheid, een trekken van zijn zondig vlees - nog zoveel overblijfselen van de vijandschap tegen God en Zijn dienst. Met angst denkt hij aan zijn vroeger leven terug.

Hoe menigmaal zijn de goede neigingen als kaf voor de wind verstoven en de zondige gedachten zijns harten zetten zich in daden om!

David is geen vreemdeling in eigen hart; hij ziet daar de innerlijke gedeeldheid - en hij siddert.

Wat heeft hij beloofd?

Maar de belofte terug nemen - kon hij ook niet.

God weet, dat zijn ziel er naar uitgaat in Zijn waarheid te wandelen. En daarom hij zinkt weer op zijn knieën, en smekend tot God, wie hij zijn belofte deed, bidt hij: ***"Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."***

Gods volk is van één maaksel in schepping en herschepping, in natuur en genade.

David weet het bij ervaring:

*"Ik Ben tot hinken en tot zinken,
ieder ogenblik gereed"*

Nu op de bergen des geloofs en dan weer in het modderig slijk van de zonde. Vandaar steeds een zich verheugen met beving en na zijn afgelegde belofte de nieuwe bede: "Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."

Petrus klom op het Woord des Heeren af van het schip en wandelde op de baren. Wat een geloofsdaad!

Maar straks verliest hij Jezus uit het oog; ziet vreesachtig op de baren; hij zinkt en roept uit: "Heere behoud mij!"

In een uur der minne, wil hij met Jezus wel in de dood gaan; al zouden allen aan Hem geërgerd worden, hij geenszins. En niet lang daarna verloochent hij zijn Heiland met ede.

Paulus moest klagen in Romeinen 7: "Zo vind ik dan deze wet in mij, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt. Want ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens. Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet van de zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens!" roept hij dan uit - "wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" En alleen als hij op zijn Heiland ziet, schept hij weer moed, om te zeggen: "Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere." Die innerlijke strijd, die innerlijke gedeeldheid des harten, ze wordt gevonden bij al Gods kinderen aan deze zijde des grafs.

En het is mijn hartenwens, dat ook gij, jeugdige belijders, er kennis aan hebt! Want hoe pijnlijk en bang die strijd ook is, hij is een teken van leven, van geestelijk leven. Waar die tweestrijd ontbreekt, geheel niet gekend wordt, daar is het treurig gesteld, ook al is er een uitwendig vernis van godsdienstigheid. Daar heerst nog niets in het hart dan de dood van de zonde en van de God vervreemding. Als de Heere het leven van de wedergeboorte en bekering wekt in het midden van die dood, ontstaat juist deze strijd. Een kamp tussen het leven uit God en de dood van de zonde, tussen de ouden en nieuwen mens. Daar komt de

worsteling van de bekering openbaar. Maar toch is die gedeeldheid des harten een droeve zaak. In het Paradijs, in de staat van de rechtheid vormden de begeerten des harten een schone harmonie tot ere Gods.

En hiernamaals in de hemel zal Gods volk ook deze strijd te boven zijn. Maar aan deze zijde des grafs herinnert die gedeeldheid des harten het kind Gods er telkens aan, hoeveel in zijn hart nog roert en beweegt tegen God en Zijn dienst; en met die vijandige genegenheden des harten kan de ware Christen geen vrede hebben. Bij die gedeeldheid des harten mag hij niet berusten.

Daarom wordt met David deze bede telkens geslaakt: "Verenig mijn hart tot de vreze Uws naams."

Met droefheid ziet men eigen machteloosheid om de uitgangen des harten te beheersen en vandaar de zielszucht in deze bede uitgedrukt: "Geef Gij, o Heere, dat al wat in mijn ziel leeft, één enige begeerte en neiging vormt, om U te dienen, Uw naam te vrezen, Uw lof te vermelden. Schenk, dat mijn hart zij als een eenstemmig lof-accoord ter ere Uws naams!

Gij, die de naam des Heeren zult belijden, weest als David met ootmoed bekleed!

Wanneer u straks de goede belijdenis aflegt, God geve, dat u dan van ganser harte moogt beloven, dat u de Heere wilt dienen.

Maar smeekt onder die belofte, ja uw leven lang: "Heere! verenig mijn hart tot de vreze Uws naams!" Want op dit ogenblik moge misschien de boze neiging in uw ziel even stil zijn, straks waakt zij weer op. Waakt dan en bidt, dat de Heere u lere zijn weg, dat Hij u bekrachtige, om te wandelen in Zijn waarheid, dat Hij uw hart neige en samenvoege tot de vreze Zijns naams. Zo zij het!

Staat dan nu van uw zitplaatsen op, om in oprechtheid des harten te antwoorden op de belijdenisvragen. En Davids bede zij daarbij de grondtoon uwer ziel: "Leer mij Heere! Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws naams."

Na het antwoord op de belijdenisvragen:

Uw ziel spreke met die van de Gemeente:

"Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulpe komen zal. Mijn hulpe is van de Heere, die hemel en aarde gemaakt heeft."

Moge over u in vervulling treden, wat de dichter verder in Psalm 121 zegt:

"Hij zal uw voet niet laten wankelen; uw Bewaarder zal niet sluimeren.

Ziet, de Bewaarder Israels zal niet sluimeren, noch slapen.

De Heere is uw Bewaarder, de Heere is uw Schaduw aan uw rechterhand.

De Heere zal u bewaren van alle kwaad, uw ziel zal Hij bewaren.

De Heere zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot in van de eeuwigheid."

Zegenbede van de Gemeente: Psalm 87: 4.

"God zal hen zelf bevestigen en schragen

En op Zijn rol, daar Hij de volken schrijft,

Hen tellen, als in Isrel ingelijfd,

En doen de naam van Sions kind'ren dragen."

Gij zijt nu lidmaten van de Gemeente en treedt in al haar rechten en plichten.

Dat echter het grootste begeren uwer ziel moge zijn, op goede gronden te weten, dat uw naam geschreven is op die rol des Heeren, waarop het geestelijk Israël als ingelijfd in Christus, staat vermeld.

Gij hebt de goede belijdenis afgelegd voor veel getuigen.

Niet alleen de schare hier in het bedehuis, maar ook God de Heere heeft het gehoord.

Eenmaal zullen wij samen staan voor Gods Rechtersstoel. Wee mij, zo ik u de vollen Raad Gods niet heb bekend gemaakt in prediking en catechetisch onderwijs, met de rijken algenoegzame Christus voor een arm zondaar als middelpunt. Uw bloed zou van mijn hand geëist worden.

Maar wee ook u, zo u deze belijdenis in uw leven met voeten treedt. Op de Dag van de dagen zal ook alle huichelarij, afval en meened in het volle licht openbaar komen.

Daarom, de Heere zij u genadig!

Hij make uw leven tot een leven des gebeds, en schenke u getrouwmakende genade. Zij de Bediening des Woords en van de Sacramenten u ten rijken zegen en dat u door Gods genade eenmaal staan moogt onder de Gemeente van de uitverkorenen, die voor de troon Gods de lof zal bezingen van Immanuel, die haar kocht met Zijn bloed.

Maar stelt u nooit tevreden met een droggrond. Zonder wedergeboorte en bekering zal niemand de Heere zien, maar het eeuwig verderf zal zijn deel zijn.

Weet echter ook dat uw bekering Gods lust is, want Hij zweert met een eed: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." (Ezech. 33:11).

En vraagt ge ooit in verlegenheid: *Hoe vind ik de weg des Heeren; hoe zal ik wandelen in Gods Waarheid; hoe kan ik met een gedeeld hart Zijn naam vrezen?* -

Vlucht dan tot Hem, die meer is dan David, wie alle macht gegeven is in hemel en op aarde, Jezus Christus. Hij is gisteren en heden en tot in eeuwigheid dezelfde. En Zijn mond spreekt ook tot u: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven!"

Wellicht zijn er heden ook hier, die vroeger hun belijdenis voor Gods aangezicht aflegden, maar nu in onverschilligheid daarheen leven, of anderen, die met alle belijdenis spotten, de wereld kiezende boven de dienst des Heeren.

Ik heb een Woord Gods aan u te zeggen. Dit Woord: Gij zult de dood sterven, de eeuwige dood, zo ge u niet haast, om te ontvlieden de toekomende toorn Gods. Aan Zijn lankmoedigheid over u komt, wie weet hoe spoedig, een einde. Bekeert u dan, bekeert u! want waarom zou u sterven?

En gij, gemeente, laat het oordeel aan God, verblijd u, dat weer enigen belijdenis des geloofs aflegden, en neemt ze met liefde in uw gemeenschap op.

Veel meer: Gij, die weet bij ervaring, hoe zwak wij zijn en klein van krachten, ook na ontvangen genade, neemt ze op in uw gebed.

Buigt met hen in ootmoed de knieën voor God!

Hoe ver staan wij veeltijds af van het diepernstige en veelomvattende onzer belijdenis!

Hoe dwalen wij telkens uit Gods weg!

Is onze wandel niet veeltijds in ijdelheid en leugen, terwijl het hart gedeeld is?

Daarom, God zelf legge Davids bede in ons aller hart: *"Leer mij Heere! Uw weg, ik zal in Uw waarheid wandelen; verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams."*

AMEN.

Psalm 86:6.

26. Abraham in een vreemd land.

OUDERKERK A/D IJSSEL. B. BATELAAN.

Hebreeën 11: 9, 10. *Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte, als in een vreemd land....*

Psalm 42:1.

Lezen: Openbaring 21: 10- 22: 5.

Psalm 119: 10 en 27.

Psalm 138: 4.

Psalm 16:6.

"Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des Koninkrijks, door de sterkte mijner macht, en ter ere mijner heerlijkheid!" (Daniël IV: 30).

Zo sprak Nebukadnézar in trotse hoogmoed. Wandelend op het dak van zijn paleis, liet hij in grote zelfvoldoening zijn blik weiden over de wereldstad Babel, die onder zijn regering het grote en schone middelpunt geworden was van zijn ontzaglijk wereldrijk.

En hij, Nebukadnézar was de grote man van die stad. Alles in die stad sprak van de sterkte zijner macht. Zijn hoogmoedig hart verlustigde zich in het denkbeeld, dat deze stad, dit Babel, als zijn gewrocht de ere zijner heerlijkheid zou verkondigen van geslacht tot geslacht. "Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb."

Dat is de hartetaal van veelkoninkjes, ook onder ons.

Ieder mens is van nature zulk een Nebukadnézar.

Zijn leven en levensideaal is: bouwen aan eigen Babel, ter ere van eigen heerlijkheid.

Onze tekst spreekt echter van een andere vorst.

Onze tekst spreekt van een, die koning afraakte, die leerde bukken voor de hogen God, bij wie vergeleken hij zelf stof en as was. Wiens leven door genade werd: 's Heeren Raad te dienen. En zijn levensideaal: Gods onbeweeglijk koninkrijk.

Ik heb het oog op Abraham, de herdersvorst, de Patriarch en Vader aller ware gelovigen. Van hem lezen wij in

Hebreeën 11: 9 en 10:

"Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte, als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jacob, die mede-erfgenamen waren derzelfde belofte. Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is".

Uit het laatste gedeelte van het vorige hoofdstuk blijkt, dat de Hebreeën, aan wie deze Zendbrief gericht is, - in moeilijke omstandigheden verkeerden. Door smaadheden en verdrukkingen waren zij een schouwspel van de wereld geworden en beroofd van hun aardse goederen. Zij hadden ten eerste troost en versterking nodig, om lijdzaam dit voorzienig bestel des Heeren te dragen, (vrs. 33-36). Daarom wijst de apostel hen op de kracht des geloofs in het zelfde hoofdstuk. Een wolk van getuigen uit het Oude Verbond doet hij daarin als aan hun oog voorbijgaan, opdat ook zij zouden zoeken te leven door het geloof. En opdat

zij, lijdzaam de wil Gods gedaan hebbende, de belofte Gods in de eeuwigheid mochten wegdragen, (vrs. 36).

Zo stelt hij in onze tekst voor ogen, hoe Abraham door het geloof, zijn vreemdelingschap in deze wereld lijdzaam gedragen heeft, wetende dat Zijn grootste schat niet was in dit, ondermaanse, maar in de hemel.

Wij willen dit geloofsleven van Abraham en al Gods volk nader beschouwen, met onze tekst als leidraad.

Die spreekt van:

- I. Vreemdelingschap.
- II. Omzwerving.
- III. Heerlijke verwachting.

I. Onze tekst spreekt van Abrahams vreemdelingschap in de woorden: "Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte, als in een vreemd land."

Die woorden herinneren ons, hoe Abraham eenmaal door God geroepen werd uit Ur van de Chaldeeën, om te gaan naar een land, dat hij niet kende. Gehoorzaam aan 's Heeren bevel, had hij zijn land en maagschap verlaten en was hij opgetrokken naar Kanaän.

Daar werd hij "inwoner in het land van de belofte, als in een vreemd land."

Het was het "land van de belofte." Zo genoemd, omdat de Heere beloofd had, dat land aan zijn zaad eenmaal te zullen geven. In dat land zou Abrahams nakomelingschap tot een groot volk worden. Maar niet het minst was Kanaän het land van de belofte voor Abraham, omdat de Heere beloofd had, dat in dat land uit Zijn geslacht zou geboren worden die Messias, in wie alle geslachten des aardrijks gezegend zouden worden, Jezus Christus.

Maar dat alles lag nog in de verre toekomst. Abraham was in dat land van de belofte "inwoner als in een vreemd land." Hij heeft er als vreemdeling verkeerd. En hij bedoelde het niet anders ook.

Tijdens vervolgingen om des geloofs wille, zijn vroeger wel vreemdelingen naar ons land gekomen, om hier een nieuw vaderland te zoeken. Zo b. v. de réfugié 's uit Frankrijk.

Maar anders was het met Abraham gelegen. Hij beschouwde Kanaän wel als het "land van de belofte", maar niet als zijn nieuw vaderland.

Ook was Abraham niet gelijk aan mensen, die uit hun vaderland trekken b.v. naar Amerika of Indië, om daar fortuin te maken en dan terug te keren. Dat het eerlang terugkeren hun troost is in de vreemdelingschap.

Niet alzo Abraham. Ur van de Chaldeën had hij op Gods bevel verlaten nooit is er in zijn leven sprake van geweest, om terug te gaan.

Neen hij was "inwoner in een vreemd land." En daarbij bleef het. Hij beproefde niet de oude inwoners te verdrijven; hij woonde slechts in hun midden. Hun onvriendelijkheid zocht hij geduldig te dragen en was dankbaar, wanneer hem een gunst door die inwoners werd bewezen.

En de enige verklaring hiervan is, dat zijn hart gericht was op een ander vaderland, het Land van de rust hierboven.

Volgens Stefanus' rede (Handelingen VII) had hij geen voetstap grond in eigendom. Alleen een begraafplaats had hij er gekocht volgens Genesis 23. Een verblijfplaats dus niet voor levenden, maar voor doden. Zijn leven zocht iets anders.

Die vreemdelingschap van Abraham sprak tot de Hebreërs, de gelovigen uit de Joden, aan wie deze brief in de eerste plaats was gericht. Verstrooid over de aarde, vervolgd en van hun goederen beroofd, zonder vaste woonplaats hier op aarde, verstonden zij de vreemdelingschap.

Meer nog: door hun geloof in Jezus Christus, waren hun eigen land en volk hun een "vreemdelingschap" geworden.

Maar in die vreemdelingschap van Abraham, ziet ieder kind Gods een grondtrek van zijn zieleleven beschreven.

Niet alleen kunnen Abraham, Izak en Jacob zeggen, dat zij gasten en vreemdelingen waren op de aarde, maar ook David, die toch in zijn vaderland was, klaagt: "Ik ben een vreemdeling op de aarde." En elders noemt hij zich "een vreemdeling en bijwoner."

Ook al Gods kinderen stemmen daarmee in.

Immers zij werden wel niet als Abraham uit Ur van de Chaldeënen geroepen, maar zij hebben kennis aan de krachtvolle roeping van Gods Woord en Geest, waarmee zij geroepen werden uit de wereld en het leven van de zonde. Toen was het ook als een uitgaan "uit zijn land en maatschap en zijns Vaders huis" naar een vreemd land en vreemde omgeving.

Want ziet, ze blijven in hetzelfde land, dezelfde levensomstandigheden, waarin ze opgroeiden; en toch werd de aarde en het wereldse hun "een vreemd land."

Zij leren verstaan, dat hun eigenlijk vaderland het Paradijs was en dat zij nu als in een Land van de ballingschap zijn, evenals Israël weleer in Babel.

Die ballingschap leren zij kennen als een gevolg van Gods toorn om van de zonde wil.

Hun leven wordt een vreemdelingsreis. de overste van de wereld, die hier de scepter voert, kunnen ze niet meer volgen; de Heere is hun Koning en Wetgever. Zij hebben dus begeerte naar Diens Koninkrijk en Stad.

Zij zijn in deze wereld als "inwoners in een vreemd land." Spreken ze ook geen andere taal?

Bij de wereldling is eigen ik en eigen grootheid altijd de grondtoon van hun spreken, terwijl de hartetaal van Gods volk doet beluisteren eigen onwaardigheid tegenover de opperhoogheid en heerlijkheid Gods. Zij hebben ook een andere leefwijze.

De wereld heeft tot richtsnoer eigen wil en eigen lust. Daar is plaats voor een Napoleon, die als leefregel heeft: Ik wil en ik beschik.

Maar het volk des Heeren weet, dat niet Satan, wereld en eigen vlees mogen regeren, Maar dat Gods Woord en inzettingen heerschappij hebben te voeren over ons. Daardoor altijd strijd. Doen zij met de wereldlingen mede, dan kunnen zij inburgeren, maar de vrede is uit hun gemoed geweken en strijd is er in hun hart. Willen zij daarentegen leven naar Gods getuigenis, dan krijgen zij weer strijd met wereld, omgeving, ja niet het minst met hun eigen verdorven vlees.

Vandaar dat in de geestelijke vreemdelingschap zo bekend is de bange klacht van Paulus uit Romeinen 7: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?"

Zij zijn als vreemdelingen, die in het buitenland reizen. Zulken hebben hun kapitaal niet bij zich. Neen die leven van het geld, dat men hun toestuur uit het vaderland. Zulk een vreemdeling is Gods kind hier in de wereld. Hij kan niet leven van hetgeen die wereld biedt, maar is afhankelijk van hetgeen hem uit het Vaderland hierboven wordt toegezonden

Zij zijn als inwoners in een vreemd land, ook omdat zij een ander genot zoeken élan de kinderen van de wereld.

Deze zoeken het in het ondermaanse, maar als Gods kind daaraan meedoet, en dat gebeurt helaas wel - dan wordt zijn hart met onvrede en donkerheid vervuld. Het ware genot dezer vreemdelingen ligt dan ook in heel iets anders: in het verzoening zoeken met God door Jezus Christus; in het smaken van vrede met de Vader; in het nabij God zijn; kortom in de dingen, die boven zijn.

En als ge vraagt, waardoor Gods kinderen nu soms zo welgemoed die vreemdelingschap kunnen dragen, dan geeft onze tekst het antwoord, als daar staat: "Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land van de belofte, als in een vreemd land."

Natuurlijk wordt hiermede bedoeld het echte, zaligmakende geloof, die kostelijke gave Gods, die al het volk des Heeren in meerdere of mindere mate ontvangt.

Door dat geloof zegt de ziel amen op al wat God geopenbaard heeft omtrent de weg van de zaligheid. Door dat geloof wordt de waarheid verzegeld, kan de ziel alles buiten Christus verzaken. Door dat geloof worden Christus en Zijn weldaden gesmaakt en het hart vervuld met Hem, Zijn genade en vrede. Door dat geloof wordt de gemeenschap met God geoefend. Het is de voet, waarmee men tot Hem gaat, het oog, waarmee Hij en Zijn gunst wordt aanschouwd; het oor, waarmee Zijn Woord wordt gehoord; de hand, waardoor de weldaden worden ontvangen; de arm, waarmee men op Hem leunt.

Gelijk de magneetnaald immer naar het Noorden wijst, trekt het geloof immer naar boven, en gelijk het klimop zich strengelt rondom de hogen eik, is het door het geloof dat het zwakke, arme kind van God zich klemmt aan zijn machtigen, rijke Heere.

Door dat geloof nu oefende Abraham en oefent al 's Heeren volk gemeenschap met de Almachtige. De Heere spreekt tot hen en onderricht ze. En zij kunnen zeggen met de Psalmddichter: "Uw inzetten zijn mij gezongen geweest ter plaatse mijner vreemdelingschappen." Zij zijn wel vreemdelingen hier op aarde, maar God zorgt er voor, dat uit het Vaderhuis hierboven telkens lichtstralen vallen op hun dikwijls donker levenspad.

Daardoor staan zij ook anders tegenover de omstandigheden dan de wereldlingen. Deze gaan met die omstandigheden, als op de golven van de zee, op en neer. Zijn de levensomstandigheden voorspoedig, dan juichen zij; is er tegenslag, dan zitten zij aan de grond.

Maar deze vreemdelingen wenen soms in een blijde wereld; zingen psalmen in kerken en bij verwoest geluk, ja hebben de brandstapels wel juichend beklommen. Waardoor? Doordat niet de omstandigheden, maar hun verhouding tot God hun gemoedsgesteldheid bepaalt. "Door het geloof" is het, dat in de vreemdelingschap het lievelingslied van Gods volk weerklinkt:

*Als ik omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt u mij leven:
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De Heer' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volenden:
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron!
Wil bijstand zenden."*

Ps. 138: 4.

II. Onze tekst wijst aan, dat het geloofsleven van Abraham ook gekenmerkt wordt door omzwerving: "en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jacob, die medeërfgnamen waren derzelfde belofte."

Abraham heeft een zwervend leven geleid. Hij had geen vaste woonplaats, hij woonde niet in een stad in een gebouw huis; wat in die tijd inzonderheid te verkiezen was met het oog op veiligheid en gerief.

Neen "in tabernakelen" d.w.z. in tenten woonde hij. De losse tent, die heden hier gespannen werd en morgen ginds, was zijn woning. Zwerven deed hij door dit land van de belofte, maar dat voor hem zulk een land van vreemdelingschap was.

Hij woonde eerst te Sichem bij de eikenbossen van More; dan trekt hij zuidwaarts en slaat zijn tenten op tussen Luz (het latere Bethel) en Ai. Later vinden wij hem nog verder zuidwaarts en een tijdlang in Egypte tijdens de hongersnood. Als hij daarna weer tussen Luz en Ai woont,

scheidt Lot van hem om in Sodom te gaan wonen. Dan moet hij het land weer in zijn lengte en breedte doorwandelen Bij de eikenbossen van Mamre vertoeft hij enigen tijd en redt Lot met de inwoners van Sodom uit de hand van Kedor-Laomer. Maar later als Sodom en Gomorra vergaan, trekt hij naar het Z.W. om zijn tenten op te slaan tussen Kades en Sur. Dan woont hij nog te Gerar, Berseba en eindelijk weer nabij Hebron, om daar op 175 jarige leeftijd te sterven. In dat zwervend leven deelden ook Izak en Jacob.

Jacob was reeds 15 jaar, toen Abraham stierf. Die beide aartsvaders waren "medeërfgnamen derzelfde belofte", zegt onze tekst. Evenals Abraham hadden ook zij de belofte ontvangen, dat hun nakomelingschap het land Kanaän ten erve zou krijgen en dat 'uit hun geslacht in de beloofden Messias een zegen zou uitgaan voor al de geslachten van de aarde.

Maar tevens deelden zij in Abrahams zwervend leven. Ook zij beleden blijkens vrs. 13, dat zij "gasten vreemdelingen op aarde waren."

Hoe juist is het van de apostel gezien, om dat zwervend leven van de aartsvaders de Hebreëen in de verstrooiing voor ogen te stellen. Opdat zij met de waarheid verzoend zouden raken, dat het een trek is van het geloofsleven aller kinderen Gods: zwervelingen te zijn in een vreemd land. De wereldling bouwt hier zijn huis en doet alsof 't eeuwig zal bestaan Hier op aarde zoekt hij rust, geluk en heil. Gods kind is een tentbewoner, een doortrekker door een vreemd land. Hij zoekt elders de rust.

Het heeft hier geen blijvende stad. Naar Bunyans Christenreis kennen zij de "stad des verderfs", waarboven met vlammend schrift geschreven staat: "De wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid."

In Babels ballingschap waren tweeërlei Joden: Een groot deel gevoelde zich spoedig thuis in de ballingschap. Maar er was ook een overblijfsel naar de verkiezing, dat Gods huis, altaren en gemeenschap miste. Dat de harp aan de wilgen hing en geen lied Sions zingen kon in een vreemd land.

Veel naamchristenen zijn aan de eersten gelijk; maar Gods ware volk is als dat overblijfsel; zij missen het verloren Paradijs hier beneden in en uitwendig.

Zwervers zijn zij hier op aarde, dikwijls gelijk aan de duif, die om Noachs ark vloog, daar zij nergens rust vond voor het hol van haar voet.

Zij verstaan David, als hij in woestenijen verlangend naar Gods voorhoven, zijn hart uitstort in de klacht: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot u, o God! Mijn ziel dorst naar God, naar de levenden God: wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen? Die omzwerving is naar Gods bestel, en heeft wijze bedoeling: het is tot loutering en beproeving, gelijk Israëls omzwerving in de woestijn gedurende 40 jaren. De diamant moet geslepen worden, opdat zij te schoner schittere in Christus' Middelaarskroon.

Zij zijn geestelijke tentbewoners, omdat zij hier ook geen eeuwige woonstede wensen in dit land van zonde, aanvechting en verdorvenheid. Omdat zij een heerlijke verwachting koesteren van het nieuwe Jeruzalem dat boven is. Daar wensen zij heen te reizen. En daarom moeten de pinnen van hun levenstent hier niet te vast in de aarde steken.

III. Van die heerlijke verwachting spreekt onze tekst: "Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is."

Lijdzaam kon Abraham zijn vreemdelingschap en o zwerving dragen, omdat hij wist, dat zijn grootste schat niet was in dit ondermaansche, maar in de hemel. '

Onze tekstwoorden hier geven de innerlijke drijf, kracht aan van Abrahams geloofsleven. Dat werd ook wel gesterkt door Gods Woord, leiding en gemeenschap tijdens zijn omzwerving. Maar deze verwachting gaf vrede met zijn vreemdelingschap. Verheugde en verheugt zich de wereldling in aardse steden en rust, gelijk Nebukadnezar in zijn Babel - Abraham zag uit naar on verwachtte een hogere plaats van rust en verkwikking na de vreemdelingsreis. Hij had het hemelse Vaderland en het Jeruzalem, dat boven is, op het oog.

Dat hij "de stad", die hij verwachtte, in de hemel en niet op aarde zocht, wordt ten overvloede uitdrukkelijk betoogd in de verzen 14 tot 16. Abraham was van hetzelfde soort als Mozes, die de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom achtte, dan al de schatten van Egypte; want hij zag op de vergelding des loons" (vers 26).

Die hemelstad was Abrahams bemoediging in de moeilijkheden; zij wierp als 't ware lichtstralen op zijn tocht en zwerftocht.

"Hij verwachtte de stad, die fondamenteen heeft", staat er. De aartsvaders konden zich het zwervelingsleven in losse tenten getroosten, omdat zij wisten, dat na dit korte leven er een tijd kwam, dat zij een vaste woning zouden hebben; welgefundeerd. De losse tent, licht opgeslagen, maar ook licht gesloopt, met velerlei ongemakken, zou dan verwisseld worden met een gefundeerde stad, een bestendig verblijf met eeuwige veiligheid.

De vrome Israëlieten, die later op de grote feesten optrokken naar Jeruzalem, telden het ongerief niet, dal. zij veel dagen en nachten in een losse tent moesten door brengen, waar zij wisten, dat ten slotte Jeruzalems torens en paleizen voor hun ogen zouden oprijzen en hun voeten zouden staan in haar poorten. Zo troostte het Abraham, dat iedere verhuizing hem een schrede nader bracht tot "de stad, die fondamenteen heeft"

U vraagt, welke de fondamenteen dier Godsstad zijn?

Geen steen of graniet, maar het onveranderlijk en eeuwig voornemen Gods en Zijn almachtige wil.

Verder: de oneindige verdiensten en het Middelaarswerk van Koning Jezus. En ten slotte het werk des Heilige Geestes in verband met de beloftenissen van een eeuwig verbond van de genade, in Christus Jezus *ja en amen*.

In zielsverrukking zingt daarom Gods volk hier reeds op aarde, als ze die Stad in het oog heeft:

*"Ik weet, hoe 't vast gebouw van uw gunstbewijzen,
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen."*

En geen wonder: onze tekst zegt verder: "welker kunstenaar en bouwmeester God is."

Bij de bouw van een huis, en vooral van een stad, is een zaak van hoog gewicht, wie de architect en de bouwmeesters zijn. Welnu van die stad, die Abraham verwachtte, staat geschreven, dat God zelf het is, die het plan ontwierp en er naar bouwde.

God is het, die een levenden en verse weg daarheen geopend en Zijn volk bereid heeft in Jezus Christus. Hij verloor haar inwoners en stelt ze ook in het bezit van die stad. Ja Hijzelf is de gelukzaligheid van die hemelstad.

Die stad "verwachtte" Abraham.

Hij zag er naar uit; in de donkerste toestanden des levens stond zij als een ster van de hoop voor het oog zijner ziel. En al wist hij dat zijn leven en levensomstandigheden op allerhande wijze ongewis en wisselvallig waren - die stad verwachtte hij zeker. Want hij verwachtte haar door het geloof, dat immers naar het 1ste vers van ons teksthoofdstuk, "een vaste grond is van de dingen die men hoopt, en een bewijs van de zaken, die men niet ziet."

In opgewekte en blijde hoop kon hij inwoner een vreemd land en zwerver in tenten, her en derwaarts, omdat hij door het geloof vast verwachtte, op Gods tijd veilig de poort dier stad binnen te treden.

Gevoelt u niet met mij, dat deze geloofsverwachting invloed had op zijn geloofsleven, 't Gaf steun in beproeving, geduld en lijdzaamheid in tegenheden; dat deed hem volharden tot de einde toe.

Wat juist gekozen voorbeeld van de apostel, om het de Hebreëen in de verstrooiing voor te houden, de Hebreëen, die een schouwspel waren geworden door smaadheden en verdrukking, die beroofd waren van hun aardse goederen.

't Is of hij zeggen wil: In en door Christus hebt u toch ook verzoening met God gevonden en zijt u met hetzelfde geloof begiftigd als Abraham. Dat ook uw oog van de ziel uitdrukt, vreemdelingschap en omzwerving dan zij op de stad die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

En zijn deze vertroostingën Gods nu te klein voor al de ware pelgrims uit onze tijd?

Wat nood, dat u vreemdeling zijt en moet spreken van omzwervingen, die de Heere toch bekend zijn, als u op goede gronden ook deze stad moogt verwachten? Kan het leven van Gods volk nu niet meer zijn een leven des geloofs, een uitdienen van Gods Raad? De verwachting zal toch vervuld worden: Aan het eind een stad, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

Is dan des Heeren arm verkort?

In boom en plant houdt Hij niet op de sappen op te stuwen, zodat blad en vrucht worden uitgedreven. Zou de Heere dan u vergeten, o volk, de plantingen van Zijn hof; de ranken van Zijn enigen Wijnstok, Christus. Neen nog werkt en bevestigt Hij door Zijn Geest en Woord het geloof in de harten Zijns volks.

Richt dan op de trage handen en slappe knieën, en zij de sprake van uw hart, wat Paulus schreef aan de Korinthiërs: "Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid; dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig." (2 Cor.4: 16-18). Alleen maar: Dan moet ge werkelijk tot Gods volks behoren.

De naamchristen, de eigengerechtigde, degenen, die zichzelf of anderen wat wijs maken, die zelf een eigen weg naar de hemel zoeken te banen - zullen beschaamd uitkomen. velen willen anderen wat tonen en zelfs bij de Heere iets van zichzelf in rekening brengen.

Toen Israël op de grens van Kanaän was gelegerd, kon het misschien op nog meer voorrechten bogen dan u: Gods verbond, Zijn beloften hadden zij gehoord en hadden ze aan hun zij. Zijn machtige arm hadden ze ondervonden in uitleiding uit Egypte en doortocht door de Rode zee. Wolk en vuurkolom stond voor hun oog. De verspieters waren zelfs geweest in het beloofde Land, ja hadden Zijn vruchten gezien en gesmaakt.

En toch, al dat volk moest er buiten blijven, behalve Jozua en Kaleb. Het was arm bij al Gods omringende weldaden. Zij misten geloof en geloofsleven. Hun hart was afkerig van God (Hebreeën 3: 12).

Daarom weest voorzichtig met uw spreken over uw doop, belijdenis en bondelingschap. Bedenkt, dat de hoer Rachab al die bondelingen voorging.

Daarom vragen wij u: Zijt u geroepen uit het geboorteland van uw natuurstaat, gelijk Abraham uit Ur? Kent u een verlaten van alles, een sterven aan uzelf met Christus, om met en door Hem opgewekt, vreemdeling te worden op aarde en te zoeken de stad, die fondamenten heeft? Niet: gelooft u dat er iets aan gebeurd is en kunt u het vertellen, zó, dat anderen u verrukt aanzien en u er van groeit? Maar: werd u een arme, schuldige balling, die op uw zwerftocht geloofsleven uit God genoot? Is het door genade sprake van uw hart:

*"Schoon 'k arm ben en ellendig,
denkt God" aan mij bestendig"?*

Als we zelf wat opbouwen, het de mensen tonen en onszelf er in verlustigen - zal God met ons doen, met die grote Nebukadnezar: ons van onze ingebeeld hoogte afstoten. Gelukkig, zo het dan nog vóór de dood geschiedt; anders zal het zijn een verstoten in eeuwige verwoesting.

"Door het geloof" - zo klinkt het telkens in Hebreeën 11. Is er bij u een geloofsband aan God? Of hebt ge een afkeer van de Heere, van vrije genade en wilt ge niet weten van eigen

nietigheid en doemschuld? Of ge dan goddeloos of schijnvroom zijt, u zult de hemelstad zelfs niet zien!

En geloof moet blijken in geloofsleven, opbloeiend uit wedergeboorte en bekering.

Dat leven des geloofs, ons voorgesteld in Abraham, is dus onze toetssteen, of wij in het leven uit God staan. Bedriegen wij onszelf niet! Geen ingaan in het hemelse Jeruzalem zonder nieuw leven en geen nieuw leven zonder geloofsopenbaring.

Maar ook geen geloofsopenbaring (en dit zij de troost voor zwakke, tedere, schuldverslagen zielen) zonder hut arm zondaarsleven, dat in schuldbesef, droefheid en onmacht, verzoening, troost en kracht zoekt bij God in Jezus Christus.

Hij is de Fontein des levens, ook van het leven des geloofs. Zalig de dorstigen, die dagelijks tot Hem uitgaan!

Daar is ook de bron van kracht, om in vreemdelingschap en omzwerving gemoedigd voort te gaan, uitziende naar de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Als het zwervend pelgrimsvolk geloofsgemeenschap mag oefenen met de Drie-enige, zegt het amen op Paulus' woord: "Want ik houd het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden." (Rom. 8: 18).

AMEN.

Psalm 16:6.

OUDERKERK A/D IJSSEL. B. BATELAAN.

27. De voornaamste.

... In mij, die de voornaamste ben. 1 Timotheüs 1: 16.

DOOR DS. Datema

Psalm 103:2, 7.

De Wet des Heeren.

Psalm 103.

Psalm 145:4.

Psalm 86:8, 9.

Psalm 27:7.

"Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dengenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven."

Dat wil de mens zo graag zijn, althans heten. Daartoe spant zich in de wedkamp des levens elke vezel zijner kracht. Voorbij te streven wie onze roem verdonkert, ons gewin bedreigt, ons in de schaduw wil stellen, 't kan tot een hartstochtelijk begeren bij ons aangroeien. De voornaamste te zijn, op welk levensgebied ook, eer we er op bedacht zijn, speelt dit reeds een invloedrijke rol in ons leven en handelen.

Op de maatschappelijke erve speurt ge hiervan, soms in zo niets ontziend drijven, dat de mens welbewust begeert op de puinhopen van anderer levensbestaan en geluk het eigene te bouwen. Hoe op 't gebied van kunst en wetenschap eenzelfde prikkel voortstuwt en grijpen doet naar de ere van de voornaamste te zijn, is bekend.

Ja, op geen plekske van het brede levensveld van de mensheid wordt dit streven gemist; zelfs op 't terrein van de geestelijke dingen kunt ge er - tot wezenlijke schade van Christus' Kerk - de duidelijke kentekenen van opmerken.

De vraag, of dit streven dan altijd en overal, onder welken vorm of gedaante ook, uit de boze moet worden geacht, willen we hier in 't midden laten; hier enkel maar de verzuchting slaken dat het onder ons toch meer mocht worden beoefend in de zin van bovenstaand Schriftwoord. De lof van de voornaamste te zijn wordt u niet lang onbestreden gegund; alleen maar de voornaamste van de zondaren te zijn, waarvan de apostel Paulus hier spreekt, wordt door weinigen begeerd. Dat dit streven wat sterker onder ons mocht opwaken! Dit ligt op één lijn met wat de apostel elders aanduidt in de woorden: "De een achte de ander uitnemender dan zichzelf."

Ware ootmoed is een schoon en kostelijk, maar ook zulk 'n zeldzaam goed.

Het is toch zulk een heerlijke schat van de ziel voor wie het bezit; een gave Gods aan de gebrokenen van hart; maar 'n zeldzame parel, die niet schittert in uitwendige gloed des daags, maar door innerlijke glans in de nacht van de vernedering. Ootmoed is als die heerlijkste aller gewiekte zangeren, de nachtegaal, die zonder pronk van veren, liefst in het nachtdonker van de wouden, zijn wonderschonen zang doet horen.

Als 't keurgesteente gevonden wordt in de donkere schacht van de mijnen, dan lijkt 't onmogelijk, en wie geen kenner is, merkt het niet op; maar straks - als het geslepen wordt - dan glanst het in beerlijken gloed. Ootmoed is een dier schone sieradiën, waarmede Christus zelf de ziel komt versieren, als Hij haar trekt uit de duisternis in Zijn wonderbaar licht. Deze

schone plant kan niet wortelen in het onherboren hart; ver boven de glans van de zoon ontspringt de koesterende lichtgloed, die aan haar tak de bloemknop doet ontkiemen; ze is planting van de Hemelse Vader in 't hart van Zijn kind, dat vertederd is door de oneindige liefde Gods in Christus: Maar dan mag er zal ze ook niet ontbreken, deze kostelijke plant. Dan komt ze pleiten voor het groot gewin van de godzaligheid; voor de almachtige Genadekracht, die hogen van hart verbrijzelt en neergebogenen opricht; die van rijk arm, en van arm rijk maakt; die ons de rijkdom van het eigen ik overboord werpen leert, en dan in die ontledigde zieleruimte iets indraagt uit de schatkamers van de Christus Gods.

Een wonderwerk moet dit geacht worden, lezer.

Van nature zoekt de mens zichzelf; is er op bedacht zichzelf op de voorgrond te schuiven.

In zijn blinde verdwazing meent de mens zo licht, en handelt er ook naar, alsof 't alles om hem ging; alsof alles er was om hem; zelfs God in de hemel nog, voor zover hij nog rekent met Hem.

En wat zijn we? Wat meer, dan een nietig schakeltje in de grote keten van het geschapen heelal, waarvan de Schrift ons leert, dat de Heere het al heeft gewrocht om Zijns zelfs wille!

Hoe kunnen we bij 't minste onrecht, dat ons grieft, opbruisen, zonder ook maar even na te denken, dat wij met onze zonden de Heilige tarten in het aangezicht van dag tot dag.

Als de tegenspoeden zich over ons vermenigvuldigen, ... aan het klagen geen einde; misdeeld, verongelijkt gevoelen we ons, als ware elke ademtocht geen onbegrijpelijke genadegift van de Vader van de Lichten.

De zelfzucht heeft haar brandmerk gedrukt in heel ons leven, op al onze daden.

Bij een wereld, die naar God niet vraagt, behoeft u dit allerm minst te bevreemden; haar levenswortel is vergiftigd door de kanker van de zondige zelfzucht, die Adam ten val bracht in 't pogen zijn God te verdringen.

Maar bij diegenen, die zich noemen naar Hem, Wiens ganse lijdensleven op d' ze aarde aan zelfzucht vreemd was en van eigenliefde geen spoor of zweem zelfs draagt, moest dit - zo sprak de Man van Smarten - aldus niet zijn.

En toch, ook daar, vaak onder de dekmantel van de vroomheid, dat gedurig vragen niet naar de ere van Hem, Die eeuwig leeft; niet naar het waarachtig welzijn van de naaste, maar al weer naar wat de eigen persoon verheerlijkt en eert, naar genieting voor het eigen hart in de eerste plaats.

O, 't moet ons bedroeven te zien, dat het Koninkrijk van de Zoon van Gods liefde vaak de meeste schade wordt berokkend door de kinderen des Koninkrijks zelf.

Waarlijk, Gods kinderen zondigen duur, wijl daarmee op hun ziel valt de lastering, die om hunnentwil wordt uitgegoten over de heilige Naam, waarnaar zij worden genoemd.

God bekeert Zijn kinderen niet allereerst ten behoeve van dat volk zelf; maar om Zijns grote Naams wille, opdat Zijn lof op aarde bewust zal worden uitgezongen, Zijn Deugdenbeeld opgevangen op de spiegel van 't bewustzijn Zijner mensenkinderen.

Als een zondaar uit de machtige klauw des Satans is bevrijd en deelgenoot geworden van het eeuwige leven, dan is het einddoel niet bereikt. Dat eigen zieleheil niet 't hoogste wit is, waarop alles aanstuurt, dat leert ons ware ootmoed.

Wat was aan een Paulus een diep inzicht in deze waarheid gegund; als hij 't uitroept tot verheerlijking van zijn God: uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen! dan valt 't schepsel weg en blijft niet anders over dan de aanbiddelijke glans van 't Goddelijk Deugdenbeeld.

Laat ons in deze nu eens een ander woord van deze grote apostel overdenken, hierboven afgeschreven, opdat wij ook daarin mogen opvangen tot eigen beschaming en bemoediging de glans van de waarheid, dat Christus al wassen, en wij al minder worden moeten.

Maar daarom is mij barmhartigheid geschied!

Ja waarlijk, daarvan mocht Paulus roemen. Van vervolger was hij volgeling; van hater vriend; van verdrukker was hij kruisdrager geworden achter Jezus aan; dat was niet uit hem: 't was Gods gave over hem. Dreigende moord en verderf was hij uitgegaan om te verdelgen 't kleine kuddeke dergenen, die in Jezus van Nazareth hun Heiland en Herder gevonden hadden

Al wie beleed dat Jezus was de Christus, de Zoon van de levenden God, zoekt hij in dwepende blinde ijver van de aardbodem weg te bannen.

Wél mag 't dan barmhartigheid heten, dat de Heere Christus van omhoog neerdaalt, om deze woeste belager Zijner gemeente en smader van Zijn Naam staande te houden op zijn heillozen weg. Daar was in Paulus niets, wat 't welgevallen des Heeren tot hem trekken kon.

Dat hij zichzelf inbeeldde louter te handelen uit liefde en ijver tot de ere van der vaderen God, 't behoeft geen betoog hoe dit gruwelijke zelf misleiding was. Vraag hem zelf nu maar, hoe hij over zijn vroegere leven denkt, en ge bemerkt aanstonds dat hij geen schijngodsdienstige redenen bedenkt, om daarmee zijn bloeddorstig vervolgen van Gods Kerk te bemantelen; immers hij noemt zich de voornaamste van de zondaren en onder 't uitspreken dezer woorden druipen nog immer de brandend hete droppels van waarachtig zielsberouw neer op de tafelen zijns harten.

En als ge soms Paulus' doen van weleer zou willen ontlasten door er op te wijzen, dat hij toch een Gode welgevallig werk meende te doen, dan weert hij driftig al zulk vervalsing af, wijst elke vergoelijking terug en ziet als een zwarte wolk van schuld en ongerechtigheid hangen over zijn leven wat hij bestaan heeft tegen de weg des Heeren.

O, hij gevoelt 't zo diep, als ge zijn schuld en overtreding gaat verkleinen, dan besnoeit ge de eeuwige ontferming van zijn God en Christus, en hij die geen andere wetenschap begeerde dan "Jezus Christus en die gekruisigd", hij kent hier ook geen ander zielsbegeren dan groot te maken de erbarmingen van zijn God, het rijkst en heerlijkst over hem, die de voornaamste aller zondaren is.

En dat, lezer, is nu juist een getrouw kenmerk van het echte Godswerk in een zondaar; voordat het licht des Geestes over een ziel gloort, kan die mens met de lippen misschien nog wel belijden, dat hij o zo schrikkelijk een zondaar is, maar die waarheid blijft hem ver van 't harte; die brengt geen verstoring zijner valse rust en ingebeelde vrede; dat jaagt geen angsten door zijn ziel en doet hem niet schreien om genade en geen recht! Dan is er geen sprake van een vuur, dat 't gebeente uitbrandt voor Gods oog; geen moker van binnen sloeg nog tot gruis al waar 't ik zich op verheft. Zij worden zo min door Gods Wet verschrikt, als wij hier door 't vuur dat de Etna uitwerpt in het verre Zuiden.

Hoe heel anders wordt dat, als God met de machtgreep van Zijn Geest u in 't hart grijpt; uw zonde u voor ogen stelt, u plaatst voor de spiegel van Zijn heilige Wet en Zijn oordelen over uw ziel loslaat. Dan slaan de golven Zijner heilige gramschap hoog over de akker uwer ziel; dan buigt en kromt 't daarbinnen onder de centenaarslast van de zonde en van Gods heilig recht; en in dat buigen en krommen daarbinnen hebt ge dan de toetssteen, dat gij, ja waarlijk gij, zondaar voor God werd; en dat gij, ja waarlijk gij, door de roede van de genade zijt aangeraakt.

Voor al in onze kringen, lezer, is op dit punt zo bitter nodig het diepgaand biddend zelfonderzoek. De belijdenis, dat 'n mens voor God geheel verzondigd en verdorven is, werd onder ons een schrikkelijk oppervlakkige gemeenplaats; 't werd een staande uitdrukking, waarbij die 't zegt, zo zelden neervalt voor God. Schijn en werkelijkheid zijn op dit punt zo moeilijk te onderscheiden. en is er wel banger zelfbedrog, dan wanneer de hoogmoed zich opheft op 't voetstuk van voorgewend en onwaarachtig zielsberouw?

Wordt 't echt, dan beukt dreunend door 't hart in, wat de lippen spraken; en dan geschiedt 't. dat wie eertijds zo kwistig was met woorden van zondeberouw, dan als de bittere teug van die

verdoemelijkheid voor God in de ziel geproefd wordt, geen woorden zelfs meer vindt om zijn schuld uit te stamelen.

Een klein kind, dat 't gevaar niet kent van 't vlijmscherpe mes, ziet ge er argeloos mee spelen, maar wie 't weet, gaat er voorzichtiger mee om.

Als iets beseft wordt van de hangen schrik in 't verdoemelijk-zijn voor God, driemaal ijst zulk een voor 't uitspreken van dat geweldige woord.

Als ge niet weet, dat de houten brug, die in 't bergland een diepe rotskloof overspant, wrak werd, dan zou ge er mogelijk zonder noodzaak gedachteloos op treden; maar als 't u wel bekend was, hoe de tand des tijds alle vastigheid had weggeteerd, en toch ge moest er over, omdat u achtervolgd werd en aan de overzijde veiligheid u wenkte, hoe zou ge u dan met bonzend hart aan die wrakken vlonder toevertrouwen. Alleen als een ziel klagen moet vanwege haar zonden, omdat ze zich achtervolgd weet door de cherub van 't heilig recht met vlamvend lemmet, dan alleen is er oprechtheid in haar schuldbeladen klacht.

Paulus had 't niet van buiten geleerd, op 't eigen werk de dood te schrijven; destijds had hij, naar zijn eigen zeggen, onberispelijk geleefd als een Farizeeër uit de Farizeeërs; en toch belijdt deze zelfde Paulus hier van zichzelf, **dat hij is de voornaamste aller zondaren**, juist om dat leven van weleer.

Dit belijden draagt het stempel van de waarheid.

Zó moet hij zichzelf veroordelen, omdat alleen zó dit op 't heerlijkst kan uitschitteren de rijkdom van de barmhartigheid aan hem geschied.

Het is alsof tweeërlei stemming in hem worstelt om de voorrang: hoe bitter heeft hij gezondigd tegen de liefde van zijn Heere en Heiland; en telkens weer storten daarbinnen de tranen van innig berouw; telkens weer scheurt door zijn harte de waarachtige ziels verbrijzeling.

En toch, aan de andere kant, 't is alsof, ja laat 't ons maar zeggen, 't is alsof er iets als een juichtoon klinkt door die woorden, waarin zich Paulus tekent als de voornaamste van de zondaren.

We lezen in de Schrift, dat de engelen begerig zijn om in te zien in 't heilgeheim van het eeuwig vreeverbond tussen God en Zijn volk; zij weten niet wat genade is; wat die liefde in God is, die 't verlorene van eeuwigheid mint.

De kerkvader Augustinus moet eens in een ogenblik van diepe ervaring van de heerlijkheid van de verlossing in Christus zich gelukkig geprezen hebben in Adam gevallen te zijn, wijl langs die weg hem geschonken werd de lieflijkheid van zulk een God en Verlosser, als Jezus is.

Stoute taal, dewelke vatte wie 't vatten kan, maar toch, mijn lezer, vindt ge daarvan niet iets terug in 't woord van Paulus: "die de voornaamste ben"?

In die barmhartigheid, hem geschied blonk al de lankmoedigheid van Christus Jezus uit.

't Woord barmhartigheid geeft aanwijzing, hoe Paulus werd overgezet uit de duisternis in het licht; wie dit moest dank geweten.

In 't woord "barmhartigheid" vindt ge deze twee: arm en hart; die arme is de zondaar, is Paulus hier; en hart is in de Schrift de zetel van de liefde, van de genade, van de goedertierenheid. Zo is er nu in de levenden God en in Zijn Christus een hart, dat gloeit van genadig ontfermen over de arme, over Paulus en allen, die als Paulus zich zondaar leren kennen voor de Heere.

Arm was die Paulus eertijds; want met al zijn blakende ijver in de Wet, daalde niet over hem de vrede, die alle verstand te boven gaat. Er ligt een ontzaglijke ervaring van omkomen achter dat, woord, dat "uit de werken van de wet geen vlees voor God rechtvaardig wordt." En hoe

rijker hij zich waande in zijn ijverend leven, hoe armer hij was voor God. Al zijn gerechtigheid als 'n wegwerpelijk kleed; geen rust voor 't hol van zijn voet!

Tot aan die wondere ure op de weg naar Damascus.

Onvergetelijke stonde, waarin zijn lichamelijk oog verdonkerd werd en hij niet meer kon zien die hij te binden zocht, maar waarin tegelijkertijd zijn zielsoog openging voor Immanuël, Die hem met de almacht Zijner genade had aangegrepen, om hem te winnen voor Zijn heerlijk Koninkrijk. In Paulus niets dan armoede, en allerhande ellendigheid, ja de verdoemenis zelve, en in de Vredevorst een harte, dat brandde van weergaloos ontfermen over de armen Paulus; ontfermen zo machtig dat de ure niet verre meer is, waarop Paulus zich zal gewonnen geven en 't woord van Jeremia spreken zal: "Heere, (Gij hebt mij overmocht, Gij zijt mij te sterk geweest!"

Zo nu is er waarheid gekomen in Paulus' schuldbelijden, want immers hoe zwarter nu de schaduw, ja de nacht zijner ellende, hoe voller het licht van eeuwige liefde, dat daar uitstraalt uit 't harte van zijn Immanuël.

Mij is barmhartigheid geschied! Mij, die de voornaamste ben, de voornaamste van alle zondaren, de grootste, de slechtste, de ellendigste onder de ellendigen; "O mijn God, wat wonder van ontfermen, wat blinkend blijk van eeuwig ondoorgrondelijk erbarmen; mij de voornaamste!"

Voelt u begeerte, lezer, om naar de eer van dit voornaamste-zijn te dingen? O dat we er nu iets van kenden, opdat we oprecht instemmen met de dichter van Ps. 86: 8, 9.

Weigelukzalig wie zoals Paulus al zijn gerechtigheid in 't dal van Hinnom werpen mag, om in Jezus Christus te vinden de Heere zijn Gerechtigheid; wie zo 't leven verliezen mag om het te behouden; wie zo sterven mag om eeuwig te leven.

En hoe glashelder legt dan de Apostel Paulus zijn zielsredding vast aan haar heerlijk doelwit: opdat Jezus Christus in mij al Zijn lankmoedigheid zou betonen."

Deze Paulus - 't blijkt hier duidelijk - beschouwt zichzelf niet meer als 't einddoel; neen, ware ootmoed heeft hem zichzelf leren zien als 'n schakel in de grote keten, die uitlopen moet hierop, dat Gode en het Lam ere worde toegebracht tot in eeuwigheid!

Wat de Heere van Farao zei: "hiertoe heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht zou betonen", dat geldt, hoewel in andere zin, van al Gods kinderen, levend gemaakt door de Heilige Geest. Paulus spreekt 't hier met zo veel woorden uit.

De Heere wrocht alle dingen om Zijns zelfs wille; zelfs de boze tot de dag des kwaads; maar dan ook de verlost, het afgedwaalde en weergebrachte kind, tot roem Zijner onvolprezen genade, tot een betoning van Zijn lankmoedigheid.

Voor wie 't genadeleven niet kent, kan dit eigenlijk weinig aantrekkelijks hebben. Zulk een ligt de ere Gods niet op 't harte gebonden; maar als u er door genade iets van verstaan moogt, lezer, dat uw God alleen ere toekomt, en dat 't slechts oorbaar is te roemen in Hém, dan moet ge dit bestel uws Gods aanbidden; dan treedt ge immers graag uit de troon, opdat Hij die bestijgen zal; dan stelt ge u immers blijde tevreden met de laagste plaats; dan begeert ge zelfs niet anders in uw beste ogenblikken, dan uw harp slechts aan te stemmen tot grootmaking van Zijn Naam.

Wat is daartoe een machtige ommekeer in ons verschiet. Want van nature is het anders, en wie van Gods gekenden zou er zich op beroemen kunnen immer boven die oude boze natuur uit te zijn? Ook hier moet de verzuchting van Daniël geslaakt: "Heere, bij ons is de beschaamdheid des aangezichts."

Maar toch, voor 't herboren hart wordt Gods ere teer. En hier reeds worden de snaren van elke levendgemaakte ziel gestemd voor 't nieuwe lied, dat straks in stijgende jubel zal opgaan voor de Troon: *Gij, o Heere, zij t waardig om te ontvangen de lof en de ere tot in eeuwigheid!*

Ach, dat die zieleharp hier maar zo bitter vaak ontstemd is!

Toch greep de Heere Paulus als een vuurbrand uit het vuur, opdat Hij in hem al Zijn lankmoedigheid zou betonen; en hier is Paulus er hartelijk mee verenigd.

O, hoe heeft Paulus weerstaan, zodat er al 's Heilands lankmoedigheid aan te pas moest komen, om die wederspannige niet over te geven aan het boze verdichten van zijn goddeloos hart.

Lankmoedigheid, 't woord duidt aan, dat een oneindig goddelijk geduld niet ophoudt een schuldig menskind te dragen; waar de veel zonden een onherroepelijk verderf waardig maakten, daar vernieuwde de Heere in grondeloos ontfermen altijd weer de bemoeienissen; al de dag breidt God in Zijn lankmoedigheid de armen uit naar een volk, dat wandelt op wegen, die niet goed zijn. Hij houdt niet op ons af te manen van de dwaling onzer wegen. Van Gods lankmoedigheid zullen de zaligen in de hemel roemen in nimmer rustende danktonen; ze zullen wijzen op hun witte klederen, op de palmen in hun hand, op de kronen op hun hoofd, en juichen, dat dit alles geschenk is van Gods ondoorgrondelijke lankmoedigheid. Zelfs die op de aarde zijn, zullen niet anders kunnen dan getuigen van 's Heeren lankmoedigheid, die over bozen en goeden Zijn zon doet opgaan en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, die niet ophoudt wél te doen in duizendvoud verbeurd ontfermen Tot de verdoemden in de oorden van de duisternis zullen Gods lankmoedigheid niet durven loochenen; Gomorra zal nog moeten erkennen de lankmoedigheid des Heeren ever haar in de zending van de rechtvaardigen Lot; Chorazin en Bethsaïda zullen daar met snerpende zelfaanklacht moeten uitroepen de lankmoedigheid van Hem, Die haar tot de hemel toe verhoogde in Zijn komen tot haar; zelfs 'n Judas zal nog moeten getuigen hoe ook hem de onbegrijpelijke lankmoedigheid droeg driejaren lang in de heiligen kring van Jezus' jongeren, hem de verrader.

Maar in de diepste zin wordt Gods lankmoedigheid slechts gekend en betoond in degenen, die als een vuurbrand uit 't vuur werden gerukt; in hen, die de diepe tegenstelling peilen tussen Gods geduld en hun schuld! en dat perst ze tot de erkenning een iegelijk hunner, dat in hun redding Jezus Christus al Zijn lankmoedigheid heeft betoond

En hiervan nu ziet Paulus in zichzelf zulk een alleszeggend voorbeeld. Met welk een goddelijk geduld heeft de Heiland die waanwijzen, verstokten, dwalende Saulus gedragen; omringd met Zijn zorgen, gelokt door Zijn liefde; totdat eindelijk ook voor Paulus de ure aanbrak, waarin uit zijn ziel de verzuchting opruiste: *"Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan, en zeggen: Vader, ik heb gezondigd, erbarm U mijner."*

Telkens weer die uitgangen van de liefde uit het Middelaarshart naar de verdoolde; telkens over nieuw weer die trekkingen van barmhartigheid op de eigenzinnige; altijd weer die opene armen van de fel gehoonde Borg: Kom herwaarts tot Mij, u Paulus, die vermoeid zijt van de last van de Wet, beladen met het juk uwer eigengerechtigheid, herwaarts tot Mij, u verdoolde zondaar, en Ik heb rust voor uw ontrust gemoed. Zo moest in 't eind wel smelten de ijskorst om Paulus' ziele; zo moesten de kluisters stuk springen; als God al Zijn lankmoedigheid laat werken, wie zal 't dan keren? Zelfs de eigengerechte Saulus niet Kent u daarvan, lezer?

I

n elk zondaar, die tot 't leven komt, behaalt Gods lankmoedigheid een heerlijke overwinning op onze starrigheid. Als bij u 't licht in 't eind nog doorbreken zal, dan zal 't niet om, maar ondanks uzelf zijn; ondanks de veelheid van zonde en overtreding en onwilligheid, waarmede u uw ziel omspant. Zo moet 't ook belijden elk die uit God geboren is.

*Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond,
Dat onbedacht zijn herder heeft verloren!*

Zo, en niet anders, vertolkt elk herboren zondaar de ervaring van zijn leven. Roemt ook gij, mijn lezer, also in ootmoed Gods gadeloos geduld bij uw eindeloze schuld. Acht deze lankmoedigheid des Heeren tot zaligheid; waar moest ge u bergen, zo bij de Heere geen menigvuldige vergeving was; zo Gods lankmoedigheid niet roemde tegen welverdiende oordelen? En als nu de vraag daarbinnen bij u rijzen mocht: "maar zou die lankmoedigheid Gods ook mij, wederspannige, willen redden?" dan licht, zo u die vraag ernst is - het meest afdoende antwoord daarop in dit Schriftwoord vervat!

Want immers waartoe betoonde Jezus Christus al Zijn lankmoedigheid over de dolenden Paulus? Misschien opdat voor 't oog van engelen en serafijnen zou uitschitteren de heerlijkheid van 's Heilands verlossingswerk?

Zo staat 't hier niet; hier luidt 't, zo vriendelijk bemoedigend voor geslingerde zielen, "tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigten leven."

Tot een moedgevend voorbeeld dus voor u, die waarachtig bekommerd zijt vanwege uw zonde; voor u, die daar in oprechtheid zucht: voor mij geen hope; ik ben te groot een zondaar; voor mij is alles afgesneden.

Hoort ge hier niet 't ruisen van de peilloze diepten van de Godsontferming over arme verlorenen? *De voornaamste aller zondaren is barmhartigheid geschied*, opdat daarin de sprake zou uitgaan tot al wie nog van verre staat: o wanhoop niet, vertwijfel nooit; geen zonde zo groot, of in Hem is vergeving; geen wonde zo diep, of in Christus is heil.

In Paulus wil de Christus Gods 't ons aanschouwelijk voor ogen stellen, dat, zonken wij diep, Zijn armen nochtans dieper nog reiken, om ons op te halen uit de loeiende afgronden van bang verderf.

O u allen, die niets hebt overgehouden om voor God te bestaan, ziet 't aan Paulus, de voornaamste, dat die God, Die bij Jesaja sprak: al waren uw zonden als scharlaken, ik zal ze wit maken als de wol, nog leeft, nog Dezelfde is; ziet aan Paulus, dat het kleed van Jezus' Borggerechtigheid geheel bedekt eiken zondaar, die daaronder schuiling zoekt; en dat immers hebt u nodig, u die uzelf kent, een God, Die eindeloos van ontfermen is, nooit in deernis uitgeput. Alleen eindeloos ontfermen kan de kolken uwer schuld bedekken, en u redden van een wis verderf.

Tot een voorbeeld!

Zo was 't waarlijk in Paulus' leven!

Zijn leven was een geschreven brief van de Heere uit de hemel; een goede reuke van Christus ging van hem uit. Wie met Paulus in aanraking kwam gevoelde tastbaar de invloed van de barmhartigheid aan hem geschied. Zo werd men niet afgestoten maar aangetrokken tot die Christus, Die van zulk een woeste belager als Saulus was een discipel maakte, zó zelfverloochenend, zó gedrongen van Christus' liefde, dat 't hem zelfs een ere werd smaadheid te lijden om de Naam des Heeren.

Maar bedenke het de Gemeente van de nieuwen dag, daarin sta Paulus niet alleen.

Nog is 't des Heilands bedoelen, dat Zijn werk in Zijn volk zal openbaar worden als een stad op een berg, als een licht op een kandelaar. Nog formeert de Heere zich Zijn volk, opdat het Zijn lof op aarde vertellen zal.

Maar wie gevoelt niet, dat hier oorzaak is tot beschaming en beschuldiging voor wie de Heere begeert te vrezen.

Ontkent mag niet, dat er ook nu nog zijn in wie de kracht van de genade openbaar wordt; is waar; maar er zijn er zo weinigen slechts van die Paulus-christenen; en hoewel 't nu niet te weerspreken is, dat zelfs van de beste van Gods verkorenen nog geldt: *"zonder Mij kunt gij niets doen"*, toch moet de boom aan Zijn vruchten. kende worden; toch moet wie de naam van

Christus noemt, afstaan van alle ongerechtigheid; toch moet, zal 't wel zijn, de kracht van de toekomstende eeuw werken, in al Gods verlost.

Vrije genade kan nooit als vrucht opleveren, slordige levenswandel, die ergernis en aanstoot aan de kleinen, of ook wel oorzaak tot lastering die buiten zijn.

Zo wordt wat Christus in u werkte, niet tot een voorbeeld voor hen, die eenmaal geloven zullen, Maar nog twijfelmoedig van verre staan, met bezwaard gemoed en schuldbeklemde ziele. Zo wederstaat u Hem, Die ook u niet riep om uws zelfswil, maar tot grootmaking van Zijn heerlijke Ontfermersnaam.

Weliswaar heeft ook Paulus tijden gekend, dat hem maar niet anders van 't harte wou dan de tollenaarskreet: *o God. wees mij zondaar genadig!* en roept ook Paulus 't uit, dat het kwade hem bijligt als hij 't goede zou willen; maar toch, lezer, nooit zult ge kunnen zeggen, "dat Paulus geen volle ernst maakte met de eis des Heeren: Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht!"

Heere, wat wilt gij, dat ik doen zal; zo zette met kinderlijke onderworpenheid Paulus' genadeleven in. Zó wil de Heere 't ook bij u.

Niet opdat u opnieuw zou kwellen de vrees van de wet en des doods, maar opdat ge steeds zou bedenken, dat u duur zijt gekocht. Dat de Heere u daartoe Zijn genade vermenigvuldige, opdat 't ook uw ervaring zij:

*Wat vree heeft elk die uw wet bemint,
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten,*

opdat ook u zult kunnen zingen van een liefdedienst, die u nog nooit verdrotten heeft.

Opdat de wonderen van lankmoedigheid, door de Eeuwige aan u gewrocht, nog strekken mogen tot een voorbeeld ter bemoediging van kleinen, die nu nog wankelmoedig zijn. Maar ook eens zullen geloven ten eeuwigen leven! Ten eeuwigen leven!

Mijn lezer, die nog buiten Christus leeft, zonder God door deze wereld gaat, wat kan daar nu een wereld, die voorbijgaat, tegenover zetten? Immers niets!

Het eeuwige leven ligt in de lijn van het worstelend, vaak zwoegend leven van Gods strijdend Sion.

Eeuwig leven zal straks als onuitsprekelijk zalige vrucht rijpen aan de stengel des geloofs, dat hier door Gods hand in 't hart wordt geplant.

Het eeuwige leven, inbegrip van alle geestelijke en onverwelkelijke zegeningen, waardoor een mensenziel kan worden gelukkig gemaakt.

Straks spant zich voor ons aller oog de nevel uit van de doodsvalei

De ontzaglijke, onontwijkbare Godsspraak zal ons vroeg of laat allen toeroepen: "Keer weder tot verbrijzeling!"

Van die ontzaglijke ure spreekt u de wereld niet. Zij wil daarvan niet weten, want zij heeft daarvoor niets. Ze weet. daar zal zij geslagen worden, en daarom zoekt ze uw aandacht van die ure af te leiden.

Maar gij, arme zondaar; die naar de eeuwigheid u voortspoedt, gij zijt met die blinde verdwazing niet gebaat.

Gij doet wél, met acht te geven op de roepstem des Heeren: *heden zo u Mijn stem hoort, laat u leiden!* en: *Och of u in deze uwen dag toch bekende. wat tot uwen eeuwigen vrede dienen moet!*

Zult u nog langer uw geld uitgeven voor 't geen geen brood is, en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan?

O, wij bidden u van Christus' wege: *laat u met God verzoenen; verhardt u niet;* acht de lankmoedigheid des Heeren voor zaligheid

Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroegen en de spaden regen zal ontvangen hebben; zo doet ook de Hemelse Landman bij u; maar weet dit, zo ge ook na de spaden regen geen vrucht zult gezet hebben voor 't Koninkrijk Gods, dan zult u als kaf in 't onuitblusselijk vuur geworpen worden; dan wordt uw levensboom onherroepelijk uitgehouwen.

Ziet dan wél toe; waakt dan en bidt, want u weet niet in welke ure de Hovenier zal komen.

Keert de zonde de rug toe, die 't in het nijpendst tijdsgewricht u zal doen; en wendt u intijds tot Hem, Die daar nodend roept: *Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid zijn en Ik zal u rust geven.*

Dat het betuig Zijner genade Hem ernst is, dat Hem geen ding te wonderlijk, geen redding te moeilijk is, dat leert ge van Paulus, die de voornaamste was Zo maar van die verslagenheid, van die zelfkennis, van die ootmoed in u wonen mag, die u dringt om al 't uw schade en drek te achten; al uw gerechtigheden waarachtiglijk te houden voor een wegwerpelijk kleed, om zo op genade alleen u neer te laten op die eeuwige almogende armen, die de Heere onder zinkende zondaren spreidt.

En als de vraag rijst en nijpt: zou er ook voor mij, die de voornaamste ben, de voornaamste van de zondaren, nog hoop zijn? Dan antwoordt 't Godswerk in Paulus: *zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in uw dood, maar daarin dat gij leeft tot in eeuwigheid.*

O hebt dan goeden moed, u die uw weg op de Heere moogt wentelen, van u geldt 't:

*Hij, die op Gods bescherming wacht,
Wordt door de Hoogsten Koning
Beveiligd in de duist'ren nacht,
Beschaduwd in Gods woning!*

Nemen we in dit vertrouwen welgemoed de reisstaf op; zo trekt Gods aangezicht met ons op, en 't zal klaar blijken: *wie op God vertrouwt, heeft op geen zand gebouwd.*

AMEN.

DOOR DS. Datema